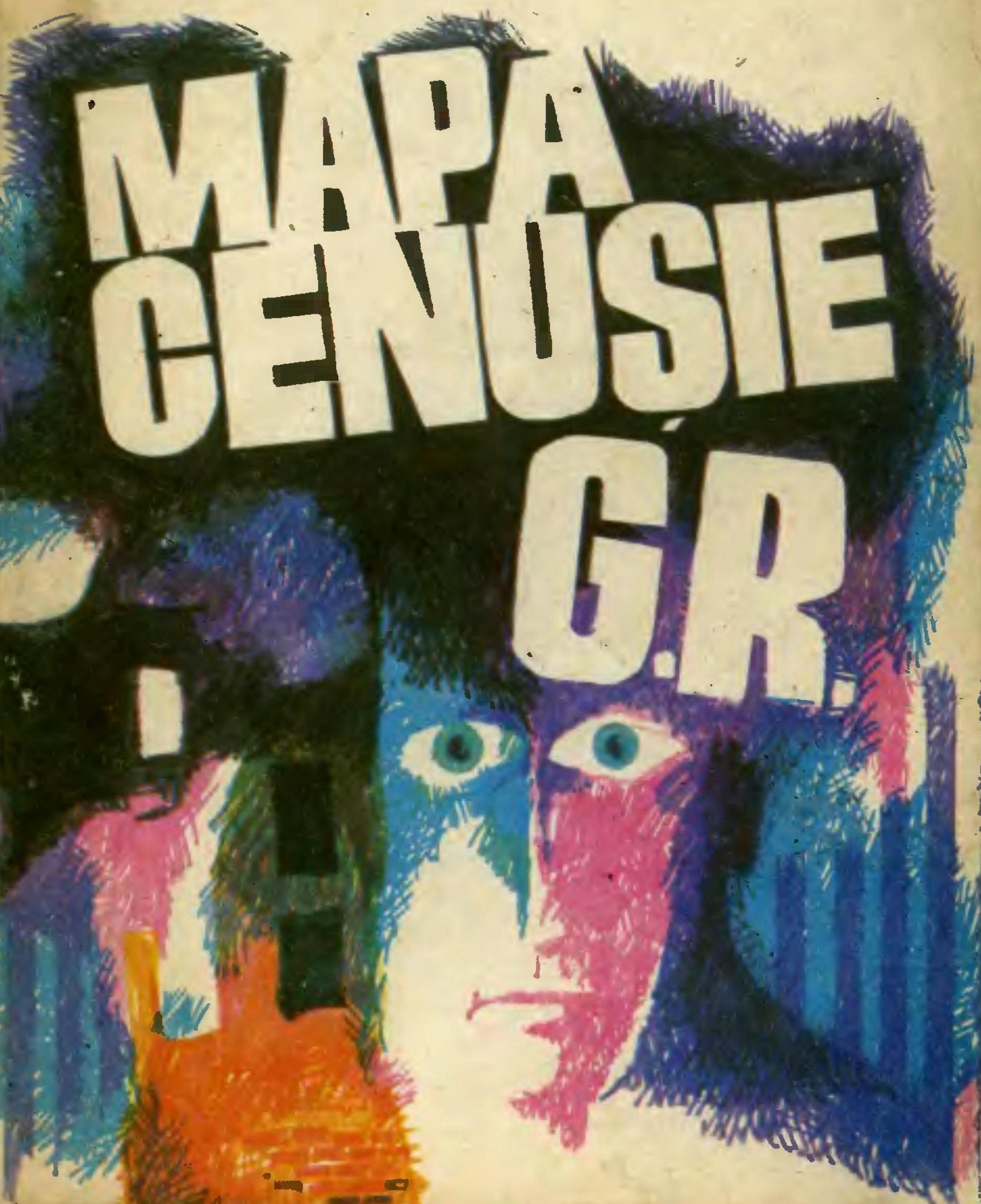
HARALAMB ZINCĂ

HARALAMB ZINCĂ

MAPA CENUȘIE G.R.

– roman –

EDITURA MILITARĂ
1977

AUTORUL ATRAGE ATENŢIA CĂ EVENIMENTELE RELATATE SUNT CU TOTUL IMAGINARE. ORICE ASEMĂNARE DINTRE PERSONAJE ŞI PERSOANELE ÎN VIAŢA NU POATE FI DECÂT ÎNTÂMPLĂTOARE.

PARTEA ÎNTÂI

I. 4 MARTIE 1977. ORA 21.22

1

Ca şi în alte seri, femeia apăru în barul hotelului „Intercontinental” la aceeaşi oră. Larry Maclean o zări încă de la intrare şi o însoţi discret cu privirile, până ce o văzu aşezându-se la o masă de lângă geamul dinspre strada Batistei. „Vine ca la serviciu, îşi spuse după ce-şi consultă ceasul. Prea e punctuală, ca să nu-mi dea de bănuit!”

Tânăra, mai mult din obişnuinţă, îşi roti ochii albaştri cu gene lungi, parcă în căutarea unui punct de sprijin. Nu-l găsea, poate de aici şi tristeţea sau, mai curând, blazarea afişată fără ostentaţie. „Prea e punctuală, ca să nu-mi dea de bănuit”, îşi repetă Larry propria concluzie. Totuşi, experienţa sa de ziarist umblat prin lume îi spunea că româncа, asemenea altor bucureştence, căuta anturajul străinilor din motive de *Shop,* cum aflase din istorisirile

unor colegi cu stagiu mai vechi în România şi cum, de altfel, i se oferise şi lui ocazia să se convingă.

Larry o remarcase pentru prima oară cu câteva seri în urmă şi o botezase în gând, în mod inexplicabil, „Dona Alba”. Fără doar şi poate că prezenţa femeii seară de seară la bar îi amintea ceva – poate de un vis. Poate chiar de portretul unei tinere cu părul lung, întâlnită la „Prado” când trecuse fugitiv prin faţa tablourilor lui Goya.

Iscodind-o, îi redescoperi frumuseţea rece, absentă; iată, şi-a aprins o ţigară – din acelaşi pachet „Kent” pe care-l aşeza întotdeauna lângă păhărelul de coniac, ca pe nişte scule de lucru – şi începu să fumeze cu tristeţe, dacă nu chiar cu o oarecare deznădejde, ca şi când ar fi oficiat un act obligatoriu înainte de a părăsi scena vieţii. După aprecierea lui Larry, nu avea mai mult de douăzeci şi cinci de ani. Dorea „Dona Alba” sau nu, dar ovalul chipului ei, cu tenul alb, catifelat, adumbrit de părul negru şi lung, despărţit la mijloc de cărare, te ademenea, apoi te silea s-o admiri. Iar dacă o studiai ceva mai îndelung şi cu insistenţă, aşa cum făcuse şi Larry, ajungeai să constaţi că blazarea ei nedisimulată iradia straniu, enigmatic, în jurul fiinţei sale.

În prima seară, Maclean, instalat la masa lui, o

înregistrase, aşa cum îi era firea, fugitiv. Îşi văzuse liniştit de băutură, deşi privirile lor se întâlniseră, după care ea se lăsase, fără sfială, cercetată, cântărită. Părea a fi în aşteptarea cuiva… Curios să vadă ce o să urmeze, Larry zăbovise la bar ceva mai mult decât de obicei… Cine se va aşeza la masa sa, un român, un străin? Nimeni însă nu-i dăduse fetei târcoale, dar nici ochii ei trişti, rătăcind în clipele acelea într-altă lume, nu trădau dorinţa de a fi tulburată. Imaginea „Donei Alba”, a tinerei cufundată într-o tainică aşteptare a destinului, îl cucerise şi-l însoţise până în clipa când intrase în apartamentul său de la etajul cinci şi se instalase la maşina de scris.

În serile următoare, ori de câte ori cobora la bar, ziaristul o revedea. Îşi vorbeau din priviri, aducând cu doi oameni care, zilnic, la aceeaşi oră, se întâlneau în acelaşi autobuz, călătoreau cât călătoreau împreună, ca apoi fiecare să coboare în staţii diferite, nu însă înainte de a-şi fi aruncat o căutătură ce însemna „La revedere!” sau „Pe mâine!”

Aproape fără să bage de seamă, intrase într-un joc atractiv al privirilor, care-i colora orele libere. Se căutau, se găseau, se uitau unul la celălalt sfioşi, cu un evident licăr de bucurie în ochi pentru ca, în cele din urmă,

fiecare să se retragă în „chilia” singurătăţii lui. „Nimeni nu-şi propune s-o acosteze, de ce oare?” se pomeni Larry Maclean întrebându-se pentru a nu ştiu câta oară: „De ce oare «Dona Alba» nu-şi aruncă în luptă farmecele şi rămâne atât de impasibilă?” Întrebările, amestecate cu tradiţionalul său scotch, sporeau şi mai mult atmosfera stranie din jurul necunoscutei.

La cealaltă masă, „Dona Alba” duse paharul de coniac la gură, îşi muie uşor buzele în alcool, îl aşeză la loc, lângă pachetul de ţigări. Fuma şi rătăcea cu privirile, purtată de rotocoalele de fum.

În timp ce o urmărea, Larry se întrebă dacă nu bătuse ceasul să curme jocul platonic al privirilor şi să intre în vorbă cu ea. Poate că nici nu era de pe meleagurile României, deşi **o** auzise adresându-i-se chelnerului în româneşte. Doar şi el vorbea româneşte, ce-i drept cu un uşor accent străin, şi venea de departe. Meditând asupra intenţiilor sale, Larry Maclean era mai mult decât sigur că „Dona Alba” nu va ezita să-i accepte invitaţia şi-l va urma în apartament. Flerul lui de bărbat trecut prin ciur şi prin dârmon, format în lungile peregrinări prin lumea largă, nu-l putea induce în eroare taman pe cheiul Dâmboviţei. Aşteptă deci clipa. Şi ea veni. Când chelnerul, un tânăr

brunet, cu ochi şireţi, alunecă pe lângă masa lui, îl opri şi-i şopti câteva cuvinte. „Da, domnule!” zise chelnerul. Faţa-i rămase inexpresivă. Se vedea că-şi cunoştea bine meseria. Puţin mai târziu, ca într-o ordine firească a lucrurilor, Larry Maclean îl văzu oprindu-se în dreptul „Donei Alba”. Ea îl ascultă fără să se indigneze, îşi întoarse privirile spre ziarist şi îi expedie un surâs aprobator, dar trist şi blazat. Apoi chelnerul, ca un adevărat mesager, reveni şi-i comunică elegant, fără să-şi îngăduie vreun ton complice sau cu subînţeles:

— Domnule, sunteţi aşteptat!

În seara aceea barul era animat, astfel că slalomul lui Maclean către masa tinerei femei trecu neobservat.

— Larry… Larry Maclean, corespondent al Agenţiei *Economic Tribune,* se recomandă el în engleză. Vorbiţi engleza sau preferaţi franceza? o întrebă el cu politeţea caracteristică gentlemanilor.

— Mioara Catargi, îşi rosti ea numele şi, continuând într-o engleză îngrozitoare, preciză: Aş prefera să conversăm în franceză.

Maclean nu-şi ascunse încântarea pentru opţiunea făcută. Remarcă din capul locului, şi nu fără uimire, că stăpânea o franceză corectă. Totuşi, după un timp, îi

propuse, zâmbindu-i galant:

— Hai să vorbim româneşte!

Între timp, chelnerul îi aduse paharul de scotch pe care Larry îl ridică de îndată:

— Pentru cunoştinţa noastră!

Mioara Catargi lăsă ţigara aprinsă pe marginea scrumierei, ridică şi ea paharul şi, înainte de a-l ciocni cu cel întins de ziarist, îi răspunse:

— Mulţumesc!

— În ce mă priveşte, am senzaţia că ne cunoaştem de multă vreme, cochetă el şi-i spuse pe nume: dumneata, Mioara, nu ai acest sentiment?

Larry Maclean cunoştea valoarea şi efectul unei asemenea declaraţii brusce: incita fără să supere, apropia, arunca în aer hotarele convenţionale. Că nu greşea, înţelese imediat din replica româncei:

— Tare mi-e teamă, Larry, că eşti un cuceritor! Sorbi din coniac, apoi întinse capul înainte, lăsând să i se vadă şi mai mult gâtul alb şi delicat.

— Să deduc că nu-ţi plac cuceritorii?

— În niciun caz cei de rând… îşi dezvălui Mioara punctul de vedere.

— Deci, acceptându-mă la masa ta, trag concluzia că nu

mă socoteşti în galeria celor de rând.

— Exact! Luă ţigara şi continuă să fumeze, privindu-l cu blazarea aceea care-i plăcea lui Larry atât de mult.

— Catargi… Mioara Catargi… Unde am auzit eu numele ăsta? Făcea pe naivul, era tactica sa preferată, ştia că-l prinde.

— N-ai vrea să conversăm în franceză? spuse ea învăluindu-se în fumul ţigării.

Ziaristul îi satisfăcu rugămintea. Deodată, exclamă:

— Ah, da! În istoria românilor am întâlnit acest nume. Nu-i aşa?

Mioara îl lămuri vorbindu-i discret, de parcă ar fi dorit să nu fie deloc auzită.

— Nu, nu, nu sunt o descendentă a celebrei familii de boieri români, deşi…

Fata tăcu, parcă anume să dea răgaz unei umbre să treacă peste chipu-i palid şi misterios.

— Deşi? stărui Larry, atent să nu forţeze o notă care ar jigni-o.

Mioara răspunse într-un târziu, precipitat, pentru a-i atrage atenţia interlocutorului că abordase o temă ce n-o agrea.

— Deşi şi eu mă trag dintr-o familie, cândva cu faimă în

viaţa Bucureştiului… Nu-şi încheie fraza; cu un gest scurt, nervos, apucă paharul, nu-l goli, aşa cum Larry Maclean îşi închipuise, ci se mulţumi cu o înghiţitură.

Ziaristul îi înţelese reacţia. La cei patruzeci şi şase de ani ai săi văzuse şi trăise multe. Iar înainte de a fi detaşat la Bucureşti, studiase cu răbdare istoria României, particularităţile orânduirii sociale în care avea să-şi desfăşoare activitatea pe tot parcursul anului 1977. Revoluţia comuniştilor români dezagregase o clasă, iar destinul celor ce o alcătuiau îl aflase din lecturi şi din formule generale. Şi iată că acum, cursul cotidian al existenţei sale la Bucureşti îi scosese în cale un caz particular. Dezagregarea nu a unei clase, ci a unei familii… Însă nu destinul acestei descendente dintr-o celulă socială bombardată de revoluţie îl interesa cu precădere, ci acea luminozitate stranie, tulburătoare, iradiată de Mioara Catargi cu fiecare gest, cuvânt, privire.

— Mă studiezi, Larry, observă ea.

Bărbatul îi zâmbi cu candoare:

— Da, aşa e, de cinci seri te studiez întruna…

— Ştiu… Am simţit… Nu rezistă ispitei şi dori să afle adevărul până la capăt. De ce, Larry? Cu ce intenţii mă studiezi?

— M-au şocat tristeţea şi singurătatea ta. Ai ceva straniu în ţinută… de parcă ai fi coborât dintr-o realitate aflată într-o lume neştiută de mine!

Larry ar fi dorit să-i vadă albastrul ochilor, dar din pricina luminii scăzute nu izbuti.

— Ce crezi despre mine, Larry?

Ziaristul reţinu din întrebarea ei un ton de desperare bine zăvorâtă, apoi simţi, pe chipul lui, pe care-l ştia atrăgător, apăsarea privirilor ei încărcate de tristeţe. „Ce vrei de la ea? se întrebă. De ce atâta risipă de vorbe, de tertipuri galante? Invit-o sus şi o să vezi că o să te urmeze ca o pisicuţă!” Totuşi nu se hotărî să se lanseze într-un atac direct.

— Ce cred despre tine, Mioara? Că aparţii, prin structură, acelor făpturi stranii pe care, uneori, le poţi descifra lesne, dar care alteori rămân pentru tot restul vieţii o enigmă…

— Ce să înţeleg? Că nu m-ai descifrat?

„Te-am descifrat, fetiţo, îi vorbi Maclean în gând. Eşti şi tu o gâsculiţă ca multe altele întâlnite în pribegiile mele ziaristice!”

— Nu, Mioara, nu te-am descifrat şi nici nu cred că o să izbutesc să te descifrez vreodată!

Ea îşi lăsă capul pe spate, îşi scutură părul lung ce-i contura armonios ovalul feţei, luminat senzual de buzele-i umede de culoarea cireşii. Încercă să-şi ascundă un suspin şi mai luă o gură de coniac. După ce-l privi lung, cu compătimire parcă, zise:

— Larry, aş vrea să ştii că nu sunt o prostituată care-şi racolează bărbaţii din clientela marilor hoteluri.

Dacă în clipa aceea lui Maclean i-ar fi scăpat un zâmbet, fie el chiar şi foarte vag, ar fi năruit prosteşte puntea construită între sufletul lui şi al ei. De aceea păstră o expresie gravă, deşi ştia că fata, în ciuda delimitării făcute, îl va urma întocmai cum îşi închipuise – ca o pisicuţă. Mai lăsă să se scurgă un timp în tăcere, apoi cu un glas care nu-i trăda în niciun fel dorinţa bine ascunsă, îi propuse privind drept în ochii ei frumoşi:

— Mioara, ce-ai zice dacă am continua discuţia sus, în apartamentul meu de la cinci?

Fata îşi aprinse din nou o ţigară; fumă câtva timp, lăsând impresia că a uitat de bărbatul venit la masa ei. Devenise absentă, de parcă s-ar fi risipit în aer odată cu fumul de ţigară.

Tăcerea prelungită a tinerei îl făcu pe Maclean să-şi spună: „M-am înşelat? Să nu fie o obişnuită a hotelurilor?

Să fie total lipsită de experienţă?”

— Eşti căsătorit, Larry? îl întrebă ea pe neaşteptate şi foarte serios.

Fu surprins, dar răspunse imediat, prietenos, ca şi când s-ar fi aşteptat ca ea să se intereseze de starea lui civilă:

— Am o nevastă foarte drăguţă, care mi-a dăruit un băiat şi o fată…

— Şi nu ţi-e greu s-o înşeli?

— Nu, nu mi-e greu! Din cei patruzeci şi şase de ani ai mei, cincisprezece i-am petrecut prin hotelurile marilor capitale ale lumii… Mereu singur…

Îi oferise un răspuns pe cât de dur, pe atât de sincer, de aceea şi dezarmant. O văzu pe Mioara Catargi închizând ochii, avertizându-l parcă să n-o deranjeze, căci se retrăsese în sine, pentru o scurtă deliberare. Maclean se folosi de clipele acelea pentru a-i contempla din nou paloarea, linia senzuală a gurii, sprâncenele subţiri, ce se arcuiau gingaş deasupra pleoapelor străvezii. „De când n-am mai avut o aventură de noapte? se întrebă el admirând chipul parcă adormit al fetei. Ce am găsit la ea?” Redescoperi însă acea iradiere stranie şi i se păru că găsise şi răspunsul.

— Ţi-e teamă să n-ai necazuri?

Mioara Catargi deschise ochii mari, a mirare:

— Teamă?! De cine?

— Legile voastre… precizã el.

— Ah, de autorităţi! Un surâs ironic îi lumină figura. Nu, Larry, nu mi-e frică de nimeni. Pentru a-şi întări spusele, îşi adună pachetul de ţigări, bricheta, le ascunse în traista-poşetă. Să mergem, Larry!

Maclean lăsă câteva bancnote pe masă. Se ridicară; era ceva mai înalt decât partenera sa. O ajută să-şi pună pe umeri pelerina neagră ce-i accentua şi mai mult strania înfăţişare. În drum spre ascensor străbătură holul, iar Maclean fu curios să observe dacă pe Mioara Catargi o încerca vreun sentiment de stânjeneală. Nu, păşea mărunt, elegant, cu o faţă imperturbabilă, ca şi când ar fi făcut de multe ori împreună drumul ăsta. Nu-şi amintea să fi avut vreodată de-a face cu un exemplar asemănător.

— Ai mai fost prin camerele hotelului?

Îi puse întrebarea exact în momentul în oare descuia uşa apartamentului.

— Larry, doar ţi-am spus că nu sunt o prostituată!

Nu se supărase, tonul răspicat folosit nu urmărea altceva decât să-l facă să înţeleagă o dată pentru totdeauna că aparţine unei alte categorii de femei.

Intrară, iar când el aprinse luminile, Mioara Catargi scoase o exclamaţie de uimire. Un timp rămase înmărmurită de admiraţie.

— Ce splendoare! O mobilă uşoară, elegantă! Nu mai contenea să laude gustul constructorului. Suspină: Ca în filme!

Ascultându-i exclamaţiile, Maclean se convinse că invitata sa nu mai trecuse prin camerele „Intercontinentalului" şi se consideră, nici el nu ştia exact de ce, un bărbat norocos. O luă de braţ şi trecură în cealaltă cameră a apartamentului – dormitorul.

— În patul ăsta mare dormi tu?

— Eu! recunoscu el cu o vinovăţie simulată şi ridică receptorul.

— Nu ţi-e teamă că te poţi pierde în el?

Nu mai aşteptă răspunsul; în timp ce Larry comanda o cină frugală şi ceva de băut, ea îşi abandonă pelerina într-un fotoliu şi alergă cu o bucurie copilărească spre fereastră. Dădu deoparte draperia grea şi privi în noapte oraşul ce se întindea cu luminile sale spre Piaţa Unirii. Încercă să ghicească străzile, clădirile, apoi se lăsă fermecată de maşinile ce alunecau spre Piaţa Sfântul Gheorghe, pâlpâind din semnalizatoarele lor roşii şi

galbene. În dreapta, peste drum, citi cuvântul „Dunărea” alcătuit din litere mari de neon.

Nu auzi apropierea bărbatului. Îi simţi însă deodată respiraţia şi se întoarse spre el. Rămăseseră neclintiţi şi, în aşteptarea primului gest, se priviră în tăcere, stăruitor. El vru să-i ridice bărbia şi s-o sărute în fugă pe gură, dar dinspre uşă răsunară câteva ciocănituri.

— Comanda! o informă el în şoaptă.

Mioara se întoarse din nou cu faţa spre fereastră, nedorind să fie văzută.

Ospătarul, un bărbat mai în vârstă, intră împingând o măsuţă pe rotile. Larry îi ieşi în întâmpinare.

— Mai doriţi ceva? întrebă ospătarul într-o engleză aproximativă.

Larry Maclean aruncă o privire; comanda îi fusese respectată întocmai, aşa că ospătarul se retrase.

— Black and White, coniac, Martini, enumeră Larry ca pentru sine.

Mioara se răsuci spre el; îl văzu aşteptând-o lângă măsuţa pe rotile, cu braţele larg desfăcute… Nu se grăbi să i se arunce la piept, îşi aprinse o ţigară şi, fumând cu o graţie pe care Larry nu o mai înregistrase, începu să se plimbe prin apartament, admirând fiecare obiect în parte.

Larry, încrucişându-şi braţele la piept, o urmărea aşa cum ai urmări bucuria unui copil căruia i se dezvăluie încet-încet un univers de basm.

Dincolo, pe masa de lucru a ziaristului, Mioara văzu într-o ramă fotografia unei femei. Privea parcă spre un soare invizibil şi râdea sănătos, arătând o dantură superbă, ca de reclamă.

— Frumoasă femeie!

— Nu greşeşti, îi dădu Larry dreptate, fără a se simţi câtuşi de puţin stingherit că între el şi Mioara se interpusese chipul soţiei sale.

— Scrii… scrii despre noi?… Despre succesele noastre?

Fusese ironizat sau nu, Larry nu reuşi să-şi dea seama. Tânăra înaintă spre dânsul cu acel aer straniu care-l tulburase atât de mult.

— Scriu, cu obiectivitate, despre succesele şi insuccesele voastre. Ce preferi, „Martini” alb, roşu, sau vrei să bei în continuare coniac?

— Un „Martini” alb, cu lămâie! Doamne, ce minunat e să poţi să-ţi întrebi musafirii – un „Martini” alb sau roşu… sau poate un „Martell”? – iar musafirul tău să aleagă după placul inimii… Ascultă, Larry, despre noi… despre cei care am pierdut totul, de ce nu scrii?

Maclean, aplecat peste măsuţa cu rotile, era ocupat cu pregătirea vermutului. Nu vorbi decât după ce-şi duse treaba până la capăt. Îi întinse invitatei paharul cu „Martini”, îl ridică pe al său, cu whisky, apoi o întrebă:

— Cine eşti tu, Mioara Catargi?

Mioara îşi mută privirile într-o parte, ruşinându-se parcă de interesul bărbatului pentru persoana sa. Se mulţumi, în cele din urmă, să răspundă cu un patos teatral:

— Sunt o fiinţă care nu-şi găseşte locul… Stranie, cum o numeşti tu… Sau, mai exact, nefericită. O fiinţă care caută şi se caută! Da’ ce ştiţi voi, cei care aveţi lumea întreagă la picioare? V-aţi întrebat vreodată ce s-a ales din boierimea română? Din elita societăţii româneşti? Chiar aşa, Larry, nu vă interesează nicio clipă viitorul vostru? Te-ai întrebat vreodată ce o să se aleagă din voi, din averile voastre, când revoluţia o să pătrundă la Casa Albă? Sau credeţi în eternitatea lumii voastre de milionari aşa cum şi părinţii mei credeau în eternitatea puterii lor?

Larry simţi nevoia acută să înghită o gură bună de whisky. Bău, uitând să mai ciocnească cu invitata sa, iar Mioara îi trecu cu vederea lipsa de cuviinţă. Băutura îl învioră; îşi spuse: „Larry, n-ai nimerit-o prea bine cu

această „Dona Alba”! Ce ai urmărit? O aventură amoroasă! Şi ce va ieşi?” Viaţa îl obişnuise altfel, îl obişnuise ca femeia, după două-trei piruete cochete, să-i pună o întrebare al cărei răspuns îl ştia dinainte: „Baby, baia e acolo, nu-i aşa?” Ea se dezbrăca în baie; el, în semiobscuritatea dormitorului, se întindea leneş pe patul mare… cât camera de mare, în aşteptarea clipei. Dar această făptură stranie, culeasă de la bar fără nicio dificultate, îşi prelungea piruetele, avea chef de vorbă, şi încă pe teme politice. Larry Maclean nu-şi dispreţuia interlocutorii, ba unora le acorda chiar o atenţie aparte. Era un reflex firesc al profesiunii exercitate. Pe domnişoara Catargi însă o dorea interlocutoare la pat… Lăsă paharul din mână şi se apropie de Mioara; îi dădu deoparte paharul, apoi, cu o tandreţe pe care nu i-o bănuiai, o cuprinse la pieptul său şi o sărută apăsat pe buze; îi mărturisi astfel dorinţa. Ea nu se împotrivi, dar nici nu se dărui cu patimă îmbrăţişării.

După câteva minute i se desprinse din braţe şi îl întrebă cu un glas de copil răutăcios:

— Chiar vrei să mă dezbrac?

Larry nu apucă să-i răspundă: auzi un huruit prelung, ca şi când un motor de mii de cai putere, neştiut de

nimeni până atunci şi instalat undeva în adâncuri, fusese declanşat punând în mişcare uriaşa clădire de oţel şi beton a hotelului. Îşi ridică fruntea, văzu lampa pendulând gata să se pocnească fie de o parte, fie de cealaltă a tavanului, şi înţelese. Mioara scoase un ţipăt şi se repezi îngrozită spre balcon, dar braţul puternic al lui Larry o prinse şi o îmbrăţişă ocrotitor.

— E cutremur! urlă isteric Mioara cu nasul vârât în pieptul bărbatului. Instinctiv, Maclean o îmbrăţişă, iar în minte îi încolţi credinţa că numai îmbrăţişarea asta îl mai putea salva din ghearele primejdiei.

— Doamne, e cutremur! plângea Mioara bezmetic la pieptul lui Larry, în timp ce el urmărea transfigurat pendularea lămpii ce indica totodată şi înclinarea groaznică a clădirii.

De dincolo de ziduri, răzbi deodată până la ei o bufnitură puternică, asemenea unei explozii înfundate, după care totul se linişti.

În braţele lui, Mioara tremura nervos, fără contenire; o îndepărtă uşor, iar ea ţipă speriată:

— Larry, nu mă lăsa!

— Fii cuminte! Nu te las!

Cutremurul fusese din cale afară de puternic, fapt

înţeles de Maclean încă din prima clipă, căci în lungile sale peregrinări profesionale îi fusese dat să mai treacă prin două seisme, unul la Tokio, altul în California.

Brusc, uită de Mioara şi se repezi în balconul apartamentului. De la înălţimea etajului cinci i se înfăţişă o imagine apocaliptică. O aripă a clădirii „Dunărea” se prăbuşise. Se prăbuşiseră, fără îndoială, şi alte clădiri, căci un nor gălbui învăluise cerul până atunci senin. Odată cu norul ireal, îmbibat cu miros de moloz, se înălţau şi ţipetele aproape demenţiale ale oamenilor ce năvăleau din blocuri, bulucindu-se în stradă.

Reveni în apartament în momentul în care luminile hotelului se stinseră. O găsi pe Mioara în acelaşi loc, plângând nervos. Începu să-l implore printre lacrimi să n-o lase singură.

— Trebuie să ieşim! Să coborâm imediat! îi spuse el, cuprins la rându-i de o înfrigurare neobişnuită. Ia-ţi pelerina!

— Unde? Unde să ieşim?

Larry nu-i răspunse: oricum, fata nu mai ştia pe ce lume era. Îşi aminti că în sertarul noptierei de lângă pat ţinea o minibrichetă lanternă. O luă de acolo, apucă mâna Mioarei şi o trase după el spre ieşire.

— Stai, să-mi iau pelerina… Şi nu mă trage aşa! Mă doare! gemu ea.

Larry îşi imaginase coridoarele şi scara de serviciu înecate în panică, dar se înşelase. În întunericul ce dăinuia pretutindeni lumea cobora în linişte; se auzeau comentarii despre cele întâmplate în mai toate limbile pământului. Raza firavă a lanternei atrase atenţia, dar nu pentru mult timp, căci spre uşurarea tuturor, luminile se reaprinseră pe neaşteptate – intrase în funcţiune grupul electrogen al hotelului.

Puţin mai târziu, Larry, cu Mioara de mână, se pomeni în faţa hotelului, laolaltă cu ceilalţi. Înmărmuriră de spaimă văzând muntele de moloz ce se înălţase peste drum.

— Doamne, Dumnezeule! ţipă Mioara în româneşte şi, cu o forţă ieşită din comun, se smulse din strânsoarea lui Maclean şi o rupse la fugă, urmărită de ochii străinilor ieşiţi din hotel.

Larry Maclean încerca acum un sentiment de uşurare; era din nou liber şi se putea mişca în voie, aşa cum îi dictau nu numai pornirile, ci şi interesele. Ieşi în bulevard, se îndreptă spre pasajul subteran din apropiere şi, când ajunse acolo, înţelese dimensiunea dezastrului.

Numai în jurul hotelului, care îşi înălţa cu semeţie silueta-i zveltă şi argintie, numărase cinci blocuri prăbuşite. Se înapoie în grabă la hotel – singurul imobil cu ferestre luminate în oceanul de întuneric. Odată ajuns în cameră, se încuie pe dinăuntru. Lăsă aprinsă numai lampa de pe birou. Trecu pe lângă ferestre, le acoperi cu draperiile lungi şi grele. Abia atunci zări pe cer luna revărsând pe pământ o lumină ireală, aproape înspăimântătoare. Conectă aparatul de radio, fixat dintr-un interes strict profesional pe frecvenţa postului Bucureşti 1. Îşi încetase emisiunile; nu se miră. Îl lăsă însă deschis. Verifică şi televizorul – dar televiziunea română îşi întrerupsese şi ea programul.

Larry Maclean se îndreptă apoi spre masa de lucru prinsă în lumina lămpii. Dădu deoparte maşina de scris cu articolul început. Apoi, scoase din birou o a doua maşină de scris şi o aşeză în dreptul său. Îi desprinse capacul şi, după ce o cercetă ca pe un obiect nou, necunoscut, se apucă să meşterească la ea, potrivit unei scheme păstrate nealterată în memorie. După nici zece minute, maşina de scris, care nicio clipă nu-şi pierduse aspectul său iniţial, se transformă într-un aparat de emisie şi recepţie ultramodern. Privindu-l cu insistenţă, Larry Maclean îşi

aminti de ziua în care aparatul îi fusese înmânat ca un dar preţios; pe atunci era convins că nu-l va folosi niciodată şi că, la finele anului 1977, îl va înapoia *Selenei* virgin precum îl primise. Totuşi, în timp ce învăţa cum să-l folosească, încercase nu o dată să-şi imagineze cum va arăta acel moment grav din viaţa României, pe care, conform misiunii, era obligat să-l semnaleze *Selenei* imediat. Nu izbutise. Iar acum, iată, dând ascultare instrucţiunilor, urma să transmită în eter un prim mesaj legat de un groaznic seism ce zguduise pământul unei ţări cu care, putea să şi jure, nu avea nimic de împărţit.

Se uită la ceas: acele cadranului indicau ora 22.10… Trimise în eter primele semnale, intră apoi pe recepţie, pregătit să capteze răspunsul. Spre uluirea sa, îl recepţionă mult mai repede decât se aşteptase. *Selena* îi dădea de ştire că era pregătită să-i recepţioneze mesajele. Momentul acesta Larry Maclean îşi făgădui să nu-l uite niciodată.

2

Maiorul de securitate Lucian Viziru se înapoiase la sediu ceva mai devreme de orele 20, să-l schimbe pe bunul său prieten, maiorul Frunză. Compartimentul lor se afla în plină activitate operativă, iar prezenţa lângă telefon a unuia dintre ei era obligatorie. La despărţire, Frunză i-a urat un serviciu cât mai agreabil, şi el, la rândul său, l-a întrebat: „Unde te găsesc dacă am nevoie de tine?” „Păi să n-ai nevoie!” i-a zâmbit Frunză mucalit şi, ca să-şi irite prietenul, se prefăcu că-şi aprinde o ţigară. „Iar dacă totuşi?” a insistat, dând să-i smulgă ţigara, însă Frunză, întocmai ca un ştrengar, făcuse un salt spre stânga, ferindu-se. „Acasă, în pat, şi ia aminte – nu voi fi singur!”

Trecuse de atunci mai bine de o oră şi jumătate. Maiorul Lucian înregistrase ultimul raport la ora 21. Locotenentul Voicu îi telefonase, informându-l că Demetriad, tot plimbându-se, ajunsese în dreptul Casei centrale a armatei, unde se oprise de parcă n-ar mai fi ştiut încotro s-o apuce: în jos, spre Cişmigiu, în sus, spre Universitate? Era ceasul când bucureştenii, ieşind din sălile de cinema, invadau bulevardele. Locotenentului

Voicu i se păruse că Savel Demetriad se uitase lung şi cu interes după un ofiţer care urca treptele ce duceau spre restaurant. Amănuntul acesta se dovedi în cele din urmă lipsit de importanţă şi nu merita să fie reţinut. Zăbovise în acel loc preţ de vreo cinci minute, după care Savel Demetriad se hotărâse să-şi reia plimbarea în jos, pe Calea Victoriei, trecuse pe trotuarul opus, mai pierduse un timp cercetând modelele expuse în vitrinele magazinului de confecţii „Bucureşti”, apoi o cotise la stânga, pe strada Doamnei.

În aşteptarea viitorului raport, maiorul Lucian Viziru încercă să intuiască plimbarea acestui cetăţean străin, originar din România, despre care o informaţie primită cu zece zile în urmă sesiza că de mai bine de un sfert de veac Savel Demetriad era unul dintre acţionarii principali ai unei societăţi anonime din Köln – A.R.T. (Articole de radio şi televiziune) – finanţată de un serviciu de spionaj militar al unei puteri străine. Trăia în umbră, modest, călătorind în schimb foarte mult. Totuşi în România, unde nu mai avea pe nimeni, revenea pentru prima oară de la terminarea războiului. Din păcate, intrase în atenţie la 24 februarie, dată la care Savel Demetriad împlinea douăzeci de zile de când sosise în ţară.

La începutul verificărilor, Lucian văzuse o fotografie a lui, apoi i se oferise prilejul să-l şi zărească de la distanţă: la şaizeci şi doi de ani, era un bărbat încă vânjos, energic, plăcut. Se născuse şi crescuse în Bucureşti, dincolo de Podul Grant, într-o familie de negustori de vopseluri şi chimicale. Părinţii îi muriseră la 4 aprilie 1944, în acel prim şi necruţător bombardament al aviaţiei americane. Din dugheana lor – „La curcubeul cel frumos” – precum şi din locuinţa aflată în prelungirea prăvăliei se aleseseră praful şi pulberea. La data aceea, Savel Demetriad se afla de aproape un an în Germania, la specializare, într-o şcoală militară. În ţară îşi mai făcuse apariţia la îngroparea unor presupuse rămăşiţe ale familiei Demetriad, după care se înapoiase la cursuri. Din aprilie 1944, nu se mai ştia nimic de soarta lui. Plimbările sale solitare pe Calea Griviţei, pe uliţele copilăriei, nu mirau, cum nu mira nici faptul că se oprea, uneori, în dreptul unui bloc nou, modern, cu nouă etaje, înălţat pe locul unde fusese cândva casa în care se născuse şi copilărise. Deşi cu fiece prilej se recomanda drept om de afaceri, reprezentant al firmei A.R.T. nu mărturisea dorinţa de a încheia tranzacţii comerciale. Nici prospectarea pieţei nu-l interesa… În schimb, ofta şi se explica cu melancolie:

„Sunt bătrân şi obosit. Şi înainte de a părăsi această lume a nimicniciei, am venit să-mi revăd ţara!” Oricine s-ar fi lăsat convins poate de oftaturile lui, dacă n-ar fi existat acea notă informaţivă care, într-o şedinţă de lucru, îl făcuse pe Lucian să afirme: „E de douăzeci de zile în ţară… a vizitat şi mânăstirile, a fost şi pe litoral. Ce mai putem iniţia? Suntem handicapaţi”. „Da, e adevărat, replicase colonelul Panait, dar mai bine mai târziu decât niciodată”

Sună telefonul. Lucian ridică receptorul şi recunoscu de îndată glasul şefului:

— Ce mai face *domnul nostru?* se interesă colonelul Panait.

— Se plimbă!… Se plimbă! Nu ca noi care nu ne dezlipim fundurile din fotolii.

— E cu servieta?

— Nu, tovarăşe colonel…

— La te uită! N-a mai scos-o la plimbare! Ce zici de chestia asta?

— Deocamdată nimic!

— Vreo umbrelă sau ziar nu ţine în mână, aşa, la vedere?

— Nu, tovarăşe colonel, se plimbă cu mâinile la spate,

ca un oborean de pe vremuri, mulţumit că-i merg bine afacerile.

— De zece zile se tot plimbă!

— S-a plimbat el şi înainte, da' n-am ştiut noi, aminti maiorul.

— Ce zici tu, Vizirule, cu ce scop se tot plimbă?

Tare i-ar mai fi plăcut lui Lucian să-şi ia şeful la rost şi să-l muştruluiască: Ce-i asta, dom'le, în loc să tragi tot folosul din orele de odihnă, nu găseşti nimic mai bun de făcut decât să dai telefoane la unitate?! Dacă eşti acasă, apoi stai acasă, fără alte griji, că, slavă Domnului, la ceasul ăsta are cine să vegheze.

— Ei, Lucian, băiete, îi strigă Panait în receptor, ce faci acolo, ai adormit?

— Nu, să trăiţi! Căutam un răspuns la întrebarea dumneavoastră. Cine ştie, poate că în noaptea asta aflăm.

— Dacă dă norocul ăsta peste noi, anunţă-mă! Auzi? Ordin! Noapte bună!

Liniştea încăperii se refăcu. Uitându-se maşinal în jur, maiorul Lucian revăzu pe birou cartea începută – „Un pod îndepărtat" – şi rămasă deschisă la pagina 143. Intenţionă să reia lectura, dar fără succes. Bineînţeles, din vina şefului şi, mai cu seamă, din pricina întrebării: *Cu ce*

scop?

Într-adevăr, în toate zilele din urmă, Savel Demetriad se plimbase aiurea cărând cu el o servietă tip diplomat, din piele neagră, foarte frumos lucrată şi care, prin eleganţa ei, incinta ochiul. În seara asta însă făcuse excepţie de la regulă şi-şi lăsase servieta la hotel. Poate că totuşi dreptatea era de partea şefului când a subliniat ideea unui semn convenţional. Poate că n-ar fi rău să-i atrag atenţia locotenentului Voicu, şi prin el căpitanului Bălan, să bage de seamă dacă nu cumva, la un moment dat, Savel Demetriad va scoate la iveală vreun obiect spre a-l ţine în mână, la vedere, ca un posibil semn de recunoaştere sau înţelegere cu o eventuală persoană pe care trebuia să o întâlnească.

Deschise dosarul şi revăzu rapoartele care consemnau plimbările lui Savel Demetriad. Nu se arăta deloc interesat de obiective militare. Unele itinerare se repetau cu exactitate. Altele nu, iar itinerarul din seara de 4 martie, începând cu popasul făcut în faţa Casei centrale a armatei, era oarecum inedit. „Mă cam sâcâi, domnule Demetriad, i se adresă Lucian în gând. Hai, întreprinde ceva! Sau de nu, întoarce-te la Köln, locul de unde zici că vrei să ieşi din scena lumii!”

Țâriitul telefonului îi întrerupse monologul. Ridică receptorul şi ascultă glasul, mereu entuziast, al locotenentului Voicu:

— Tovarăşe maior, la ordinul tovarăşului căpitan Bălan, vă raportez: a parcurs strada Doamnei, aici a făcut o nouă oprire, în colţ, la Biblioteca centrală de stat. Acum se îndreaptă agale spre blocul „Continental”, pe partea bisericii…

— N-ai observat nimic ieşit din comun?

— Nu, tovarăşe maior! nu-şi ascunse mirarea locotenentul.

— Are vreun obiect în mână?

— Nu, tovarăşe maior, ca şi înainte, mâinile şi le ţine la spate.

— Voicule, fiţi atenţi cum îşi va folosi tipul mâinile. (Subalternul râse mânzeşte în receptor.) Nu râde, Voicule, nu-i exclus ca în seara asta să treacă pe lângă cineva, să semnaleze ceva… Orice gest poate căpăta o semnificaţie.

Deodată, Lucian auzi un huruit surd şi imediat avu senzaţia că se găsea într-o căruţă ce se hurduca străbătând un podeţ din bârne. Abia în secundele următoare, clădirea prinse să se zguduie puternic şi pricepu că e un cutremur de pământ. Strigă în receptor:

— Voicule, mă auzi? E cutremur, băiete!

Apoi, în timp ce clădirea continua să se clatine, legătura telefonică se întrerupse. Din tavan se desprinseră bucăţi mari de tencuială. Instinctiv, Lucian se adăposti sub birou. Cutremurul i se păru interminabil, iar clădirea, gata să se prăbuşească dintr-un moment în altul.

Când, în sfârşit, ieşi din ascunzătoare, mai apucă să vadă, ca într-un coşmar scurt şi dureros, crăpăturile în diagonală ale zidurilor, apoi lumina se stinse şi rămase în întuneric.

3

Colonelul *Atticus*[1]*,* şeful Serviciului de spionaj Balcani al unui grup de armate, părăsi mai târziu decât îşi propusese sediul comandamentului său, instalat într-o pitorească localitate din Belgia, pentru a petrece un week-end de două zile la vila sa de pe coasta Atlanticului. Linda, soţia sa, şi câţiva prieteni intimi îl aşteptau cu nerăbdare căci, vremea fiind frumoasă, le propusese o escapadă în largul oceanului, la bordul iahtului său „Pinguinul”. El însuşi simţea acut nevoia unei destinderi, fie chiar şi pentru patruzeci şi opt de ore. Purta pe umerii săi de militar povara unui serviciu dificil care, în acest anotimp propice manevrelor, îl solicita excesiv de mult.

Şi acum, în timpul zborului cu elicopterul, nu înceta să mediteze la raportul unui agent din Bucureşti, care, judecând după textele şi fotografiile apărute într-o revistă ilustrată, ajungea la concluzia că, probabil, într-o zonă a României pe care nu izbutise s-o identifice, avuseseră loc manevre militare. Raportul îl pusese pe gânduri, căci evenimentul ca atare le scăpase la vremea respectivă.

1-Firește, poreclă aleasă chiar de el, pasiunea colonelului pentru istoria imperiului roman fiind proverbială. (n.a.).

Niciunul dintre agenţi nu-i semnalase mişcări de trupe sau alte detalii care ar fi putut sugera faze premergătoare unor aplicaţii. Acorda raportului primit de la Bucureşti o valoare aparte, care-i întărea şi mai mult convingerea că ceva nu era în ordine cu reţeaua din acea zonă.

Elicopterul zbura acum la o înălţime moderată, iar pilotul, un ofiţer tânăr, cu faţa bronzată de soare, părea absorbit de ocupaţia sa. Iscodindu-l cu coada ochiului, colonelul *Atticus* nu-şi putu stăpâni un sentiment de invidie. Era tânăr – „Plesneşte de atâta tinereţe!” – pilota cu o pasiune vizibilă. Dacă i-ar fi cerut să-i cedeze locul la manşă, l-ar fi refuzat. Nu pentru că el, *Atticus,* nu cunoştea arta pilotajului, ci pentru că respecta astfel un ordin al *generalului.* În ultima vreme, câteva accidente stupide, soldate cu moartea unor ofiţeri capabili, l-au obligat pe *general* să ia o măsură drastică: în toate împrejurările, elicopterele să fie pilotate numai de aviatorii unităţii.

Frumuseţea peisajului deasupra căruia zburau îl fură cu totul şi uită de general, de ordinele sale: amestecul acela de culori şi nuanţe se constituia de la sine în uriaşe şi inedite pânze abstracte. Îşi ridică privirile – cerul era senin, îşi închipui azurul tulburător al oceanului şi, în

ordinea firească a lucrurilor, îşi aminti de escapada pusă la cale. Ah, dacă ar fi izbutit, în momentele acelea de reverie, să se elibereze de povara instalaţiilor de comunicaţie şi transmisie ce-l legau de comandament! Până şi pe „Pinguinul”, iaht de invidiat, destinat croazierelor reconfortante, un aparat montat într-una dintre cabine menţinea un contact permanent cu unitatea în subordine.

Îşi consultă ceasul: peste zece minute, elicopterul va ateriza în parcul vilei, pe un loc amenajat special. Linda, invitaţii, îl aşteptau chiar acolo şi vor urmări, ca nişte copii, manevrele de coborâre ale aparatului. Printr-o naturală asociaţie de idei, se pomeni gândindu-se la destinul familiei sale. Pe Linda o ceruse în căsătorie dintr-un calcul elementar şi, mai ales, practic: voia să adune la un loc economiile lui modeste cu zestrea Lindei, mai puţin modestă. Pe atunci *Atticus* n-o iubea, nici nu-şi închipuia că o va iubi cândva, dar nu transformă realitatea cotidiană a căsniciei într-o dilemă hamletiană. Poate fiindcă ştia că obligaţiile militare, izvorâte dintr-o specializare riguroasă, îl vor ţine departe de femeia devenită doamna W. De atunci însă trecuseră douăzeci şi trei de ani. Într-una din acele zile banale ale convieţuirii

lor îi fusese dat să constate, nu fără o emoţie totuşi bine ascunsă, că i se făcea din ce în ce mai intens dor de Linda, de calmul ce-l emana şi izbutea să i-l transmită. Mai descoperise cu surprindere că Linda era mult mai inteligentă decât arătase. Păcat însă că, în ciuda tratamentelor medicale urmate atât în Europa cât şi acasă, nu reuşise să-i dăruiască un moştenitor. Cu timpul însă se obişnuiseră cu acest destin nedrept, cu atât mai nedrept cu cât medicii îi atestaseră virilitatea, sănătatea de fier. Neputând deveni mamă, Linda se consacrase afacerilor, domeniu în care aptitudinile ei s-au afirmat foarte curând. Din punctul acesta de vedere, *Atticus* nu avea dureri de cap: Linda dirija cu o siguranţă uluitoare jocul pachetelor de acţiuni, evoluţia rentelor, în general a cifrei lor de afaceri.

Soţia mai ştiuse şi altfel să-i trezească iubirea şi stima. Dispunând de mult timp liber, se hotărâse să-l folosească cu un scop precis şi util, adică să-l ajute în complexa sa activitate militară. Nu încercase s-o oprească, dar nici s-o dirijeze ca pe o agentă oarecare nu-şi propusese. O lăsase să evolueze cât mai degajat, mai cu seamă la desele recepţii diplomatice sau particulare. Îl uimise cu spiritul ei de observaţie, cu capacitatea de a descrie atmosfera

reuniunilor oficiale, de a portretiza înalte personalităţi militare sau politice. Învăţase cu rapiditate trei limbi slave, apoi limba română, pe care el, ca şef al Serviciului de spionaj pentru Balcani, nu le cunoştea decât foarte vag. Se abonase, din proprie iniţiativă, la un număr de reviste militare ce apăreau în ţările din răsăritul Europei şi se afundase în studierea lor. Ce-i drept, el, *Atticus,* primea de la subsecţia „Presă” referatele-sinteză de informare, dar şi Linda, în ceasurile când se întâlneau la prânz sau la cină, îi prezenta o informare ce merita laude. Îşi însuşise, fără s-o fi ajutat careva şi cu atât mai puţin el, noţiuni militare curente: recunoştea în fotografii tehnica de luptă a trupelor N.A.T.O., a trupelor Pactului de la Varşovia, a altor trupe de pe această împovărată Terră. Urmărind în timp evoluţia Lindei, îşi mărturisea mereu: „Poate că dacă ar fi avut copii, energia şi aptitudinile ei ar fi luat un alt curs. Aşa, a găsit mijlocul cel mai eficace de a mă ţine lângă dânsa şi de a fi mereu lângă mine”.

Îl auzi pe pilot, care până în clipa aceea nu-şi descleştase gura, cum raporta unui post de control al zborului că se îndreaptă spre aterizare.

— Rămâi cu mine, locotenente! Ce zici?

În timp ce elicopterul cobora pe verticală deasupra

parcului încă golaş la acel început de martie, pilotul îi aruncă superiorului o privire respectuoasă:

— Vă mulţumesc, domnule colonel, logodnica mă aşteaptă la Bruxelles.

— Îi telefonezi şi-i spui că ai fost reţinut cu o misiune oarecare, îi sugeră *Atticus* mai mult în glumă.

— Chiar de pe acum să încep s-o mint?!

Paletele puternicei elice a aparatului stârniseră un vânt vrăjmaş printre coroanele desfrunzite ale parcului. La o distanţă de vreo cincizeci de metri, *Atticus* o zări pe Linda înfăşurată într-un pardesiu: îi flutura, ca întotdeauna, un batic. Din cei opt invitaţi, doar patru veniseră să-l întâmpine.

Elicopterul atinse pământul, făcu un salt nu prea dur, apoi încremeni locului.

Cinaseră şi, conform programului întocmit de Linda, femeile se aşezaseră în jurul mesei de bridge, în timp ce bărbaţii se retrăseseră în sala de biliard la o partidă. La ora 23, un gong avea să vestească „stingerea”, căci deşteptarea urma să fie dată în zorii zilei în vederea continuării week-end-ului în largul oceanului. „Pinguinul” îşi aştepta oaspeţii. Programul conceput de Linda intră,

încă de la primele minute ale serii, într-un făgaş riguros şi părea că nimic nu-l va mai putea abate de la îndeplinire. Dar la ora 21.40 interveni un eveniment neaşteptat şi colonelul se văzu obligat să-şi întrerupă partida de biliard.

— Sunt invitat la telefon, îşi informă gazda musafirii, arătând cu capul către un caporal care făcea de serviciu la aparatul ce-l lega prin fir direct cu Comandamentul din L.

— Te du, Mike, avântă-te în luptă, nu-ţi fie teamă! îl încurajă un bărbat scund şi plinuţ, care tocmai se pregătea să lovească bilele aduse de amfitrion, pe suprafaţa verde a mesei, într-o situaţie dificilă. Du-te Mike, când ţara te cheamă!

— Ţările, domnilor, nu ţara! glumi un alt invitat.

Atticus, într-o dispoziţie excelentă, îl ameninţă pe glumeţ cu degetul.

— Mă întorc imediat şi-ţi arăt eu ţie! *Domnilor, faceţi jocul!*

Ieşi şi se îndreptă cu pas mare spre cabinetul situat în vecinătatea dormitorului. Pe masa de lucru îl aşteptau patru telefoane, aflate toate sub un control tehnic riguros. *Atticus* se duse direct la cel de culoare albastră. Ridică receptorul şi se aşeză pe colţul biroului.

— Te ascult, Ted!

— Domnule colonel, am primit chiar acum un buletin de la Centrul de seismologie al Marelui Stat Major.

La auzul acestor cuvinte, *Atticus* simţi o furnicătură pe şira spinării. Deveni atent, dar şi nerăbdător.

— Zi, Ted! Ce dracu vorbeşti atât de tărăgănat?

— La ora 21.22, aparatele Centrului nostru au înregistrat un cutremur de pământ de gradul 7,2 pe scara Richter…

Dintr-o pornire spontană, *Atticus* scoase un fluierat ce-i trăda uluirea şi care întrerupse câteva secunde convorbirea.

— Cutremurul a avut ca epicentru munţii Vrancei din România.

— Ce alte date mai deţii, Ted?

— Cele trei posturi de radio ale României şi-au întrerupt în acelaşi timp emisiunile… nu le-au reluat încă… S-a încercat o legătură telefonică cu Bucureştiul… Nu s-a putut obţine.

Colonelul rămase îngândurat, cu receptorul lipit de ureche. Şi pentru că întârzia să rostească vreo vorbă, Ted întrebă:

— Pot să închid?

— Nu, nu, se învioră brusc *Atticus.* Trimite-mi urgent

un elicopter.

— Am înţeles!

— Stai, Ted, că n-am terminat. Găseşte-mi-l rapid pe Walther şi adu-mi-l la sediu. Beat, treaz, să mi-l aduci cum crezi tu de cuviinţă, dar să mi-l aduci. Să-mi pregătească *Mapa cenuşie G.R.*

— Am înţeles! Dacă-mi mai parvine vreo informaţie, să vă deranjez?

— Deranjează-mă, Ted, chiar te rog… La vilă sau în elicopter… de câte ori socoteşti că este necesar.

Puse receptorul în furcă şi nu părăsi cabinetul, ci începu să se plimbe gânditor prin faţa bibliotecilor ce se înălţau până aproape de tavan. Nu uitase de musafiri, nici de faza creată pe masa verde în momentul întreruperii partidei de biliard, dar, pur şi simplu, din momentul primirii raportului, nu-l mai interesa niciun punct din programul week-end-ului. Toate gândurile sale se îndreptau acum, ca o undă de şoc, către un singur obiectiv – *Mapa cenuşie G.R.* – şi către dilema ce decurgea în mod firesc din ţelurile sale. „A fi sau a nu fi? Să apăs sau nu pe buton? Iată marea întrebare!” Planul cuprins între coperţile *Mapei cenuşii G.R.* îi aparţinea, iar declanşarea acţiunii – dacă va lua această decizie – avea să însemne o premieră

pe scena spionajului militar. Comandamentul îi acordase, în acest sens, toate împuternicirile: i se dăduse mână liberă şi i se explicase şi de ce.

Atticus îşi cunoştea firea; nu era un vanitos, aţâţat de ambiţii stupide. Avansase pe scara ierarhiei spionajului şi contraspionajului treptat, în salturi egale, fără lovituri spectaculoase, doar datorită unei perseverenţe care nu o dată îi încununase fruntea cu lauri. De data asta însă, cu *Mapa cenuşie* ieşea din schemele spionajului militar curent şi nu ignora faptul că ideea lui, materializată într-un plan inedit, va adăuga istoriei spionajului un capitol nou, modern… Şi, cine ştie, poate că unii istorici îl vor numi „planul *Atticus”.* Nu se lăsă însă legănat în iluzii. Se mândrea cu o minte lucidă, cântărea raţional realităţile politico-militare din Europa. Un plan, oricât ar fi el de inedit şi de meticulos elaborat, mai trebuie şi realizat. De reuşita sau nereuşita misiunii depindea, în ultimă instanţă, cum vor trata istoricii acel nou capitol menit să îmbogăţească arta spionajului.

Ajunse în dreptul biroului, întinse maşinal mâna şi luă o havană dintr-o cutie. Îi muşcă vârful şi o aprinse. Se învălui pe dată într-un nor de fum aromat. Continuă să se gândească la raportul laconic al lui Ted: seism de gradul

7,2 pe scara Richter! Cunoştea fenomenul. Îl studiase. Elaborarea planului din *Mapa cenuşie* îl obligase. Cunoştea istoria seismelor din Europa şi mai ales a celor din Balcani. Cele câteva date – întreruperea bruscă a emisiunilor posturilor de radio, a legăturilor telefonice – glăsuiau de la sine: în România se produsese o catastrofă.

Telefonul albastru sună din nou. Tot Ted era la aparat.

— Vă raportez: l-am găsit pe Walther, e treaz, într-un sfert de oră va fi la sediu… *Selena* a primit un mesaj din partea *Luceafărului.* Lucrează la decodificarea lui.

— O.K., Ted!

— Elicopterul trebuie să apară dintr-un moment în altul. Aşteptaţi-l!

Noul raport al lui Ted trezi în sufletul colonelului speranţa reuşitei. Aşadar, *Luceafărul* reuşise să-şi transmită mesajul în eter. Nu-i fu greu să deducă, din acest amănunt că situaţia în România era dezastruoasă.

Tresări când auzi uşa deschizându-se. O văzu pe Linda venind spre el aproape plutind.

— Ce s-a întâmplat, Mike?

Atticus o privi cu o tandreţe nedisimulată: Linda nu îmbătrânise; refuza să îmbătrânească. Păstra în făptura sa o prospeţime care-i ascundea cu succes vârsta reală.

— Sunt obligat să plec, draga mea.

O îmbrăţişă şi, cu aceeaşi tandreţe firească, îşi lipi obrazul bine ras de al ei.

— E ceva grav? întrebă ea îngrijorată.

— E cazul să ţii pumnii strânşi şi să te rogi pentru reuşită!

— Da’ ce s-a întâmplat, Mike?

— În România a avut loc un puternic cutremur de pământ.

— Ah… un cutremur! murmură ea şi nu mai puse nicio altă întrebare. Ştia despre ce era vorba, căci, în realitate, ei îi aparţinea ideea primară a planului din *Mapa cenuşie.*

Caporalul de serviciu i se înfăţişă din nou şi îi raportă că elicopterul aterizase şi aştepta. Colonelul o cuprinse pe Linda de umeri şi, fixându-şi privirile calde în ochii ei cu sclipiri jucăuşe, o rugă:

— Nu mai trec să-mi iau rămas bun… Explică-le tu, dragă, că am fost convocat de urgenţă la comandament… Petrecere frumoasă, Linda!

— Succes, Mike!

— O.K.! zise el cuprins de o voioşie străină lui. Îi făcu soţiei ştrengăreşte cu ochiul, o sărută drăgăstos pe gură şi ieşi în grabă.

4

Colonelul Emilian Teodoru, şeful unui compartiment de contrainformaţii militare, venise acasă ceva mai devreme decât în alte seri. Poate că ar mai fi întârziat dacă Viorela, soţia sa, nu i-ar fi amintit că în ziua următoare Florinel avea teză la engleză. Insistase ca în calitatea sa de tată şi de „comandant suprem” al familiei să vină acasă la o oră rezonabilă. Nu de alta, dar să mai schimbe o vorbă cu odrasla, eventual să-l mai asculte la engleză sau să-l îmbărbăteze. Viorela, deşi nu era în situaţia de a apela chiar la toate argumentele, ţinuse totuşi să-i mai amintească şi de o altă latură a problemei pe care el, de fapt, n-o uitase nicio clipă. „Băiatul e la vârsta când are nevoie de prezenţa şi prietenia tatălui!” Simţise în vocea ei un timbru de nelinişte. De aceea se şi grăbise să ajungă acasă, spre bucuria soţiei şi a băiatului, nu mult după ora opt. Viorela îi aplaudase decizia, iar Florinel, cu glasul său în transformare, îi adresase în engleză urarea: „Tovarăşe colonel, fiţi binevenit în mijlocul nostru!” la la care el răspunsese tot în engleză: „Stimaţi membri ai familiei Teodoru, aş fi putut eu oare să refuz invitaţia de a cina împreună?”

Puţin mai târziu, la masă, „comandantul suprem” al familiei se văzu nevoit să lupte, în taină, cu un val inexplicabil de duioşie. Se prefăcu necăjit de o tuse „ivită brusc”.

Tulburarea-i subită îşi avea explicaţia în conversaţia legată cu Florinel în timpul cinei. Băiatul, chinuindu-se cu vocea când subţire, când groasă, vorbea engleza cu o dezinvoltură ce-i umpluse sufletul de o mândrie paternă care nu-l mai încercase de mult. Îl cercetase cu mai multă răbdare decât în alte dăţi. La cincisprezece ani, unicul său copil concentra într-un tot armonios datele pubertăţii: înăltuţ, subţirel, cu o faţă netedă, mereu îmbujorată; când deschidea gura, glasu-i pornea îngroşat, dar brusc, de parcă s-ar fi lovit de un obstacol, se subţia, se feminiza, ca apoi să revină la timbrul iniţial. Ochii erau ai Viorelei – de un albastru intens – chiar zâmbetul şi firea erau ale ei.

După cină, se refugie cu el în camera de lucru, unde încercă să-l trateze ca pe un bărbat, dar nu-i reuşi. Îl invită să ia loc în fotoliu.

— Ia să vedem noi cum ne-am pregătit pentru teza de mâine, aduse colonelul vorba, gândindu-se că, de fapt, băiatului nu i-ar strica puţină gimnastică, exerciţii ce le refuza cu încăpăţânare.

— M-am pregătit, tăticule! îl asigură Florinel. Hai să trecem la o altă temă.

— Contăm deci pe o notă bună?

— Contăm, tovarăşe colonel, contăm!

Acel „tovarăşe colonel” era o aluzie la faptul că nu-şi scosese uniforma, dând astfel de înţeles şi băiatului şi Viorelei că intenţiona, ceva mai târziu, să plece iar la sediu.

— Propune tu o temă de discuţie! N-aş vrea ca maică-ta – colonelul arătă cu capul peste umăr, spre uşă, în direcţia sufrageriei şi a bucătăriei – să creadă că nu te-am ascultat.

Florinel zâmbi complice şi faţa i se îmbujoră şi mai abitir, amintindu-i colonelului de tinereţea Viorelei.

— Am citit o carte, abordă el în sfârşit o temă, o carte de spionaj.

— În engleză? se grăbi tatăl să anticipeze.

— Ei şi tu, tăticule! Ai primit-o cu dedicaţie din partea autorului „Miraj în noapte”.

— A, romanul lui Corneliu Cara! Într-adevăr, autorul îi trimisese un exemplar din noul său roman, însoţit de o dedicaţie. La rândul său, în semn de mulţumire, îi expediase o carte de vizită, făgăduindu-i, după lectură, o întrevedere. Furat de treburi, uitase. Ei, şi ce impresie ţi-a

făcut?

— Nu pot să afirm că nu mi-a plăcut, îi mărturisi Florinel, străduindu-se să vorbească întocmai ca la şedinţele Cercului de literatură al liceului. Altul este însă subiectul ce doresc să-l abordez. Eşti singurul om, după părerea mea, care poţi să mă ajuţi să înţeleg pe ce se bazează un scriitor când se apucă să scrie un roman de spionaj, ca, de pildă, „Miraj în noapte”. Faptele descrise sunt reale?

— Tu ce crezi?

— Că da!

— Perfect! Înseamnă că scriitorul a inventat o imagine artistică într-adevăr convingătoare.

— A inventat? Mutrişoara băiatului exprima o profundă nemulţumire. Dacă a inventat, înseamnă că totul nu-i decât o născocire… că nimic din ceea ce povesteşte nu-i adevărat?

— Ceva tot o fi… Colonelul se văzu nevoit să-i facă fiului o concesie, pentru a nu-l dezamăgi. Vreau să zic că autorul porneşte de la o problemă reală, cum ar fi spionajul economic, militar sau politic, dar asta nu înseamnă că eu sau altcineva de la Ministerul de Interne îl cheamă pe Corneliu Cara sau pe oricare alt autor şi-i pune

în mână un dosar: „Poftim, scrie!”

Florinel înălţă neîncrezător din umerii lui firavi.

— Inventează?! Inventezi un mecanism… o rachetă… un vehicul aerian, dar o carte, tăticule!

— Uite, ştii ce, Florinel, ce-ar fi să-l chemi la telefon pe Corneliu Cara şi să-l întrebi direct cum e cu invenţia artistică… Eu o să-ţi dau…

Vru să-i spună în continuare „numărul lui de acasă”… Dar, pe neaşteptate, simţi cum imobilul – o vilă cu un etaj – începu să vibreze din temelii… o vibraţie din ce în ce mai puternică şi parcă fără contenire. Înţelese primejdia imediat. Florinel sări dezorientat:

— Tăticule, ce-i asta?

Instinctiv se ridică să-şi ocrotească băiatul.

— E cutremur… Nu trebuie să te sperii! Îl trase repede din fotoliu, sub canatul lat al uşii. Să nu te mişti de aici! Mă duc la mama!

Lampa din sufragerie se balansa puternic, gata să sara din cârligul tavanului. Viorela alerga înspăimântată spre dânsul, strigând: „Florinel”! Secundele următoare îi găsiră pe toţi îmbrăţişaţi sub tocul uşii. Colonelul văzu cum biblioteca se înclina mai-mai să cadă şi-i avertiză:

— O să cadă biblioteca! Să nu vă speriaţi!

Tremurând toată, Viorela se aplecase instinctiv să-şi ocrotească fiul vârât între ei. Se auzi o bufnitură puternică – biblioteca se prăbuşise. Apoi colonelul mai văzu cum un zid, pârâind sinistru, se crăpa în diagonală şi îşi zise: „Ăsta-i sfârşitul!” Apoi se lăsă o tăcere funerară.

— Gata! zise bărbatul neluându-şi ochii îngroziţi de la fotoliul unde cu un minut înainte şezuse fiul şi peste care se prăbuşise o parte a bibliotecii. Gata!

— S-a terminat, tăticule? întrebă Florinel cu un glas subţire, piţigăiat.

Nu arăta a fi speriat şi asta-l îmbărbătă pe colonel. În schimb, Viorele era străbătută în continuare de un tremur nervos.

— La bucătărie – zise – vesela s-a făcut praf!

De pe scară se auziră câteva ţipete: erau vecinii de la etaj care coborau în fugă.

— Să ieşim şi noi! trase de el Viorela.

— Linişteşte-te! o rugă bărbatul. Doar a trecut…

Cineva bătu în uşă. Se duse să deschidă. Era maiorul Paraschiv; locuia la etaj

— Ce faceţi, tovarăşe colonel? Nu ieşiţi? Faţa-i pământie mărturisea că omul suportase greu împrejurarea.

— Nu… Cred însă că trebuie să plecăm cât mai urgent la unitate.

Luminile se stinseseră toate, se găseau în întuneric.

— Ai mei sunt în stradă, mai zise maiorul Paraschiv. Mă duc să văd ce fac…

Se auzi şi ţipătul Viorelei:

— Emiliane, unde eşti? Nu ieşim şi noi?

— Sunt aici!… Avem lumânări în casă?

Viorela nu-şi amintea să fi ţinut vreodată lumânări în casă. Florinel însă îi scoase din încurcătură. Ascultându-l, colonelul Emilian Teodoru se convinse definitiv că fiul suportase bine şocul seismului.

— Lumânărelele de la pomul de iarnă nu sunt bune? Ce zici, tăticule? În camera mea păstrez cutia cu ornamente. Acolo sunt şi lumânărelele.

Puţin mai târziu, la pâlpâirea firavă a cinci lumânărele, colonelul ridică receptorul să-l cheme pe ofiţerul de serviciu de la compartimentul său. Telefonul era mort: bătu în furcă de câteva ori, nu fără o anumită nervozitate, dar aparatul rămase în continuare închis în muţenia sa mecanică. Abandonă receptorul şi se întoarse la ai lui.

— Viorela! Florinel! Cutremurul a întrerupt legăturile telefonice, n-am cum să iau contact cu ministerul. Glasul

îi era calm, liniştitor şi, în sinea sa, se simţea mulţumit că nu şi-l auzea altfel, încărcat de presimţiri sumbre. Vă daţi seama că trebuie să vă las, să fug la minister. Apucă mâna Viorelei – era transpirată din pricina emoţiei. Ce-ar fi să vă reped cu maşina până la Ioneşti, să staţi cu ei?

Drept răspuns, Viorela îi strânse mâna.

— Noi rămânem pe loc. Nu-i aşa, Florinele? Unde să ne ducem? Nu-i aşa că nouă nu ni-e teamă?

Florinel interveni bărbăteşte:

— Rămânem pe loc, tăticule! Am eu grijă de mama.

În ciuda situaţiei încordate creată de cutremur, Emilian Teodoru simţi pentru a doua oară în seara aceea cum îl copleşeşte un val de duioşie paternă. Ridică din nou receptorul – legăturile nu se restabiliseră.

— Vă las… Viorela, de îndată ce o să pot, o să vă chem la telefon… Îşi sărută soţia, băiatul. Le mai spuse: Vedeţi ce face familia Paraschiv… Poate împreună o să vă simţiţi mai bine…

Părăsi locuinţa. În curte se întâlni cu maiorul Paraschiv şi cu ai lui. Se pregătea şi el să plece la unitate.

— Tovarăşe colonel, îi şopti Paraschiv, nenorocirea-i ca-n ’40. Dacă nu şi mai mare!

Tăcu. Ce să-i răspundă? Nu mai pierdu nicio clipă. Se

duse la maşina parcată în faţa casei şi, înainte de a se aşeza la volan, se uită în jur. În zare, acolo unde, de obicei, se desluşeau în noapte luminile pâlpâitoare ale Bucureştiului, se lăsase acum o beznă sinistră. Doar luna, o lună albă, enormă, cum nu-şi amintea să mai fi văzut vreodată, încerca să lumineze a moarte pământul.

Porni în viteză. Curând ieşi în Şoseaua Kiseleff, iar de acolo, se înscrise pe Calea Victoriei. La lumina lunii şi a fazelor reduse ale maşinii, vedea oameni neliniştiţi adunaţi în faţa clădirilor. Cu toate astea nu izbuti încă să-şi formeze o părere despre dezastrul care se abătuse asupra ţării. Deodată, simţi fiori de gheaţă furnicându-l. Desluşi de departe un munte de moloz baricadând artera… Şi, pe măsură ce se apropia, se încrâncenă. La bătaia fazelor mari, înţelese că blocul „Nestor" se prăbuşise. Opri maşina la vreo zece metri, coborî şi, îngrozit de cele ce-i vedeau ochii, rămase ca împietrit. Clădirea care până nu de mult găzduise ani şi ani, la parter, cofetăria Nestor, se tasase, intrase în pământ într-un mod bizar, dezvăluind ochiului siluetele înalte ale blocurilor din spate, parcă şi ele înclinate, gata să se prăbuşească. Jur-împrejur, dăinuia o linişte adâncă, de cimitir în miez de noapte. Oameni consternaţi, incapabili

în momentele acelea să întreprindă ceva, vegheau parcă un mormânt uriaş.

Abia în clipele acestea, colonelul Emilian Teodoru realiză proporţiile dezastrului şi îşi aminti de vorbele maiorului Paraschiv: „Nenorocirea-i ca-n ’40… Dacă nu şi mai mare!” Îşi regăsi sângele rece, trecu la volanul maşinii, se retrase până în strada Nuferilor, de unde încercă să-şi găsească un drum degajat către clădirea Ministerului de Interne. În timp ce-şi conducea maşina, mintea îi lucra cu o febrilitate intensă. Fără doar şi poate că vor fi ordonate de către conducerea armatei operaţii masive de salvare, drept care contrainformaţia militară va avea de rezolvat probleme noi, determinate de situaţia dramatică prin care trece ţara.

Când ajunse la sediu, se uită la ceas – era ora 22,15.

5

Luna plină, albă, lumina ireal oraşul prăbuşit în beznă şi într-un ocean de praf cu miros neobişnuit de moloz.

Cadavrul se vedea clar, sus, pe dărâmăturile clădirii care până la orele 21.22 fusese blocul „Continental"; era al unui bărbat; zăcea pe burtă, cu braţul drept ridicat sugerând o mişcare de înot.

Tânărul Bogdan Trancă îl zărise din prima clipă. La început nu crezuse că omu-i mort. Se uita la el de jos, din stradă, stăpânit de impresia că pur şi simplu adormise. Era o prostie să gândească astfel, îşi înţelegea foarte bine starea, dar insul acela întins pe burtă, cu braţul ridicat, asta-i sugera. Probabil, gândea Trancă, s-a urcat ca să-şi caute un culcuş cât mai potrivit şi când l-a găsit s-a şi întins pe burtă şi a adormit.

Bogdan Trancă se hotărî să-l „trezească". Porni într-acolo, călcând prudent pe cărămizile ce i se păreau, sub tălpile pantofilor, fierbinţi. Înainta încet, măsurat, tulburat până în adâncul inimii de propria-i decizie. Se nimerise acolo şi-şi găsea normală hotărârea. De la un pas la altul, simţi cum praful îi pătrundea în nări, în gură, în plămâni. Se îngreţoşă, dar nu bătu în retragere. Luna îi

călăuzea urcuşul. Auzi ceva mai încolo glasul unui bărbat care întreba: „E cineva pe-aci?” Bogdan se opri şi se uită în direcţia de unde auzise întrebarea. Desluşi, în întunericul ce iradia parcă praf selenar, silueta unui bărbat, pornit şi el să-şi salveze semenii, dacă mai era cineva de salvat. „Deci nu sunt singur!” îşi spuse Bogdan Trancă şi, încurajat de propria-i constatare, urcă cu mai multă fermitate către omul care parcă aţipise pe ruine. Se opri la câţiva paşi de el şi, în naivitatea sa, Bogdan îi strigă:

— Hei, ce faci acolo?

Glasul i se păru al unui străin; pentru câteva clipe tulburarea îl ţintui locului. Nicicând nu atinsese un mort, şi acum… Totuşi, mai trăgea speranţă că momentul va fi evitat.

— Hei, mă auzi?

Neprimind niciun răspuns, se apropie şi mai mult.

— Hei, domnule!

Şi-acum când se afla acolo, lângă trupul neînsufleţit al omului, tot îi făcea impresia că doarme. Frica îl copleşi. În căutarea unui sprijin, Bogdan Trancă îşi roti privirile. Ca într-un tablou văzut cândva în expoziţia unui grafician, ieşit din comun prin viziunile sale, desluşi siluetele unor

oameni care, la distanţe diferite unul de celălalt, urcau ruinele blocului spre lună. Prezenţa lor, apoi zgomotul atât de familiar al vehiculelor ce circulau prin faţa Universităţii, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, îi ajutară să-şi ia inima în dinţi, să se aplece şi să pună mâna pe cel pe care îl credea adormit.

— Hei, mă auzi?

Aşteptă răspunsul, deşi acum îşi dădea seama că nu va veni niciodată; înfrângându-şi spaimele, se opinti vrând să-l răsucească pe spate – mortul însă era greu, şi Bogdan Trancă avu senzaţia că acesta i se împotrivea, că pur şi simplu nu voia să fie clintit. Când, în cele din urmă, izbuti să-l întoarcă, din pieptul lui Bogdan izbucni un ţipăt scurt care i se păru nespus de puternic. Se ridică iute în picioare şi se uită în jur să constate dacă fusese auzit. Nu, nu fusese. „Poate că nici n-am ţipat!” îşi spuse, iar când îşi coborî privirile, văzu din nou faţa complet zdrobită a omului. Îşi mută privirile în alt loc.

Rămase nemişcat la căpătâiul mortului; gândea că ar fi mai nimerit să coboare şi apoi să-şi vadă de drum. Nu se lăsă însă pradă impulsului. Atras parcă de un magnet îşi înălţă ochii spre cer, privirea i se lovi de luna albă ca varul, iradiind fără contenire cercuri în nuanţele

curcubeului. Îl năpădi deodată un sentiment straniu de înstrăinare, ca şi cum cutremurul l-ar fi azvârlit pe o altă planetă. Tot luna îl obligă să-şi plece ochii. Razele sale albe, cadaverice, luminau trupul bărbatului. Începu să-l cerceteze: pardesiul şi costumul în care moartea îl găsise îi rămăseseră, ca prin minune, întregi. Nicio ruptură. Doar pe reverul hainei câteva pete negre, probabil de sânge. Nodul cravatei îi era strâns perfect la gulerul cămăşii. Dacă n-ar fi avut faţa zdrobită, Bogdan ar fi putut să jure că nimerise peste un manechin.

„Nu pot să-l las aici, îşi spuse. O să-l apuc de subsuori şi o să-l trag jos, în stradă.”

Încercă. Izbuti să-l ridice puţin, dar cadavrul i se păru uimitor de greu şi atunci se hotărî să cheme în ajutor una din umbrele ce rătăceau pe muntele de moloz al clădirii.

Spre marea sa bucurie, sări să-l ajute un bărbat pe care, deşi era în apropiere, nu-l observase până atunci.

— Să-l ducem! propuse acesta imediat. Eu o să-l apuc de picioare, dumneata, aşa cum îl ţii acum, de subsuori… Fii atent să nu te împiedici!

Era omul de care Bogdan Trancă avea nevoie: în etate, cu siguranţă în vorbe şi hotărâri.

— Hai, tinere!

Ridicară cadavrul în acelaşi timp şi începură să coboare cu paşi mici, temători.

— E tare greu! rosti Bogdan printre gâfâituri.

— Aşa sunt morţii, tinere, grei! răspunse celălalt tot printre gâfâituri. Sunt îngreuiaţi de câte le-a fost dat să adune în viaţă.

Apoi, nu mai schimbară o vorbă. Îşi auzeau doar respiraţia din ce în ce mai adâncă şi parcă mai chinuitoare.

Curând ajunseră în dreptul trotuarului din spatele Muzeului de istorie al oraşului Bucureşti, unde mai zăceau câteva trupuri neînsufleţite. Aşezară mortul în rând cu celelalte cadavre. Eliberat de greutate, Bogdan simţi o durere în tot corpul; îşi şterse faţa de sudoare şi încercă să-şi regăsească ritmul normal al respiraţiei.

Acum îl vedea bine pe cel care-l ajutase – era un bărbat trecut de cincizeci de ani, mlădios şi voinic. Sub ochiul stâng avea un neg sau o aluniţă care-l urâţea. Îl mai urâţea şi chelia întinsă şi lucioasă. După ce-şi mai trase, puţin sufletul, omul îngenunche lângă cadavru şi dădu să-i pipăie haina în dreptul buzunarului de la căptuşeală.

— Ce faceţi? întrebă Bogdan Trancă, contrariat de îndeletnicirea necunoscutului.

— Ca pe front, tinere, trebuie să ştim cine e, îl lămuri el, buzunărind de-a binelea îmbrăcămintea omului cu faţa zdrobită. Pe front, există o regulă…

Ţipătul unei femei, venind tocmai din partea cealaltă a ruinelor, îl făcu pe Bogdan Trancă să se întoarcă şi să asculte atent. Ţipătul nu se repetă.

— Nimic! zise omul de lângă el. Ciudat! Nu are niciun act, nicio legitimaţie. Se ridicase în picioare şi privea de sus chipul mutilat. Uite că nu ştim pe cine am cărat! mai adăugă el, cu părere de rău.

— Cum aşa? îi scăpă tânărului întrebarea.

— O să se găsească cineva să-l identifice… După haine, după obiecte… Noroc, tinere!

Bogdan Trancă, uluit şi poate ostenit de câte i-a fost dat să trăiască în ultimele treizeci de minute, mai rămase un timp locului, privind la bărbatul acela elegant care trecuse pe cealaltă lume fără niciun act de identitate asupra lui.

II. MAPA CENUŞIE

1

Era trecut de miezul nopţii când Larry Maclean se înapoie la hotel după ce mai bine de un ceas umblase ca o nălucă printr-un Bucureşti devenit într-o clipă de nerecunoscut. Imaginile apocaliptice îl obosiseră sufleteşte, dar ceea ce îl făcea să-şi simtă corpul greu, ca de plumb, era praful, senzaţia că particulele acelea desprinse din cărămizile şi tencuielile năruite îi pătrunseseră prin plămâni, prin epidermă, în sânge. Nu mai dorea nimic altceva decât o baie fierbinte, dorinţă pe care, la ceasul acela, numai „Intercontinentalul” i-o mai putea îndeplini.

În hol îl aştepta o surpriză – Mioara Catargi. La început n-o observase, întorcându-se însă de la recepţie văzu vag o pelerină neagră ridicându-se dintr-un fotoliu.

— Larry! îi rosti ea numele.

Revederea nu-l încântă deloc; voia o baie fierbinte făcută într-o singurătate deplină. Niciodată nu-şi dorise cu atâta ardoare să fie singur… singur cu gândurile şi sentimentele sale. Replică, totuşi, mirat:

— Mioara! Ce cauţi la ora asta?

Se apropie de ea şi, fără să vrea, în virtutea spiritului său de observaţie, constată că era mai palidă şi mai stranie în frumuseţea ei decât în clipa în care se despărţiseră.

— Larry, te rog să mă ierţi, se scuză ea în franceză.

Holul hotelului nu era prea animat şi nimănui nu-i trecea prin gând să-şi întoarcă privirile spre ei.

— Vai, Mioara, n-ai de ce să-mi ceri iertare… Îmi pare nespus de rău de urgia care s-a abătut asupra ţării voastre…

Mioara îl privea, clipind des din genele-i lungi.

— Larry, te rog, ia-mă sus cu tine!

Pe Maclean nu-l surprinse dorinţa şoptită a acestei fete, parcă rătăcită în propria ei lume. Nu i-ar fi fost deloc peste mână să curme convorbirea asta ivită atât de ciudat în miez de noapte, şi încă după un cutremur. Dar din pricina celor văzute în nocturna sa plimbare pe străzile Bucureştiului, îl încercă un soi de jenă. Îi zâmbi tandru, prietenos şi, cu o voce mângâietoare, îi spuse:

— Îmi pare rău, Mioara, nu se poate. Am de lucru, trebuie să-mi scriu urgent comentariul. Altă dată…

Dădu să-i sărute mâna, dar se opri străfulgerat de

gândul că buzeie sale ar putea să atingă un strat de praf.

— Larry, dacă n-ar fi intervenit cutremurul, vorbi ea privind ruşinată într-o parte, şi m-aş fi culcat cu tine, m-ai fi plătit?

Maclean se gândea că, în fond, Mioara se comporta la fel de straniu ca şi înainte şi se cuvenea s-o trateze ca atare. Căută să nu-şi iasă din fire, deşi o astfel de conversaţie, după ce văzuse oraşul distrus de cutremur, i se părea de-a dreptul demenţială. Intrase însă într-o horă provocată chiar de el şi trebuia, aşa cum o cereau bunele maniere, să joace până la capăt. O apucă de bărbie şi, cu un gest delicat, îi întoarse faţa spre dânsul – buzele-i uşor întredeschise îi tremurau abia perceptibil.

— De la bun început, mi-ai atras atenţia că nu eşti o prostituată. Îmi amintesc bine?

Mioara îşi arătă ochii – păstra în adâncul lor o rugă, apoi îşi retrase bărbia din strânsoarea plăcută a degetelor lui.

— Presupunând că te-am minţit şi că aş fi, cât mi-ai fi plătit pentru o repriză de amor?

Îl încerca acum o reacţie contradictorie – îi venea să râdă, dar să şi înjure. „Domnişoară, – dracu să te ia! – pe ce lume trăieşti?” Şi pentru că era un bărbat trecut prin

multe, ghici încotro bătea strania făptură cu numele Mioara Catargi.

— De cât ai nevoie, Mioara?

— Ajută-mă, Larry! Am rămas cu ce-i pe mine. Camera în care locuiam nu mai există… a dispărut… a dispărut sub un munte de moloz.

Maclean presimţi că fata va izbucni în plâns şi nu vedea de ce i s-ar cuveni o asemenea scenă tocmai în holul hotelului. Iscodi discret în juru-i. Oamenii intrau sau ieşeau pradă propriilor lor gânduri. Maclean îşi deschise portvizitul şi scoase o bancnotă de o sută de dolari pe care i-o strecură Mioarei Catargi.

— Ia dolarii aceştia! O să te descurci mai bine cu ei, îi şopti el, ştiind că trebuie să-i menajeze sensibilitatea.

— Lasă-mă să urc cu tine! Nu pot să-i primesc de pomană…

Larry trecu brusc la glasul său rece, tăios, cu accente ameninţătoare:

— Domnişoară Catargi, îmi pare bine că te-am cunoscut. Sper să ne mai întâlnim… La revedere!

Făcu un stânga-mprejur şi, văzând ascensorul oprit cu uşile deschise, se îndreptă în fugă într-acolo. În clipa următoare, uşile se închiseră şi Mioara Catargi dispăru din

raza lui vizuală. Urcă la etajul cinci cu gândul din nou la singurătate, la o baie fierbinte. Pe când intra în apartament surveni o întrerupere a curentului electric. Nu-i rămase decât să înjure.

Dădu la o parte draperiile de la ferestre şi lăsă razele lunii să se reverse în apartament. „Doamne, ce lună!” se extazie el îngrozit. Îşi lepădă haina şi, din sticla de whisky ce se mai găsea încă pe măsuţa cu rotile, trase o duşcă bună, apoi se instală la birou. Înainte de a intra iarăşi în contact cu *Selena,* deschise tranzistorul – un „Philips” de dimensiunea unui pachet de ţigări. Auzi glasul tremurat al unui crainic de la postul de radio România citind un comunicat cam general cu privire la seism, din care, ca ziarist şi ca agent cu stagiu, deducea că autorităţile nu aveau încă o privire de ansamblu asupra dezastrului. Lui însă îi fusese suficient să străbată pe jos bulevardele Bălcescu şi Magheru ca să se lămurească.

Luminile nu se reaprinseră, ceea ce nu-l împiedică să-şi pregătească aparatul de emisie-recepţie. Se bucură şi se simţi reconfortat când *Selena* îi răspunse. I se confirmă recepţionarea mesajului şi i se fixă o nouă întâlnire în eter, la ora 6,30 dimineaţa.

Se lăsă relaxat în fotoliu, rămase un timp al nimănui,

apoi i se făcu sete, se ridică, îşi umplu un pahar de whisky şi-l goli dintr-o răsuflare. O fierbinţeală plăcută i se răspândi în tot corpul. Îşi spuse resemnat că, dacă pana de curent electric nu va fi înlăturată cât mai curând, se va culca fără să-şi mai facă mult-dorita baie fierbinte. Îşi scoase cravata, pantofii, un timp se învârti prin cele două încăperi, apoi îi răsunară în urechi cuvintele Mioarei Catargi i „Urc cu tine… Nu pot să primesc de pomană!”.

Maclean zâmbi întunericului „Dar a primit!”

2

Niciunul din cele trei telefoane instalate pe birou nu funcţiona. Totuşi, Lucian Viziru nu renunţă nicio clipă să ridice, pe rând, receptoarele, nădăjduind în disperarea sa că cel puţin unul va binevoi să-l pună în contact cu lumea exterioară. Nici curentul electric nu funcţiona, atrăgând alte consecinţe. Îşi aminti însă că în maşina parcată jos, în stradă, avea un felinar-auto, cu baterii, destinat unei eventuale pene rutiere nocturne. Nu ezită să coboare. Aşa află că, în apropiere, se prăbuşise un bloc şi un colţ din aripa hotelului „Victoria”

Reveni în birou. La lumina ce se răspândea inegal pe pereţii fisuraţi în diagonală, reluă controlul telefoanelor.

Când se mai întrerupea din această îndeletnicire, privea cu deznădejde spre uşă. Îşi amintea de ultima convorbire cu Lia: îi spusese că intenţiona să stea cu *ăl mic,* să vizioneze la televizor filmul bulgăresc programat în seara aceea: „Au cineaşti foarte buni bulgarii!” subliniase ea; apoi se vor duce amândoi la culcare nu mai târziu de zece şi un sfert. „Vezi că în frigider ţi-am lăsat un borcan de iaurt!” îi mai atrăsese ea atenţia înainte de a pune receptorul în furcă. „Ce-o fi acum acasă? se întreba Lucian

plimbându-şi privirile prin încăperea cu pereţii crăpaţi de cutremur. Cum s-o fi descurcat Lia?” Gândul unei nenorociri i se instala în minte din ce în ce mai apăsător, pe măsură ce uşa biroului se deschidea, iar câte un coleg, în fugă, îi comunica: „S-a prăbuşit blocul *Dunărea!”*... „S-a prăbuşit blocul *Casata!”... Wilson.* Numai blocuri vechi, ştiute din copilărie, şi care făceau parte din propria existenţă ca şi aerul ce-l respira. Şi el locuia, cu familia sa, într-un bloc vechi, construit înainte de război. De aceea şi gândul unei ireparabile nenorociri încolţise atât de repede. Ar fi alergat acasă într-un suflet – „Dacia” se afla doar jos – dar, înainte de toate, era militar şi a părăsi sediul fără aprobarea comandantului, fie chiar şi pentru un sfert de oră, echivala cu o dezertare, cu o părăsire a unei poziţii din linia îniâi a frontului.

Tresări. Cineva împinse uşa şi îşi vârî capul în birou. Auzi o altă veste neagră:

— Şi blocul *Continental* s-a prăbuşit!

— Cum?! Care?! sări Lucian înnebunit.

— *Continental,* repetă colegul, cel de pe Ghica.

Înmărmuri cu ochii pe cele trei telefoane. Retrăi în gând, înfiorându-se de groază, ultima convorbire telefonică cu locotenentul Voicu: echipa operativă pe care

o comandase în noaptea asta ajunsese în preajma „Continentalului”. Reţinuse exact cuvintele locotenentului: „Acum se îndreaptă spre blocul «Continental», pe partea bisericii”. Apoi survenise cutremurul. Dacă n-ar fi avut sub ochi zidurile crăpate ale biroului, ar fi crezut că trăieşte la nesfârşit un coşmar din care niciodată nu se va mai putea smulge. Se repezi iar la telefoane: erau în continuare mute. Îşi cercetă ceasul. Locotenentul Voicu îl chemase la orele 21.20. Apucase să-şi noteze ora în agenda sa de lucru. De atunci, trecuseră treizeci şi cinci de minute. Cele mai lungi minute din viaţa sa.

Deodată, pe când parcă se aştepta mai puţin, se reaprinseră luminile, iar o rază de speranţă îi năpădi sufletul cu o violenţă dulce… cea mai dulce violenţă încercată vreodată. Oamenii trăiau… îşi reluau activitatea de acolo de unde seismul o întrerupsese fără milă. La lumina neonului, maiorul Lucian Viziru se apucă să cerceteze din nou zidurile crăpate, tencuiala căzută, molozul răspândit peste tot Apoi ochii i se îndreptară către aparatul de radio. Dintr-acolo se auzea un bâzâit continuu. Era clar, cutremurul întrerupsese emisiunile de radio. Şi, cu siguranţă, – şi pe cele ale televiziunii. Din

nou îşi aminti de-ai lui: o văzu pe Lia în faţa televizorului, cu Mircea în dreapta, urmărind filmul. Închise tulburat ochii şi încercă să şi-o imagineze pe Lia descurcându-se. Se cufundase într-atât de adânc în dureroasele sale frământări, încât nici nu auzi când se deschise uşa. Simţi deodată o mână grea, bărbătească, aşezată pe umărul său drept. Se răsuci brusc, speriat de ireala senzaţie. În faţa sa stătea colonelul Panait. Ceva mai încolo – Lia, palidă cum n-o văzuse nici în clipa în care o apucaseră durerile facerii, îl ţinea de mână pe Mircea ce se uita ştrengăreşte la el. Avu iarăşi senzaţia că-i victima unui coşmar care-l azvârlea fără milă de la o extremă la alta. Intuind ce se petrecea în sufletul subalternului, colonelul se trase deoparte, dându-i astfel lui Lucian posibilitatea să se apropie de soţie. Îi văzu îmbrăţişându-se, cu Mircea strecurat între ei. Ochii lui Lucian se umplură de lacrimi, iar Lia, în braţele soţului, plângea de-a binelea. Mircea însă îi despărţi, îl apucase pe Lucian de dunga pantalonilor şi, tot trăgându-l, îi striga:

— Să-ţi povestesc, tăticule, cum a fost…

Lucian se aplecă, îl luă în braţe şi-l acoperi de sărutări:

— Ştiu, Mirciulică, ştiu cum a fost.

Puţin mai târziu, când valul de efuziune se mai potoli,

colonelul îi povesti lui Lucian că, ştiindu-l legat de misiune, după cutremur, în drum spre minister, s-a oprit la uşa lor, să vadă dacă totul era în ordine. Din fericire, aşa era, şi pentru ca el, Lucian, să nu aibă niciun fel de îndoială cu privire la soarta Liei şi a băiatului lor, a hotărât să-i aducă familia la sediu.

— Tot n-au fost niciodată pe la noi, conchise Panait încercând un zâmbet, însă fără succes. Ei, v-aţi mai liniştit un pic?

Lia, palidă, lăsă să-i joace pe chip un zâmbet trist.

— La bucătărie s-a răsturnat bufetul!

— Lasă, îl ridicăm noi!

— Luci, trebuie să plec imediat la spital. Doamne, ce-i în oraş mai zise Lia cu un glas moale, îndurerat.

Interveni colonelul Panait.

— Maşina mea o să te ducă la spital. Ai dreptate, cred că e mare nevoie de tine acolo… Pe Mircea lasă-l la noi, în seama mea… Vrei, Mircea?

— Vreau! se bucură băieţelul. Mă laşi, mamă?

— Atunci, interveni energic colonelul Panait, condu-ţi soţia la maşină, maior Viziru! Executarea! De Mircea am eu grijă.

Lucian îşi luă de mână nevasta şi părăsi biroul. Când

reveni după zece minute, îl găsi pe colonel plimbându-se agitat şi împovărat de gânduri. Îl informă că-l culcase pe Mircea şi-l întrebă:

— Ce ştii de Bălan şi Voicu?

Lucian îi raportă convorbirea cu locotenentul Voicu, iar în încheiere întrebă:

— Se confirmă prăbuşirea *Continentalului?*

Panait dădu afirmativ din cap.

— S-a prăbuşit şi blocul din strada Bibliotecii, lipit de *Continental.* Dezastrul e mare… Şi încă nu ne este cunoscută situaţia din ţară… De Frunză ce ştii?

— Telefoanele nu funcţionează încă…

— Unde l-o fi găsit cutremurul? Ce-o fi cu el? Panait se uită prin încăpere. Radioul bâzâia stins. Eu mă duc la tovarăşul general… Până mă întorc, tu fă puţină ordine p-aici.

Rămas singur, despovărat de gândul sumbru ce-l apăsase cu privire la soarta familiei, Lucian controlă din nou telefoanele, se auzea acum pe cablu un zumzet promiţător, totuşi niciunul nu funcţiona. Apoi, ieşi în căutarea unei mături şi a unui făraş. Colegii de care se lovea erau pământii, nervoşi, iar Lucian îşi spuse că şi el trebuie să arate la fel. „Ce naiba, de mătură îţi arde?!” îl

luară la zor unii.

Frunză se ivi în birou pe neaşteptate, în momentul în care Lucian terminase de adunat molozul de pe la colţuri. Zărindu-l, scăpă mătura şi făraşul din mână şi se repezi să-l îmbrăţişeze.

— Mă, Frunză, mă! Mă, băiete, mă!

— N-am murit! murmură Frunză în braţele prietenului său. Mai am până să mă ia dracu! încercă el să facă pe glumeţul, dar îşi dădu imediat seama că vorbele sale sunau fals. De colonel, ştiu că-i aici... Ştiu şi de-ai tăi... De la Bălan şi Voicu ai vreo ştire?

Lucian arătă cu mâna spre telefoane:

— Nu funcţionează încă... Nu ştiu nimic de ei!

Frunză se uită afară pe geam, se lovi din nou de luna cât roata carului, învăluită într-o pulbere albă. Începu să povestească cu voce scăzută:

— De la mine şi până aici am venit pe jos. Am numărat şapte blocuri prăbuşite. Cel din Brezoianu arde mocnit, sub dărâmături. Şi privind luna, avu senzaţia că are înaintea ochilor un infractor. Strigă: Numai tu eşti de vină!

Lucian nu înţelese pe cine învinuieşte prietenul său. Nici n-apucă să-i pună vreo întrebare, când unul din

telefoane începu să ţârâie prelung şi, ca un apucat, ridică receptorul.

— Daa! strigă el bucuros. Alo!

De la celălalt capăt al firului, răzbea cu greu o voce stinsă, suferindă.

— Tovarăşul maior Viziru?

— Daa! strigă Lucian din nou. Eu sunt…

De lângă fereastră, Frunză îl privea încremenit: uitase de regula statornicită în biroul lui Lucian, ca şi în cel al colonelului, şi îşi aprinse o ţigară. Lucian îi trecu cu vederea contravenţia.

— Tovarăşul maior Viziru? întrebă din nou glasul acela stins, pe care Lucian încerca, fără succes, să-l identifice. Vă raportez, sunt căpitanul Bălan…

Lucian strigă iarăşi:

— Unde sunteţi, Bălane? De unde telefonezi?

— De la spitalul „Colţea”, veni răspunsul tremurat al locotenentului.

— Ce-i cu Voicu?

— Tovarăşe maior, locotenentul Voicu Mihai a murit, se strădui să răspundă Bălan cât mai regulamentar, însă cu un glas vlăguit.

— A murit!… gemu Lucian căutând un sprijin în ochii

lui Frunză. Cum aşa?

— Da, a murit!… chiar în braţele mele… lângă telefonul public de unde vă raporta… L-a lovit în cap o cărămidă. Şi eu sunt rănit.

Lucian simţi cum la tâmpla stângă începe să i se zbată o venă, gata parcă să plesnească. Câtva timp nu mai fu în stare să rostească un cuvânt. Frunză, lângă fereastră, îl privea împietrit.

— Tovarăşe maior!

Chemarea tânărului îl smulse pe Lucian din încremenirea în care rămăsese.

— Da!

— Mă auziţi? L-am cărat, cum am putut, până aici la spital. E aici, alături de alţi morţi.

Lucian îşi redobândi calmul.

— Din ce loc telefonezi?

— La intrarea în spital e un telefon public. De acolo telefonez.

— Poţi să umbli?

— Cu greu, dar câţiva paşi tot mai pot, raportă Bălan trecând dintr-odată la un alt subiect: Tovarăşe maior, *Continentalul* s-a prăbuşit sub ochii mei, gemu el.

— O să vină la tine maiorul Frunză, îi comunică Lucian.

Îl trimit chiar acum. Dacă poţi să te mai ţii pe picioare, aşteaptă-l acolo, la intrare… Ai înţeles?

— ’nţeles! Tovarăşe maior, vă mai raportez că actele locotenentului Voicu Mihai sunt la mine.

— Bine, aşteaptă-l pe maiorul Frunză!

— ’nţeles! confirmă Bălan, după care închise telefonul.

— A murit Voicu!? murmură Frunză. Am înţeles bine? Lucian dădu din cap şi vorbi în şoaptă:

— Dacă l-ai fi auzit!… Îşi muşcă buzele, căci simţea că un plâns nervos îi urca în gâtlej. Voicu a murit în braţele lui… Sub ochii săi s-a năruit *Continentalul.* Parcă prea multe deodată!… Tăcu. Apoi, după o pauză, reluă cu un ton mai energic. Te repezi la „Colţea”, Bălan te aşteaptă chiar la intrarea în spital. Vezi care-i situaţia la faţa locului şi telefonează-mi de acolo. Eu o să-i raportez şefului.

— Gata! Am plecat.

— Frunză, băiete!

Apelul îl găsi pe acesta cu mâna pe clanţă.

— Vezi şi ce-i cu Savel Demetriad, îi ceru Lucian. Am uitat cu totul de el. Şi fii cu băgare de seamă!

Lucian rămase cu privirile pierdute în gol, parcă pornite în căutarea unor explicaţii, apoi tresări deodată şi, fără

voia sa, retrăi în gând secundele cutremurului. Revăzu faţa luminoasă, cutezătoare, a locotenentului Voicu. Nu împlinise nici un an de la absolvirea Şcolii de ofiţeri: urma ca peste două luni să-i pregătească o sărbătorire tovărăşească. Ce răsuciri bruşte avea şi viaţa asta care, uneori, se arăta atât de nedreaptă cu unii! Încercă să şi-l imagineze mort, întins în curtea spitalului, alături de alţii, dar nu izbuti. Îi auzea glasul, iar rezonanţa acestuia îi aminti chipul unui tânăr nu prea înalt, zvelt, semeţ în uniforma-i de locotenent, aşteptând în poziţie regulamentară trasarea unor misiuni.

„Repede ne-ai mai părăsit, locotenente! vorbi Lucian imaginii. Şi-aveam atâta nevoie de tine!”

3

În elicopter, colonelul *Atticus* îşi aminti din nou, cu un sentiment de legitimă mândrie, că la baza planului din *Mapa cenuşie G. R.* stătea o idee sugerată de Linda, devotata sa colaboratoare, al cărei nume nu putea fi găsit în nicio fişă, pe niciun stat de plată al Serviciului său. Dacă se gândea bine, căutând să descopere cum şi când ajunsese Linda să se conecteze la sistemul său de lucru, *Atticus* ajungea de fiecare dată la acele reviste militare ilustrate la care Linda se abonase. Le primea din toate colţurile lumii, le studia cu mai multă răbdare şi pasiune decât pe cele de modă. În primăvara lui ’71, îşi amintea colonelul, Linda îi atrăsese atenţia asupra unor distrugătoare inundaţii din România.

— Uită-te prin revistele astea, i-a spus ea atunci, sunt publicaţii ilustrate româneşti… Uită-te la fotografii!

Din cele cinci fotografii mari, patru erau consacrate eforturilor depuse de militarii români în vederea salvării oamenilor năpăstuiţi de puhoaiele apelor.

— Ei, şi ce-i cu asta? o provocase el la una din nenumăratele lor discuţii pe teme militare. E normal ca în asemenea împrejurări vitrege ostaşii să sară în ajutor.

Oriunde în lume, armata, prin caracterul ei riguros de organizare, reprezintă o forţă de intervenţie. Precum vezi, chiar şi în cazurile unor calamităţi naturale.

— Vă folosiţi oare de momentele astea pentru a vă îmbogăţi informaţiile? a întrebat ea cu un aer profesoral.

L-a pufnit râsul şi a persiflat-o:

— Linda, iubito, eşti sigură că nu te înrudeşti cu amiralul Canaris?

Întrebarea o amuzase însă nu o convinsese să renunţe la tema discuţiei.

— Ei, dacă aş fi în locul tău! l-a aţâţat ea.

— Ce-ai face?

O încurajase mai mult din dorinţa de a se amuza decât de a o lua în serios.

— Mai întrebi?! s-a mirat Linda, nemulţumită că în momentul acela nu gândeau la fel. Uită-te bine la fotografii! Inundaţiile au scos din cazărmi unităţi militare, tehnică de luptă.

— Ştii ce, Linda, a luat-o el peste picior, mi s-a făcut poftă de o budincă.

— Cu stafide? s-a interesat ea, deloc jignită că o expedia la bucătărie.

— Cu!…

Linda s-a ridicat de la locul ei, ţinând în mână revista de la Bucureşti şi reproşându-i cu glas tăios:

— Mike, nu ştiu ce strategie foloseşti tu acolo… Însă strategia şi tactica pe care le aplici în relaţiile cu mine nu mă dau gata, să ştii!

Ironia muşcătoare a Lindei o iscase el – de ce n-ar recunoaşte – din pricina prejudecăţilor, după părerea sa nu lipsite de temei faţă de rolul femeii în societate. Prea încercau să-şi vâre nasul peste tot şi prea făceau pretutindeni încurcături. Cu atât mai mult nu le accepta prezenţa într-un domeniu atât de delicat şi de violent în acelaşi timp cum era cel al spionajului şi contraspionajului. Epoca strategiei nucleare nu suportă o Mata Hari, oricât de frumoasă şi de inteligentă ar fi ea. În activitatea lui nu se lăsa nicio clipă influenţat de exemplele unor spioane celebre. Tolera cu greu existenţa unor agente, iar când o făcea, nu ezita să ia – ţinând seama de sfera în care opera spioana – măsuri subtile de precauţie. Ce-i drept, recunoştea *Atticus,* spioanele pătrundeau mai uşor în înaltele cercuri ale lumii moderne, dar tot atât de uşor cădeau şi în plasa contraspionajului advers.

De pildă, Linda: nu că-i era soţie, mulţi, foarte mulţi îi

recunoşteau calităţile. Pentru ea, înalta societate în care se mişca reprezenta un cadru natural, parte integrantă a fiinţei sale. Se născuse şi crescuse în acest cadru social. Pe deasupra, Linda, spre deosebire de alte femei, era şi inteligentă, spirituală, întreprinzătoare. Talentul său pentru limbi străine îi conferea un plus de spiritualitate. Dacă îşi propunea în legătură cu pachetele lor de acţiuni sau cu o eventuală investiţie a unor economii să smulgă din gura unui bancher un sfat sau o taină, tentativele ei izbuteau fără prea multe dificultăţi. Dar, ca oricare altă femeie, şi soţia lui prezenta în structura ei psihologică puncte vulnerabile: se dovedise sensibilă la laude, la complimente. Vorbele dulci lansate de un posibil interlocutor o ameţeau, devenea credulă, peste măsură de vorbăreaţă.

Desigur, Linda cunoscuse din totdeauna funcţia sa militară încărcată de mari responsabilităţi, niciodată însă, în lunga şi sinuoasa lor convieţuire conjugală, nu lăsase să-i scape vreun secret, nici măcar celebra poreclă nu i-o dezvăluise. Şi nici ea nu cutezase vreodată să-l chestioneze, deşi unele operaţii ale Serviciului se încheiaseră cu scandaluri inserate în coloanele marilor cotidiene, deci deveniseră publice. Rareori a simţit-o

roasă de curiozitate, şi nu o dată a constatat că Linda descoperea mereu înăuntrul ei resurse de a-şi înfrâna întrebările.

În seara în care Linda îşi manifestase dorinţa să discute cu el o problemă de concepţie în domeniul spionajului militar, el o pusese, mai în glumă – mai în serios, la punct, adică o trimisese la bucătărie. Drept care, Linda îi preparase o budincă delicioasă, devenită apoi memorabilă. Căci ori de câte ori se întorcea cu gândul la conversaţia lor, îşi amintea, fireşte, şi de budincă, iar când îşi amintea de calităţile culinare ale scumpei sale soţii, se întreba dacă nu cumva introdusese în aluat, odată cu tradiţionalele stafide, şi câteva idei ale ei vizând spionajul şi contraspionajul. Da, nu o dată se pomenise meditând la ideile Lindei, iar în consecinţă, în cadrul departamentului său începuse să studieze frecvenţa calamităţilor naturale în zona Balcanilor, apoi ceruse revistele ilustrate din ţările respective, corespunzând perioadelor marcate de calamităţi.

Desigur, Lindei nu-i mărturisise nimic. Îşi pierduse însă multe zile şi nopţi studiind tot ce i se punea pe birou şi îşi amintea că, cercetând o statistică, fusese impresionat de numărul calamităţilor naturale ce se pot abate asupra

unor popoare şi ţări. În sinea lui, recunoscuse că una era să te loveşti în pagina unui ziar, ca simplu cititor, de ştirea: „Catastrofal cutremur de pământ în Anatolia” sau „Infernul de la Skoplje” şi alta era să zăboveşti asupra unor reportaje şi fotografii, a unor cifre, ca apoi, pe baza unor analize, să ajungi la anumite concluzii. Toate acestea îl impresionaseră, dar mai ales, îşi amintea el, tragedia de la Skoplje îl răscolise profund. Pe măsură ce studia sintezele calamităţilor, hărţile, graficele, statisticile, înţelegea tot mai mult valoarea ideii Lindei şi se minuna cum de se născuse în mintea unei femei. În acelaşi timp, se mândrea că această *Evă* nu era altcineva decât soţia sa.

Într-adevăr, aşa cum îi demonstrau datele în conexiunea lor normală, ori de câte ori avea loc în Răsărit o calamitate naturală, armata din ţările socialiste intervenea viguros şi eficient realizând, în neobişnuitele bătălii cu stihiile apelor sau cu urmările unor seisme, forme inedite de colaborare cu populaţia ţării respective. Constatase că starea de necesitate decretată de şefii statelor lovite grav de calamităţi naturale determina o mare mobilizare de forţe. Şi aici se contura acel element nou, inedit, intuit de mintea Lindei. Se crea o conjunctură militară, socială, economică total neobişnuită în timp de

pace, propice studierii gradului de pregătire moral-politică a armatei, nivelului tehnicii folosite, gradului de coeziune moral-politică între armată şi populaţie. Desigur, toate aceste date le puteai culege, fără prea multă bătaie de cap, din publicaţiile ţărilor respective. Una însă reprezintă informaţia reportericească şi alta este valoarea unei informaţii culese de un agent format într-o împrejurare concretă. Aşa se născuse, între zidurile comandamentului său, un nou concept de spionaj militar, pentru care şefii nu numai că l-au lăudat, dar i-au pus la dispoziţie şi fondurile necesare traducerii lui în fapt.

„Dacă Linda ar şti, gândea el, cum a încolţit ideea ei! Ce aspecte particulare au luat planurile elaborate de noi, ca o consecinţă firească a noului concept!… Ah, Linda! Voiam să-mi botez planul cu numele tău!… Totuşi, un elementar bun simţ m-a oprit."

La ora 23.15 colonelul *Atticus* intra în cabinetul său însoţit de căpitanul Walther, îmbrăcat şi el civil. Era morocănos, bombănea: convocarea urgentă la comandament îi răsturnase o petrecere intimă ce urma s-o înceapă la miezul nopţii. Presupuse, perspicace cum era, că dacă şeful îl chema cu atâta insistenţă, în niciun caz nu

putea să scape din ghearele lui după zece-cincisprezece minute.

— Te-a informat Ted? îl întrebă colonelul.

— Sunt informat, dragă *Atti!* Puse pe birou *Mapa cenuşie G. R.* S-a dus dracului petrecerea

— Ceva noutăţi?

— Ai pe birou primul mesaj decodificat al *Luceafărului.*

Abia atunci observă *Atticus* pe birou o a doua mapă, o deschise şi descoperi un document. Citi:

Luceafărul	STRICT SECRET
către	04-03-77
Selena	orele 22.15

Godzila. Dezastru. S-au prăbuşit clădiri. Bucureştiul a rămas fără curent electric. Posturile de radio şi televiziune şi-au întrerupt emisiunea. Aştept dispoziţii.

Colonelul se uită întrebător spre Walther. Acesta înţelese ce i se cerea şi zise:

— Vom avea un nou contact cu *Selena* la orele 00.30. Încolo, în România, după seism, situaţia continuă să fie aceeaşi: posturile de radio nu şi-au reluat activitatea, iar

legăturile telefonice cu Bucureştiul sunt încă întrerupte.

— Ce-i, Walther, cu mutra asta de mort înviat direct din sicriu?

— Şi ce sicriu, *Atti!* oftă din adânc căpitanul. Un week-end pe săptămână avem şi noi, şi ăla…

— Ai trăit vreodată un cutremur?

— La Tokio… Te asigur că nu-i deloc plăcut.

Ochii colonelului coborâră pe Mapa *cenuşie G. R.* Nu o dată, în decursul elaborării planului, se întrebase cu care mapă va debuta operaţia: cu „G. J.”, cu „G. R”? Şi iată că în seara asta aflase răspunsul – *Godzila România.*

— Walther, vreau ştiri din România… cât mai multe ştiri.

— Am luat toate măsurile.

Căpitanul îşi văzu şeful punându-şi cuminte palma pe *Mapa cenuşie* şi adaugă: Deduc că trebuie să alertez firma *Mercur*.

— Mulţumesc, Walt, că mă înţelegi atât de repede. Cei patru trebuie aduşi încă în noaptea asta şi, conform schemei, cazaţi separat.

— Atunci, mă retrag… Eşti emoţionat, *Atti?*

Colonelul îşi aprinse o havană şi recunoscu fără să-şi forţeze glasul prea mult că, într-adevăr, era emoţionat…

dar dădu colaboratorului său de înţeles că nu dorea să lege conversaţie pe tema asta. Întrebă:

— Ce posturi de radio au anunţat seismul?

— Toate posturile occidentale… Seismul a fost resimţit în Iugoslavia şi în Italia.

— Ce ţară socialistă a anunţat seismul?

— Doar Iugoslavia.

Atticns pufăi de câteva ori din havană, apoi îşi măsură colaboratorul din tălpi şi până-n creştet, ca şi cum atunci l-ar fi văzut pentru prima oară:

— Walt, am hotărât să declanşez *Godzila.* Din momentul ăsta, tu şi ai tăi sunteţi în alarmă. E limpede?

— O.K., *Atti!*

— Alertează, aşa cum am stabilit, firma *Mercur.* Mai iniţiază următoarele măsuri: ia legătură cu oricare dintre agenţiile de presă şi află urgent ce decizie a luat la Gabon şeful statului român aflat într-o vizită oficială în Nigeria. Îşi întrerupe vizita sau nu? A treia măsură – născoceşte un pretext şi cere o ambasadă din Bucureşti la telefon, iar ora la care ţi se va da legătura să-mi fie imediat comunicată!

— O.K., *Atti!*

După ce Walther părăsi încăperea, colonelul se aşeză la masa de lucru şi deschise *Mapa cenuşie.* Un simţământ

straniu de îndoială şi nemulţumire puse puţin câte puţin stăpânire pe el. S-ar fi cuvenit să fie satisfăcut că, în sfârşit, după o lungă aşteptare, se iviseră condiţiile aplicării ineditei sale operaţii, ceva însă din lăuntrul sufletului îi refuza până şi cel mai firav fior de mulţumire.

Se apucă să recitească atent, cu răbdare, fiecare capitol al planului, deşi îl ştia pe de rost, cuvânt cu cuvânt, ca pe o poezie memorată în primii ani de şcoală. Apăsând însă pe buton, îşi asuma o răspundere mai gravă ca niciodată, de aceea socotea că era de datoria sa să revadă elementele-cheie ale acţiunii… Citea, citea întruna şi, fără să vrea, se minuna ce câmp larg de activitate poate să deschidă spionajului un cutremur de pământ.

Ajunse, după un timp, la capitolul intitulat *Identificarea cadavrelor. Problema celor dispăruţi fără urmă* şi, instinctiv, tresări. Îşi ridică ochii de pe mapă şi avu deodată impresia că descoperise cauza acelui simţământ ciudat, ce-i drept vag, totuşi chinuitor, care-l stăpânea. Se ridică; înţelese că va mai avea nevoie de un timp ca să poată să-şi reia lectura, făcu câţiva paşi spre fereastra ce dădea în grădina clădirii comandamentului, îi veni în minte chipul gingaş al Lindei şi se gândi că poate n-ar fi fost rău ca unele laturi ale planului să le discute cu ea, să-

i asculte părerea. De pildă, cum ar fi în chestiunea cadavrelor, a celor dispăruţi fără urmă sub dărâmături. Se considera un bun catolic, cu frică de Dumnezeu. Chiar aici, în ţară străină, devenise un cunoscut al parohiei şi ori de câte ori programul îi îngăduia, şi îi îngăduia destul de des, se ducea duminicile la slujba religioasă. Fusese crescut în spiritul acestei credinţe şi, mai mult ca sigur, dacă ar fi avut copii, i-ar fi crescut în acelaşi spirit. Desigur, în privinţa folosirii confesorului, problema era ceva mai încurcată. Jurământul militar îi bara calea spre spovedanie, condiţionându-i-o. Totuşi se confesa, desigur dezvăluind păcate ce nu aveau nimic comun cu obligaţiile lui de militar.

„Oare tot ce-i trecut în plan, toate datele astea cu privire la identificarea cadavrelor, în mintea mea să se fi născut?” se întreba el pradă acelui simţământ ciudat care-l întorsese brusc cu faţa spre Dumnezeu. Se îngrozi… Da, se născuseră în mintea sa şi nu a altcuiva. „Bine, da’ te pui în postura unui şef de profanatori de cadavre!” Găsea acum, din pricina acestei concluzii, că întreaga operaţie, concepută şi elaborată de el până în cele mai mici amănunte, era ieşită din comun, contrazicând dogme religioase în care el şi Linda credeau cu o adâncă şi

sinceră devoţiune. O calamitate naturală se abate asupra unei ţări şi a unui popor, provocând sute, dacă nu chiar mii de victime, bărbaţi şi femei, bătrâni şi copii. Iar el, colonelul *Atticus,* care aproape în fiecare duminică era văzut stând cu smerenie în strana bisericii şi închinându-se, ce îşi propunea în legătură cu nenorocirea lor? Să tragă maximum de folos! Desigur nu pentru el şi familia sa, ci pentru serviciul ce-l conducea, pentru acea cauză politică în care credea nu mai puţin decât în biserică. Ca şef al unui important organ de spionaj militar, se frământa el, prin planul său, nu se abătea oare de la regula jocului, de la principiile războiului din umbră? Până la dânsul, niciun şef de serviciu de spionaj nu-şi permisese să deschidă un front atât de larg în zonele lovite catastrofal de calamităţi naturale.

Deşi nu uita că străvechiul dicton „scopul scuză mijloacele” elibera pe oricine de sub povara unor dureroase procese de conştiinţă, se îngheboşă, de parcă ar fi simţit în spinare întreaga greutate a păcatelor ce se pregătea să le făptuiască. Îi trecură pe dinaintea ochilor fotografii făcute la Skoplje şi în Anatolia, văzu aievea un oraş prefăcut în ruine şi printre ruine oameni cuprinşi de desperare, în căutarea unor fiinţe dragi sau a unor lucruri

rămase din avutul lor.

„Iar eu, în momentele astea, îmi trimit acolo agenţii, se acuza el, să spioneze, să scurme în grămezile de moloz, să găsească orice petic de hârtie care ar putea fi de folos îmbunătăţirii serviciului meu! Declanşez un mecanism complicat menit să întreţină zvonurile alarmante, neliniştea în rândul populaţiei. Introduc prin mijlocirea unor ziarişti venali, a unor lungimi de undă, spaima, calomnia!”

I se făcu sete. O gură de alcool i-ar fi potolit-o. Scoase din barul camuflat în raftul bibliotecii o sticlă de „Johnnie Walker” şi-şi umplu un pahar. Îl bău încet, gospodăreşte, savurându-i tăria. Fierbinţeala ce i se revărsa treptat în sânge, iar din sânge în întreg organismul, îl determină, în cele din urmă, să-şi cumpănească activitatea cu mai puţină severitate şi cu mai multă înţelegere faţă de rosturile organizaţiei militare pe care o reprezenta.

„Stai, *Atti,* eşti prea dispus să iei asupra ta toate păcatele omenirii! Ar fi nedrept! De fapt, ce-ţi propui tu? Atingerea altor obiective decât cele militare? Nu! Categoric, nu! Doar cadrul activităţii agenţilor tăi se schimbă, iar acest cadru nou – creat de seism – cere un plan operaţional nou. Există în toate un sâmbure al

dialecticii. Că cei din România s-au pomenit dintr-odată într-o situaţie dramatică, asta-i altceva. Nu noi suntem de vină. Iar de ajutorarea celor loviţi se vor ocupa, fără doar şi poate, statele noastre, şi nu numai ale noastre. Sunt convins că înspre România se vor îndrepta ajutoare importante. Aşa că… Fiecare departament cu misiunea sa, unul cu misiunea de a trimite ajutoare şi să ajute; altul, cel condus de mine, să trimită agenţi şi să culeagă informaţii. Atât şi nimic mai mult…!”

Îşi regăsise sângele rece şi se reaşeză în faţa *Mapei cenuşii* marcată cu eticheta *Ultrasecret.* Reluă lectura, mulţumit de concluzia la care ajunsese. Cinci minute mai târziu însă îl întrerupse din studiu sunetul telefonului ce-l lega de interiorul Comandamentului.

— Walther la aparat… Dragă *Atti,* furaţi de *Mapa cenuşie,* am uitat de agentul de dirijare „C-7”, plecat în România de aproape o lună.

— Te gândeşti să nu i se fi întâmplat ceva?

— Da, *Atti!*

— În momentul în care vor fi reluate legăturile telefonice cu Bucureştiul, semnalează-i *Ataşatului* îngrijorarea noastră. Deşi, aşa cum îl cunosc eu pe *Ataşat,* sunt convins că s-a şi interesat de soarta lui „C-7”, doar

dacă nu i s-o fi întâmplat şi lui ceva… Ce-ai făcut cu Gabonul?

— Vom fi anunţaţi la vreme de *France Presse.* Firma *Mercur* a fost alertată. Cei patru sunt în drum spre localitatea L.

— O.K., Walt! Cum ai vreo noutate, sună-mă!… Mă interesează, în mod special, cel de-al doilea mesaj al *Luceafărului.*

Colonelul *Atticus* puse receptorul în furcă şi, timp de câteva minute, se gândi la Linda şi la musafirii lor. La ora asta, cu toţii se retrăseseră desigur în camerele lor, căci în zori îi aştepta croaziera de două zile, iar croazierele, prin definiţie, erau pline de farmec. Colonelul dădu din cap a părere de rău, apoi, înciudat parcă, îşi reaprinse ciotul ţigării de foi şi se apucă din nou de lucru.

4

Maiorul Frunză îşi încheie raportul şi cu toate că făcuse un efort evident să nu abdice de la vocea sa firească, totuşi ultimele cuvinte îi ieşiseră gâtuite de tulburare.

— Am numărat 43 de morţi… Locotenentul Voicu Mihai era al 19-lea.

Se ridică şi puse pe birou, sub privirile obosite ale colonelului, buletinul de identitate al celui căzut, legitimația sa de ofiţer al Ministerului de Interne. Apoi, în tăcere, se înapoie la locul său şi rămase cu ochii în pământ – îl obseda şirul acela de morţi, iar printre ei cel ce fusese până nu de mult locotenentul Voicu Mihai.

Apăsat de gânduri, Lucian îşi privea şeful pieziş; acesta nu încerca, aşa cum o mai făcuse de-a lungul anilor, să-şi ascundă suferinţa, pentru a nu-şi descuraja subalternii. Cercetă fiecare act în parte, zăbovi ceva mai mult asupra legitimaţiei ministerului, fotografiei lui Voicu. Fără îndoială, descoperea şi el cu tulburare ochii mari, rotunzi, precum şi fruntea înaltă a locotenentului căzut în timpul misiunii.

— Băieţi, oftă colonelul, cu părinţii lui Voicu voi lua eu legătura. Ce mult îl pasiona profesiunea! Păcat! Păcat! Îşi

luă agenda de lucru, se ridică de la birou şi trecu în capul mesei de şedinţe: sublinia astfel dorinţa de a relua activitatea de unde fusese întreruptă de cutremur. Aş vrea să vă informez despre cele discutate cu tovarăşul general.

Colonelul îşi privi colaboratorii: amândoi erau livizi, ca după ore îndelungate de nesomn. Apoi, deşi ochii lui de culoarea oţelului se opriră pe creioanele din paharul de plastic, nu alese niciunul pentru a „dirija”, aşa cum obişnuia, şedinţele de lucru.

— După primele date sosite la minister, cutremurul a lovit fără milă zone întinse ale ţării. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu își va întrerupe vizita în Nigeria; dintr-un moment în altul, comandantul nostru suprem va decreta starea de necesitate. Compartimentului nostru de contrainformaţii militare ni s-a ordonat să nu întrerupem nicio clipă executarea misiunilor încredinţate. Ni se aminteşte că, în războiul din umbră, nu există pauză. Glasul colonelului deveni metalic, de neînduplecat. Se presupune că anumite servicii de spionaj nu se vor codi să se folosească de situaţia dramatică creată de cutremur, pentru a-şi intensifica acţiunile. E clar?

Panait îşi ridică fruntea, arătând colaboratorilor săi faţa-i nu mai puţin lividă decât a lor. Iar dacă până în

clipa aceea ezitase să ia un creion, întrebarea „e clar?” avusese darul de a-l determina să apeleze la obiceiurile sale anterioare.

— Ce date în plus ţi-a comunicat căpitanul Bălan față de cele raportate de Voicu Mihai la telefon?

Vârful creionului din mâna şefului se îndreptă spre Frunză. Acesta trecea nervos dintr-o mână în alta pachetul de ţigări.

— Îţi dau voie să fumezi, mai adăugă Panait în aşteptarea răspunsului.

Frunză nu se folosi totuşi de privilegiul acordat.

— Iată ce mi-a raportat Bălan… Fără să vrea, maiorul oftă şi spuse parcă în taină: Are leziuni grave! Imediat însă reveni la subiect. În timp ce locotenentul Voicu vorbea la telefon cu maiorul Viziru, el, Bălan, continua să fie cu ochii pe Savel Demetriad. Tipul ajunsese în dreptul bisericii ruseşti şi, pesemne, atras de uşile deschise ale lăcaşului, a dat să intre în curte… exact în momentul în care s-a pornit seismul…

Frunză tăcu, respiră adânc; amintirea discuţiei de la spital cu Bălan îl răscolise iarăşi. Făcu un efort vizibil să-şi mascheze starea.

— În momentul cutremurului, Bălan, care se afla chiar

în dreptul „Continentalului”, s-a uitat înspre telefonul public de unde vorbea locotenentul Voicu. A văzut cu ochii lui cum a fost lovit mortal. A alergat spre Voicu. Spre norocul lui, e drept, a fost rănit – nu poate să-şi dea seama cum, a scăpat însă de la moarte.

Voinţa lui Frunză cedă… cu degetele tremurânde, scoase din pachet o ţigară, şi-o aprinse, iar după ce trase un fum, spuse:

— Vă rog să mă scuzaţi… Îndată ce a ajuns lângă Voicu, cutremurul a încetat. Când s-a aplecat să-l ridice, a văzut deodată cum se prăbuşea „Continentalul”.

— Cum, după cutremur? întrebă Panait îngrozit.

Frunză, învăluit în fumul ţigării, dădu mecanic din cap:

— Bălan susţine că cele două blocuri s-au prăbuşit imediat după cutremur. „Continentalul” s-a frânt din mijloc, afirmă el. Iar dacă n-ar fi alergat spre Voicu, ar fi fost şi el prins sub dărâmături. Ce a urmat, ştiţi…

Se aşternu o tăcere parcă şi mai mult îngreunată de întunericul nopţii.

— Deci Savel Demetriad… Colonelul Panait abandonă nervos creionul în pahar şi, pradă reflexelor, apucă imediat un altul.

Deşi şeful nu-şi încheiase fraza, maiorul Frunză îi veni

în întâmpinare:

— Căpitanul Bălan mi-a împărtăşit şi câteva supoziţii ale sale: dacă Savel Demetriad, imediat după cutremur, a ieşit din curtea bisericii, atunci cu siguranţă că şi-a găsit moartea sub dărâmături. În cel mai fericit caz, a fost rănit… Dacă a rămas însă în curtea bisericii, n-ar fi exclus să fi scăpat cu viaţă… Şi tot căpitanul Bălan subliniază că se cere controlat dacă nu cumva şi în curtea bisericii au avut loc nenorociri.

Colonelul lăsă să-i scape creionul din mână: nu se mai osteni să-l ridice. Îşi încleştă mâinile, le aşeză pe agenda deschisă şi oftă amarnic:

— Băieţi, dragii mei băieţi!… Nici de data asta colonelul nu-şi duse gândul până la capăt, iar Lucian, cu capul în piept, încerca inutil să ghicească gândul şefului. Acesta spuse în sfârşit: Pentru a clasa dosarul sau pentru a continua misiunea, avem nevoie de o certitudine. A scăpat cu viaţă Savel Demetriad sau nu? Din unghiul intereselor noastre, l-am dori în viaţă.

— Dar mai există şi cea de-a treia posibilitate – să fi fost rănit! arătă Lucian.

— Un prim răspuns la întrebările noastre îl putem găsi chiar în noaptea asta… Panait îşi consultă ceasul. Nu-i

încă miezul nopţii… Vom acţiona imediat în două direcţii. Tu, Lucian, o să te repezi până la biserica rusă şi o să constaţi dacă a suferit avarii. Te reîntorci imediat… Tu, Frunză, te deplasezi la „Hotel Nord” şi verifici la faţa locului situaţia… dacă Savel Demetriad s-a înapoiat la hotel.

— E posibil ca acum să rătăcească pe străzi, fu maiorul Frunză de părere.

— Dacă e în viaţă, îl contrazise Panait, sunt convins că prima sa pornire a fost să vadă… ce s-a întâmplat cu hotelul, dacă e întreg. Poate pe urmă omul să fi ieşit să cutreiere oraşul. În funcţie de cele constatate pe teren, o să fim şi noi în stare să stabilim direcţii de acţiune.

5

Satisfăcut că legătura cu *Selena* decursese nesperat de uşor, Larry Maclean îşi spuse că ar fi timpul să-şi facă mult râvnita baie, iar apoi să se arunce în pat şi să doarmă. Se pregătea să se dezbrace, când câteva ciocănituri în uşă, discrete aprecie el, îl opriră din îndeletnicire. „Ea e!” Ciocăniturile se repetară şi, enervat de astă dată de obrăznicia Mioarei Catargi, se duse să deschidă. Câteva înjurături i se adunaseră în vârful buzelor, gata să explodeze cu violenţă. Înmărmuri însă… În prag se lovi de un bărbat ce-l aştepta într-o poziţie smerită.

Îşi scosese de pe cap pălăria şi o adusese în faţă, ca şi când ar fi vrut să-şi ascundă ruşinea. Din pricina întunericului – razele lunii nu ajungeau în vestibul – avu nevoie de câteva secunde bune pentru a-l recunoaşte pe neaşteptatul său musafir nocturn.

— Dumneavoastră?! exclamă el înăbuşit când, în fine, îl recunoscu. Aici?… La ora asta?…

Înţelegând uluirea lui Maclean, musafirul nu mai aşteptă să fie poftit, ci intră. Trecu din vestibul în camera de lucru a ziaristului. Abia aici, la razele ca de cretă ale

lunii, observă că oaspetele purta un loden, ce-i drept cu o tăietură modernă, care totuşi nu-i cădea prea bine. „Poate unde l-am văzut numai în uniformă!” îşi explică Maclean.

— Sunteţi surprins? îl întrebă musafirul.

— Puneţi-vă în locul meu, răspunse Maclean, gândind că numai întunericul era de vină că-şi vorbeau în şoaptă.

— Profit de situaţia creată, de deruta autorităţilor, pentru a lua personal legătura cu dumneavoastră aici şi nu la noi. De altfel, e prima şi ultima întâlnire de acest tip… Ce mai, voiam să ştiu dacă sunteţi în viaţă.

După această introducere, *Ataşatul* îşi descheie lodenul. Se aşeză în fotoliu picior peste picior, calm, ca în propriul său cabinet de la Consulat.

— Un whisky?

— Nu, mulţumesc. Ştiu, am riscat… Telefoanele sunt deranjate. Venind aici, la ora asta, am ţinut să subliniez necesitatea operativităţii.

Scoase din buzunarul de la haină o tabacheră de aur pe care, după ce-o ţinu câteva momente în mână, i-o întinse lui Maclean cu o şovăire vizibilă.

— Fumaţi?… Aţi luat legătura cu *Selena?*

Maclean refuză să fumeze. Răspunse laconic:

— Am luat!

— E în ordine?

— Sunt abia în faza contactelor preliminare.

Vorbeau tot în şoaptă. Maclean, în picioare, se străduia să surprindă în întunericul subţire al încăperii vreo reacţie pe chipul frumos, dăltuit parcă în piatră, al *Ataşatului,* nu reuşi.

— Îmi pare că iniţiativa mea de a vă vizita vă îngrijorează?

— S-ar fi putut să nu mă găsiţi la hotel, ţinând seama de catastrofă. Sau… În minte îi apăru figura palidă a Mioarei Catargi, stranie din pricina tainicelor sclipiri din ochii ei migdalaţi. Nu evită adevărul şi spuse: Sau să mă găsiţi cu o femeie.

— Prudenţă, domnule Maclean, prudenţă cu femeile Bucureştiului!

Tonul de dădăceală al *Ataşatului* îl cam enerva pe ziarist şi, nevăzând niciun motiv pentru a-şi exprima ceea ce gândeşte, ripostă:

— Cred că sfatul vi se potriveşte mai curând dumneavoastră.

— Am riscat, domnule Maclean, pentru că, deocamdată, cum se zice în box, adversarul e „la podea” şi nu ştim dacă se va ridica după clasica numărătoare. Iar când se va

ridica, nu ştim dacă va fi în stare să reia lupta…

„Te cred şi eu, îi vorbi Maclean în gând, tu ai imunitate şi tot ce rişti e declararea ta ca „persona non grata”… Se întâmplă la toate casele mari. Îţi iei bagajele, spui „by-by!” şi treci automat într-o altă echipă diplomatică.”

— Pana de curent electric, sublinie *Ataşatul,* ne favorizează discuţia, aşa că trec liniştit la a doua chestiune. Plicul *Selenei* l-aţi păstrat în condiţiile indicate?

Întrebarea îl jignise, Larry însă îşi ascunse iritarea. În fond, era dreptul *Ataşatului* de a-l controla. Se mulţumi să scoată dintr-o ascunzătoare a biroului plicul sigilat al *Selenei* şi să i-l arate.

— Mulţumesc, domnule Maclean! Precum ştiţi „C-7” e în Bucureşti.

Larry puse plicul sub un prespapier şi răspunse:

— Ştiu, iar înainte de plecare, urma să aibă cu mine o întâlnire… în cazul că va socoti de cuviinţă.

— Ei bine, întâlnirea cu el n-o să mai aibă loc.

Brusc, Maclean se nelinişti. Dacă *Ataşatul* se ostenise să-i aducă la cunoştinţă vestea, putea să deducă destul de uşor că lui „C-7” i se întâmplase ceva neplăcut. Fusese oare arestat de către organele securităţii române?

Considera că avea dreptul să cunoască adevărul şi puse întrebările de rigoare.

— După datele ce le deţin, e foarte probabil ca „C-7” să-şi fi găsit moartea în timpul cutremurului. Ştiu că la ora dezastrului se găsea în apropierea blocului „Continental”.

— Care s-a prăbuşit… murmură Maclean. În ciuda sângelui său rece, se înfioră. Să mori sub dărâmături! Deznodământul i se părea total nepotrivit unui agent. Un glonte bine ţintit, fiola de cianură, un accident de maşină bine regizat, iată câteva din căile fireşti pe care un spion le străbate pentru a ajunge pe lumea cealaltă. Spuse fără convingere: Poate că n-a murit, poate că-i rănit!

— Doar printr-o minune. Mai ştiu că intenţiona să intre la bar… La orele 23.15, „C-7” încă nu se înapoiase la hotel.

Larry Maclean nu-l cunoscuse personal pe „C-7”, nici măcar când *Selena* îi vorbise de el nu i se prezentase fotografia acestuia. Fusese însă instruit în privinţa parolei. „C-7” l-ar fi chemat la telefon, ca reprezentant al firmei A.R.T., urmând să cadă de acord asupra locului şi orei întâlnirii. Ce urma „C-7” să-i transmită în eventualitatea unei întâlniri rămânea o taină a *Selenei.*

— Atunci… *Ataşatul* se ridică din fotoliu exact în clipa

în care răsunară câteva ciocănituri în uşă. Se alarmară amândoi. *Ataşatul* îşi mărturisi îngrijorarea:

— Cine să fie?

Larry Maclean avea de-acum răspunsul în vârful buzelor: Mioara Catargi. Numai acestei femei bizare îi putea trece prin cap să-l deranjeze la ora aceea şi într-un moment în care hotelul trecea printr-o pană de curent electric.

— Aşteptai pe cineva? Pomeneai de o femeie.

— N-ar fi exclus să fie chiar ea…

Bătăile în uşă se repetară.

— Să deschid? ceru Larry părerea musafirului.

Ataşatul se uită în jur şi-i răspunse:

— Eu o să trec după draperia asta… Ce-i aici? O nişă îmi pare… Deschide! E bine să ştim cine e.

Larry Maclean se îndreptă spre uşă convins că, de data asta, era Mioara, ceea ce-l determină să o deschidă cu o anumită violenţă. În întunericul cu care se obişnuise, văzu însă un tânăr pletos îndreptând un revolver miniatural spre el şi somându-l în româneşte:

— Sus mâinile!

Larry reacţionă stupefiat, în engleză:

— Domnule, la mijloc trebuie să fie o confuzie.

— Hai, hai, gura! Am aflat că ştii româneşte! Sus mâinile! Larry se supuse. Celălalt îl împinse spre camera de lucru şi intră închizând uşa în urma sa.

— Nu te speria! ţinu agresorul să-şi liniştească victima. Mă interesează doar *money*… banii!

Acum, la lumina razelor de lună, îl vedea destul de bine: o cărare la mijloc îi împărţea pletele în două. Fruntea nu i se zărea. În schimb, umerii obrajilor i se rotunjeau strident.

— *Money!* repetă agresorul, ameninţându-l cu arma. Banii!

Larry, a cărui minte lucra cu febrilitate, calculă rapid şansele ieşirii din încurcătură.

— N-am!

— Fără fiţe!… Haina!… Unde ţi-e haina? Şi nu încerca să… că trag… Pă Dumnezeul meu că trag!

Larry începu să se retragă către fotoliu unde-şi abandonase haina, neluânduşi ochii de la arma miniaturală din mâna agresorului. Siguranţa cu care acesta îi ceruse haina trezi în mintea sa o bănuială. Viza, cu siguranţă, portvizitul unde mai păstra patru bancnote a o sută de dolari. Îl văzuse oare în hol când şi-l scosese în prezenţa Mioarei sau… Nu îndrăzni încă să-şi

mărturisească bănuiala.

— Uite haina!

— Să nu te mişti! îl avertiză „pletosul”.

Larry îl urmărea cu atenţie; printr-o mişcare de autoapărare s-ar fi putut lămuri cu el cât ai zice „pâs”. Voia însă să constate dacă până la urmă îl interesau într-adevăr dolarii. Tipul apucase haina şi ziaristului nu-i scăpă faptul că mâna lui se repezise direct la portvizit, nimerind fără niciun efort cele patru bancnote, pe care le-a scos şi le-a ascuns în buzunarul de la „blugi”. Aruncă apoi haina, portvizitul. Ziaristul răsuflă uşurat; deci nimic altceva din portvizit nu-l interesa.

— Asta-i tot? se interesă ameninţător „pletosul”.

— Tot… Îmi ţin banii în bancă.

„Îl pocnesc sau nu? se întrebă Larry… Îl dau pe mâna autorităţilor sau nu?”

Între timp „pletosul” începu să se retragă cu spatele spre vestibul. Din nişă însă ieşi o umbră. De la locul său, Larry, care continua să stea cu mâinile ridicate, îl văzu deodată pe „pletos” prăbuşindu-se şi sări să-l prindă în braţe… Îl lăsă apoi moale pe covorul încăperii.

— Ce întâmplare stupidă! aprecie *Ataşatul.*

— Ar fi plecat! zise Larry vădit nemulţumit de

întorsătura întâmplării. Profită şi el de această noapte de apocalips.

Ataşatul nu-i împărtăşi punctul de vedere.

— Nu-i chiar aşa! Te rog, caută-l în buzunare. Nu m-ar mira să dai de o legitimaţie a Securităţii.

Larry socoti precauţia pe deplin justificată, deşi bănuiala sa că în povestea asta era implicată Mioara Catargi şi nu Securitatea i se părea mai veridică. Îngenunche lângă cel doborât de lovitura fulgerătoare a *Ataşatului.* Căută mai întâi arma, iar când o găsi, izbucni într-un hohot de râs…

— Poftim, cu ce m-a ameninţat! Cu o brichetă! I-o întinse musafirului său să constate şi el adevărul.

— Ehei, cu jucării de astea au fost deturnate şi avioane, îi aminti *Ataşatul* vrând parcă să justifice şi cu această frază decizia sa de a bara calea hoţului.

În buzunarul unde ascunsese dolarii, Larry găsi, într-o apărătoare de plastic, buletinul lui de identitate. Se ridică şi, la flacăra brichetei-pistol, cercetară actul. Îl chema Borcea Mălin, era născut în Bucureşti şi avea douăzeci şi şapte de ani. Mai păstra în paginile buletinului o adeverinţă precum că Borcea Mălin, după executarea unei pedepse, fusese de curând eliberat din detenţie. Mai găsiră

apoi, tot în apărătoarea de plastic, fotografia unei femei. Larry Maclean o recunoscu imediat şi izbucni în râs… Din fotografie, Mioara Catargi, cu capul lăsat uşor pe spate, îşi arăta cu inocenţă figura-i stranie.

— O cunoşti?

— Cu ea mi-aş fi petrecut noaptea, dacă nu s-ar fi produs seismul. Aşa, uite, mi-o petrec cu el. Râse. Simţul umorului îl părăsea rareori. Adăugă, mai mult spre liniştea *Ataşatului:* Clasica figură, ea depistează clienţii, iar el îi buzunăreşte.

— A şi ales momentul cel mai potrivit ca să vă jefuiască. O să-l reclamaţi? Sau nu intenţionaţi?

— Eu v-aş sfătui să plecaţi! îndrăzni Maclean să-şi povăţuiască musafirul. Cât mai e pana de curent electric…

— O.K.! îi dădu *Ataşatul* dreptate şi părăsi apartamentul la fel de misterios precum se ivise. Suntem înţeleşi! Mai spuse de lângă uşă: Dacă ai vreo problemă, mă cauţi prin mijlocirea Biroului de presă… Ai grijă de plic…

Larry se întoarse la „trofeul” său. „Pletosul” îşi continua călătoria în lumea visurilor. „Ei, ce fac eu cu tine acum? îl întrebă Larry în gând. Tu îmi lipseai! Dacă te dau pe mâna direcţiunii hotelului, încep tot felul de tracasări:

declaraţii şi aşa mai departe… Dacă nu te dau, iarăşi nu e bine. Ca mâine eşti prins şi declari că mi-ai căzut în mână şi nu te-am dat.”

Luminile se aprinseră pe neaşteptate. Larry închise ochii, izbit de explozia becurilor, apoi îi redeschise. „Trofeul” său purta o cămaşă cadrilată, iar pe deasupra o vestă de doc din acelaşi material cu pantalonii. „Numai steaua de şerif îi mai lipseşte!” stabili Larry amuzat. Încolo, era un tânăr frumos, brunet, sprâncenat. Îl lovi cu vârful pantofului între coaste. Iubitul Mioarei Catargi gemu, îşi întinse picioarele. La cea de-a doua lovitură deschise ochii şi întâlni zâmbetul batjocoritor al lui Larry. Bâigui năuc:

— Unde sunt?

— Ridică-te! îi porunci Larry. Că-ţi arăt eu unde eşti!

„Pletosul” se ridică anevoie în capul oaselor, privi năuc în jur, apoi, amintindu-şi parcă de ceva, începu să-şi frece ceafa.

— Da’ m-ai pocnit, nu glumă! Ca-n filme…

— Hai, ridică-te! Nu mai lungi vorba! Cu un efort nedisimulat, „pletosul” se ridică în picioare, se clătină, dar îşi regăsi repede echilibrul.

— Cu ce dracu m-ai pocnit?

Tipul nu era lipsit de haz, ceva în conduita sa îl făcea simpatic.

Larry ţinea în mână atât buletinul de identitate, cât şi fotografia Mioarei Catargi. În timp ce-şi freca întruna ceafa, Mălin Borcea le zări şi rămase timorat, cu ochii pe ele.

— Ia zi şi tu, ce să fac acum *cu voi?* Anume pusese accentul pe ultimele cuvinte.

— Ţi-ai luat dolarii îndărăt? mormăi „pletosul”, ca un urs care dăduse de fiere în loc de miere.

— Bineînţeles!

— Ce mai vrei? Suntem chit!

Larry îl înghionti în piept şi Mălin Borcea căzu moale într-un fotoliu. De acolo, îl văzu pe ziarist întinzând mâna şi ridicând receptorul telefonului. Întrebă speriat:

— Ce vrei să faci?

Larry întârzie formarea numărului.

— Te-am întrebat *ce să fac cu voi?*

— Ce tot îi dai cu pluralul ăsta împuţit? se mânie Mălin Borcea ridicându-se în picioare. Ţi-ai luat dolarii? Pa şi pusi!

Larry îl împinse înapoi şi dădu să formeze iar un număr.

— Stai, şefule, ce vrei să faci? Nu ţi-e milă de un băiat de prăvălie ca mine?

— Ba da!… Da’ la dolarii mei ţin mai mult.

— Dolari! Dolari! Ce tot îi dai cu ei?… Sunt în plină devalorizare… *Şi noi* citim ziarele!

Tipul îi era realmente simpatic şi-i amintea de ceva… ceva trăit mai de mult, undeva departe. Nu-şi mai amintea unde.

— Deci Mioara racolează clienţii şi tu îi cureţi de dolari devalorizaţi?

— Cam aşa, dom’şef! Da’ să ştii că tot de la voi am învăţat figura.

— Nu zău! râse Larry Maclean. După adeverinţa asta… Îi flutură hârtia pe sub nas: Nu s-ar spune că ai ieşit de la Sing-Sing!

— Ah, şi pe asta ai găsit-o! făcu el o mutră de om nefericit. Uite, îţi jur, figura cu tine am aplicat-o pentru prima oară… Ce să fac? Nu prea am noroc în viaţă.

— Cum îţi permiţi să mă tutuieşti? se revoltă Larry fără prea multă convingere.

— Păi, dom’şef, să-mi fie cu pardon. Dar stilul ăsta tot de la voi l-am învăţat. Cum vorbesc borfaşii voştri cu Kojak? Theo în sus! Theo în jos! Se tot trag de bretele. Ce

mi-e că unul e gangster, iar celălalt poliţist? Oameni suntem şi trăim într-o adevărată democraţie. Asta-mi place, zău, la voi! Ma rog, în altele nu mă bag! „Pletosul” ridică braţele schiţând un gest ce voia să semnifice: „Mă bag eu în anumite treburi, dar până la un punct”. Eu zic să-mi dai actele şi să plec, că-mi pare că te-am deranjat.

— Stai, băiete! Tu ştii ce înseamnă să pătrunzi în camera unui ziarist străin, acreditat la Bucureşti?

Mălin Borcea strâmbă din nas; discuţia luase un curs care îl îngrijora. Totuşi, nu renunţă la stilul şmecheros:

— Mister… Mi-a zis Mioara cum te cheamă, dar am uitat. Mister, fă-mi orice, numai nu mă prelucra! Poftim! Îi întinse mâinile. Pune-mi cătuşe!

— Ştii că a fost decretată starea de necesitate şi tu tocmai într-un asemenea moment te-ai găsit să furi?…

— Hai, domnule, că sunteţi bogaţi! Ce contează la voi câteva sute de dolari?

Cinismul nedisimulat al „pletosului” îi aminti lui Larry Maclean de propriul său cinism care, uneori, îl scotea din cele mai delicate încurcături. Deveni deodată generos:

— Hai, ia-ţi jucăria şi şterge-o!

„Pletosul” se ridică din fotoliu râzând şmechereşte şi prinse din zbor bricheta-pistol pe care Larry i-o aruncase.

— Te-am dus, ce zici?

— Să nu-mi ieşi în cale! Auzi? Nici tu, nici Mioara!

— Ei na, ce-ai să-mi faci?!… N-ai ce, mister…

— Bă, şmecherie, îi dădu ziaristul dovadă că nu era atât de străin de argoul străzii. Nu fă tu pe deşteptu', că am înregistrat convorbirea noastră pe bandă de magnetofon...

„Pletosul" se lumină la faţă de plăcere, ca şi când ar fi văzut o secvenţă tare dintr-un film cu Kojak, şi exclamă:

— Zău, dom-le?! Gata! Pardon! *Scuze moa!* De-acum înainte o să vă ocolesc prin dreapta…

— N-ar fi rău nici prin stânga!

— S-a marcat! *Gut bai, mister!* Se îndreptă spre uşă, clătinându-se asemenea unui marinar pe covertă.

— Stai! îl opri Larry.

Mălin Borcea se întoarse jignit spre ziarist.

— Acum ce mai vrei? Mi-am recunoscut vina, ţi-am înapoiat dolarii, mi-ai imprimat pe bandă organul vorbirii.

— Mioara e într-adevăr de familie boierească?

— Douăzeci de dolari! răspunse „pletosul" sec.

— Nu înţeleg…

— Ca-n Kojak, îl lămuri iubitul Mioarei. Vrei o informaţie, fii bun şi plăteşte!

Cât era Larry de obosit, totuşi gustă gluma. Se căută prin buzunare, găsi o bancnotă şi i-o vârî în mână.

— Este, dom’le, este! Familia ei a fost foarte bogată. Rând pe rând i s-au prăpădit părinţii, averea. Are o mătuşă la Paris care-i trimite pachete. Cu ce mai câştigăm împreună, n-o ducem rău.

— E adevărat că a rămas fără casă?

— Aş! îi râse „pletosul” în nas. Te-a dus, mister… Eu am învăţat-o. Prea a pierdut mult timp cu tine. Trebuia să scoatem un ban… Mă ştia la bar, la „Continental”, şi a dat fuga să vadă dacă mai sunt. În viaţă. Sunt… Unu ca mine nu moare aşa, cu una, cu două.

Larry lăsă dezamăgit capul în piept şi-i şuieră printre dinţi:

— Cară-te!

— Stai că am şi eu o întrebare… Dom’le, cum m-ai pocnit la moalele capului, că doar eram cu pistolul în mână?

— Douăzeci de dolari! Ca la Kojak.

— Pa şi pusi!

În clipa în care rămase singur, oboseala îşi arătă iarăşi colţii. Trecând pe lângă birou, văzu sub prespapier plicul *Selenei,* îşi aminti cine era şi care-i erau rosturile. Îl luă,

intră în dormitor şi se prăbuşi aşa îmbrăcat cum era peste patul dublu, acoperit cu o husă de catifea. Plicul i se nimeri exact sub cap.

6

Luna, vinovată parcă de cele petrecute, se retrăgea la lumina razelor sale, în adâncurile cerului fără stele.

În Piaţa Universităţii, apărură mai multe ambulanţe, iar brancardierii, ajutaţi de medici şi de asistente medicale, se apucară să ridice morţii.

Pe faţa lui Bogdan Trancă, acoperită cu un strat gros de praf, sudoarea şerpuise în dezordine, lăsând în urma ei, ca pe o hartă neobişnuită, contururile unor pârâiaşe. Uitase de propria-i casă şi rămăsese locului să ajute la salvarea unor răniţi de sub dărâmături. Cămaşa i se lipise de spinare, se sufoca de căldură, dar, dintr-un puternic instinct de conservare, evita să-şi lepede haina. Îl chinuia şi o sete aprigă, cerul gurii i se uscase şi totuşi nu se îndura să se desprindă de ruinele blocului.

Tocmai scoseseră de sub dărâmături un rănit – un bărbat în etate – care gemea stăpânit şi-l ruga să-i salveze nepoţelul, când îi văzu pe brancardieri ridicându-l de pe caldarâm pe omul cu faţa zdrobită.

— Unde-l duceţi? întrebă el atât de stins, încât crezu că nu va fi auzit.

Îi răspunse un bărbat, îmbrăcat într-un halat cenuşiu:

— Pe Căuzaşi… la morgă!

III. ANTENE ÎN NOAPTE

1

Colonelul Emilian Teodoru privea cu ochii obosiţi harta ţării ce ocupa aproape tot peretele din spatele biroului său. Rapoartele primite îi indicau zona devastată de seism – Prahova, Bucureşti, Craiova, Zimnicea… De la Zimnicea, raportul sosi prin postul de radio al unei unităţi – cuprinsul său era laconic şi răscolitor: „Se pare că oraşul este distrus în întregime”.

Se reaşeză la birou şi-şi cuprinse capul în palme… Mereu îi revenea în minte întrebarea încărcată cu o doză de desperare: „De ce? De ce?” Viaţa i se părea acum, ca niciodată, nespus de nedreaptă: „Construim! Construim pentru noi şi generaţiile viitoare… Mai ales pentru generaţiile viitoare. Şi deodată ne vedem munca irosită!” Din Prahova, un alt raport îl informa despre un puternic incendiu izbucnit la una dintre rafinăriile din Valea Călugărească şi avu senzaţia că flăcările se întindeau, ameninţând să pârjolească totul în calea lor…

Uşa ce se deschise îl făcu să-şi descopere faţa întunecată de durere.

— Tovarăşul maior Stănculescu are ceva să vă raporteze, îl anunţă ofiţerul de serviciu.

— Să intre! spuse colonelul. Bădescule, ştii ceva de ai tăi?

— Nu, răspunse abia auzit căpitanul.

— Cum soseşte Tudorancea, iei o maşină şi te repezi să vezi ce-i la tine acasă.

— Vă mulţumesc, tovarăşe colonel!

Stănculescu intră, însă nu cu pasul său energic de altădată; era alb la faţă, iar colonelul se întrebă în sinea sa: „Ce-i cu noi? Toţi suntem albi la faţă sau mi se pare?” Maiorul dori să ia poziţia regulamentară, dar colonelul i-o luă înainte, invitându-l să ia loc. Se aşeză în dreptul biroului: era un bărbat la vreo patruzeci şi cinci de ani, cam grăsuţ pentru vârsta lui şi complet chel.

— Tovarăşe colonel, vă raportez, vorbi el încet şi rar, ca şi când n-ar fi vrut să deranjeze şi pe altcineva la acel ceas de noapte bolnavă, că serviciul nostru de ascultare radio a interceptat în noaptea asta, la orele 22.15, un schimb de mesaje.

Emilian Teodoru tresări înviorat şi, instinctiv, îşi îndreptă spinarea lipind-o de spătarul fotoliului. Dintr-o pornire spontană, vru să întrebe: „După cutremur?” dar îşi

aminti la vreme că i se precizase ora. Cu înfrigurare în glas, se interesă:

— Aţi stabilit lungimile de undă… coordonatele?

— Da, confirmă Stănculescu şi-i întinse colonelului o mapă.

— Din Bucureşti?

— Da!

— Celălalt?

— De undeva din Occident. Datele interceptate sunt deocamdată minime pentru a putea calcula zona emisiunilor. În ce priveşte Bucureştiul, localizarea este sigură.

Aţâţat de curiozitate, colonelul deschise mapa şi îşi aruncă o privire pe hârtiile aduse de Stănculescu. Oftă dezolat:

— Codificate!

Ştia că mesajele nu pot fi decât codificate; pentru o clipă însă sperase într-o minune.

— Tocmai asta e! Şi vă rog să daţi ordin ca echipa de descifratori să se apuce imediat de lucru. Câţiva dintre ei s-au şi prezentat… Lipseşte doar căpitanul Barbu… Ştim însă că e în drum spre minister.

Colonelul îşi luă stiloul şi scrise pe colţul stâng al filei

cuvintele: „Ordon decodificarea urgentă a mesajelor”, după care împinse mapa către maior, întrebându-l:

— Ce părere ai, Stănculescule?

— Cele două posturi au ales un moment, ideal pentru a comunica între ele.

Da, aşa era, gândea şi colonelul. Momentul le era prielnic, le asigura pentru un timp securitatea emisiunilor. Numai că momentul ideal la care se referea Stănculescu le fusese oferit de cutremur, nu şi-l aleseseră ei.

— Ce măsuri ai iniţiat?

— Supravegherea fără contenire a lungimii de undă stabilită prin calcule. Pornesc de la ipoteza că apariţia acestui post de emisie şi recepţie pe teritoriul Bucureştiului a fost provocată de cutremur. Nu cred că cele două posturi interceptate se vor limita doar la un singur schimb de mesaje. Presupun că vor reveni în eter, îi aşteptăm. Stănculescu arătă mapa. În acelaşi timp, tovarăşe colonel, controlăm tot spaţiul încredinţat… Aparatura, vă raportez, se comportă excelent. Depinde acum şi de rapiditatea cu care descifratorii se vor descurca.

Colonelul Teodoru îi dădu din nou dreptate: n-ar fi exclus ca cele două posturi să fi apelat la un cod simplu şi

atunci totul va fi în ordine… Alta însă va fi situaţia dacă descifratorii se vor lovi de unul alambicat, iar în ultima vreme se cam foloseau asemenea coduri. Decodificarea ar putea dura mult, uneori chiar şi luni în şir…

— Îmi permiteţi să mă retrag?

— Te rog! Şi dacă ai vreo noutate, raportează-mi imediat!

Multă vreme după plecarea maiorului Stănculescu, colonelul îşi concentră toate gândurile în jurul a două întrebări: „Cele două posturi de emisie şi recepţie au intrat în legătură la aproape o oră după cutremur, de ce? Cine sunt cei interesaţi în a stabili, într-o asemenea împrejurare dramatică, contacte clandestine în eter?” Vedea în acest schimb conspirativ de mesaje codificate un motiv în plus de a propune intrarea în acţiune a unor mijloace contrainformative de care se dispunea… Dar pentru a intui eventualele iniţiative ale unor servicii de spionaj militar, colonelul socoti că ar trebui să se pună în postura unor şefi de servicii. Va cuteza oare careva dintre ei, ţinând seama de catastrofala calamitate naturală ce s-a abătut asupra României, să iniţieze vreo operaţie? Şi dacă da, de ce natură? Cu întrebările acestea, îşi spuse, se va prezenta – îşi consultă ceasul – peste două minute la

convocarea ordonată de superiorul său.

Se pregătea tocmai să părăsească biroul cu ziduri crăpate şi tencuiala căzută, când un telefon din partea maiorului Stănculescu îl reţinu locului.

— Tovarăşe colonel, vă raportez că *Funk spiel*[2]-ul a început din nou. Suntem şi noi pe recepţie… Înregistrăm.

— Îţi mulţumesc. Aştept raportul vostru. Dacă apare un element nou, concret, ştii de unde să mă iei.

— Am înţeles, tovarăşe colonel.

2-Aluzie la războiul undelor iniţiat de Abwehr în timpul ultimei conflagraţii mondiale, împotriva Intelligence Service-ului.

2

La ceasul acela de după cutremur, *Hotelul Nord,* cu aproape toate ferestrele ce dădeau spre Calea Griviţei luminate, părea o oază de speranţă. Chiar şi portarul, în uniforma sa multicoloră, cu epoleţi la haină şi vipuşcă la pantaloni, patrula la intrarea principală, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. După ce străbătuse drumul de la sediu la hotel pe jos şi îşi încărcase sufletul, aproape la fiece pas, cu imagini dureroase, maiorul Frunză fu încercat deodată de un sentiment de revoltă; dar se potoli în momentul următor, socotindu-şi reacţia ca fiind stupidă.

Trecu pe lângă portar. Acesta – un tip fălcos şi cam tuciuriu – îl salută ca pe un vechi client al hotelului, ducând mâna la chipiu şi zâmbindu-i respectuos. Holul spaţios era pustiu, iar la recepţie un funcţionar tânăr, elegant, vorbea la telefon explicând unui interlocutor nevăzut unde îl prinsese cutremurul. Observându-l pe Frunză, întrerupse o clipă convorbirea şi-i strigă:

— N-avem camere libere!

Obosit de câte văzuse în drum spre hotel, ofiţerul îi aruncă o privire fioroasă şi-i spuse repezit:

— De dumneata am nevoie, nu de cameră!

Funcţionarul trebuie să nu fi fost lipsit de fler, căci îi propuse de îndată interlocutorului său să revină cam peste zece minute. Se întoarse apoi la masa de serviciu.

— Vă stau la dispoziţie! declară el fixându-l pe Frunză cu ochi neutri.

— Doresc să ştiu dacă la 220 e cineva în cameră.

— 220! Camera ocupată de domnul Savel Demetriad? Mai mult din obişnuinţă, funcţionarul se uită peste umăr în direcţia rastelului cu chei şi zise: Nu, nu-i în cameră!

Frunză observă şi el în cârlig cheia de la 220.

— E de mult plecat de la hotel?

Funcţionarul, dacă număra douăzeci şi opt de ani, avea o expresie adolescentină pe care încerca s-o maturizeze cu o mustaţă neagră gen Ţiriac. Nu-i stătea rău. Mirat de curiozitatea necunoscutului, răspunse:

— Încă dinainte de cutremur!

Schiţă gestul de a se înapoia la telefon; maiorul Frunză îl reţinu.

— V-am explicat că e plecat de mult! îşi exprimă reprezentantul hotelului nemulţumirea.

Deşi Frunză n-ar fi vrut să apeleze la efectul legitimaţiei, se văzu totuşi nevoit s-o facă. Mai întâi se

convinse că holul era în continuare pustiu, apoi îşi prezentă legitimaţia.

Pe chipul funcţionarului se instală subit un surâs de amabilitate profesională.

— Mă rog, de ce nu mi-aţi spus de la început? Vă ascult!

— În primul rând, îl avertiză Frunză, punându-şi la loc legitimaţia, îţi cer să nu pomeneşti nimănui de faptul că m-am interesat de Savel Demetriad. În al doilea rând, te rog să-mi precizezi la ce oră ai intrat în serviciu.

În ochii tânărului se aprinse un licăr de curiozitate infantilă.

— La orele optsprezece!…

— Care-i numele dumitale?

— Dan Cicu!

— Tovarăşe Cicu, la ceasul când ai intrat în tură, Savel Demetriad mai era în hotel? se interesă Frunză, deşi cunoştea răspunsul: la ora aceea mai era încă de serviciu şi menţinea un contact permanent cu echipa operativă de pe teren.

— Da, mai era. Când a ieşit în oraş – nu mai ţin bine minte la ce oră – chiar mie mi-a predat cheia, îi relată liniştit Dan Cicu uitându-se din nou, peste umăr, la

stelajul cu chei.

— După cutremur a revenit la hotel?

— Nu! răspunse tânărul funcţionar fără să şovăie.

— În mod sigur?

— Mi-ar fi cerut cheia pe care ar fi primit-o numai din mâna mea. Vă mai pot spune că este unul dintre puţinii clienţi care nu s-a întors la hotel după cutremur. Dan Cicu îşi înălţă privirea spre ceasul electric din perete. Iată, e aproape unu şi jumătate! Cei mai mulţi – şi români, şi străini – au apărut imediat după cutremur, pe urmă au ieşit din nou în oraş. Brusc îl întrebă: E adevărat că blocul cu cofetăria „Scala" s-a prăbuşit?

Frunză dădu din cap afirmativ, posomorându-se şi mai rău.

— Aveam acolo o prietenă, locuia la etajul doi, murmură îndurerat tânărul.

Frunză readuse discuţia pe făgaşul iniţial.

— Aş vrea să telefonez… dintr-alt loc, dacă e posibil.

Dan Cicu îl invită într-un birou destinat funcţionarilor de la recepţie. Deschizându-i uşa şi arătându-i telefonul, spuse:

— Să ştiţi că s-a mai interesat cineva de Savel Demetriad.

Noutatea informaţiei îl opri locului şi, înainte de a-şi formula noua întrebare, Frunză îşi cercetă interlocutorul: acesta, ca un „bătrân” ce era, îşi tot potrivea cu degetele mustaţa trasă pe oală.

— Când a fost căutat? După cutremur?

— Da, după…

— Cine l-a căutat? Un bărbat? O femeie?

— Un bărbat…

— Cam în jurul cărei ore?

— Cred că pe la unsprezece şi jumătate!

Informaţia era deosebit de preţioasă: de când Savel Demetriad atrăsese atenţia asupra persoanei sale, nimeni nu-l căutase, nimeni nu se interesase de acest enigmatic om de afaceri.

— Ai putea să mi-l descrii?

— Cred că da, îl asigură Cicu după o scurtă gândire.

Intrară într-o încăpere neaerisită şi stăpânită de un miros de hârţoage prăfuite.

— Te ascult! îl îndemnă maiorul scoţându-şi pachetul de ţigări. Îl întinse şi celuilalt. Cicu refuză.

— Mi s-a adresat în româneşte. Totuşi, mi-am dat seama că nu era român.

— Poate că era…

Dan Cicu, amuzat ori încântat că se pomenise deodată în ţesătura unei acţiuni captivante, nu-l lăsă pe ofiţer să-şi încheie întrebarea şi-l contrazise:

— Nu, nu! Era străin… După ce poţi recunoaşte în Bucureşti un străin? După accent, după îmbrăcăminte, nu-i aşa? Ei bine, tot ce purta era de provenienţă străină. De la pantofi până la rama ochelarilor fumurii… I-am remarcat, în special, lodenul cu croiala sa modernă – ştiţi, lodenul e din nou la modă – apoi ţinuta…

— Adică?

— Păi era ceva mai înalt decât dumneavoastră… Foarte drept – statură atletică… Cred că avea vreo cincizeci de ani.

— Pomeneai de ochelari. Ai putut să-ţi dai seama dacă erau medicali?

— Nu, n-am putut. De altfel, discuţia a fost scurtă, precipitată, se explică Dan Cicu. Mai pot spune că avea o faţă albă, specifică oamenilor blonzi.

Frunză îi mulţumi, îl rugă să nu se supere şi să-l lase singur. Cicu îi dădu ascultare. Ofiţerul mai trase câteva fumuri din ţigară, apoi ridică gânditor receptorul. Contactul nu se realiză imediat, în cele din urmă, obţinu legătura. Recunoscu glasul colonelului Panait. Îi raportă

cele constatate.

— Interesant, aprecie şeful, deci nu numai noi ne interesăm de destinul lui Dametriad… Până acum l-am socotit fără tată, fără mamă!

— Bine, bine, tovarăşe colonel, e aproape două şi Demetriad n-a apărut. Ce facem? îşi manifestă Frunză îngrijorarea.

— Poate că totuşi o să apară, căută şeful să-l liniştească. Poate că umblă prin oraşul devastat de cutremur. Toată populaţia Bucureştiului e în stradă. Acum parcă mă interesează ceva mai mult tipul în loden. Tu ce crezi?

Frunză îşi aprinse o nouă ţigară şi, atent la propriile-i mişcări, constată că era nervos.

— Ce cred? Cred că trebuie să aducem un om în holul hotelului, căci dacă tipul în loden reapare – dacă s-a interesat o dată, se va interesa poate şi a doua oară – să vedem cine e.

— De acord! Ţi-l trimit pe Pop. Până atunci rămâi locului!

Lui Frunză i se păru că şeful voia să închidă telefonul şi se grăbi să adauge:

— Ar mai fi ceva…

— Zi, băiete!

— Poate că ar fi bine ca şi camera lui Savel Demetriad să fie pusă sub supraveghere.

— Ţi-e teamă de „vizitatori”?

— Dacă l-au căutat la recepţie, fu maiorul de părere, de ce nu l-ar căuta şi-n cameră?

— Bine! O să văd dacă-i cazul şi dacă avem oameni! se învoi Panait.

Lui Frunză îi scăpă în receptor un oftat adânc, de om chinuit de o amarnică suferinţă, ceea ce-l determină pe colonel să renunţe la tonul oficial.

— Ce-i, băiete, ce-i cu tine?

Frunză nu evită răspunsul.

— Câte am văzut în drum spre hotel!

— Suntem militari, îi vorbi Panait blând, patern, nu avem voie să ne pierdem capul. Distrugerile sunt mari nu numai în Capitală, ci şi în ţară… Doliu mare, băiete!

Frunză fuma, dădea din cap nervos şi când şeful tăcu se interesă dacă Lucian se înapoiase din misiune.

— Nu, încă nu! De parcă şi-ar fi amintit că era superiorul lui, Panait îşi regăsi glasu-i metalic şi ţinu să-i atragă lui Frunză atenţia: Să nu care cumva să te abaţi de la misiune!

— ’nţeles, tovarăşe colonel!

Reveni în hol cu umerii aduşi puţin înainte, poate de oboseală, poate din pricina nervozităţii ce-l stăpânea cu îndărătnicie. Căută calmul în fumul ţigărilor şi le aprinse mecanic una după alta. Recepţionerul dădea chei unor turişti străini care, după ce umblaseră ceasuri în şir prin oraşul devastat, se înapoiau osteniţi şi tulburaţi în pacea camerelor lor.

3

MAPA CENUŞIE STRICT SECRET

Operaţia GODZILA

România

FIŞA AGENTULUI „G-1”

Numele: Titi

Prenumele: Buescu

Data şi anul naşterii: 5 mai 1942

Oraşul, ţara: Târgovişte, România

Studii: Liceul nr. 1 din Târgovişte. Academia de ştiinţe economice...

Profesiunea de bază: Economist. Expert în probleme de comerţ exterior. Starea civilă: Necăsătorit.

Serviciul militar: Satisfăcut. Contingent 1966. Sublocotenent de rezervă. Şcoala de ofiţeri de rezervă din Bucureşti. Comandant: Maior Ionescu Vasile.

Situaţia politică: În 1963 devine membru al P.M.R. (P.C.R.)

Pe cine mai are în România: Mama – Buescu Ecaterina – decedată în 1971. Tatăl – Buescu Gheorghe, născut în anul 1896, pensionar. Domiciliază în oraşul Târgovişte,

str. Ştefan Furtună nr. 3, la Niculescu Frosina, pe numele de domnişoară Buescu, sora mai mică a lui B. Gh. şi care-l îngrijeşte… Buescu Titi nu are fraţi, surori. Datele de mai sus au fost verificate de agentul „R-401”.

Cauza abandonării ţarii de origine: După absolvirea Academiei de ştiinţe economice, cu media 9.10, Buescu Titi este repartizat la întreprinderea de import-export „Ferotib”. Aici se face remarcat. După perioada de stagiatură, este avansat şi repartizat la Agenţia română de comerţ din Lima (Peru). Câştigă repede stima şi încrederea şefilor săi. Odată cu tranzacţiile ce le încheie, prinde şi gustul afacerilor personale. Primeşte comisioane de la firmele „Schapiro & Co.” şi „Fortuna”. Strânge un capital pe care-l investeşte apoi în pachete de acţiuni ale unor societăţi petroliere. Intră în jocul de bursă. Se abate tot mai mult de la interesele Agenţiei ce o reprezintă. În 1969, vine în contact cu doi escroci de origine americană – ambii urmăriţi de Interpol – şi întemeiază o firmă fictivă, înscrisă la Camera de comerţ din Peru, cu care Buescu Titi, în numele Agenţiei române de comerţ, încheie comenzi. Produsele sosite din România pe adresa firmei fictive sunt revândute de complicii săi pe piaţa peruană. Aceştia însă dispar cu beneficiul realizat,

lăsându-l pe B.T. într-o gravă încurcătură. Este chemat urgent la Bucureşti, dar ştiind ce-l aşteaptă în ţară fuge în S.U.A., unde la data de 29.III.1971 cere azil politic, care i se acordă (Aceste date au fost verificate de „P-01” din reţeaua A.L.).

Istoricul contactării: Se stabileşte la Los Angeles. Cu depozitul de dolari ce şi l-a acumulat, încearcă să pună bazele unei afaceri. Cade în plasa agenţilor **Texas** şi **Urgan** care, escrocându-l, îl aduc în stare de mizerie. Cei doi îl transmit apoi mai departe agentului **Harold** – salvatorul. Sumele ce le primeşte pentru unele informaţii cu privire la organizarea comerţului exterior al României îi mai uşurează existenţa. I se aplică la timp schema **Seceta** şi este abandonat. Înnebunit de mizerie, umblă după **Harold** şi, când îl găseşte, îl imploră să-l ajute. Este contactat la 15 octombrie 1972.

Indicativul de bază: „R-412”.

Instruire: Absolvă cursul de 6 luni al Şcolii X-4-Y (Spionaj militar, n.a.), cu calificativul foarte bine.

Ce limbi cunoaşte: Româna, engleza, franceza, spaniola.

Calităţi: Foarte inteligent, inventiv. Viclean. Voinţă. Memorie excelentă. Sistem nervos perfect echilibrat. Sânge rece.

Defecte: Afemeiat. Cade uşor în plasa femeilor frumoase. Nu rezistă la băuturi tari.

Punct vulnerabil: Banul. În ajunul unor misiuni, trebuie stimulat prin mărirea sumei ce i se plăteşte.

Misiuni îndeplinite: „Steaua” (Ascultarea unor excursionişti sosiţi din România). „Fructul” (Ascultarea unui grup de cineaşti români sosiţi la un festival al filmului documentar). „Estival” (Supravegherea agentei „Rachel”, în misiune în zona litoralului românesc).

Aprecieri: Şi-a îndeplinit misiunile cu o deosebită conştiinciozitate.

Identitatea şi profesiunea de acoperire: Ramiro. Spaniol. Ghid la Organizaţia de turism „Mediterana”. Economist la Societatea „Mercur” import-export.

Operaţia GODZILA: Este acceptat la recomandarea ofiţerului de dirijare „X-311”.

Instructor individual pentru „GODZILA”: „Anthony”. **Indicativ în cadrul misiunii:** „G-1”

Legenda lui „G-1”: Identitate: Finch John. Cetăţenie: Engleză. Profesiune: Mecanic în domeniul aparaturii de filmare şi a camerelor TV de luat vederi. Salariat al Societăţii de televiziune „Empire”. Se va deplasa cu o echipă a Societăţii „Empire”.

Misiuni ce îi revin în cadrul operaţiei GODZILA:

— Ce unităţi militare au fost scoase la operaţiile de salvare. Dacă au fost aduse în Bucureşti unităţi din ţară. Din ce localităţi. Viteza lor de deplasare. Unde au fost cantonate. Numele, prenumele şi gradul comandanţilor care conduc operaţiile. Folosirea aparatului „F-X1" în vederea fotografierii acestora.

— Ce mijloace tehnice sunt scoase în zone. De ce fabricaţie sunt. Fotografierea tehnicii folosite.

— Depistarea mijloacelor de transmisii şi comunicaţii. Folosirea aparatului „Q-z 41" în vederea interceptării şi înregistrării convorbirilor tele şi radio. Cum este folosită tehnica bruiajului.

— Ce forme de colaborare se concretizează între unităţile militare şi formaţiunile patriotice. Starea morală a trupei, a formaţiunilor patriotice şi a comandanţilor. Capacitatea lor de efort. Ce forme concrete de colaborare se nasc între unităţile militare şi populaţie.

— Ce forme de organizare ia prezenţa trupele Ministerului de Interne în zonele afectate de seism.

— Ce unităţi economice legate de întărirea capacităţii de apărare a ţării au fost avariate.

— Ce personalităţi de seamă ale culturii şi ştiinţei etc.

şi-au găsit moartea în timpul cutremurului.

— Culegerea, din zonele prăbuşirilor, a oricăror hârtiuţe, obiecte, ştampile, acte, documente etc. etc. care ar prezenta importanţă pentru serviciul nostru.

— Determinarea locului de organizare de către autorităţi a depozitelor cu obiectele ridicate din sectoarele unde se înlătură urmările seismului.

— Răspândirea de zvonuri alarmante.

MAPA CENUŞIE STRICT SECRET

Operaţia GODZILA

România

FIŞA AGENTULUI „G-2”

Numele: Genescu

Prenumele: Antoaneta

Data şi anul naşterii: 2 februarie 1933

Oraşul, ţara: Absolvă 4 clase de liceu la Ploieşti. Din toamna anului 1947, urmează cursurile Liceului „Victor Hugo” din Paris. Bacalaureatul, în 1951.

Profesiunea de bază: Nu are. A practicat mai multe profesiuni. Vânzătoare la un magazin de galanterie. Funcţionară la întreprinderea de comercializare a

geamului (a se vedea la fişa „Comerţ” istoricul acestei întreprinderi).

Starea civilă: Necăsătorită. Trăieşte în concubinaj cu agentul „G-3”.

Serviciul militar: —

Situaţia politică: La Paris, între anii 1948 – 1953, a participat intens la activitatea Rezistenţei naţionale (secţia tineret), organizaţie condusă de liderii partidului naţional-ţărănesc şi naţional-liberal, care s-au autoexilat în Occident. Urăşte de moarte actualul regim politic din România, pe care-l consideră vinovat de decăderea socială şi economică a familiei sale, de propria sa mizerie.

Pe cine are în România: Un unchi – Genescu Tiberiu – decedat în 1969, la Ploieşti. Este înmormântat la cimitirul municipal. Datele de mai sus au fost verificate de agentul „R-401”.

Cauza abandonării ţării de origine: Genescu Dumitru, tatăl Antoanetei Genescu, a fost unul dintre conducătorii partidului naţional-ţărănesc, care a izbutit, în primăvara anului 1947, să se refugieze cu întreaga familie în Occident. S-a stabilit la Paris. Câţiva ani s-a întreţinut din depozitul valutar ce-l avea la o bancă din Elveţia şi din fondurile Rezistenţei naţionale al cărei trezorier a fost

până la data când s-au descoperit delapidările săvârşite. Ca să evite un scandal în sânul Rezistenţei, Genescu Dumitru şi-a pus capăt vieţii (a se vedea presa pariziană din iulie 1954).

Un an mai târziu, moare în mizerie Genescu Tudora, mama Antoanetei Genescu.

Istoricul contactării: încă înainte de autodizolvarea Rezistenţei naţionale române, tânăra Genescu Antoaneta a intrat în vederile „Centrului P”, secţia cu problemele emigranţilor din România. Agentul de dirijare **Pierre** a menţinut un contact permanent cu ea, A. G. oferindu-şi de bunăvoie serviciile. Astfel a fost plasată la hotelul „Metropol”, în perioada când o primă delegaţie economică din România comunistă sosise la Paris pentru stabilirea unor contacte. Dirijată în continuare de **Pierre**, se ocupă cu răspândirea unor manifeste doctrinare anticomuniste printre intelectualii români în trecere prin Occident. După falimentul „Întreprinderii pentru vânzarea geamurilor”, **Pierre** îi propune să lucreze în favoarea „Centralei P”, conform normelor tarifare. Genescu Antoaneta acceptă.

Indicativul de bază: „F-017”

Instruire: Cursul de un an de pregătire strict individuală a

„Centralei P”. (Spionaj politic şi militar, n.a.). Obţine calificativul: Excelent.

Ce limbi cunoaşte: Româna, franceza, germana.

Calităţi: Inteligentă. Cultă. Un simţ aparte de depistare a elementelor pro şi anticomuniste din rândurile membrilor coloniilor româneşti din Occident. Urăşte de moarte regimul comunist din România. Aptă pentru orice sacrificiu în lupta împotriva comunismului. Un fler deosebit în depistarea agenţilor securităţii române.

Defecte: Un accentuat complex de inferioritate, datorită lipsei de feminitate. Însă complexul de urâţenie este compensat de arta sa aparte de a face amor.

Punct vulnerabil: Declaraţiile de dragoste, complimentele galante şi tandre au darul de a o zăpăci. În atari împrejurări, riscă a se deconspira.

Misiuni îndeplinite: După absolvirea cursului de instruire individuală (1961), este preluată de ofiţerul de dirijare **Jean** şi îndeplineşte printre transfugii din România misiunea „Ora 12”, de depistare a elementelor apte să colaboreze cu „Centrala P”. Participă activ şi cu succes la misiunile „Stop” şi „Farul”, de corupere a membrilor unor ansambluri şi formaţii artistice, aflaţi în turneu în Occident, a unor sportivi, componenţi ai unor echipe

naţionale sau cluburi. Cu prilejul misiunii „Magnet”, l-a cunoscut pe balerinul Paul Minţu, de care s-a îndrăgostit şi căruia, după rămânerea în Occident, îi va acorda adăpost.

Aprecieri: Şi-a îndeplinit misiunile cu o pricepere remarcabilă.

Identitatea şi profesiunea de acoperire: Genescu Antoaneta. Interpretă de limba română la Centrul de documentare al „Organizaţiei de turism Internaţional Turism”.

Operaţia GODZILA: Este acceptată la recomandarea „Centralei P”.

Instructor individual pentru „GODZILA”: „Anthony”

Indicativ în cadrul misiunii: „G-2”

Legenda lui „G-2”: Identitate: Fischer Elena. Cetăţenie germană, de origine română. Stare civilă: căsătorită cu Fischer Ernest („G-3”). Profesiunea: casnică. Domiciliul: Saar, Emile Zola Strasse 13. Are prieteni în România, într-unul din blocurile prăbuşite. La „Ora H” a operaţiei, va alcătui un cuplu cu Fischer Ernest şi împreună se vor îndrepta spre România, într-un autoturism încărcat cu daruri.

Ce misiuni îi revin în cadrul operaţiei GODZILA.

— Determină amplasarea unor spitale militare. Culege date cu privire la modul cum este asigurată asistenţa medicală.

— Colectează nume, date ale doctorilor militari, gradele, specialitatea.

— Se deplasează la Cimitirul militar Ghencea şi colectează numele ofiţerilor, soldaţilor care şi-au găsit moartea în cutremur şi vor fi îngropaţi în zilele acelea.

— Culege orice informaţie cu privire la cei dispăruţi fără urmă.

— Culege din zonele avariate orice hârtiuţe, obiecte, ştampile, acte, documente care ar prezenta importanţă.

— Studiază condiţiile declanşării unei eventuale epidemii în rândurile militarilor şi ale formaţiunilor patriotice.

MAPA CENUŞIE STRICT SECRET

Operaţia GODZILA

România

FIŞA AGENTULUI „G-3”

Numele: Minţu

Prenumele: Paul

Data şi anul naşterii: 15 ianuarie 1941.

Oraşul, ţara: Mediaş, România.

Studii: Şcoala populară de coregrafie din Braşov. Promoţia 1960.

Profesiunea de bază: Balerin. A făcut parte din Ansamblul folcloric „Vârful cu dor” din Braşov. În 1966 a încercat, prin concurs, să intre în ansamblul bucureştean „Periniţa”, dar a fost respins.

Starea civilă: Necăsătorit. Trăieşte în concubinaj cu agenta „G-2”.

Serviciul militar: Soldat neinstruit.

Situaţia politică: Ca elev a fost pionier, apoi a intrat în rândurile tineretului comunist. În 1963, depune cerere de primire în P.C.R., dar este respins fiind acuzat de homosexualism.

Pe cine are în România: Tatăl – Minţu Grigore. Născut în anul 1901, pensionar, domiciliat în Mediaş, str. 13 Decembrie nr. 7. Mama – Minţu Carolina, decedată în 1972, la 3 luni după rămânerea fiului în Occident. Foişoreanu Maria, soră, născută în 1937, vânzătoare la o alimentară din Mediaş. Foişoreanu Constantin, cumnat, ospătar la bodega „Crizantema” din Mediaş. Domiciliul soţilor Foişoreanu: Mediaş, Calea Făgăraşului nr. 14.

Minţu Paul nu întreţine corespondenţă cu cei din ţară.

Datele de mai sus au fost verificate de agentul „R-401”.

Cauza abandonării ţării de origine: După două turnee în Occident ale Ansamblului folcloric „Vârful cu dor”, Minţu Paul a fost contactat de „Nathalie” (Antoaneta Genescu) care, folosindu-se de nemulţumirile lui profesionale, a început „să-l lucreze”. Balerinul se consideră un artist de excepţie, nedreptăţit de forurile de resort, împiedicat cu regularitate să-şi afirme virtuţile artistice, fiind obligat să interpreteze mereu aceleaşi dansuri folclorice. Viaţa artistică din Occident l-a atras din prima clipă, convins că numai aici îşi poate afirma talentul. „Nathalie” l-a plimbat cu maşina prin Paris şi împrejurimi. I-a flatat talentul, i-a dezvăluit posibilităţile de afirmare. Printre altele, l-a prezentat impresarului Trudeau, agent al „Centralei P”, care i-a făgăduit tot sprijinul în cazul că va lua o decizie. În 1971, la un al treilea turneu al Ansamblului „Vârful cu dor”, Minţu Paul s-a hotărât să rămână.

Istoricul contactării: Până la clarificarea situaţiei sale cu autorităţile franceze, Minţu Paul a locuit la „Nathalie”. L-a întreţinut şi i-a devenit amant. În acest timp, agenta n-a încetat nicio clipă să-l verifice, să-l îndoctrineze. Impresarul Trudeau i-a făcut rost de un angajament la

barul „Wagon bleu”, finanţat de „Centrala P”. Angajamentul l-a nemulţumit, el spera un post la Opera din Paris şi nu pe podiumul unui bar de noapte. I s-a explicat că şi în Occident, ca oriunde aiurea, sunt necesare trepte intermediare.

Începând să-şi câştige existenţa, Minţu Paul s-a despărţit de „Nathalie” în condiţii prieteneşti. Ea „l-a înţeles”. După această despărţire, a intrat în legătură cu un cerc de homosexuali.

După trei luni de angajament, conform planului de contactare iniţiat de „Centrala P”, Minţu Paul a fost concediat. Totodată, el a constatat dispariţia impresarului Trudeau, care-i făgăduise scena Operei din Paris. Dintr-un sentiment de mândrie, n-a căutat-o multă vreme pe „Nathalie”. Ideea că va fi obligat să reia nopţile de amor cu o femeie care nu-l atrăgea l-a ţinut departe. N-a găsit niciun angajament şi a fost forţat de împrejurări să accepte munci necalificate şi umilitoare pentru un balerin orgolios ca el. În toată această perioadă de decădere, „Centrala P” l-a ţinut sub observaţie. Minţu n-a scris celor din ţară, n-a încercat să ia legătura cu funcţionari ai Ambasadei române, n-a încercat să intre în rândurile românilor de stânga din Paris.

În cele din urmă, pornind de la unele relaţii ale lui Minţu Paul cu homosexualii din clubul „Nero”, „Centrala P” i-a înscenat un incident: complicitate indirectă la săvârşirea unei crime. Fiind arestat, Minţu Paul a apelat la sprijinul agentei „Nathalie”, care l-a scos pe cauţiune din detenţie, iar ceva mai târziu, avocatul angajat de ea a obţinut achitarea învinuitului. Din clipa eliberării, s-a mutat din nou la „Nathalie”. Aceasta i-a dezvăluit sursa veniturilor ei şi i-a propus, în numele „Centralei P”, să lucreze pentru serviciul lor. Minţu Paul a acceptat, căci „Centrala P” i-a găsit şi un post corespunzător în trupa de balet de la „Moulin Rouge”.

Indicativul de bază: „R-71”.

Instruire: Cursul de trei luni de instruire strict individuală al „Centralei P”. Obţine calificativul: Bine.

Ce limbi cunoaşte: Româna, germana saşilor şi, aproximativ, franceza.

Calităţi: Deştept. Ambiţios. Spirit de observaţie. Prezenţă de spirit. Voinic. Bun trăgător. Rezistă excelent la băutură. Defecte: Homosexual. După ce a părăsit-o pe „Nathalie”, s-a lăsat atras la clubul „Nero” din Place Pigalle. Unele maniere îl trădează.

Punct vulnerabil: Testul dr. M. indică, în continuare, un

grad mare de nemulţumire profesională. Orice speculaţie pe această temă găseşte în subiect un teren favorabil influenţelor.
Misiuni îndeplinite: Misiunea „Oscar” în timpul Festivalului de la Nancy: ascultarea formaţiei româneşti participante la festival, depistarea unor inşi cu vederi anticomuniste.
Identitatea şi profesiunea de acoperire: Minţu Paul, balerin, angajat al companiei „Moulin Rouge”.
Operaţia GODZILA: Este acceptat la recomandarea „Centralei P”.
Instructor individual pentru „GODZILA”: „Anthony’
Indicativ în cadrul misiunii: „G-3”.
Legenda lui „G-3”: Identitate: Fischer Ernest, născut în Saar. Cetăţenie: R. F. Germană, domiciliat în Saar; patron al unei firme de vânzări imobiliare. Căsătorit cu Fischer Elena, originară din România, ţară pe care a părăsit-o în 1940. La „Ora H” a operaţiei, va alcătui cu „G-2” un cuplu conjugal. O însoţeşte pe soţia sa într-o călătorie cu maşina, în România, unde Elena Fischer are prieteni într-unul din blocurile ce s-au prăbuşit.
Ce misiuni îi revin în cadrul operaţiei GODZILA: Va folosi maşina cu numere româneşti de înmatriculare, în vederea

unor drumuri în zonele petroliere avariate. Culege informaţii de orice natură de la faţa locului.

— Foloseşte maşina în vederea urmăririi camioanelor militare, pentru a determina locurile de încazarmare. Stabileşte cazărmile care au suferit avarii, natura lor.

— Se interesează la Institutul medico-legal ce forme de identificare a celor decedaţi au fost elaborate; de asemenea, cu ce forme legale sunt îngropaţi cei neidentificaţi.

— Determină cimitirele unde sunt îngropaţi decedaţii neidentificaţi; stabileşte după numărul crucilor numărul neidentificaţilor.

— Răspândeşte zvonuri alarmante cu scopul menţinerii în rândurile populaţiei a unei stări de încordare.

— Culege din zonele avariate orice hârtiuţe, obiecte, ştampile, acte etc. etc. care reprezintă interes pentru serviciul nostru.

MAPA CENUŞIE STRICT SECRET

Operaţia GODZILA

România

FIŞA AGENTULUI „G-4”

Numele: Didea
Prenumele: Teodor
Data şi anul naşterii: 20 septembrie, 1940.
Oraşul, ţara: Constanţa, România.
Studii: Şcoala profesională a Institutului de reeducare a minorilor delincvenţi – Alexandria. Director Maior Petrache Ilie.
Profesiunea de bază: Lăcătuş. N-a profesat decât sporadic.
Starea civilă: Necăsătorit.
Serviciul militar: Satisfăcut. Gradul – soldat. Contingent 1961. Unitatea militară 7387. Infanterie motorizată. Nu mai ţine minte decât numele a doi ofiţeri: locotenent major Ioachim Petre, comandant de companie şi maior Stănescu Haralambie, comandant de batalion.
Situaţia politică: Nu a făcut parte din nicio organizaţie.
Pe cine are în România: Este copil din flori, crescut în orfelinate, apoi prin diverse aşezăminte ale Ministerului de Interne. Datele de mai sus au fost verificate de agentul „R-401”.

Cauza abandonării ţării de origine: Orfan. Cu o puternică deviere de comportament încă din anii copilăriei, D.T. aparţine categoriei indivizilor inadaptabili. După eliberarea din Institutul de reeducare,

vagabondează, participă alături de foşti colegi la săvârşirea unor infracţiuni: furturi, spargeri, violuri. După satisfacerea serviciului militar, înapoindu-se la Constanţa, participă la acte tâlhăreşti asupra unor marinari străini. Arestat în 1965, suferă o nouă condamnare: 2 ani închisoare corecţională. În drum spre locul de detenţie (Insula, Dobrogea), evadează. Trăieşte ascuns, hăituit. Într-o noapte (noiembrie 1966), fură de la Agigea o barcă cu motor şi, la adăpostul întunericului şi al furtunii, fuge din România. După 24 de ore, este pescuit în largul Mării Negre de o ambarcaţiune turcească, „Bosfor”, şi predat autorităţilor din Istanbul. Declară că a fugit din România pe considerente politice. (Aceste date au fost verificate la Constanţa de agentul „R-401”, iar la Istanbul de agentul „T-031”).

Istoricul contactării: Omul de afaceri turc, Kir Nicola Popesco, de origine română, se interesează de persoana lui Didea Teodor. În urma unei întrevederi cu Didea, intervine pe lângă autorităţile turceşti, pentru a nu fi extrădat. Totodată, îl angajează în echipa sa de gorile. În scurt timp, devine omul de încredere al lui Kir Nicola Popesco. După un an şi jumătate de la angajare, boss-ul îl surprinde în flagrant delict de adulter cu tânăra lui soţie,

Mary Lang, vedetă a trupei de revistă „Semiluna” (agenta I.S.). Scapă de răzbunarea boss-ului. Fuge în Liban. La Beiruth, intră în legătură cu un birou de recrutare a mercenarilor, condus de „L-45”, şi se angajează. Ajunge în Vietnamul de Sud. La Saigon, este remarcat de colonelul V.R. care, după ce îl testează, îl recomandă cu multă căldură Şcolii „M.P.-05”. Este admis în 1969. În decurs de un an, Didea Teodor înregistrează progrese remarcabile. Învaţă la perfecţie franceza şi engleza. Se cizelează. Cu aprobarea conducerii şcolii, publică, sub pseudonimul Jack Keller, o carte intitulată „Prietena mea – moartea”, în care povesteşte despre viaţa de mercenar. Cartea a făcut vâlvă. Cu atât mai mult cu cât autorul s-a ţinut într-un anonimat care a satisfăcut pe deplin Serviciul de spionaj AC[3].

Indicativul de bază: „A.C.-05”.

Instruire: Cursurile de un an ale Şcolii de spionaj „MP-05” (Spionaj politic şi militar, n.a.). Obţine calificativul: Excelent. **Ce limbi cunoaşte:** Româna, turca, franceza şi engleza. **Calităţi:** Născut pentru spionaj. O inteligenţă nativă ieşită din comun. Este animat de o continuă dorinţă de afirmare. O capacitate aparte de a trece de la

---

3-Africa Centrală.

tipul aventurierului de rând la cel al aventurierului instruit. Talent literar şi publicistic. Trăgător de elită. Voinic. Curajos.

Defecte: La beţie devine violent. Începe brusc să vorbească şi să înjure în româneşte. Nu-i place să i se amintească de unde a pornit.

Punct vulnerabil: Jocurile de noroc.

Misiuni îndeplinite: Africa Centrală. Misiunea „Fulgerul Negru” (1971 – răscoala triburilor Ty-Kyma). Misiunea „Şarpele boa” (1972 – aruncarea în aer a conductei de petrol A.S.). Misiunea „Steaua bunei speranţe” (1973 – recrutarea şi organizarea unor detaşamente de mercenari).

Aprecieri: Decorat şi recompensat pentru modul în care şi-a îndeplinit misiunile.

Identitatea şi profesiunea de acoperire: 1) Charles Guetta, misiunea „Fulgerul Negru”; 2) Sid Blauer, membru al organizaţiei teroriste „Cuţitul lung” (Misiunea „Şarpele boa”); 3) Căpitan Max Lothar, fost ofiţer în Legiunea străină (Misiunea „Steaua bunei speranţe”).

Operaţia GODZILA: Ofiţerul de dirijare „Samuel” îi vorbeşte de operaţia G. Este entuziasmat de idee. Cere cu insistenţă să fie folosit. În cele din urmă, cererea i se

aprobă. **Instructor individual:** „Anthony”.
Indicativ în cadrul misiunii: „G-4”.
Legenda lui „G-4”: Identitate: Sidney Giannini. Australian. Necăsătorit. Publicist şi scriitor în devenire. Nepot al d-lui Carl Glass, directorul general al Companiei de televiziune Cosmos. În calitatea sa de nepot al directorului general, este inclus în echipa TV care, la „Ora H”, se va deplasa la locul calamităţii.
Ce misiuni îi revin în cadrul operaţiei „GODZILA”: „G-4” este singurul agent „OG” care-i cunoaşte pe ceilalţi trei şi misiunile lor, în timp ce agenţii nu-l cunosc pe „G-4”. Le controlează din umbră activitatea. Are dreptul de a interveni oricum va socoti de cuviinţă (ştie cine-i **Luceafărul** şi unde poate fi găsit).

— Află ce centre de calcul computerizate au suferit avarii.

— „G-4” mai are misiunea ca, în finalul operaţiei, să prezinte „Centrului” o amplă descriere a evenimentelor din România.

Colonelul *Atticus* ajunse cu lectura la ultima filă a *Mapei cenuşii.* Agenţii! Iată ce-l neliniştise dintotdeauna şi ce-l neliniştea şi acum în cel de-al doisprezecelea ceas.

Cei patru, mai ales „G-4”, fuseseră verificaţi de-a lungul anilor, instruiţi temeinic în domeniul spionajului militar şi în vederea îndeplinirii operaţiei *Godzila.* Devotamentul lor părea total. Dar revăzuse fişele şi un gust amar, ca după înghiţirea unei prăjituri alterate, îi năpădi cerul gurii. Din *Mapa cenuşie* planul va fi trecut în mâinile lor. De ei, şi numai de ei depindea realizarea GODZILEI, victoria sau înfrângerea sa. Consultase şi calculatorul electronic: indicase o victorie netă. Totuşi calculatorul era o maşină şi nu avea încă darul de a citi în sufletul agenţilor. Oare până unde putea să meargă cu încrederea în cei patru „G”? Luciditatea îl sili să recunoască realitatea: în ciuda originii şi a concepţiei sale politice, agenta „G-2”, fiica unui fost lider al unui partid burghez, se afla aruncată la periferia societăţii pariziene. Chiar şi „G-4”, în care-şi punea atâtea speranţe, ce era altceva decât un paria, un aventurier?! Şi tocmai lor le încredinţa realizarea planului! Ce-i drept, toţi patru se oferiseră în mod deliberat să ducă la îndeplinire operaţia. Nimeni şi nimic nu-i forţase să adere la „OG”. Acesta, de fapt, reprezenta şi atu-ul lor principal. Desigur, nu le ignora trecutul, activitatea de spionaj, îndeplinirea misiunilor anterioare. Încrederea însă avea şi ea o limită, de aceea

planul prevedea şi câteva măsuri de siguranţă. Niciunul dintre ei nu cunoştea secretul firmei *„Mercur”* şi ce serviciu de spionaj militar se ascundea în spatele său. Nici chiar „G-4” nu cunoştea apartenenţa reală a celui care-l dirija. La rândul lor, Ernest şi Elena Fischer se credeau singurii agenţi ai *„Mercurului”* prezenţi în operaţie. Doar *Luceafărul* şi, bineînţeles, „G-4” aveau o privire de ansamblu asupra planului „OG”. Şi, înainte de a apăsa pe buton, colonelul *Atticus* rămase un timp pradă dilemei: să acţioneze sau nu? Într-un târziu, cu ochii îndreptaţi spre *Mapa cenuşie,* rosti cu glas tare: „Dumnezeu e cu noi!” şi îşi făcu semnul crucii.

4

Savel Demetriad ajunse la „Hotel Parc" nu cu mult după miezul nopţii; străbătuse pe jos tot centrul Capitalei. Scăpase ca prin minune: dacă s-ar fi grăbit să părăsească grădiniţa ce împrejmuia biserica, unde intrase pentru a mai verifica o dată dacă era urmărit, cu siguranţă că şi-ar fi găsit moartea sub ruinele blocului surpat sub ochii lui. Era un bărbat călit, care văzuse şi trăise multe. Îşi amintea foarte bine de cutremurul din noiembrie 1940, de cadavrele scoase de sub dărâmăturile „Carlton"-ului. Cinci ani mai târziu, sfârşitul războiului avea să-l găsească în Berlin… într-un Berlin în flăcări, bombardat fără contenire. Nimic nu se putea compara în mintea sa cu căderea apocaliptică a capitalei Reichu-lui nazist în agonie. Desigur, scenele de groază la care asistase parcurgând străzile Bucureştiului, din Piaţa Universităţii şi până în Piaţa Scânteii, nu-l lăsaseră indiferent, dar nici nu-i înmuiaseră prea tare inima.

În Piaţa Victoriei îl ajunsese din urmă un taxi. Ar fi putut să apeleze la serviciile lui, dar preferase drumul pe jos, sub o lună stranie, pentru a medita în voie, căci era în joc o decizie, şi nu una oarecare. Odată luată, rosturile

sale la Bucureşti urmau să marcheze o cotitură de 180°. Ideea i se revelase în timp ce străbătea oraşul şi realiza proporţiile dezastrului seismic. În Capitală catastrofa era evidentă. Provincia trebuie să fi avut o soartă asemănătoare. La cutremurul din 1940, îşi amintea el, localităţile Panciu, Focşani, Galaţi, Bârlad fuseseră în mare parte distruse. Nu era greu de dedus că nenorocirea era generală, că autorităţile vor avea nevoie de un timp îndelungat pentru a-şi reveni şi a scoate ţara de sub dărâmături. În concluzie, îşi propusese să nu se mai înapoieze la hotel, să dea astfel de înţeles administraţiei că a pierit în timpul seismului, dispărând fără urmă. Evoluţia în continuare îi va fi asigurată de faptul că alături de un paşaport oficial păstra şi un Buletin de identitate, falsificat excelent, care îi permitea să se metamorfozeze în Radu Mavrodin, cu domiciliul în Constanţa. Planul conceput era pe cât de simplu, pe atât de îndrăzneţ. Pentru a-l duce la îndeplinire, avea nevoie doar de trei-patru zile, nu mai mult.

În România nu revenise singur, ci însoţit de doi „îngeri păzitori” – *Hänsel* şi *Gretel.* Acordul lor, în vederea realizării planului său, era obligatoriu. Mai întâi trebuia să verifice dacă scăpaseră cu bine din cutremur. Căci

„îngerii”, păzindu-l de la distanţă şi din unghiuri diferite, se aflaseră şi ei în zona „Continentalului”. Moartea, rănirea sau dispariţia lor fără urmă – întâmplare frecventă în timpul unor astfel de calamităţi – ar fi pecetluit eşecul misiunii. În ciuda tuturor circumstanţelor, eşecul nu era totuşi decât un eşec.

Ajuns la „Hotel Parc”, îşi propuse să treacă mai întâi în revistă toate autoturismele aflate la parcare. Cine ştie, poate va da de „Volkswagen”-ul lui *Hänsel* şi *Gretel,* de unde va trage concluzia că cei doi scăpaseră cu bine, nevătămaţi, şi că se refugiaseră în camera lor. Din clipa aceea, lucrurile se simplificau mult; va intra fără să şovăie în hotel şi va lua contact direct cu colaboratorii lui.

Luna lumina puternic şi Savel Demetriad trecu cu pas rar de la o maşină la alta, constatând, nu fără mirare, că un număr mare de maşini sosiseră din străinătate. Şi doar sezonul turistic nu începuse. Nu găsi „Volkswagen”-ul căutat. Rămase locului, fără să intre în panică. Oricare ar fi fost deznodământul celor doi colaboratori, era de datoria sa să clarifice situaţia – erau în viaţă sau nu? Începu să se plimbe agale, cu mâinile la spate, prin faţa hotelului. Mai toate ferestrele erau luminate, şi cele dinspre Casa Scânteii. După un timp, atras ca de o forţă

nevăzută, îşi înălţă privirile în căutarea lunii ale cărei raze pur şi simplu îl fascinau. Încercă să scape de obsesia lor, aprinzându-şi o ţigară şi concentrându-se din nou asupra planului de acţiune. Pe măsură ce-l judeca, pe o parte şi pe alta, se convingea că nu avea de ce să-i fie teamă: era realizabil în toate datele sale esenţiale. Numai lui *Hänsel* şi *Gretel* să nu li se fi întâmplat ceva, situaţie în care ar fi fost nevoit să informeze ambasada. Se va înapoia oare îa hotelul său cu inima îndoliată? Se va apuca oare să-şi facă bagajul şi să părăsească România fără să fi întreprins ceva?

Timpul se scurgea greu, nespus de greu şi se surprindea consultându-şi ceasul din ce în ce mai des. Nu-i era sete sau foame – ţigara îi ţinea şi de una şi de alta. Îl chinuia însă nerăbdarea. Apariţia celor doi colaboratori i-ar fi permis să acţioneze ferm încă în noaptea asta.

Într-un târziu, Savel Demetriad răsuflă uşurat. Văzu „Volkswagen”-ul prietenilor venind cu viteză moderată dinspre Piaţa Scânteii. Traversă în fugă drumul şi le făcu semn să oprească. Cei doi îl văzură şi reduseră şi mai mult viteza maşinii. Opriră în dreptul lui. *Gretel* ieşi prima din maşină – se afla chiar lângă uşa din dreapta – şi se aruncă, înnebunită, la pieptul lui Savel Demetriad,

exclamând în germană:

— Doamne Dumnezeule, trăieşti!… Trăieşti!

Explozia de duioşie a femeii, lacrimile ei îl emoţionară şi nu scoase un cuvânt, ca să nu-şi trădeze tulburarea. Se simţi din nou stăpân pe sine în clipa în care *Hänsel* îl luă în primire, scuturându-i voiniceşte braţul.

— Te credeam mort, domnule Demetriad, îi mărturisi el sec. Mă găseam la locul meu, în faţa spitalului „Colţea”, ştiam din ce direcţie trebuie să vii. Pe urmă, am văzut, de acolo de unde mă aflam, cum s-au prăbuşit cele două blocuri… Eram convins…

— Sper că n-aţi trecut pe la hotelul meu? se nelinişti brusc Savel Demetriad.

— S-a întâmplat ceva? fu rândul lui *Hänsel* să se îngrijoreze.

— Răspunde-mi, aţi trecut?

— Nu! Oricare ar fi fost situaţia, noi n-am fi călcat consemnul.

Savel Demetriad, cu o nestăvilită expresie de bucurie pe chip, îşi privea prietenii la lumina razelor de lună: amândoi, în ciuda zâmbetului tineresc şi cutezător, aveau o paloare bolnăvicioasă.

— Să urcăm în maşină, propuse Demetriad.

Gretel se aşeză pe bancheta din spate, lăsându-l pe *bătrân,* cum îl numea ea în discuţiile cu *Hänsel,* să se aşeze în faţă.

— Ce fac? întrebă *Hänsel,* tot în germană. Pornesc? Stăm pe loc?

— Eu zic s-o porneşti, îl sfătui Demetriad, să nu staţionăm pe partea stângă, şi încă în faţa hotelului.

Hänsel puse maşina în mişcare şi, sub apăsarea celor trăite şi văzute, exclamă tulburat, parcă cu o voce care nu-i aparţinea:

— La început n-am înţeles ce se petrece… Am auzit un vuiet asurzitor, urmat de o explozie surdă. După asta totul s-a învăluit într-un nor de praf. Nu mai zăream nimic… După alte câteva secunde, am văzut lumea ieşind înnebunită de la cinematograful „Luceafărul"…

Înaintau pe şosea cu viteză redusă. „Hotel Parc" rămase în urmă. Lui Savel Demetriad nu-i veni greu să înţeleagă starea sufletească a celor doi colaboratori, unul dintre ei, *Hänsel,* fiind destinat să-i ia locul. Şi asta foarte curând, căci aşa declarase şefilor înainte de a se avânta în ultima sa misiune: „Maurul şi-a făcut datoria, maurul poate să iasă la pensie!" Obosise, bătuse ceasul retragerii. Interveni, decis să aducă lucrurile pe făgaşul dorit:

— Opreşte aici!… Vreau să discut ceva cu voi.

Hänsel se supuse: şoseaua era pustie. Când şi când se zărea în oglinda retrovizoare câte o maşină intrând încet în zona de parcare din faţa hotelului.

— Înainte însă de a vă înfăţişa ce vreau să iniţiez, preciză Savel Demetriad, o să vă cer să-mi răspundeţi, pe rând, la câteva întrebări.

— Uf! exclamă *Gretel.* Misterios ca întotdeauna!

Nu era reproş, ci mai mult o subliniere a unei atmosfere care o captiva.

— Tu, *Gretel*, în seara asta de unde m-ai *preluat?*

— Am parcat maşina în faţa „Intercontinentalului”, raportă ea cu voce egală, tainică. După asta, am luat-o spre Casa centrală a armatei, acolo unde te-ai oprit. Ei bine, de aici te-am *preluat.*

— N-ai observat nimic? Savel Demetriad se răsuci spre *Gretel,* curios. Vreo coadă, ceva?

— Nu!… Când a început cu…

Savel Demetriad o întrerupse; nu mai dorea, deocamdată, poveşti cu cutremurul.

— Tu, *Hänsel,* unde te găseai?

— Aşa cum mi-ai cerut, m-am postat, începând de la nouă şi zece, în dreptul bisericii Colţea. *Hänsel* vorbea

ţinând braţele întinse pe volan şi uitându-se pieziş la profilul energic al *bătrânului.* De acolo am ţinut sub observaţie porţiunea din strada Ghica, porţiunea care ne interesa.

— Pe *Rocco* l-ai văzut? Gândeşte-te bine!

— Nu trebuie să mă gândesc chiar atât de bine, glumi *Hänsel,* fără prea multă convingere. De la locul meu, controlam toată porţiunea din faţa Muzeului, adică de la ieşirea din pasajul subteran şi până-n Ghica. Nu era aglomeraţie, trecătorii erau destul de rari. M-am şi mirat chiar… Până în momentul cutremurului, *Rocco* nu apăruse. L-aş fi văzut ieşind din pasaj şi trecând prin faţa Muzeului.

Savel Demetriad căzu pe gânduri, iar cei doi colaboratori nu-l tulburară. *Gretel* părea chinuită de o nelinişte, căci se răsucea mereu şi scruta prin geamul din spate al maşinii şoseaua luminată puternic de o lună parcă muiată în var.

După câtăva vreme, Savel Demetriad vorbi:

— Deci întâlnirea lui *Rocco* cu *Manfred* nu a mai avut loc.

— Cum mă vezi şi te văd, îl completă *Hänsel,* oarecum bucuros că discuţia era reluată de unde fusese întreruptă.

— Pe *Manfred* l-am zărit, continuă Demetriad, l-am zărit traversând strada. Mai exact, venea dinspre magazinul cu cosmetice „Miraj” şi s-a oprit în faţa unei vitrine. Eu am intrat în curtea bisericii; nici de acolo nu l-am scăpat din ochi. Deci el s-a prezentat la întâlnire cu exactitate. La un moment dat, din curtea bisericii, l-am mai zărit cotind-o la stânga, pe Ghica.

— Din păcate, eu nu l-am văzut. Cred că din pricina cutremurului.

Gretel tresări înspăimântată:

— Crezi că *Manfred* a…?

Demetriad se uită peste umăr la *Gretel,* cu o înţelegere prietenească.

— Eşti o femeie curajoasă, o lăudă el. Mă bucur pentru *Hansel,* pentru noi în general. N-ar fi exclus ca *Manfred…* În schimb, e de presupus că *Rocco* a rămas în viaţă. În sensul ăsta, vreau să discut cu voi un plan de acţiune imediată. Cutremurul, ieşit din comun prin intensitatea sa, ne-a cam stricat socotelile. Dar tot el ne-a creat şi condiţii favorabile luării unor iniţiative directe. Şi Demetriad le relată, mai întâi, hotărârea de a nu se mai întoarce la hotel, de a trece în categoria celor „dispăruţi fără urmă” şi de a intra pentru trei-patru zile în pielea

cetăţeanului român Radu Mavrodin.

— Unde ai să locuieşti? fu *Hänsel* dornic să afle.

— La un hotel… Poate chiar la „Parc”… De ce nu? Mă prezint ca un cetăţean oarecare… nu uita că *sunt şi din Constanţa.*

Interveni şi *Gretel* care făcu dovada perspicacităţii sale.

— Fără bagaj vei fi imediat suspectat.

— Aşa e, *Gretel,* cum zici tu. De aceea, la deschiderea magazinelor – să nu-ţi închipui că nu vor fi deschise – o să-mi faci câteva cumpărături.

— Şi până dimineaţa?

Întrebarea era tot a femeii.

— Staţi că n-am terminat, se grăbi Demetriad să-i avertizeze. Vom face împreună o noapte albă…

Hänsel se scuză că se vedea nevoit să-l întrerupă, dar, socotea el, în legătură cu trecerea la cealaltă identitate, se mai ridica o problemă.

— După cele trei sau patru zile, o să vrei să părăseşti România, nu-i aşa?

— Fireşte!

— Ei bine, cum o să procedezi? Lui *Hänsel* i se păru că şefului său îi scăpase un amănunt, şi încă unul foarte important. La ieşirea din ţară, odată cu paşaportul,

trebuie să prezinţi acea notă că ţi-ai încheiat socotelile cu hotelul, cu schimbul valutar. Altfel, o să ai neplăceri. O să fii reţinut, o să se telefoneze la hotel şi, în felul ăsta, o să se afle că n-ai dispărut fără urmă la cutremur.

În maşină nu era prea întuneric, aşa că atât *Hänsel,* cât şi *Gretel* sesizară zâmbetul superior, nu însă lipsit de blândeţe, al experimentatului spion.

— Îţi aminteşti că, pregătind plecarea noastră, v-am recomandat să plătim serviciile din România prin Oficiul de turism? Atunci n-aţi fost de acord cu mine şi mi-aţi argumentat: „De ce să plătim înainte pentru o lună, când s-ar putea să stăm doar trei săptămâni?” Eu, din considerente strict pedagogice, nu v-am contrazis şi am plătit O.N.T.-ului până la 15 martie… Într-un cuvânt, la frontiera română prezint chitanţa Oficiului de turism.

— Am înţeles! se recunoscu *Hänsel* depăşit de capacitatea celuilalt de a-şi calcula mişcările.

Demetriad se uită la ceasul de mână; ora nu-l nemulţumi.

— Sunteţi obosiţi? Tu *Gretel,* cum te simţi?

— Mai are asta vreo importanţă? se grăbi *Hänsel* să zică.

Femeia însă nu-l lăsă fără răspuns:

— Mi-e cam foame, dar am în poşetă două tablete de ciocolată. Pe urmă, aş urca pentru câteva minute.

— Mai rezişti puţin? întrebă Demetriad.

— Desigur!

— Aş vrea ca până se luminează de ziuă, să-i fac o vizită lui *Rocco.* Dacă *Manfred* a murit, trebuie să lămurim ce facem cu servieta. Ţinând seama de panica creată de cutremur, i-am putea face lui *Rocco* un instructaj deschis. De acord?

După o scurtă gândire, *Hänsel* spuse:

— Cred că e bun planul.

— Nu de voi am nevoie, ci de maşină, aşa că tu, *Gretel,* dacă vrei să rămâi la hotel…

— Nu, nu, merg cu voi. Acordă-mi însă o „recreaţie” de câteva minute. O să urc în cameră. În frigider sunt câteva sticle de „Pepsi”, am şi tablete cu cofeină, o să le iau cu mine…

— Atunci, dă-i drumul, *Hänsel…* Eu o să cobor şi o s-o iau încet spre Piaţa Scânteii, iar voi, după ce o să vă faceţi treburile, o să mă ajungeţi din urmă. N-are niciun rost să fim văzuţi împreună. Cum stai cu benzina?

— Am făcut plinul chiar în seara asta.

— Grăbiţi-vă! Poate că mai apucăm să trecem şi pe la

Manfred… pentru o confirmare.

În apropierea hotelului, Savel Demetriad coborî din maşină şi, înainte de a se depărta, ţinu să le atragă atenţia:

— La recepţie, arătaţi că sunteţi foarte impresionaţi şi că vă întoarceţi iarăşi în oraş să vedeţi grozăviile cutremurului.

Pe cer, luna parcă se micşorase, dar continua să răspândească raze unduitoare în jurul rotunjimii sale perfecte.

Savel Demetriad înainta agale spre Piaţa Scânteii, mărturisindu-şi cu o duioşie specifică vârstei că se simţea la fel de bine şi de sigur pe puterile sale ca în anii de vigoare ai tinereţii. În activitatea sa de ofiţer de dirijare a unei reţele, respingea riscul în sine. Dar când o misiune sau alta îi forţa mâna şi-i cerea să rişte, nu era tipul care să se înspăimânte şi să dea înapoi. În ultimii ani, prin natura funcţiei sale, riscase rar; de aceea, gândindu-se intens la planul elaborat ad-hoc, se pregătea să guste din nou, cu patima iubitorului de vinuri bune, tăria ameţitoare a aventurii.

5

În aşteptarea căpitanului Pop, Frunză se cufundase într-unul din fotoliile din holul pustiu al hotelului. Fuma ţigară după ţigară şi retrăia, în gând, secundele cutremurului. Nu se speriase, intrase doar într-un soi de panică după ce văzuse mormanul de moloz al blocului *Casata.* Cu greu izbutise să-şi stăpânească un tremur nervos, străin firii sale. Încercase să-şi imagineze cu ce se îndeletniceau locatarii blocului în momentul în care zidurile, zguduite de o forţă fantastică, prăbuşiseră peste ei întunericul morţii.

„Bucureştiul nostru! gemu Frunză în adâncul sufletului. Bucureşliul nostru, care se pregăti să întâmpine primăvara, va fi multă vreme, de-acum înainte, plin de răni!”

Uitase de mult înfăţişarea Bucureştiului ieşit din război: ruinat, cenuşiu, flămând, cu clădiri în flăcări după bombardamentul german de la 24 august 1944. Iar acum, cufundat în fotoliu, revedea, ca într-un film documentar în care secvenţe ale trecutului alternau cu cele ale prezentului, destinul nemilos al oraşului său natal.

Intrară câţiva clienţi ai hotelului şi Frunză îl căută

printre ei pe Savel Demetriad. Nu-l găsi. Puţin mai târziu, holul elegant se cufundă iarăşi într-o tăcere adâncă; gândurile i se reînnodară în punctul în care fuseseră vremelnic întrerupte. Urmărea aievea acel „film documentar” al memoriei sale. Era prezent mai în toate secvenţele. Se vedea, se recunoştea… Îi plăcea, când părăsea sediul ministerului, s-o ia încetişor pe Brezoianu, stradă îngustă, gâtuită, care însă îl încânta prin clădirile sale înalte – unele dintre ele intrate în istoria presei româneşti – apoi să iasă, pe la „Adam”, în Piaţa Palatului.

„Cine îşi mai aminteşte astăzi cum arăta, în urmă cu vreo cincisprezece ani, zona asta a oraşului? se întreba Frunză cu nostalgie. Sfântu Ionică… Luterană… Strada Imperială!”

Urca după aceea, cu pas măsurat, spre Calea Victoriei, o traversa, dar n-o lua înainte, pe fosta stradă Regală, ci se îndrepta spre Biserica Enei. Dacă se nimerea să fie pe trotuarul stâng, atunci, de fiecare dată, admira faţada monumentală a unei clădiri unice în Bucureşti – Institutul de Arhitectură – pe care ultimul război „se iscălise” cu muşcături de gloanţe. Iar dacă paşii îl purtau către celălalt trotuar, atunci descoperea, cu aceeaşi bucurie, vechea clădire a Băii Centrale. Două clădiri stăteau astfel faţă în

fată, subliniind exact elementele contradictorii din urbanistica Bucureştiului, care-i confereau un pitoresc inedit.

Când ajungea în dreptul blocului „Dunărea”, obişnuia să facă un popas. Ca oricărui bucureştean, îi plăcea şi lui veşnica forfotă a oamenilor, întreţinută în centrul oraşului de staţiile numeroaselor troleibuze şi autobuze; amestecul acela nesfârşit de fete şi băieţi, de gospodine încărcate cu sacoşe şi grăbite sa ajungă mai repede la casele lor. Cândva, în coroanele unor castani, îşi stabiliseră loc de întâlnire stoluri mari de vrăbii; la ceasul amurgului, văzduhul se umplea de ciripitul lor, amintind, în zgomotele moderne ale oraşului, un Bucureşti de altădată.

Apoi, o lua agale spre Piaţa Romană, lovindu-se aproape la fiecare pas de trecători voioşi sau apatici. Pierdea câte un minut în faţa aceloraşi vitrine familiare ca, după un timp, să se pomenească în vârtejul celor care intrau sau ieşeau de la cinematograful „Scala”.

Se ridică brusc din fotoliu, hotărât să se lepede de povara gândurilor legate de seism. Făcu un efort să se concentreze din nou asupra misiunii care-l adusese în holul hotelului. Înaintă spre recepţie: la biroul său, funcţionarul se apucase să scrie ceva într-un registru.

Aşadar, Savel Demetriad fusese căutat de un bărbat îmbrăcat într-un loden de croială modernă, având pe nas o pereche de ochelari fumurii. Fără doar şi poate că „omul în loden”, alarmat de consecinţele catastrofale ale cutremurului, trecuse pe la hotel să afle dacă lui Savel Demetriad nu i se întâmplase vreo nenorocire. Cine să fi fost? Un om apropiat, desigur, dacă se arătase atât de îngrijorat! N-o fi fost chiar cel cu care urma să se întâlnească? După părerea recepţionerului, un străin. Părerea nu trebuia ignorată. Sugestia asta însă îl nemulţumea. De ce era nevoie de atâtea manevre pentru ca Savel Demetriad să se întâlnească cu un străin, adică cu unul de-al lui? Străin? Că purta un loden modern de provenienţă străină? La fel de bine ar fi putut să fie un bucureştean. De ce nu? Sunt doar atâţia care străbat meridianele lumii!

Se îndreptă spre ieşire. Aerul era rece şi îmbibat cu praf.

— Ce lună! îi atrase portarul atenţia. Să mă bată Dumnezeu dacă am mai văzut o lună ca asta!

Găsi uniforma portarului anacronică şi mai caraghioasă ca niciodată. „De unde dracu’ obiceiul ăsta de operetă?” se întrebă Frunză uitându-se când la luna de pe cer

încercuită de curcubee decolorate, când la guşa portarului ce se revărsa peste tunica încheiată la gât în copci. „Dumnealui trebuie să-l fi remarcat pe omul în loden!” presupuse Frunză şi îl întrebă imediat:

— Nu cumva ai văzut intrând în hotel un bărbat cu ochelari fumurii, îmbrăcat cu un loden?…

Portarul îşi aminti pe neaşteptate de importanţa uniformei şi a funcţiei sale şi vocea-i deveni severă:

— Da’ dumneata cine eşti ca să mă iei la întrebări, că nu te-am mai văzut p-acilea?

Lui Frunză i-ar fi fost lesne să-şi scoată legitimaţia. Se mulţumi doar să-şi liniştească interlocutorul cu vorba.

— O să te lămurească tovarăşul Cicu de la recepţie… Până atunci fă bine şi răspunde-mi.

Portarul deveni prudent, îl măsură din tălpi şi până în creştet. Se vede treaba că descoperise ceva sesizabil numai de el, căci duse două degete, în semn de salut, la cozorocul chipiului şi-i răspunse:

— Aha, l-am văzut!… A intrat, a ieşit… Domnu’ nu era un client de-al nostru…

— Îi ţii minte chiar pe toţi care intră şi ies?

— Altfel cum? îşi umflă portarul pieptul său de luptător de circ. O dată dacă-l văd, gata, îl şi ţin minte, căci

dom'le, intră în obligaţia mea să-l salut, să-i deschid uşa… Ehei, cine-i primul reprezentant al hotelului? Eu! Directorul spunea…

— Venise singur?

— Cine?

— Omul cu ochelari fumurii.

Se ivi un domn în vârstă, ţinând elegant de braţ o bătrânică. Întorcând interlocutorului spatele, portarul se repezi să le deschidă uşa, încremenind apoi în poziţie de drepţi. După ce-i văzu intrând, se întoarse către Frunză:

— Englezi, dom'le, îşi arătă portarul cunoştinţele. Soţ şi soţie… Doi bătrâni, dom'le, şi călătoresc în lumea largă, ca doi îndrăgostiţi. Amintindu-şi deodată de ceva, zise: M-aţi întrebat dacă a venit singur? Păi, e mai complicat…

— Cum asta? deveni Frunză curios.

— Omu' n-a venit pe jos, deci n-a venit singur, nu-i aşa? Vedeţi dumneavoastră, din direcţia aia l-am zărit. Portarul întinse braţul spre Gara de Nord… S-a dat jos dintr-o maşină foarte elegantă. A oprit peste drum de Politehnică, unde-i magazinul de încălţăminte.

— Nu cumva era un „Mercedes" negru, oficial? Nici chiar Frunză, maior de securitate cu o vastă experienţă în activitatea sa, nu ar fi fost în stare să-şi explice pe ce căi

speculative ajunsese la întrebarea asta.

— Nu, nu, tovarăşe, maşina era particulară, nu o „Dacie”, ci una d-aia care nu-i la îndemâna oricui. Maşina a luat-o pe „Polizu”, iar el a venit pe jos la hotel. M-a mirat.

— De ce?

— Cum să nu mă mir?

Portarul părea surprins de naivitatea întrebării.

Păi să fi tras omul la scară, că avea maşina unde să întoarcă pe urmă, ca s-o ia pe „Polizu”.

— Aha!

— Pot să jur că era militar, aşa cum pot să jur că şi dumneavoastră sunteţi de la securitate.

O clipă Frunză uită de imensa amărăciune oare-i apăsa sufletul:

— Ce spui, omule?! Că pe mine m-ai dibuit, treacă-meargă, dar ce te face să juri că celălalt era militar?

— După mers, tovarăşe, după mers! Au militarii ăştia un mers al lor… că or fi din România, din Franţa, din Patagonia, au un fel al lor de a călca. Uite, şi pe stradă, văd câte un bătrânel de vreo şaptezeci – şaptezeci şi cinci de ani, şi după cum calcă, îmi zic imediat: e un colonel, dacă nu chiar un general în rezervă.

Frunză nu se gândi să pună sub semnul îndoielii spusele portarului. Încântat de spiritul lui de deducţie, îi întinse pachetul de ţigări. Acesta îl refuză strâmbând din nas:

— „Amiral”? Regret *bocu! Pol Mol* sau *Kent…*

În alte împrejurări, Frunză l-ar fi luat de-a binelea peste picior; acum însă, după ce constatase cu ochii lui cum viaţa unor oameni se poate stinge într-o clipă, îşi zise: „N-are decât să fumeze ce-i place!”

— Pe urmă, când a ieşit din hotel, încotro a luat-o?

— L-am salutat, da’ nu mi-a răspuns! reţinuse portarul. A trecut pe celălalt trotuar şi s-a dus după maşină, pe „Polizu”.

— Îl aştepta.

— Asta nu mai ştiu! Da’ într-acolo a luat-o!

Frunză îşi epuizase întrebările: se mulţumi să fumeze mai departe şi să se uite de-a lungul Căii Griviţei, spre cinematograful „Marna”, de unde presupunea că trebuie să apară căpitanul Pop. Rămase locului în tăcere, alături de portar, preţ de câteva minute. Deodată, cineva din spate îl apucă de cot. Întoarse capul: era funcţionarul de la recepţie, îl invita discret să intre în incinta hotelului. Judecând după neliniştea ce se instalase pe faţa acestuia, Frunză deduse că i se întâmplase ceva neplăcut.

— Domnule, începu el, dar se corectă imediat: Tovarăşe…

— … maior Frunză, îi sări ofiţerul în ajutor.

— Trebuie să vă aduc la cunoştinţă… Poate că-i mai bine să ne retragem în birou, nu credeţi? propuse el şi tonul la care apelase îi trăda îngrijorarea.

Maiorul nu se împotrivi. Se retraseră în aceeaşi încăpere de unde telefonase colonelului.

— Acum câteva minute, îngrijitoarea *de la doi,* începu funcţionarul să povestească cu glas gâtuit, mi-a comunicat că… Înghiţi un nod: propria emotivitate îl stingherea în mod vădit.

— Ce s-a întâmplat? deveni Frunză nerăbdător.

— Îngrijitoarea a trecut prin dreptul camerei 220.

— Cea locuită de Savel Demetriad?

— Da. I s-a părut că uşa-i uşor crăpată… O ştia închisă. S-a oprit şi a constatat că era deschisă. A împins-o, a intrat în vestibul, a întrebat cu glas tare dacă e cineva în cameră.

— De ce cu glas tare? Era întuneric?

— Da, îi confirmă funcţionarul. Dacă a văzut că nimeni nu-i răspunde, a aprins lumina… Din fericire, susţine ea, n-a dispărut nimic din cameră…

— De unde ştie?

— E ordine, bagajele sunt la locul lor, intacte. Pe ea a intrigat-o uşa deschisă – că mai trecuse prin dreptul ei în câteva rânduri şi era încuiată… Bine că n-aţi plecat! se bucură sincer funcţionarul.

Dintr-odată două situaţii inedite: apariţia „omului în loden” şi violarea camerei 220 de către o persoană rămasă neidentificată. „Am de ce să mă agăţ!” gândi Frunză însufleţit de constatare.

— Sfătuiţi-mă ce să întreprind! îl rugă Dan Cicu. Să anunţ administraţia? Să anunţ secţia de miliţie? Să aştept clientul?

Frunză îl ascultă cu o anumită compătimire în priviri: funcţionarul era prea tânăr şi era limpede că nu se prea lovise de asemenea probleme.

— Uhde-i îngrijitoarea?

— Sus… I-am atras atenţia să stea mai mult prin preajma camerei.

— Cât o să vorbesc eu la telefon, îi spuse Frunză, dumneata avertizeaz-o să-şi ţină gura, ca şi când n-ar fi descoperit nimic.

— Adică să nu pomenească de asta îngrijitoarelor de la celelalte etaje?

— M-ai înţeles!

Aprecierea maiorului avu asupra funcţionarului un efect, binefăcător: expresia chipului său se mai destinse puţin. Părăsi biroul.

După ce rămase singur, Frunză îl chemă la telefon pe colonelul Panait şi-i raportă întâmplarea de la etajul doi, iar în concluzie se pomeni punându-i şefului întrebarea pe care cu puţin timp înainte recepţionerul i-o pusese lui.

— Ce mă sfătuiţi să fac?

Altădată Panait l-ar fi luat cu siguranţă, la rost; ce-i cu întrebarea asta stupidă? Ce, singur nu-i în stare să caute soluţii?! Acum însă părea să fie mulţumit că i se cerea părerea chiar şi într-o chestiune în aparenţă atât de măruntă.

— Mda… îl auzi Frunză mormăind la celălalt capăt al firului. Povestea asta ne cam încurcă iţele!

Maiorul nu-l întrebă de ce, iar colonelul nu se grăbi să-i explice. După o pauză, şeful îi comunică decizia:

— Uite, băiete, cum o să procedezi! Administraţia hotelului să înregistreze violarea camerei; dar, deocamdată, să nu înainteze miliţiei nicio reclamaţie… Mă auzi?

— Perfect, tovarăşe colonel!

— Aşa! oftă şeful. Să aşteptăm, poate că totuşi Savel Demetriad o să-şi facă apariţia.

— Credeţi?

— Pornim de la supoziţia că o să apară, insistă Panait. Să-l lăsăm pe dumnealui să constate violarea camerei. Să fim atenţi cum o să reacţioneze: o să reclame sau nu? Iar dacă o să reclame, ce anume o să spună. Ai înţeles

— ’nţeles!

— Pe urmă, administraţia hotelului, pornind de la reclamaţia îndreptăţită a clientului, se va adresa organului de miliţie. Ai înţeles?

— ’nţeles! Maiorul Lucian s-a întors de pe teren? se interesă şi Frunză, dornic să afle constatările colegului său.

Vocea colonelului înregistră o scădere:

— S-a întors… E înnebunit de ce a văzut. E de părere că odată ajuns în curtea bisericii, lui Savel Demetriad i se putea întâmpla totuşi o nenorocire!

— Înseamnă că…

— Că ce? se mânie brusc colonelul. Frunză îi mai auzea în receptor respiraţia greoaie.

— Că pe degeaba îl mai aşteptăm! nu ezită maiorul să-şi exprime părerea.

— Un dispărut fără urmă trebuie aşteptat cel puţin un an de zile…

Fără voia sa, Frunză, ca în vremurile de dinainte de cutremur, deveni ironic:

— În cazu', ăsta, tovarăşe colonel, sper să fiu schimbat din post ceva mai devreme

— Pop trebuie să apară dintr-un moment în altul, răspunse colonelul, indiferent la ironia subalternului. Te anunţ că s-a decretat starea de necesitate. De acolo, vii direct la sediu, pe drumul cel mai scurt. Ai înţeles?

— 'nţeles, tovarăşe colonel!

Îşi aprinse o ţigară şi ieşi din birou. Holul hotelului era pustiu şi apăsător. La recepţie, Dan Cicu îl aştepta cu o vădită nerăbdare. Frunză se interesă:

— Când urmează să te schimbi?

— Abia la orele 19…

— Iar îngrijitoarea?

— La fel.

Frunză îi comunică ce trebuie să întreprindă, îl îmbărbătă, dar acesta se arătă sceptic.

— Credeţi că Savel Demetriad o să mai vină?

Frunză îşi aminti de replica şefului cu privire la cei „dispăruţi fără urmă”, încercă să-i arate că nu existau

motive de îngrijorare cu privire la soarta lui Savel Demetriad. Nu credea o iotă în tot ce susţinea, asta însă era, deocamdată, indicaţia.

— Să vă facem o cafea? îl întrebă Dan Cicu, dornic să fie, la ceasul acela din noapte, gazdă amabilă.

— Admirabilă idee! îl lăudă Frunză.

Se retrase din nou spre fotoliul de unde se ridicase. Se instală comod, cu gândul la cafea. Dar puţin mai târziu, îşi aminti iar de cutremur şi îşi spuse: „Barem de n-ar ploua! Pentru ca operaţiile de salvare a oamenilor să nu fie îngreunate”.

6

„Volskswagen”-ul opri în apropierea unei bifurcaţii de străzi înguste, prost pietruite, în zona cartierului Pantelimon.

— Ai condus foarte bine, *Hänsel,* ca un adevărat bucureştean.

— Strada Amurgului! Ce denumire!

— Mă aşteptaţi aici! Cu răbdare. Priviţi, nici n-ai zice că pe-aici a trecut cutremurul.

Nu mai aşteptă să i se răspundă, deschise portiera şi coborî. Strada, cu căsuţe mici, împrejmuite de curţi modeste, era pustie, luminată de razele argintii ale lunii. Nici măcar un lătrat de câine nu tulbura pacea nopţii. Demetriad se uită peste umăr, mai mult din obişnuinţă: maşina staţiona într-un loc bun, ferit până şi de luminile Selenei. Porni mai departe, mulţumit de sine, de decizia luată: acţiona, intra în arenă, avea din nou să tragă în piept aerul tare al înfruntărilor directe. La plecare, şefii îi interziseră să acţioneze făţiş. Până la pensionarea sa şi până la urcarea pe „tron” a lui *Hänsel,* mai aveau nevoie de el. Dar şi el – de ce să nu recunoască – mai avea nevoie de ei.

Strada Amurgului nu-i era străină, o cunoştea din tinereţe. Şi apoi, într-una din plimbările sale solitare din ultima vreme, se rătăcise şi pe aici, într-o recunoaştere absolut necesară. Doar la nr. 9, în singurul imobil cu două caturi de pe strada aceea, locuia Victor Tevi, agentul lui cu indicativul *Rocco*.

Intră în clădire de-a dreptul, fără ezitări. Niciun bec nu lumina scara, dar asta nu-l stingheri. Prevăzător, se înarmase cu o lanternă luată de la *Hänsel.* Când ajunse la ultimul etaj, îndreptă fasciculul de lumină spre uşile celor două apartamente. Alese una dintre ele, cea pe care desluşi nu numai numărul apartamentului, ci şi o carte de vizită: „Victor Tevi, şef de serviciu la Întreprinderea Maşinrom”. Descoperirea funcţiei înscrise pe cartonaşul acela dreptunghiular îl miră, căci fusese informat că Victor se pensionase medical. Stinse lanterna, îşi lipi urechea de uşă; de dincolo nu se auzea niciun zgomot. Apăsă de câteva ori clanţa – zgomotul răspândit în noapte de propria sa mişcare i se păru deosebit de puternic. O clipă se îndoi de eficacitatea planului său. Nu dădu însă îndărăt. Înmărmuri într-o aşteptare confuză. Pe urmă, apăsă uşor pe butonul soneriei. Răsună un zumzet îndepărtat şi o fărâmă de speranţă îi încolţi în suflet. Mai

sună o dată. Temeritatea îi fu încununată de succes. Paşi târşiţi se apropiară de uşă şi un glas de bărbat întrebă:

— Cine-i?

Savel Demetriad recunoscu vocea lui Tevi şi răsuflă uşurat: speranţa i se împlinise devenind realitate. Răspunse în şoaptă:

— Deschide, dragă Tevi!

Celălalt şovăi sau aşa i se păru lui Demetriad. O cheie se răsuci în broască, şi nu-şi mai făcu nicio problemă. Uşa se deschise. Savel Demetriad nu se clinti din loc: îi vârî celuilalt în ochi lumina lanternei; acesta, orbit şi speriat, se feri. Apoi Demetriad întoarse lanterna spre el lăsându-şi chipul în bătaia luminii.

— Tu?! exclamă Tevi uluit. Tu aici?

— Da, *Rocco*, eu! Nu mă inviţi în casă?… Să nu-mi spui că te-ai însurat şi că ţi-ai refăcut căminul!

Nu-i aşteptă invitaţia; intră şi închise uşa în urma sa. Tevi se zăpăci de-a binelea şi bâigui ceva de neînţeles. Demetriad îl mai prinse o dată în fasciculul de lumină şi-l recunoscu cu greu pe Rocco în pijamaua prea largă pe trupul său uscat. Îl trezise, cu siguranţă, dintr-un somn adânc, căci buimăceala nu i se risipise. Ca o fantomă se mişca prin întunericul încăperii. Intrară într-o sufragerie a

cărei fereastră dădea spre stradă. Luna se furişase şi aici, umplând-o cu raze lăptoase. Demetriad stinse lanterna.

— *Rocco*, nu dispun de prea mult timp, aşa că fii drăguţ şi răspunde-mi concis la tot ce o să te întreb, îl avertiză Demetriad. Unde-i servieta?

— Cum unde? răspunse Victor Tevi contrariat. La *Manfred.*

Savel Demetriad aprinse brusc lanterna orbindu-l. Gestul nu era prea politicos şi nici violenţa sa nu era justificată. Văzu în conul de lumină o faţă cadaverică, brăzdată de riduri şi îşi dădu seama că de la ultima lor întâlnire de anul trecut, de la Karlsbad, Victor Tevi îmbătrânise mult.

— Stinge lanterna! îi ceru *Rocco.* Ce naiba îmi tot scoţi ochii?

Demetriad îi satisfăcu dorinţa şi întunericul se refăcu.

— *Rocco*, te mai întreb o dată, unde-i servieta?

— Am procedat aşa cum îmi cereau instrucţiunile. I-am predat-o lui *Manfred* cu câteva minute înainte de cutremur. Tăcu, pentru ca după o clipă să întrebe: Când ai sosit în ţară?

Demetriad se prefăcu a nu-l fi auzit. Se gândea la ce-i raportase *Hänsel.* Aşadar, unul dintre ei minţea,

bineînţeles nu omul căruia urma să-i predea reţeaua peste câtva timp.

— Susţii deci că *Manfred* a intrat în posesia servietei? îşi compuse un ton bănuitor şi, totodată, ameninţător.

— I-am predat-o, ne-am despărţit. La vreme, cred. Eu, nimic de zis, am avut noroc, am scăpat

Demetriad, decis să acţioneze ferm şi să nu lase nelămurită problema servietei, nu mai lungi vorba şi-i porunci:

— Îmbracă-te!

— Adică cum… nu înţeleg… de ce să mă îm… îmbrac?! Lui Tevi i se împleticea limba.

— Hai, hai! Nu fă pe prostu'! Îmbracă-te! Mergi cu mine.

— Unde?

— O să vezi tu unde!

— Bine, bine, se învoi celălalt fără plăcere. Uite, mă îmbrac. Trecu în dormitor, însoţit de Demetriad şi întinse braţul spre comutator.

— Să nu aprinzi lumina! îi vorbi Demetriad la fel de poruncitor şi îi veni în ajutor cu lanterna.

— Tu aici?!… se minuna Tevi fără vlagă, lepădându-şi pijamaua. Tot nu-mi vine să cred!

Savel Demetriad îşi plimbă iscoditor raza lanternei prin încăpere: descoperi treptat pe studio cearşaful mototolit şi pe jos perna aproape neagră de murdară ce era; pe scaunul de lângă pat, o conservă desfăcută şi un cuţit înfipt în conţinutul cutiei, alături – un coltuc de pâine, apoi un plic de „Ciclobarbital”. Îl socotea pe *Rocco* subalternul său, astfel că era îndreptăţit să-i reproşeze:

— Văd că nu prea faci casă bună cu curăţenia! Ai cam decăzut! Nu erai aşa când te-am cunoscut. Ce s-a întâmplat cu tine? Astă-toamnă, la Karlsbad, îmi vorbeai de o femeie.

Victor Tevi se îmbrăca încet, chinuit atât de prezenţa musafirului, cât şi de amintirea visului avut înainte de a fi trezit de ţârâitul soneriei.

— Te pomeneşti că şi muierea asta te-a lăsat?

Dacă Demetriad ar fi îndreptat, în clipa aceea, raza lanternei spre *Rocco*, fără îndoială că ar fi observat cum faţa agentului său îşi schimbase expresia în chip dramatic, încruntându-se mânios, de parcă s-ar fi pregătit să se încaiere în chiar dezordinea dormitorului.

— Nu mă lămureşti?…

Rocco răspunse în cele din urmă, cu deznădejdea înfrântului.

— Ei da, m-a lăsat! Unde dracu vrei să mă duci? Apoi, brusc, exclamă din nou, uimit: Tu în ţară!

— Ce altă treabă mai are patronul decât să-şi controleze subalternii! simţi Demetriad nevoia, nu atât să-l ironizeze, cât să-l umilească. Să vadă şi el pe ce dă banii! Nu-i aşa, *Rocco?* Să vadă şi el pe ce dă banii!…

— Sunt gata! îl anunţă Victor Tevi, mai mult cu gândul la ceea ce visase în timpul somnului decât la Demetriad.

— Dacă-i aşa, atunci s-o luăm din loc!

În timp ce coborau scara nestingheriţi de nimeni, Victor Tevi îşi aminti cum i se înfăţişase în vis o femeie mai tânără decât el cu vreo cincisprezece ani, plină de farmec, pe care el, de la o vreme, o întâlnea fie în troleibuz, fie în staţie… Nu schimbaseră niciodată o vorbă, iar Tevi era convins că ea nici nu-l băga în seamă. De aceea, când în vis veni să se aşeze pe marginea patului, declarându-i: „Uite, am venit… Ei, şi acum ce facem?” el se mirase nespus. „Visez!”, îşi spusese, dar nu se trezise. „Ei, şi acum?” răsunase iarăşi întrebarea ei. „Te rog să rămâi cu mine!” Hohotul de râs batjocoritor al vizitatoarei se asemăna perfect cu cel al femeii care, nu de mult, îl părăsise. În somn, umilinţa i se transformase în revoltă şi ar fi pălmuit-o, dacă soneria nu l-ar fi smuls din vis.

— Ia-o la stânga!

Tonul poruncitor şi ameninţător al lui Demetriad nu prevestea nimic bun. Poate că ar fi trebuit să protesteze şi, exact ca în vis, să lase ca umilinţa să i se metamorfozeze în revoltă. Ah, dacă s-ar putea revolta! Dar viaţa cea de toate zilele îi refuza ceea ce visul îi dăruia cu atâta generozitate. Execută deci toate poruncile patronului, cu resemnare, ba chiar cu o anumită mulţumire că era călăuzit *într-acolo.* După vreo zece paşi, văzu în noapte o maşină. Nu putea să fie decât a patronului. „Dacă vrea să mă duc la *Manfred* – gândi Tevi cu o minte obosită, n-are decât… *Manfred* nu mai trăieşte…”

În dreptul „Volkswagen”-ului, Demetriad îi deschise portiera din spate şi-i ceru să urce. Când Rocco zări în colţul opus al banchetei o femeie, şi încă tânără, avu impresia că visează. Rosti respectuos „Săru’ mâinile!” şi se aşeză.

Demetriad îşi ocupă locul lângă *Hänsel* care-i raportă laconic:

— Totul e în ordine!

— Dă-i drumu’!

Înlăuntrul maşinii era întuneric. Victor Tevi încercă pe furiş să desluşească chipul femeii. Nu izbuti. Resemnat, se

lăsă în voia destinului, aşa cum, uneori, planoriştii se lasă în voia aparatelor lor de zbor.

După ce maşina ieşi din zona străduţelor patriarhale şi nimeri pe un drum asfaltat, Demetriad îi ceru lui *Hänsel* să aprindă lumina.

— Uită-te la el, îl cunoşti?

Hänsel aruncă o căutătură fugitivă peste umărul drept.

— Îl cunosc!

— Cine-i?

— Agentul *Rocco!*

— Tu, Rocco, îl cunoşti? i se adresă patronul, întocmai ca un judecător care, în plină instanţă, îndeplineşte anumite formalităţi.

— Nu!

— Aşa e şi normal, *Rocco,* lămuri Demetriad fenomenul. El trebuie să te cunoască, tu nu. Caută, *Hänsel,* să ieşi în Tei!

Hänsel dădu din cap a încuviinţare aşa cum, de altfel, stabiliseră dinainte. Călătoriră un timp în tăcere, apoi vocea lui Demetriad se auzi din nou:

— *Rocco,* mai eşti aici?

Victor Tevi, care nu uitase nicio clipă că în stânga lui se afla o femeie, reacţionă demn.

— Nu înţeleg ironia.

Demetriad îi vorbi privind drept înainte – şoseaua era rareori tulburată de trecerea unor maşini.

— Te ştiu ager la minte, *Rocco,* altfel nu te-aş fi angajat. Ce-ai făcut cu servieta?

— Aşa cum ţi-am mai spus: i-am predat-o lui *Manfred.* Presimţea că din minciuna lui, rostită fără nicio undă de şovăire în glas, nu va ieşi nimic bun şi tocmai asta îl determina să stăruie în minciună.

— Auzi, *Hansel,* ce susţine dumnealui, că i-a predat servieta lui *Manfred.* Tu ce crezi?

Cel de la volan îşi îngădui să-i arunce lui *Rocco* o nouă privire: era zeflemitoare.

— Să ne raporteze cum i-a predat lui *Manfred* servieta! propuse *Hänsel.*

— Hai, *Rocco*, raportează tu frumos cum mi-ai respectat instrucţiunile! îi ordonă patronul.

Rocco nu aşteptă să fie îmboldit a doua oară:

— Încă de la ora şase seara, mi-am potrivit ceasul după ora exactă de la radio. Până la predarea servietei, nu exagerez, am stat cu ochii pe ceas. (Victor Tevi nu minţea, aşa îşi începuse misiunea, de aceea vocea sa prindea, cu fiece frază, mai multă siguranţă, izbutind să-l ţină pe

Demetriad în şah). La ora 21,20 eram în pasajul subteran din Piaţa Universităţii.

— Tot cu ochii pe ceas? îi ceru Demetriad să precizeze.

— Da… Am ieşit din pasaj la 21.25.

— Stai! îl opri Demetriad străfulgerat de o idee. Ai ceasul la mână? Dă-mi-l!

Tevi se supuse: mişcările îi erau încete, leneşe sau indiferente. Demetriad îl luă şi-l controlă: indica aceeaşi oră cu al său. Îl controlă apoi cu cel al lui *Hänsel,* al lui *Gretel*: cele patru ceasuri funcţionau de parcă ar fi avut acelaşi mecanism.

— Continuă! îl îndemnă Demetriad înapoindu-i ceasul.

— Am ieşit din pasaj la ora 21.25, îşi reluă Victor Tevi povestirea. Am trecut, aşa cum cereau instrucţiunile, prin faţa Muzeului, fosta Bancă Chrisoveloni. Până la întâlnirea cu *Manfred* mă mai despărţeau doar câteva minute. M-am oprit puţin în dreapta vitrinelor luminate ale Muzeului, după care, la 21.30, am cotit-o la dreapta, pe Ghica. L-am văzut pe *Manfred* venind spre mine. Ne-am oprit. Mi-a spus parola, eu i-am răspuns. I-am predat servieta. El s-a întors spre bar, eu m-am întors spre bulevard. Şi numai ce am ieşit în bulevard, a început cutremurul. Pe urmă am văzut blocurile prăbuşindu-se…

La un semn discret al lui Demetriad, pe care Tevi, de la locul său, nu avea cum să-l zărească, *Hänsel* reduse simţitor viteza maşinii. Înaintau cu cel mult zece kilometri pe oră.

— Deci i-ai predat servieta?

— Sigur…

— Şi eşti de părere că *Manfred* şi-a găsit moartea sub dărâmături?

— Mai mult ca sigur! Dacă eu am ajuns în dreptul Muzeului când s-a produs cutremurul, el, în niciun caz, nu avea cum să iasă din zona celor două blocuri prăbuşite.

— Minţi, *Rocco!* izbucni Demetriad cu o furie ce şi-o stăpânise multă vreme. Minţi ca cel mai ordinar trădător…

În sinea sa, Victor Tevi îi dădea dreptate. Minţea. Şi ştia că la capătul discuţiei îl aştepta o altă călătorie… o călătorie fără întoarcere. Şi, ciudat, perspectiva asta sumbră nu-l înspăimânta. Acum, când până şi femeia din vis îl respinsese, deznodământul ce i se contura în noapte i se părea un adevărat miraj. Totuşi încercă să se apere.

— De ce-aş minţi?

— Pentru că eşti un laş! îl acuză Demetriad. De ce crezi că sunt în Bucureşti, *Rocco*? Ca să te verific. Nu singur.

Cu dumnealui… Cu doamna… Unde crezi că eram toţi trei la ora fixată întâlnirii tale cu *Manfred?* La locul întâlnirii! Cutremurul s-a produs între 21.20 şi 21.25… Acum înţelegi de ce am controlat ceasurile noastre? Ce ai făcut cu servieta? Ai predat-o securităţii, *Rocco*?

— Nuuu! găsi Tevi puterea să ţipe.

— Atunci, unde-i servieta, *Rocco*?

În maşină se lăsă o tăcere adâncă. Tevi simţi privirile de gheaţă ale femeii îndreptate spre chipul lui boţit de suferinţă. Acum nu se mai îndoia nicio clipă că-i bătuse ceasul. „E timpul, Victor, îşi spunea. Destul ai interpretat pe scena asta puturoasă a vieţii unul şi acelaşi rol de bărbat nefericit şi nenorocit… Gata, e vremea să ieşi din scenă." Demetriad îl încolţise. Poate că dacă ar fi ştiut că-i controlat, că *patronul* anume se deplasase în România ca să-l controleze, nu s-ar fi abătut de la angajamentul semnat. Servieta nu mai exista! Servieta aceea frumoasă, tip diplomat, care-i mâncase sufletul, nu mai exista, cum nu mai exista nici *Manfred.*

— Ce-ai făcut cu servieta, nenorocitule?

Demetriad se răsucise din nou spre dânsul, fixându-l cu ochii săi mânioşi.

— Am abandonat-o, mărturisi el, dornic să grăbească

ceasul deznodământului. Pe ruinele „Continentalului” am abandonat-o.

Ieşiseră din Bucureşti pe un drum lăturalnic, ce străbătea o pădurice.

— Opreşte! ordonă Demetriad.

Hänsel trase „Volkswagen”-ul la marginea drumului.

— Ai semnat un angajament, îi aminti *patronul.* Îţi aminteşti ultimele cuvinte ale angajamentului?

— Da!

— Repetă-le!

— Iar dacă voi trăda angajamentul de faţă, să se abată asupra mea pedeapsa cea mai cruntă! rosti Tevi, abia auzit, condamnarea sa la moarte. Imediat însă se răzvrăti cu vlaga unui muribund: Da’ n-am trădat!

— Ce-ai făcut cu servieta?

— Am abandonat-o pe ruinele „Continentalului”, susţinu *Rocco* în continuare. Şi numai el ştia că nu minte.

— De ce?

— Am ajuns la locul întâlnirii imediat după cutremur, după prăbuşirea blocurilor şi am suferit un şoc. M-a cuprins spaima, am azvârlit servieta şi am rupt-o la fugă…

— Cu *Manfred* te-ai văzut?

— Nu! De data asta însă minţea.

Demetriad deschise portiera, sări din maşină şi cercetă un timp întunericul nopţii, liniştea împrejurimilor. Răcoarea se accentuase. Luna se înălţase şi devenise ca o minge pudrată cu făină albă. Luând o hotărâre, Demetriad deschise şi uşa din spate şi-i făcu semn lui Rocco să coboare, iar celorlalţi doi le ceru să rămânâ locului.

— O.K.! răspunse *Hänsel* şi pentru *Gretel.*

Victor Tevi coborî fără să crâcnească. Nu-şi pusese pardesiul când plecase de acasă, aşa că simţi violent răcoarea nopţii. Începu să tremure; îşi auzi clănţănitul dinţilor şi făcu un efort să-şi strângă gura. Izbuti. Privi în jur. Era convins că Demetriad îi va cere să sară şanţul şi să se afunde în adâncul păduricii unde, într-o fracţiune de secundă, îl va scoate „din scenă”. Imaginea propriei morţi nu-l înspăimânta şi asta îl făcea fericit. „A trebuit să trăiesc o viaţă de om ca abia acum, înaintea morţii, să cunosc gustul fericirii!” îşi spunea el aşteptând ca *patronul* să-i ceară să se afunde în pădurice. Îşi mai spunea că Demetriad era îndreptăţit să-l lichideze. Cel care călcase regula jocului, într-adevăr, fusese el, *Rocco…* Pe *Manfred* el îl omorâse, acolo, pe ruinele „Continentalului”. Şi, ciudat, pe dinaintea ochilor îi trecu imaginea acelui tânăr pe care-l ajutase să-i care cadavrul,

căci voise să-l buzunărească şi să-i ia actele.

Demetriad nu-i ceru să sară şanţul, ci-l trase cu forţa în spatele maşinii, unde îi şuieră din nou printre, dinţi aceeaşi întrebare:

— Ce-ai făcut cu servieta?

— Aşa cum ţi-am spus, am abandonat-o!

Demetriad îl apucă de reverele hainei şi-l zgâlţâi şuierându-i printre dinţi:

— Recunoşti că ai trădat

— Recunosc!

Şi cum îl ţinea strâns de revere, Demetriad îşi plecă bărbia în piept, iar capul mare, descoperit, îi deveni ca de berbec. În aşteptarea pedepsei capitale, Victor Tevi se strădui să priceapă mişcările călăului. Nu reuşi căci, în secunda următoare, *patronul* îl trase spre dânsul, pocnindu-l direct în faţă, scurt şi năprasnic, cu capul. Nu avea cum şi de unde şti că *patronul* îi aplicase lovitura sa preferată şi perfecţionată încă din anii tinereţii. Trupul lui *Rocco* deveni moale ca o cârpă. Demetriad îl lăsă să cadă pe caldarâm. Îi cercetă la razele lunii faţa spartă şi însângerată. Se aplecă asupra lui şi, apucându-l iarăşi de reverele hainei, îl mai pocni de câteva ori cu ceafa de asfaltul drumului. Văzu pe dată o şuviţă de sânge

prelingându-se din colţul gurii spre bărbie. *Rocco* îşi primise pedeapsa.

— Deschide portbagajul! îi strigă lui *Hänsel.*

— O.K.! se auzi răspunsul colaboratorului său. Să vin să te ajut? îl întrebă în româneşte.

— Nu-i cazul!

Îl ridică pe *Rocco* de pe caldarâm cu o uşurinţă pentru care orice tânăr l-ar fi invidiat. După ce-l aşeză cu grijă în portbagaj, Demetriad mai cercetă o dată cadavrul. Se convinse că realizase o perfectă contuzie craniană. Trânti capacul portbagajului şi reveni în faţă, lângă *Hänsel.* Acesta îl întrebă:

— Încotro?

— La morgă!

— La morgă? ieşi *Gretel* din încremenire.

Demetriad îşi întoarse spre ea faţa surâzătoare.

— Ei, de ce te-ai speriat? La morgă… Unde în altă parte? Îl vom lăsa acolo. Şi te asigur că, la ora asta, nu va fi singurul cadavru *cules de pe stradă* şi transportat acolo. Râse iarăşi. Iartă-mă, *Gretel,* că te-am obligat să asişti la un spectacol dezgustător. Eu l-am angajat şi era de datoria mea să-i „desfac contractul”.

Hänsel răsuci cheia de contact şi „Volkswagen”-ul

prinse să alunece cu o viteză din ce în ce mai mare.

IV. ALBUM DE FAMILIE

1

Larry Maclean se trezi la orele şase, aşa cum îşi propusese, cu treizeci de minute înainte de a stabili contactul cu *Selena.* Dormise profund, odihnitor, poate că şi visase, dar nu-şi mai amintea nimic. Sări din pat, făcu trei-patru exerciţii de înviorare, apoi deschise aparatul de radio. Crainicul postului de radio România citea acelaşi decret prezidenţial cu privire la instituirea stării de necesitate. Intră în baie. Îşi făcu, ca de obicei, un duş scoţian. Ieşi de acolo într-un halat pluşat. În timp ce-şi aprindea o ţigară, îi reveni în minte ciocnirea cu „pletosul" şi retrăi amuzat deznodământul hilar al întâmplării.

Crainicul tăcu. În apartament răsunară deodată acordurile grave ale Pateticii. Larry răsuci butonul şi reduse la minimum sonorul aparatului de radio. Dori apoi să dea la o parte draperiile de la fereastră, dar renunţă: gândul că lumina zilei îl va pune în faţa unei realităţi nedorite îl sperie. Îşi consultă ceasul: mai avea la îndemână un sfert de oră înainte de a trece la aparatul de

emisie-recepţie. Scoase de sub pernă plicul sigilat al *Selenei* şi-l desfăcu… Citi:

SELENA STRICT SECRET

către

Luceafărul

Instrucţiuni

în legătură

cu operaţia GODZILA.

1) Agentul „G-1” – Finch John. Component al echipei Societăţii de televiziune „Empire”.

Parola lui „G-1” în engleză: „Cu domnul Rosten de la firma Fox!”

Răspunsul Luceafărului: **„Aţi greşit, domnule, aici este corespondentul special al Agenţiei…”**

Contact din trei în trei zile. Numai în locuri de mare aglomeraţie şi unde se desfăşoară mari operaţii de salvare.

2) Agenţii „G-2” şi „G-3” – Fischer Elena şi respectiv Fischer Ernest. Cuplu: soţ şi soţie. Se deplasează în România ca să afle „situaţia unor prieteni loviţi de cutremur”.

Parola va fi dată de „G-2” în limba română: „Domnule,

vă rog să mi-o daţi la aparat pe domnişoara Pauline”.

Răspunsul Luceafărului, **acelaşi ca şi în cazul agentului „G-1”.**

Contact din trei în trei zile. Locul cutiei poştale: km 32.

Atenţie! Reamintim:

— Agenţii Operaţiunii „G” nu se cunosc între ei.

— Parola de alarmare, fie dinspre agenţi spre Luceafărul, **fie invers, se va rosti în limba engleză: „Seismologii prevăd un nou seism în următoarele 24 de ore”.**

Distrugeţi imediat, după lectură, prezentele instrucţiuni.

Larry Maclean reciti de câteva ori documentul, după care îl rupse în bucăţele cât mai mărunte şi le aruncă în toaletă, având grijă să tragă apa.

Câteva minute mai târziu, se găsea instalat în faţa aparatului de emisie-recepţie, lansând în eter primele semnale.

2

Subsemnata Badea Josefina, salariată a „Hotelului Nord”, având funcţia de îngrijitoare de etaj, declar următoarele:

În noaptea de 4 spre 5 martie 1977, fiind de serviciu, am trecut prin faţa camerei 220 cu un aşternut curat ce urma să-l pun la 217 şi am observat că uşa de la 220 era deschisă. Fiind o oră înaintată, m-am mirat. Aşa că m-am oprit şi am căutat să văd dacă domnu de la 220 era în cameră şi să-i atrag atenţia că a lăsat-o deschisă. Era întuneric şi în vestibul şi în cameră. Am întrebat de două ori de la uşă: „E cineva?” Dacă ăm văzut că nu-mi răspunde nimeni, am intrat şi am aprins lumina. Declar că toate lucrurile clientului erau neatinse. Totuşi îmi amintesc că clientul de la 220, domnul Demetriad din străinătate, avea în cameră: un tranzistor, un casetofon şi un aparat de fotografiat. Aparatele astea nu mai sunt în cameră…

Precizez că, în cursul serii, am mai trecut de câteva ori prin faţa camerei 220 şi am observat că era încuiată. L-am anunţat imediat pe tov. Dan Cicu, de la recepţie.

Pentru care semnez,

După ce termină de citit cu glas tare declaraţia, maiorul Lucian Viziru aruncă mai întâi o privire femeii, apoi celorlalte persoane din camera 220, devenită dintr-odată neîncăpătoare. Maiorul Frunză şi recepţionerul Dan Cicu se înghesuiseră lângă uşa ce lega camera de vestibul. Obosit, cu faţa trasă, procurorul Panaitescu se retrăsese lângă fereastra dinspre Calea Griviţei. De acolo părea să reproşeze muţeşte: „Cu ce vă ocupaţi, tovarăşi, ţara arde, ţara ne este la pământ şi voi?…”

Ochii umflaţi de nesomn ai lui Lucian se îndreptară din nou spre Iosefina Badea, femeie cam la vreo 35 de ani, scundă, cu nişte picioare izbitor de groase. Întrebă:

— De cât timp sunteţi angajata hotelului?

— De doi ani, răspunse ea, întorcând capul spre recepţioner, ca şi cum ar fi vrut să-l indice ca martor.

— Căsătorită?

— Da…

— De când sunteţi în serviciu, au mai fost situaţii ca asta, aţi mai găsit uşi deschise?

Femeia, neliniştită în primele clipe de întrebările ofiţerului, se lumină brusc.

— Sigur, au mai fost… Lăsate de clienţi… Neglijenţe… Nimeni însă nu s-a plâns de dispariţia unor lucruri.

— La ce oră aţi descoperit că uşa era deschisă? Ochii femeii erau obosiţi: se ghicea uşor că nici ea nu apucase mai mult de un ceas-două de somn. Ce ziceţi, puteţi preciza?

— Să fi fost două, două şi un sfert…

Interveni tânărul Dan Cicu:

— Dacă-mi permiteţi, vă răspund eu. Când tovarăşa Badea a venit la mine să-mi sesizeze întâmplarea, eu m-am uitat la ceas – era două şi douăzeci.

— La ce oră a apărut domnul acela în loden care s-a interesat de Savel Demetriad?

— Între unsprezece şi unsprezece şi jumătate.

— La etajele clădirii se poate ajunge şi prin altă intrare decât prin cea principală?

Răspunse tot Dan Cicu:

— Se poate, desigur. Ceva mai greu pentru o persoană străină de hotel, dar se poate.

— Mulţumesc! Lucian întâlni privirile încordate ale femeii: ai fi zis că stă la pândă. Când l-aţi văzut ultima oară pe clientul de la 220?

— Aseară, după ce am intrat în tură.

Iosefina Badea purta un halat negru, peste care venea petrecut un şorţ de un alb imaculat, legat la spate cu o fundă mare.

— Ce fel de om era domnul Demetriad?

Mâinile femeii se bucurau de o viaţă a lor, independentă: când se ascundeau nervoase în buzunarul şorţului, când ieşeau din ascunzătoare şi încercau să-i îndrepte stăpânei părul pieptănat destul de cochet.

— Ce fel de om era? reluă ea întrebarea maiorului şi trase cu coada ochiului la Dan Cicu; spera să-i sară şi de data asta în ajutor, însă acesta rămase în expectativă: socotea probabil că la întrebări de soiul ăsta se cuvine să răspunzi numai când îţi sunt puse direct. Stă la noi de vreo trei săptămâni, nu-i aşa?

— De şaisprezece zile! preciză recepţionerul.

— Nu am cum să ţin minte exact. Mie îmi plăcea de el că era un om popular… Bogat, bogat, da' nu te jignea. Mai se oprea, mai schimba o vorbă cu noi… Mai ne povestea cum l-a ros dorul de ţară. Uneori, ne chema şi ne ruga să-i facem anumite servicii, îţi vorbea frumos. Te servea cu dulciuri sau cu ţigări, dacă fumai. Dumnezeu să-l ierte!

Lucian vru să-i explice că încă nu era cazul să-şi

îngroape muşteriul, că vorba colonelului Panait: *în calitatea lui de dispărut fără urmă mai are la îndemână un an de zile să se arate.* Orice discuţie pe tema asta era, bineînţeles, de prisos, căci şi el era convins că Demetriad îşi găsise moartea în timpul cutremurului.

— Aţi spus că vă cerea să-i faceţi anumite servicii… Ce fel de servicii? De ce natură?

Femeia ridică mâna, de parcă ar fi dorit să-l avertizeze că nu-i ceea ce ar putea să se creadă.

— A, prestaţii… Cămăşi de spălat, vreun costum de călcat… de natura asta…

— Primea vizite? Dintre clienţii hotelului?

— Nu! Apoi Iosefina Badea începu să manifeste o anumită stingherеală: o neliniştea poate că discuţia aluneca pe o pantă ceva mai delicată sau nesigură. Prinse să-şi netezească şorţul deloc boţit. Eu zic că în chestia asta s-o întrebaţi şi pe Jeni Tonceanu, schimbul meu… Cred că ştie mult mai multe lucruri decât mine.

Glasul Iosefinei Badea căpătase brusc inflexiuni ce nu scăpară celor doi ofiţeri; se părea că ceva o irita: fie simpla pronunţare a numelui tovarăşei sale, fie vreo întâmplare petrecută între Demetriad şi Jeni Tonceanu.

— Tot ce pot să vă spun e că într-una din zile, intrând

în cameră să deretic, am găsit o sticlă de „Martini” şi două pahare… Cu cine a băut, nu ştiu. Da’ asta înseamnă că cineva îl vizitase, nu-i aşa? Poate o femeie…

Frunză, de lângă uşă, rosti:

— Şi bărbaţii beau vermut!

— Aşa e cum spuneţi dumneavoastră, nu vă contrazic, îi dădu Iosefina Badea dreptate, dar bărbaţii nu-şi dau cu ruj pe buze. Când am luat paharele, am văzut că unul dintre ele era mânjit cu ruj.

— Îţi aminteşti cam când a fost asta? preluă maiorul Lucian ascultarea femeii.

— Cu vreo zece, douăsprezece zile în urmă. Mi-e greu să le ţin minte pe toate câte le văd şi le trăiesc într-un hotel.

Lucian flutură declaraţia scrisă de mâna femeii şi i se adresă mai departe cu aceeaşi voce egală:

— Declaraţi că Savel Demetriad avea trei aparate.

— Da, aşa e, se grăbi ea să recunoască.

— Un tranzistor, un casetofon şi un aparat foto.

Din nou Iosefina Badea se precipită să răspundă:

— Tranzistorul şi casetofonul le ţinea acolo, pe noptiera de lângă pat… Iar aparatul de totogiafiat atârna de obicei pe cuierul din vestibul. Imediat ea adăugă cu o insinuare

grosolană: Întrebaţi-o pe Jeni Tonceanu! Cred că ea ştie mai multe.

— Când l-aţi văzut pentru ultima oară pe Savel Demetriad?

Îngrijitoarea se uită cam mirată la Lucian închipuindu-şi că va afla pe chipul ofiţerului o lămurire cu privire la rostul repetării întrebării.

— Imediat după ora şapte seara, după ce am schimbat-o pe Jeni Tonceanu. Am obligaţia să verific camerele de care răspund… Chiar dacă clienţii sunt în camere, bat la uşă şi întreb respectuos dacă pentru la noapte au nevoie să le pregătesc ceva. Acolo unde clienţii sunt plecaţi în oraş, mă uit să văd dacă inventarul camerei e la locul său… dacă nu s-a spart sau murdărit ceva… Într-o cameră de hotel se mai întâmplă.

— Savel Demetriad plecase? căută Lucian s-o aducă mai aproape de subiect.

— Nu. Se pregătea de plecare. Ca întotdeauna, era bine dispus, comunicativ. M-a întrebat ce mai fac, ce-mi face bărbatul. Dacă m-a întrebat, eu i-am răspuns.

— Deci aţi zăbovit în cameră ceva mai mult?

— Da...

— Tranzistorul şi casetofonul erau la locul lor, pe

noptieră? Gândiţi-vă bine! îi atrase Lucian în felul acesta atenţia că ceea ce urma să declare avea o pondere aparte în desfăşurarea cercetărilor.

Femeia era ageră la minte şi pricepu avertismentul. Răspunse fără echivoc:

— Jur că aparatele erau acolo (Lucian urmări direcţia arătată de braţul Iosefinei Badea), pe noptieră.

— Dar aparatul foto? Întrebarea-i aparţinea lui Frunză.

— De el, nu ştiu… De ce să mint?… N-am observat dacă era sau nu în vestibul.

— Pe urmă?

— Pe urmă, ce? Sprâncenele femeii se înălţară a mirare.

— L-aţi lăsat în cameră sau l-aţi văzut când a plecat?

— L-am lăsat în cameră şi nu l-am văzut când a plecat.

— Deci, plecând, putea să ia cu el şi aparatele?

Dan Cicu sări în ajutorul femeii:

— Aş fi văzut eu… Or, în momentul când mi-a predat cheia, Savel Demetriad nu avea cu el nimic… Să zicem, vreo sacoşă de plastic sau servietă.

Lucian era edificat, cel puţin pentru dimineaţa aceea cenuşie. Îl întrebă pe procuror dacă mai dorea să afle ceva de la Iosefina Badea. De lângă fereastră, Panaitescu răspunse morocănos:

— Nu, n-am!

După ce-i mulţumi femeii, Lucian îi spuse că era liberă să-şi vadă de treburi. O rugă însă să păstreze o totală discreţie în legătură cu cele petrecute.

— Vai, da’ se poate?!… Ne cunoaştem obligaţiile… Poate să vă spună şi tovarăşu’ Cicu.

Iosefina Badea se îndreptă spre vestibul. Nu ieşi însă până ce nu le aminti încă o dată anchetatorilor:

— Vorbiţi şi cu Jeni Tonceanu!

Îngrijitoarea lăsă în urmă o tăcere stingheră: ai fi zis că până în clipa aceea cei patru bărbaţi adunaţi în camera 220 ştiuseră ce au de făcut şi că plecarea femeii îi dezorientase.

Primul sparse tăcerea maiorul Frunză!

— Tovarăşe Cicu, această Jeni Tonceanu e tânără, nu-i aşa? Să aibă în jur de douăzeci şi trei de ani?

Întrebarea trezi, pe neaşteptate, curiozitatea procurorului care, în sfârşit, renunţă să mai urmărească spectacolul străzii şi îşi îndreptă privirile spre recepţioner.

— O cunoaşteţi?! Într-adevăr, nu de mult a împlinit douăzeci şi trei de ani.

— A dat în câteva rânduri examene de admitere la nu mai ştiu ce facultate şi a căzut? îşi continuă maiorul

Frunză şirul întrebărilor.

— Aşa e! Visa să devină artistă… La I.A.T.C. a dat. A luat şi lecţii cu… Dan Cicu rosti numele unui cunoscut artist bucureştean… şi tot a căzut.

Lucian nu-şi ascunse nici el mirarea, palmaresul celibatarului Frunză nu-i era necunoscut, dar nu se aştepta ca aşa, dintr-odată, un nume să-i spună ceva.

— E blondă? continuă Frunză să-l uluiască atât pe procuror, cât şi pe Lucian… Prin hotel umblă în mini… cu un halat mult mai scurt decât cel al Iosefinei Badea?

— Aşa e, tovarăşe maior.

— Pe unde mai locuieşte? Mai are vreun număr de telefon?…

Numai că nu spusese că i-ar face plăcere s-o sune, eventual, s-o revadă. Totuşi, Dan Cicu întârzie cu răspunsul: părea vădit încurcat de intimitatea cu care ofiţerul de securitate vorbise de Jeni Tonceanu.

— S-a mutat pe Mântuleasa 15… într-un bloc nou, se decise recepţionerul să-i dezvăluie şi-i spuse şi un număr de telefon. Abia mâine seară îi vine rândul să intre de serviciu.

Şi, pentru că Frunză tăcuse, maiorul Lucian preluă comanda „ostilităţilor”, adresându-se procurorului:

— Ce părere aveţi, tovarăşe Panaitescu, ne apucăm de percheziţie? Tovarăşul Cicu, din partea hotelului, ne va asista în calitate de martor.

Amărât, cu o privire parcă de fiară hăituită, procurorul murmură:

— N-avem încotro... Mandatul trebuie executat!

Percheziţia nu dură mai mult de un ceas şi doar două obiecte stârniră interesul celor de faţă: un carneţel cu scurte şi laconice însemnări de călătorie, pe care Demetriad îl ţinea în servieta cu care ieşea la plimbare, şi un album vechi, de familie, găsit în una din valize, conţinând fotografii – femei şi bărbaţi – datând din perioada primului război mondial; câteva dintre ele, însă, fuseseră făcute în anii 1939 – 1940. Încolo, nimic care să-l fi pus pe Savel Demetriad într-o lumină acuzatoare.

Trecură la încheierea procesului-verbal. Îl semnară pe rând. După ce se iscăli, Dan Cicu, tulburat de acţiunea la care luase parte, se interesă cu o voce leşinată:

— Da’ dacă, aşa deodată, Savel Demetriad apare şi-mi cere cheia?

— Mai mult ca sigur că n-o să mai apară! rosti Frunză ceea ce gândea în momentul acela.

Procurorul însă se amestecă în chestiunea ridicată de

recepţioner:

— Tovarăşul Cicu are dreptate… N-avem de unde să ştim dacă nu cumva e rănit şi zace în vreun spital.

— S-a iniţiat căutarea lui prin spitale… Nu-i deloc o treabă uşoară. Unele spitale au suferit avarii grave. Vom sigila camera. Dacă Savel Demetriad o să apară, o să ne bucurăm cu toţii, iar dumneata sau cei care te vor schimba – Lucian îşi fixă privirea în ochii puţin speriaţi ai tânărului funcţionar – o să-i spuneţi adevărul: cum că Iosefina Badea a găsit uşa deschisă, că a sesizat dispariţia aparatelor. La toate astea, se mai poate adăuga şi faptul că, iată, s-au scurs aproape cincisprezece ore de când a părăsit hotelul şi că n-a dat niciun semn de viaţă, ceea ce a alarmat administraţia obligând-o să ceară sprijinul autorităţilor.

— Anunţ procuratura? se interesă Cicu. Sau pe cine anunţ?

Procurorul, vlăguit şi amărât cum era, găsi în el resurse să lămurească anumite chestiuni:

— Anunţi procuratura… Sigiliul îl dă jos numai procuratura. Să fim înţeleşi!

— Şi dacă, intrând în camera 220, după ce procuratura a dat jos sigiliul, constată că i-au fost ridicate servieta,

carneţelul cu notiţe şi albumul?

Cu întrebarea asta, Dan Cicu le făcuse dovada că, deşi fără experienţă, mintea-i lucra şi izbutea să cuprindă o sferă largă de probleme de serviciu.

Intuind latura delicată a situaţiei, procurorul Panaitescu preciză:

— Eu sunt reprezentantul autorităţii… Nici dumnealui – degetul său uscat arătă spre maiorul Lucian – nici dumnealui – acelaşi deget era îndreptat acum spre Frunză – n-au dreptul să ia contact cu Savel Demetriad. Aşa că servieta e la noi, în vederea determinării unor eventuale adrese de familie. Aţi înţeles?

Pe aceste cuvinte ale procurorului căzu şi cortina percheziţiei. Părăsiră tuspatru camera 220. Sigilară… Coborând scările hotelului, Lucian îşi apucă de braţ prietenul şi-l trase în urma procurorului şi a recepţionerului.

— O cunoşti? îl chestionă Lucian în şoaptă.

— Pe cine? Mirarea lui Frunză era nedisimulată.

— Nu fă pe nebunu'! Pe Jeni Tonceanu!

— Aş! O clipă faţa lui Frunză se lumină de zâmbetul său mucalit. De unde s-o cunosc?

— Atunci, se enervă Lucian mocnit, ce ţi s-a năzărit?

— Nu pricep ce vrei. Am nimerit-o? Am…! După cum i-a rostit Iosefina Badea numele şi a stăruit, uneori insinuant, să apelăm şi la dânsa, mi-am dat seama că cele două colege se ciondănesc între ele, că cealaltă trebuie să fie mai tânără, mai drăguţă, oricum cu un picior mai frumos decât al tovarăşei Badea. Am mai dedus că-i plină de vino-ncoa', aşa cum place unor bărbaţi în etate, ca Savel Demetriad, de exemplu.

— Numai unor bărbaţi de vârsta lui Demetriad?

— Degeaba te uiţi aşa la mine! Zău că n-o cunosc, se apără Frunză ca un băieţandru surprins de taică-său într-o postură necuviincioasă. Însă mai mult ca sigur că am s-o cunosc, poate chiar în cursul zilei de astăzi, bineînţeles, dacă şeful o să fie de acord.

— Fii pe pace! O să fie!

Ieşiră. Era o zi răcoroasă, cenuşie. Zeci de basculante goale străbăteau Calea Griviţei în viteză îndreptându-se spre Calea Victoriei – semn că operaţiile de salvare a vieţilor omeneşti se porniseră pe un front larg.

3

Colonelul Panait răsfoi cu un interes aparte albumul cu fotografii al lui Savel Demetriad. Zăbovi îndelung asupra fiecărui portret în parte. La un moment dat, din pricina unei senzaţii neobişnuite, ciudate chiar, căci rareori îl mai încercase o asemenea stare, uită de sine. Se simţea ca şi când, dintr-odată, n-ar mai fi fost om în toată firea, ci un copil curios care, pomenindu-se în podul unei case încărcate cu tot felul de lucruri vechi, roase de scurgerea anilor, s-a apucat să scotocească printre obiectele care, în izolarea lor, se constituiau în amintirea unei lumi trecute. Şi tot scotocind în universul acela straniu şi ademenitor, i-a fost dat să găsească un album tare vechi, îmbrăcat într-o piele maronie. Şi abia acolo sus, în pod, instalat într-un jilţ prăpădit, s-a apucat să-i întoarcă paginile... Fotografii de familie... portrete de epocă... Femei, mai cu seamă femei... Exista şi o cronologie în aşezarea fotografiilor... Albumul se deschidea cu una realizată în *Bucuresciul* anului 1908 şi înfăţişa un tânăr ofiţer al armatei române, cu pieptul bombat şi semeţ, alături de o femeie îmbrăcată într-o rochie lungă, cu volane, cu o talie de invidiat. O pălărie cu boruri mari îi împodobea capul... Priveau

amândoi uimiţi în obiectivul fotografului. În schimb, albumul se închidea cu o fotografie reprezentând doar bustul unei femei frumoase – dacă avea douăzeci şi cinci de ani – sprâncenată, cu nişte ochi mari, uşor migdalaţi, care trădau o energie ieşită din comun. Documentul acesta, ca şi celelalte de altfel, nu aveau pe verso nicio dedicaţie, niciun cuvânt scris de mână, ci doar ştampila şi anul când studioul le realizase. Femeia se hotărâse să se ducă la fotograf în anul 1939. De atunci trecuseră patruzeci şi doi de ani, aproape jumătate de secol.

„Oare mai trăieşte? se pomeni Panait întrebându-se, înduioşat de vechimea albumului şi de călătoria sa într-o lume trecută. Cum o fi arătând astăzi?”

Deodată soneria telefonului îl readuse în prezent. Generalul se interesa de evoluţia cercetărilor. Panait îl informă scurt şi concis.

— Maiorul Frunză a plecat în căutarea lui Jeni Tonceanu, una dintre îngrijitoarele de la etaj ale hotelului, iar pe maiorul Viziru l-am trimis din nou la morgă, să vadă totuşi ce se poate iniţia…

— Şi tu? se interesă generalul.

Vru să răspundă că scotoceşte într-un pod plin de lucruri vechi. Răspunse însă:

— Studiez cele două piese ridicate de la Demetriad. Cu explicaţia asta convorbirea luă sfârşit, iar colonelul Panait se înapoie la femeia din fotografie.

„Cine eşti? o întrebă. De ce Savel Demetriad te-a păstrat în toţi anii aceştia de înstrăinare de ţară? De ce a păstrat albumul? De ce l-a adus cu el?”

Ultima întrebare avea desigur un răspuns, şi încă unul convingător. După trei decenii, omul îşi propusese să-şi revadă ţara, oraşul natal. Poate că-l mânase nu numai spiritul de aventură, ci şi dorul de meleagurile străbune. Poate că-şi legase vizita de anumite speranţe, iar pe acestea le păstra, probabil, cu sfinţenie, între cartoanele îngălbenite de vremi ale albumului.

„Să fi revenit în ţară doar pentru a o revedea? Eventual pentru a reîntâlni unele persoane imortalizate în fotografiile albumului? Ar fi prea romantic şi prea frumos, îşi spuse Panait. De ce nu? Până şi cei mai duri dintre duri pot fi, la un moment dat, doborâţi de dorul de ţară…”

Panait închise albumul şi socoti că, în afara acelei informaţii care le atrăgea atenţia asupra personalităţii turistului, nu deţineau, de fapt, împotriva lui Savel Demetriad niciun element menit să-i pună onestitatea sub semnul întrebării… Presupunerea lor că n-ar fi exclus ca

Demetriad să încerce totuşi o acţiune ţinea în primul rând de măsurile de prevenire, specifice organelor de contrainformaţii.

Împinse albumul de o parte şi trecu la cercetarea celuilalt document – carneţelul de buzunar. Mai întâi, colonelul Panait îi studie coperţile – erau şi ele îmbrăcate în piele, dar de culoarea vişinei putrede. Căută apoi marca fabricii. O găsi pe ultima pagină a carneţelului – era produsul unei imprimerii din Hanovra. Răsfoi paginile prelungindu-şi astfel curiozitatea şi aşa aţâţată. Demetriad îşi însemnase impresiile cu ce-i căzuse în mână – creion, pix şi chiar stilou.

Prima însemnare fusese făcută cu pixul în Orient-expresul care-l transporta spre ţară:

„Nu-mi vine să cred. În drum spre ţară după 35 de ani! Mă simt ca un copil şi-mi vine mereu să lăcrimez… De ce fac această călătorie? Pe cine caut? Pe cine mai am? Chiar şi dorinţa asta de a ţine un fel de jurnal mi se pare infantilă… Să însemne oare bătrâneţea o întoarcere, pe un alt drum şi ceva mai ostenit, la psihologia copilăriei? Aştept cu nerăbdare impactul cu ţara… O voi recunoaşte? Mă va recunoaşte? Unde-mi va fi mormântul? Printre străini sau în ţară?”

Colonelul îşi continuă lectura:

„Începând de la Budapesta, am auzit – mă aflam în vagonul restaurant – vorbindu-se româneşte. Am tresărit. Nu pentru că nu mai auzisem de mult vorbindu-se aşa, ci pentru senzaţia nouă care m-a cuprins. Nu sunt singur. Călătoresc cu ai mei, îi aud cum vorbesc, cum îşi spun anecdote, cum râd. Certitudinea că am şi ajuns în ţară se instalează în sufletul meu puţin câte puţin”.

„Vameşii – cam nepoliticoşi. De ce oare? Grănicerii s-au uitat la mine, la paşaport, iarăşi la mine, mi-au pus viza şi m-au salutat respectuos. Sunt în ţară! De la orele 7,30 sunt în ţară! După o absenţă atât de îndelungată – 35 de ani

În vagoane – oameni mai volubili, mai comunicativi, mai gălăgioşi. Doamne – înregistrez o primă modificare în mine… Nu mai suport atâta zarvă! Oare şi eu vorbeam atât de tare şi râdeam atât de zgomotos?”

„Hotel Nord. Achitat tot sejurul O.N.T.-ului. Borderoul nr. 4354/5.II.1977. Să n-am griji. Primul drum – Calea Griviţei, pe jos, spre Podul Grant, spre copilăria mea… Am crezut că o să mă podidească plânsul, dar nu s-a

întâmplat asta. Tulburat însă eram… Ce contrast formidabil! De la gară spre pod, partea stângă a Căii a rămas neschimbată. Am recunoscut case, curţi, dughene, ateliere, cu alte firme decât în trecut. În schimb, partea dreaptă – bloc lângă bloc, construcţii ale noului regim… Când privesc într-o parte, îmi zic: iată-mă în regatul copilăriei mele! Când îmi întorc ochii, senzaţia e alta. Am impresia că, simultan, călătoresc între trecut şi prezent. Casa noastră, a părinţilor mei, făcută praf de o bombă sau de mai multe, la 4 aprilie 1944, se găsea pe partea dreaptă. Acum, pe locurile unde se căscau pâlnii adânci în pământ, s-au înălţat blocuri. Nimic, dar absolut nimic nu-mi aminteşte de uliţa, de curtea copilăriei mele. Dar dacă privesc spre celălalt trotuar…”

Colonelul Panait nu-şi mai ridică ochii de pe filele carneţelului. Renunţase la ideea comentariilor marginale. Iar în sinea lui era mulţumit că nu-l deranjau telefoanele. Din notele lui Savel Demetriad rezulta că omul îşi făcuse din vreme un itinerar turistic destul de frecventat: Piatra Neamţ, Nordul Moldovei, mânăstirile, apoi Clujul, Braşovul şi din nou Bucureşti… Pe măsură ce zilele se scurgeau, însemnările deveneau tot mai seci. Se putea

observa că turistului îi trecuse valul de efuziune sentimentală, reintrase în psihologia unui oarecare turist străin care, printre alte ţări, se hotărâse să viziteze şi România… De mormânt nici pomeneală. Se înţelegea însă că şi-l voia, în cele din urmă, printre străini…

Panait citi şi reciti ultima însemnare a lui Savel Demetriad, datată 1 martie 1977:

„Ajunge cu hoinăreala! Mi-am satisfăcut ultima dorinţă – mi-am revăzut ţara. Se zice că „sângele apă nu se face!” Ba se face! Cred că există şi excepţii. Eu sunt o excepţie! Acum mă arde dorul după afacerile mele din Hamburg, după atmosfera încărcată cu dinamită de la Bursa oraşului. Păcat însă că sunt singur! Cine şi unde spune că „fiecare moare singur?” Aşa să fie?…”

Colonelul Panait se ridică din nou din fotoliu. Înălţându-şi ochii, redescoperi pe zidurile ce-l împrejmuiau însemnele cutremurului şi îşi reaminti de nenorocirea cruntă care lovise ţara… Crăpăturile acelea aveau asupra sa un efect deprimant, aşa că se grăbi să se întoarcă la locul său şi să reia analiza celor două obiecte ridicate din camera 220.

„Nicio referire la album, constată colonelul, sau la unele fotografii! De ce? Doar a cărat albumul cu dânsul

peste tot. Să nu fi încercat să-şi caute un prieten din copilărie? Vreo rudă, vreun vecin… Sau, cine ştie, poate că o fi căutat, dar o fi refuzat să noteze neliniştile acestor căutări… Colonelul ridică de pe birou carneţelul cu copertă de culoarea vişinei putrede, îi răsfoi gânditor paginile, apoi îl ţinu în palmă, cântărindu-l parcă. Hm! Ciudat! Savel Demetriad este semnalat ca un spion experimentat… Dacă este aşa, cum se explică faptul că a dorit să-şi ţină un soi de jurnal de zi? De obicei spionii, şi mai cu seamă cei versaţi, se feresc să ţină jurnale sau carnete la purtător de felul ăsta! Savel Demetriad de ce nu s-a ferit?”

Ochii lui Panait fixară iarăşi carneţelul şi, de astă dată, gândi cu glas tare: „Iată o întrebare pentru care merită să osteneşti în găsirea unui răspuns!”

4

Ascensorul, bineînţeles, era defect. Şi nu de la cutremur. Gospodarii blocului avuseseră grijă să-i avertizeze pe eventualii vizitatori, lipind pe uşa liftului o banderolă pe care cineva scrisese cu litere mari şi colorate: „Nu funcţionează!” Dând cu nasul de acel avertisment, maiorul Frunză se înfurie şi trase o înjurătură. Dacă ar fi fost întrebat la adresa cui a înjurat, cu siguranţă că n-ar fi putut să precizeze. După o noapte de nesomn, după un început de ziuă agitat, după ce străbătuse pe jos *jde mii* de kilometri, se vedea acum în situaţia de a urca pe jos şapte etaje… „Caut-o pe Jeni Tonceanu şi stai de vorbă cu ea!” îi ordonase colonelul. Desigur, ordinul colonelului nu fixa şi locul unde ar fi potrivit să converseze cu cea de-a doua îngrijitoare de etaj de la „Hotel Nord”. Avea deci libertatea de a decide, de a o invita pe Jeni Tonceanu în oraş, aproape de hotel sau de sediu, la un ceas asupra căruia ar fi convenit împreună. El însă îi propusese lui Jeni Tonceanu la telefon să se întâlnească la locuinţa ei şi femeia se arătase chiar bucuroasă de propunere. „Poftiţi aici, la mine! ciripise Jeni Tonceanu. Vă aştept!”

Frunză se văzu deci silit s-o ia binişor pe scări în sus, bombănind ca un bătrânel arţăgos. Era un bloc de construcţie recentă şi trecuse cu bine examenul seismului. Nicio zgârietură, nicio „amprentă”. În timp ce urca se întâlni cu două gospodine: se grăbeau să ajungă la o *Alimentară* sau la piaţă. Frunză, răsuflând din greu, le dădu „bună ziua!” I se răspunse, dar după câteva secunde, femeile se opriră şi se uitară lung după dânsul. „Nu le-o fi plăcând ceva! Poate mutra mea obosită… Le-oi fi părut suspect, te pomeneşti!”

Ajunse la etajul şapte. Uşa garsonierei locuită de Jeni Tonceanu era chiar lângă scară. Frunză nu sună imediat. Rămase câtva timp pe loc, ca să-şi potolească gâfâiala, bătăile inimii. „Al naibii, îşi spuse, doar fumatul e de vină!” Îşi aminti însă de bomboanele de mentă ale lui Lucian şi-şi spuse că tot mai bună era ţigara.

Apăsă, în cele din urmă, pe butonul soneriei. Declanşă un „bing-bang” plăcut, iar Jeni Tonceanu îi deschise imediat, cu o voie bună pe cât de naturală, pe atât de dezarmantă. „Oi mai fi trecut pe la ea şi nu mai ţin eu minte!” încercă Frunză să-şi explice exuberanţa gazdei.

— Poftiţi! Poftiţi! Vă aşteptam!

Jeni Tonceanu era de statură potrivită, durdulie, dar

proporţional dezvoltată. Dintru început Frunză fu izbit, mai întâi, de faţa albă, ca de porţelan, a tinerei femei, de gura ei mică cu buze nu prea pline, dar de o senzualitate provocatoare. Deodată înţelese cuvintele insinuante ale losefinei Badea: între cele două colege exista o deosebire ca de la Brigitte Bardot la… Horia Căciulescu. De ce-i venise în minte tocmai numele cunoscutului actor, nu-şi putea lămuri şi se mulţumi să arunce vina pe programele de la televiziune.

După ce străbătu un vestibul, Frunză intră în „spaţiul locativ" al tinerei proprietare.

— Vă rog să luaţi loc! În ciuda tonului de deferenţă, gazda se mişca de parcă se cunoşteau de mult şi nu o dată se întâlniseră în ambianţa intimă a garsonierei. Îi arătă un colţar alcătuit ingenios, cu gust, din câteva rânduri de perne de culori diferite – domina însă culoarea ciocolatei. În garsonieră, scaunele fuseseră înlocuite cu acest „joc de perne".

Frunză se aşeză şi constată din prima clipă că alcătuirea asta de perne era destul de comodă. În faţă avea o măsuţă ce ajungea la nivelul genunchilor, acoperită cu pătrăţele colorate de faianţă.

— Un coniac? Ţuică? Un vermut? Poate un „Martini"

sau un whisky?

Frunză o măsură fără ostentaţie, de jos în sus: îi zări genunchii albi şi lucioşi, începutul tulburător al pulpelor. Rochia de casă, de un bleu-ciel, era dintr-un material uşor, mat. Ar fi putut să jure pe toţi sfinţii că, în afară de un bikini, tânăra lui gazdă nu purta nimic altceva pe dedesubt. Strânsă în talie, rochia de casă lăsa să se contureze rotunjimile sânilor, puţin cam mari, dar nurlii. Părul vopsit în negru şi pieptănătura se armonizau plăcut cu mutrişoara ei durdulie.

— Un coniac… decise Frunză, dând să-şi scoată pachetul de ţigări. Ghicind însă gestul musafirului, Jeni Tonceanu luă de pe un raft o tavă cu motive româneşti şi i-o puse sub nas. Dintr-o privire, el reţinu trei mărci celebre de ţigări: *„Marlboro”, „Kent”,* şi *„Camel”.*

— Vă rog! îl îmbie ea şi se retrase în vestibul.

La început, Frunză fu gata, sub impulsul unei porniri instinctive, s-o repeadă cu o vorbă muşcătoare, ca să-l ţină minte, dar în secunda următoare îşi dădu seama că ar fi comis o greşeală de neiertat. În fond, Jeni Tonceanu se comporta firesc, fără teamă, fără ipocrizii. Fiecare gest al ei sugera: „Poftim, uitaţi-vă, asta am, asta arăt, asta pun pe masă! N-aveţi decât să credeţi despre mine ce doriţi”.

Şi mai era ceva – dacă în locul ţigărilor străine ar fi preferat pachetul său de „Carpaţi”, Jeni Tonceanu, cu care mai avea probabil de străbătut un drum lung, l-ar fi etichetat fără menajamente drept un „securist încuiat!” Nu era… şi nici nu dorea să-şi strice firma. Îşi aprinse un „Kent” şi privi prin fumul ţigării studioul scund – comandă specială – plasat în celălalt colţ al încăperii şi acoperit cu o cuvertură de un verde crud, pe care două perniţe păreau două ferestruici pătrate deschise către un univers portocaliu.

„Pesemne, gândi el, nu sunt singurul pe care-l primeşte în felul ăsta. Şi-apoi, cine sunt musafirii ei, judecând după obiectele străine risipite într-o dezordine compusă peste tot?”

Un amănunt însă îl frământa ceva mai intens: Jeni Tonceanu, fosta candidată la actorie, era angajata „Hotelului Nord”, pe un post care nu putea să nu te contrarieze după ce făceai cunoştinţă cu ea şi, mai ales, după ce ţi-era dat să-i admiri locuinţa.

Gazda reveni cu aceeaşi bună dispoziţie şi puse pe masă încă o tavă cu două pahare de coniac. Frunză o urmări atent, să vadă unde se va aşeza. Nu cumva în braţele lui? Dar gazda aruncă pe covor, de partea cealaltă a măsuţei,

două perne şi se aşeză turceşte, cu o agilitate nebănuită. În felul acesta, picioarele ei bine descoperite îi erau mascate de măsuţă. Îşi aprinse şi ea un „Kent” şi-l invită:

— Vă rog, serviţi-vă… E un „Martell!”

„Ce să-i faci?! îşi spuse Frunză cu o ironie amară. Asta avem, asta bem!”

Luă paharul, îl întinse spre ofiţer şi, cu vocea cea mai prietenoasă din lume, îi ură:

— Fiţi bine venit!

Sorbind coniacul franţuzesc, maiorul Frunză îşi aminti că ultima oară băuse „Martell” în casa avocatului Braşoveanu, înainte de a-l dibui şi aresta[4]. Va avea oare şi Jeni Tonceanu acelaşi deznodământ? Ar fi trist, amarnic de trist, deşi începuse să-l chinuiască întrebarea: „De unde această sursă de înavuţire la o tânără de douăzeci şi patru de ani, îngrijitoare de etaj? Dacă acum e înstărită, darmite când o ajunge la cincizeci?” Se interesă:

— V-a telefonat Dan Cicu?

— Da! Era tare misterios la telefon. Ceva cu camera 220 şi cu Savel Demetriad. Glasul îi era dulce, parcă uns cu miere. Mai zicea că m-aţi cunoaşte. Cine ştie… Eu însă pot să jur că nu v-am mai întâlnit.

4-Vezi „Un glonte pentru rezident”. Editura Militară, 1975.

— Şi eu! o asigură Frunză gentil. E la mijloc o confuzie. N-are însă importanţă, căci eu de dumneavoastră am nevoie.

— Sunteţi maior? Am reţinut bine?

Frunză încuviinţă printr-un semn al capului.

— După câte ştiu, lucraţi la etajul doi al hotelului, ca îngrijitoare. Ofiţerul pusese anume accentul pe ultimele cuvinte, dornic să-i surprindă reacţia, dar Jeni Tonceanu nu se arăta înjosită că-i amintise ce post ocupa. În calitatea asta l-aţi cunoscut pe clientul de la 220.

Fata îşi înălţă bărbia. Ofiţerul îi zări gura şi avu impresia că-l întreabă muţeşte: „Ce zici de buzele mele? Îţi plac, nu-i aşa?”

— I s-a întâmplat ceva? îşi trădă ea curiozitalea.

— L-aţi cunoscut?

— Cum să nu?! Vă mai şi miraţi? Doar camera 220 intră şi în grija mea.

Frunză îi căută privirea cu insistenţă; o întâlni, nu se ferea de iscodirea interminabilă a ofiţerului – avea ochii de un verde ce amăgea uşor, părând – dacă nu-i cercetai atent – albaştri.

— Mi s-a sugerat că între Savel Demetriad şi dumneavoastră s-ar fi stabilit relaţii amicale.

Frunză o luase de departe, grijuliu să nu strice atmosfera de încredere pe care Jeni Tonceanu, fiinţă nu lipsită de inteligenţă, încerca s-o impună şi pe care, deocamdată, o acceptase.

— Asta o ştiţi de la nefericita aia de Badea. Gazda izbucni într-un râs natural, ca la auzul unei glume cu haz. Ce să fac, nu mă poate înghiţi. Mă invidiază de moarte, ca să nu zic că mă urăşte. Vedeţi dumneavoastră, tovarăşe maior, eu nu am un salariu mai mare decât al ei şi, deşi am bacalaureatul, nu mi-e ruşine cu postul meu. Nu mă sustrag obligaţiilor de serviciu, curăţ băile, toaletele. Da' uitaţi-vă la mâinile mele! Jeni Tonceanu puse paharul de o parte şi întinse mâinile spre Frunză; erau plinuţe, cu unghii nu prea lungi, date cu lac. Într-adevăr, niciun semn nu-i trăda îndeletnicirea. Ştiţi care-i secretul? continuă ea după ce-şi retrase mâinile. E foarte simplu. Dau paisprezece lei şi-mi cumpăr o pereche de mănuşi de cauciuc.

Expresia de pe chipul musafirului îi dădea de înţeles că izbutise să-l convingă. Frunză mai luă o înghiţitură de coniac, şi-i atrase atenţia:

— Nu mi-aţi răspuns la chestiunea ridicată!

— Sunteţi de la securitate, nu de la miliţie?

— Are vreo importanţă? Şi unii şi alţii sunt ofiţeri ai Ministerului de Interne. Schiţă gestul de a scoate legitimaţia.

— Are, totuşi, râse iar, vrând să dovedească, se vede, că nu lua lucrurile în serios. Atâta am învăţat şi eu din cărţile de aventuri ale scriitorilor noştri, că securitatea se ocupă de una, iar miliţia de alta.

Frunză aderă la râsul gazdei şi preciză mai mult glumind:

— Eu mă ocup şi de una, şi de alta!

— Ei da, între mine şi Savel Demetriad s-au stabilit relaţii de simpatie.

— Reciprocă?

— Mai are importanţă acum, când bietul om a murit?

— Poate că n-a murit. Îl căutăm – e un cetăţean străin şi e de datoria noastră să-i lămurim dispariţia… Sincer vorbind, am crezut că, spre fericirea tuturor, îl voi găsi aici.

— Aici?! zvâcni uşor în capotul ei şi exclamă iar: Cum?! Aici?! În garsoniera mea?! Nu era jignită, ci doar mirată.

Fu rândul ei să-i caute privirea şi să i-o înfrunte.

— Vă cer iertare, m-am făcut vinovat de sinceritate: Am spus ceea ce gândeam. V-aţi văzut cu el în cursul zilei de

ieri?

— Da, uneori obişnuia să mă aştepte în cameră, în jurul orei când ştia că trebuie să vin să deretic. Era bine dispus şi… Deodată, Jeni Tonceanu păli: o expresie de groază i se întipări pe chipul ei bucălat. Doamne!… ţipă ea pocnindu-şi palmele. Să ştiţi că şi-a găsit moartea la *Continental.*

Frunză consideră că discuţia evolua normal şi interesant. „În general, filosofa el, numai discuţiile cu oameni deştepţi înregistrează un crescendo. Iar fata-i deşteaptă!”

— De ce la *Continental* şi nu la *Casata* sau *Scala?*

— Pentru că de mai multe ori mi-a propus să-l însoţesc acolo, la bar.

— Bine, în Bucureşti sunt mai multe baruri. De ce tocmai la *Continental?*

— De fiecare dată, nu ştiu de ce, voia la *Continental.* Chiar şi ieri şi-a reînnoit propunerea.

„Între ultimul raport al locotenentului Voicu, care-l semnala pe Demetriad în zona respectivă, şi dezvăluirile tinerei femei există o legătură deloc de ignorat, gândea Frunză. Unde mai pui că am confirmarea că Jeni Tonceanu nu minte.”

— N-aţi stăruit niciodată să aflaţi de ce insistă să mergeţi la barul *Continental?*

— Parcă… Însă discuţiile cu el îmi intrau pe o ureche şi-mi ieşeau pe cealaltă.

— Un om la vârsta lui, făcu Frunză pe prostul, să vă invite la bar!? Să n-aibă simţul realităţii sau al ridicolului?

Jeni Tonceanu îşi recăpătă voia bună manifestată cu câteva minute în urmă. Râse, descoperindu-şi dantura, albă, sănătoasă.

— Nu era un butrânel senil sau libidinos. Niciodată n-a încercat faţă de mine vreun gest indecent. Nu, nu, era un bătrânel realist, cu un dezvoltat simţ al umorului. Nu numai la bar m-a invitat, ci şi la biserică.

— La biserică?! se miră Frunză. Cum aşa?

— M-a cerut de nevastă!

— Glumiţi? Şi numai ce-aţi susţinut că omu’ era la locul lui.

— Mai întâi ascultaţi-mă şi pe urmă judecaţi cum veţi crede! propuse gazda aprinzându-şi o nouă ţigară. Într-una din zile, intrând în cameră, l-am găsit pe domnul Demetriad cufundat într-un fotoliu şi cu un album de fotografii vechi pe genunchi. Îl întreb: „Ce faceţi, domnule Demetriad?” Îmi răspunde: „Îmi revăd trecutul, fată

dragă! Albumul ăsta e tot ce mi-a mai rămas!” Poate n-o să mă credeţi, dar avea lacrimi în ochi. Luat de valul amintirilor, mi-a povestit că-l chinuie singurătatea, că a muncit ca un sclav, că a adunat o avere destul de mare. Şi ce folos? se întreba. N-avea familie, n-avea copii. După două zile, am avut cu el o altă discuţie mai nostimă. M-a luat direct: „Ascultă, Jeni, nu vrei să devii nevasta mea? Ştiu că ai bacalaureatul, că ţi s-ar cuveni o soartă mai bună...”

Ochii tinerei femei se acoperiră de tristeţe, oftă şi nu se arătă decisă să continue; de aceea Frunză interveni:

— Cum aţi reacţionat la cererea lui?

— Eu?! sări ea, de parcă până atunci ar fi fost vorba de altcineva. Poate dacă alta ar fi fost în locul meu, l-ar fi repezit sau i-ar fi primit cererea. Eu însă nu aveam niciun motiv să-l bruschez sau să-i devin soţie. Într-un cuvânt, l-am refuzat respectuos. „Mă găseşti prea bătrân?” m-a întrebat şi tot el şi-a răspuns: „Cu atât mai bine! Scapi mai repede de bătrânelul tău şi devii moştenitoarea averii mele.”

— Văd că mai curând era în căutarea unui moştenitor decât a unei neveste! zise Frunză surâzând la propria lui observaţie.

— Oricum, propunerile sale erau tentante. Aş minţi dacă n-aş recunoaşte că un timp ele nu m-au obsedat.

— Cui aţi mai pomenit de propunerile lui Demetriad?

— Prietenului meu. Jeni Tonceanu tăcu; pesemne nu voia să aducă în discuţie persoana iubitului. Nici Frunză nu insistă, căci presimţea că mai devreme sau mai târziu vor ajunge şi la dânsul.

— Să ne întoarcem puţin la o chestiune abordată la începutul discuţiei. Cum v-a explicat el invitaţia la bar?

— Nu voia să meargă singur.

— Crezi că i-ar fi fost greu să găsească pe cineva să-i ţină de urât?

Jeni Tonceanu zâmbi din nou: o amuza nu discuţia, ci coincidenţa de păreri.

— I-am explicat şi eu că o să găsească la bar cine să-l distreze, să-i facă seara mai agreabilă. Ştiţi ce mi-a răspuns? Că-i un om care ţine la anumite valori morale – da, da, a folosit noţiunea asta! – că nu-şi poate permite să se aşeze la masă cu *una d-aia!*

„Te uită ce *valori morale* avea Savel Demetriad! comentă Frunză în gând. S-au potrivit. Şi ea depozitează în această locuinţă o mulţime de *valori morale!”* Simţi deodată nevoia să fie tăios, dacă nu chiar rău.

— Ce cadouri ai primit de la dumnealui?

Gazda sesiză schimbarea de ton a ofiţerului, dar rămase la fel de calmă şi de imperturbabilă.

— Domnul Demetriad – Dumnezeu să-l aibă în pază acolo unde se găseşte! – mi-a mărturisit de mai multe ori că ţine să-mi facă un cadou… că doreşte ca eu să rămân cu o amintire din partea lui. Jeni Tonceanu ridică paharul de coniac cu mâna în care ţinea şi ţigara, sorbi cu plăcere. În cazurile astea, tovarăşe maior – căci, în ce mă priveşte, sunt dese cazurile când turiştii străini vor să-mi facă daruri – eu îi trimit la Shop-ul hotelului, unde gestionara e o prietenă de a mea – Suzana Mirea.

„Ah, uite de unde-mi răsări patrioata! exclamă maiorul în gând. Adică vezi, dragă doamne, accept cadourile doar cu condiţia ca turistul să-şi lase valuta la Shop-ul hotelului. Cine-mi eşti, Jeni Tonceanu!"

— Suzana Mirea a dat tot la I.A.T.C.?

Gazda, fie că nu sesizase ironia, fie că o lăsase indiferentă, răspunse cu toată seriozitatea:

— Nu, ea a dat la A.S.E., a căzut şi s-a lăsat păgubaşă. Vorbeşte curent engleza, franceza, germana… Se descurcă. M-aţi întrebat ce cadouri am primit. Se ridică, ieşi în vestibul ca, după puţin timp, să se înapoieze cu o

pereche de pantofi de damă în mână.

— Sunt de la *Guban,* pentru export. Nu îi găseşti în magazine. Nu mai ştiu câţi dolari a dat.

— Ce ţi-a cerut totuşi pentru acest cadou?

— Ah, văd că ştiţi!

Era pentru prima oară când Jeni Tonceanu îşi trăda, ce-i drept destul de vag, neliniştea.

— E un principiu al oricărui om de afaceri, deci şi al domnului Demetriad: investeşti un ban şi scoţi doi!

— Poate că în privinţa mea s-a abătut de la regula jocului!

— Tare mi-e teamă că dumneata te-ai abătut de la nişte reguli!

— Poate că aveţi dreptate…

Totuşi, Jeni Tonceanu nu intră în panică. Fuma, bea în linişte… Fată deşteaptă cum este, îşi spunea Frunză, ştie până unde să meargă, în cochetăriile ei, cu turiştii hotelului. Altfel, ar fi acceptat cererea de căsătorie a lui Demetriad. Dar oare a respins-o? Dacă se adevereşte că venerabilul bătrân şi-a găsit moartea, cine să-i mai confirme adevărul declaraţiilor ei?

— Deci, ce ţi-a cerut?

Un nor de fum se interpuse între ei; tânăra aşteptă să se

risipească; apoi, cu gândul dus parcă în altă parte, vorbi:

— Într-o zi mi-a arătat o fotografie.

— Din album?

— Da! Era fotografia unei femei tinere, făcută în Bucureşti prin ’39. „Cum o găseşti? m-a întrebat el. Frumuseţea femeii era reală, aşa că i-am spus adevărul. „M-a părăsit, mi-a povestit el, în timpul războiului… I-am cerut să mă urmeze, m-a refuzat. Din vina mea”.

— Ţi-a povestit cumva când i-a cerut să-l urmeze şi, mai ales, unde? Sau poate că l-ai întrebat?

— Îmi place mai mult să ascult decât să pun întrebări. Unii clienţi din Occident, deşi nu se jenează să mă înghesuie sau să-mi propună direct să mă culc cu ei, sunt suspicioşi. Ei te provoacă la o discuţie şi tot ei, dacă le pui întrebări, încep să se uite la tine chiorâş, să te bănuiască. Aşa că de ce să intre omu’ la idei?… Mai bine – fără întrebări.

— În legătură cu fotografia femeii, ţi-a adresat vreo rugăminte?

— Mi-a mărturisit că ar dori s-o viziteze pe fosta lui logodnică din tinereţe şi că are multe reţineri, că dacă aşa şi pe dincolo…

— Stai, stai, Jeni… o întrerupse Frunză pe un ton

familiar, iartă-mă că-ţi spun pe nume…

— Îmi face plăcere. Nu-mi plac convenienţele; apreciez, în schimb, respectul.

— Fii ceva mai concretă cu acel *aşa şi pe dincolo.*

— M-a rugat să-i fac o vizită femeii din fotografie, să văd cât de mult a îmbătrânit şi s-o întreb dacă, după atâţia ani, ar fi dispusă să-l revadă. Frumos, nu-i aşa? Romantic chiar!

Rostise cuvântul „romantic”, dar din felul ei de a vorbi şi de a se comporta se degaja limpede că romantismul o lăsa rece.

— I-ai îndeplinit rugămintea?

— Nu! Puse paharul de coniac pe măsuţă şi, cu un gest cochet, îşi controlă pieptănătura.

— De ce? Nu ţi-a mai dat adresa? A renunţat el?

— Nu, nu, mi-a dat adresa, i-am promis că mă duc. Apoi, pur şi simplu, nu m-am ţinut de cuvânt. Lui însă i-am povestit că am vizitat-o pe fosta lui logodnică, că s-a bucurat şi a plâns când a auzit din gura mea că Savel Demetriad e în Bucureşti. I-am mai zis că femeia m-a rugat cu lacrimi în ochi să-i transmit să renunţe la ideea întâlnirii. Că-i mai înţelept să rămână amândoi la imaginea lor de acum treizeci şi ceva de ani! Sunt sigură

că minciuna mea i-a luat o piatră de pe inimă.

Frunză ascultase cu capul în piept, ruşinat parcă de lipsa de scrupule a interlocutoarei sale. Nu deţineau împotriva lui Demetriad nicio probă acuzatoare. Poate că într-adevăr revenise în Bucureşti mânat de dorul de ţară, de nostalgia anilor de tinereţe! Poate că într-adevăr dorea să-şi revadă logodnica! Jeni Tonceanu putea să-l refuze, nu să-l mintă. Pe deasupra, i-a mai acceptat şi darul! Cu ce fel de fiinţă avea de-a face?

— De ce totuşi nu i-ai satisfăcut rugămintea?

— Mi s-a părut că locuieşte tare departe. Pe urmă însă când, în fine, am vrut să mă duc, a venit o prietenă şi m-a luat la un film.

Jeni Tonceanu nu părea să fie jenată de felul cum se purtase cu Savel Demetriad; şedea pe perniţele acelea ca o statuetă. Măsurând-o, Frunză avu sentimentul că descoperise cauza bunei stări a acestei tinere.

— Mai păstrezi adresa acelei femei?

— Cred că n-am pierdut-o!... Jeni Tonceanu se ridică cu aceeaşi agilitate. Să mă uit în poşetă... Şi pentru că tot sunt în picioare, vă întreb dacă mai doriţi un strop de coniac?

Frunză ar mai fi dorit – în general simţea nevoia să bea

şi chiar să se cherchelească – dar ca şi în alte dăţi găsi în el resursele necesare să refuze. Gazda nu insistă, nici măcar din politeţe. De unde ofiţerul deduse că lui Jeni Tonceanu nu-i scăpase dispoziţia iscată de relatările ei. O văzu cotrobăind într-o poşetă lăsată lângă studio.

— Am găsit-o, se bucură ea, eu am scris-o. Reveni la perniţele ei şi, după ce se reaşeză, îi întinse maiorului o hârtiuţă.

Frunză desluşi scrisul mărunt al tinerei: „Mimi Govoreanu (fosta domnişoară Chitlaru), Triumfului 175, et. II.”

— Sunt nevoit să reţin hârtiuţa asta, o informă Frunză.

— Mă rog…

— Ce alte rugăminţi ţi-a mai adresat Savel Demetriad?

Tânăra nu se grăbi să răspundă, părea pierdută într-o adâncă meditaţie.

— Savel Demetriad, răspunse ea puţin mai târziu, era un sentimental. Poate bătrâneţea sau călătoria l-a făcut pentru o vreme sentimental. Odată, m-a întrebat dacă într-o după-amiază, când eu voi fi liberă, n-aş vrea să-l însoţesc într-o plimbare pe străzile copilăriei şi adolescenţei sale. Nu era o invitaţie la un bar, ci la o plimbare. Totuşi, înainte de a lua o hotărâre, m-am sfătuit

cu prietenul meu.

— Mi-ai mai vorbit de prietenul dumitale… Cine e? Frunză îşi imagină că Jeni Tonceanu îşi va ieşi din calmul ei imperturbabil, întrebarea o va irita, îi va răspunde, dar ceva mai greu. Se înşelă însă.

— Îl cheamă Miron Drăgănoiu şi e gestionarul unui *Shop* pe Calea Victoriei. Un băiat bun…

„Nici nu mă îndoiesc, îi dădu Frunză dreptate. Dacă o fi la fel ca tine… Şi o fi… Da, drăguţo, sunteţi organizaţi ca într-o reţea comercială! Suzana… Acum, Miron… Taică-tău pe unde o fi plasat?”

— A fost de părere să-l însoţesc. Şi am ieşit să ne plimbăm.

— Plimbarea a avut loc înainte de povestea cu fotografia sau după?

— Înainte! Plimbarea a durat cam două ore.

— Pe unde te-a purtat?

— Pe Calea Călăraşi, pe la Sfântu Ştefan… Da, am ajuns la Hala Traian, de acolo am luat-o la dreapta…

— Pe strada Traian?

— Da! Am ajuns cu plimbarea la o bifurcaţie de drumuri. Mi-a povestit că, pe vremuri, pe acolo trecea tramvaiul 16 şi că în colţ era un mare magazin de

băcănie, a unuia Tabacu, şi că staţia de tramvai purta numele negustorului. Îmi plăcea să-l aud povestind… Zău, povestea foarte frumos! Pe urmă, am luat-o în sus, pe strada Ghenadie Petrescu… fostă Labirint. Mi-a arătat casa în care s-a născut. Pe urmă mi-a mai arătat o casă cu două etaje.

— Tot pe Ghenadie Petrescu?

— Da…

— Şi de ce ţi-a arătat casa aia?

— Era bucuros ca un copil. Cică atunci când se întorcea de la şcoală, se oprea la uşa clădirii unde se găseau cele trei butoane ale soneriilor şi apăsa pe toate deodată şi-o lua la fugă. „Uite, mi-a zis, fac cu tine prinsoare că şi acum, după atâţia ani, cele trei cărţi de vizită sunt aceleaşi de pe vremea mea!” „De ce crezi?” „Pentru că strada asta, din ’43 şi până astăzi, n-a suferit nicio schimbare”. Mi-a indicat numele celor trei familii. La parter – Vlădescu C.; la etajul unu – Florescu D.; iar la doi – Tudorancea L.

— Ai făcut pariul?

— N-aveam ce pierde. M-am îndreptat spre clădire. Mi-aduc aminte că el a şi glumit: „Bagă de seamă să nu care cumva să fii tentată să suni la toate trei butoanele

deodată”. Era un bătrânel plăcut, spiritual.

— Cine a câştigat prinsoarea?

— Mai întrebaţi? se înveseli gazda. Eu, bineînţeles. Doar două familii de pe vremea lui – Vlădescu şi Tudorancea – mai locuiau acolo. Aşa că…

— S-a dus la butoane şi le-a controlat?

— Nu… Părea tare încântat că pierduse pariul. Cred că pariul nu era decât un pretext ca să-mi ofere un alt cadou.

— De la *Shop*-ul hotelului?

— Nu, de la cel al prietenului meu. Cu ocazia asta au făcut şi cunoştinţă.

— Savel Demetriad primea vizite? atacă Frunză o altă latură a chestiunii.

— Vizite?! Nu prea… Într-o zi, cred că era chiar la începutul şederii sale, am văzut un bărbat ieşind din camera lui.

— Un client al hotelului?

— Da, aşa cred, căci era în talie.

Frunză îşi plimbă privirile prin încăpere. Jeni Tonceanu îl urmărea atentă, i se părea că ofiţerul era în căutarea unui obiect de care să se agaţe. Într-adevăr, maiorul simţise, pe neaşteptate, cum energia sa prinse să se topească slăbindu-i capacitatea de concentrare şi încerca

să înţeleagă ce se petrecea. În cele din urmă puse totul pe seama ostenelii îngreunată de un păhărel de *Martell.*

— Nu vă simţiţi bine?

Întrebarea îl smulse din toropeală, îi aminti de un lucru deosebit de important.

— Din camera 220 au dispărut, după declaraţia dată de Iosefina Badea, trei aparate: tranzistorul, casetofonul şi aparatul foto.

Pa faţa albă a gazdei răsări un zâmbet. Frunză îl aprecie mai curând enigmatic decât ironic. O văzu iarăşi ridicându-se şi îndreptându-se, unduindu-şi frumos trupul plinuţ. Se opri în dreptul unui dulăpior scund şi se aplecă descoperindu-şi pulpele până aproape de *bikini,* ca imediat să se înapoieze cu două din cele trei aparate şi să le pună pe măsuţă; erau noi-nouţe şi de fabricaţie japoneză.

— Când le-ai luat?

Fata îşi dovedi din nou isteţimea şi-l corectă energic:

— Nu le-am luat! L-am rugat să mi le împrumute.

— Eşti sigură?

Jeni Tonceanu nu-şi mai reluase locul: rămase în picioare. Nu se enervă, dar îi replică:

— Nu aveţi dreptul să mă jigniţi!

„Tu mă jigneşti cu întreaga ta existenţă! o dojeni Frunză în gând. Cu toate lucrurile astea din casă, adunate din tot felul de bişniţării”.

— Când ţi le-a împrumutat?

— L-am rugat mai de mult, ieri însă s-a decis să mi le împrumute. Înainte de a pleca de la hotel, am trecut pe la el şi le-am luat.

Frunză se ridică iute şi o întrebă ameninţător:

— Cum se face că tocmai aceste două aparate îţi lipseau din inventarul locuinţei?

Ofiţerul înaintă spre mijlocul garsonierei şi se roti pe loc de parcă ar fi dorit să-i amintească de existenţa celor patru pereţi.

— Ei bine, tocmai astea-mi lipseau!

— Mai intenţionai să le înapoiezi?

— Dacă mi le-ar fi cerut, da, recunoscu Jeni Tonceanu cu o sinceritate care-l debusolă pe Frunză.

— Şi aparatul foto?

— Când am fost ultima oară în camera 220, aparatul era în vestibul, pe cuier. M-am despărţit de domnul Demetriad chiar în vestibul, înainte de a ieşi din schimb.

Frunză era ceva mai înalt decât tânăra lui interlocutoare. De la distanţa la care se găsea, vedea bine

decolteul rochiei albastre ce-i dezvăluia cuta despărţitoare a sânilor ei albi şi tari. Ea simţi privirile stăruitoare ale bărbatului şi nu se clinti din loc: era obişnuită să fie astfel cercetată.

— Pe bărbatul acela pe care l-aţi văzut ieşind din camera lui Demetriad, l-aţi mai zărit prin hotel?

— Nu.

— Îţi cer, îi vorbi Frunză pe un ton mai puţin prietenos decât înainte, să-mi pregăteşti o declaraţie în care să scrii absolut tot ce mi-ai povestit. Să nu omiţi nimic… Mi-o aduci diseară la hotel. Trec pe la şapte şi jumătate s-o iau.

Jeni Tonceanu îi dădu de înţeles printr-un semn al capului că se va conforma şi că va proceda întocmai, apoi întrebă cu un glas neutru:

— Aparatele… Ce fac cu ele?

— Le predai administraţiei.

Frunză se îndreptă enervat spre vestibul. Gazda îl însoţea. Se opri lângă uşă, ezitând s-o deschidă.

— Mai am o întrebare…

— Mă rog, se oferi ea la fel de nepăsătoare.

— Ce salariu ai?

— Ah! râse ea fără veselie. Ştiu unde vreţi să ajungeţi. Mereu aceeaşi curiozitate, morbidă aş numi-o. De unde şi

cum cu salariul meu am ajuns să-mi cumpăr o garsonieră?

— Exact…

— Ei bine, taică-meu mi-a cumpărat-o. Iar ca răspunsul meu să fie complet, mai reţineţi: taică-meu locuieşte în comuna Răcari, este achiziţioner de animale, păsări şi ouă. Este mereu cu planul realizat şi depăşit şi, bineînţeles, răsplătit. Trebuie să trec şi asta în declaraţie?

Pentru prima oară ridicase glasul şi-l privea cu un dispreţ vecin cu obrăznicia.

— Nu-i cazul! răspunse Frunză sec, socotind îndreptăţită izbucnirea tinerei femei, căci cu ultima întrebare îşi depăşise anumite drepturi. Ne vedem la hotel! mai zise şi deschise uşa.

5

Către orele 11,30, Savel Demetriad îşi văzu planul „dispariţiei” sale înfăptuit. Recepţionerul „Hotelului Edison” din apropierea Gării de Est se arătă binevoitor, direct proporţional cu bunăvoinţa constănţeanului Mavrodin Radu, şi îi repartiză o cameră cu un pat. Mirosea în încăpere a insecticid, dar asta nu-l prea supără pe Demetriad.

Un ceas mai târziu, se întâlni la restaurantul „Hotelului Parc” cu *Hänsel* şi *Gretel,* prânziră copios, iar când trecură la cafele, începură să discute etapa următoare a planului.

— Voi o să aveţi de dus astăzi la îndeplinire două treburi foarte importante, li se adresă Demetriad în germană. De altfel, nicio clipă, în timpul mesei, nu încetaseră să vorbească în limba lui Schiller. Privindu-i, îl încerca mereu acelaşi sentiment de admiraţie: erau tineri, frumoşi, cutezători. Cum să nu fie mândru de acest cuplu – creaţie a sa! Tu, *Hänsel,* o să încerci să afli câte ceva de soarta lui *Manfred.* Deşi sunt convins că nu mai e în viaţă… Totuşi, dacă suntem aici, e de datoria noastră să stabilim cu exactitate adevărul. Punem sau nu cruce

Pajurei? Cu un agent ca *Manfred* n-o să ne mai întâlnim atât de repede… avea acces în întreprinderi legate de înzestrarea armatei.

Hänsel îi dădu dreptate.

— Pe urmă o să treci şi pe la morgă. Interesează-te ce măsuri juridice s-au iniţiat prioritar la îngroparea victimelor.

— Adică? Ochii albaştri, migdalaţi, ai blondului *Hänsel* se aprinseră de curiozitate.

— În următoarele zile şi nopţi, autorităţile române vor fi confruntate cu probleme foarte grele, cu atât mai grele cu cât sunt probleme noi… Vor fi sute, dacă nu mii de morţi şi de răniţi, apoi cei dispăruţi fără urmă… Morţii, între ei foarte mulţi mutilaţi, se cer identificaţi, îngropaţi. De unii se vor ocupa neamurile… Pe alţii însă nu vor mai avea cine să-i ducă la groapă.

— De ce interesează toate astea? întrebă *Gretel* care asculta atentă convorbirea dintre cei doi bărbaţi.

— Deocamdată nici eu nu ştiu precis, recunoscu Demetriad plimbându-şi privirile de la unul la celălalt. Totul depinde de rezultatul investigaţiilor mele în cursul zilei. Mă mai interesează – şi dacă o să tragi atent cu urechea, o să afli – ce cimitire au fost destinate morţilor

aduşi la morgă.

Fără să vrea, *Gretel* tresări înfrigurată:

— Brr! Sinistră treabă!

— Aşa e! dădu Demetriad din cap. Însă tu, *Gretel,* fii liniştită. N-o să-l însoţeşti. Ţie ţi-am rezervat o misiune pur diplomatică. Să termin mai întâi cu *Hänsel.* Tu, băiete, o să foloseşti maşina, căci dacă afli ce cimitire au fost fixate, aş vrea să te repezi pe acolo în recunoaştere. Vezi care-i atmosfera… Mişcă-te cu dezinvoltură, că nimeni n-o să aibă timp de tine… Mai schimbi şi numărul maşinii. Doar cât ţin drumurile tale pe ziua de azi. Demetriad tăcu şi *Hänsel* întrebă:

— Asta-i tot?

— Tot… confirmă el şi-şi mută ochii în direcţia femeii.

— Am impresia că mi-a venit rândul… zise *Gretel* apropiindu-şi ceşcuţa de cafea şi clipind des din genele-i lungi.

— Tu o să te duci pe jos la Consulat şi o să-l cauţi pe *Ataşat.* Te recomanzi şi-i declari că vii din partea lui Savel Demetriad. Reţine ce-ţi spun. El o să te întrebe: „Demetriad?! Cel pe care l-am cunoscut la Saigon?” Iar tu o să răspunzi: „Da, şi care a zăcut rănit în spitalul militar „C-7”. Ai memorat parola? Perfect! Îi transmiţi din partea

mea următoarele: că sunt în viaţă, bine şi sănătos, că mi-am schimbat vremelnic identitatea şi că am tras la „Hotel Edison”. Asta-i tot.

Gretel nu se mulţumi, cu instructajul lui Demetriad şi ceru explicaţii:

— Dacă-mi va cere amănunte?

— I le dai! De asemenea, e posibil să aibă un mesaj pentru mine. Te supui dispoziţiilor lui.

Între ei se aşternu o tăcere firavă, care după câteva minute se risipi.

— Mi-e permis să ştiu ce ai tu de gând să întreprinzi? redeschise *Hänsel* discuţia.

Savel Demetriad dădu încetişor din cap, îşi ţuguie buzele şi, într-un târziu, zise:

— Ţi-e permis!… Cum să nu? N-aş vrea însă ca iniţiativa mea să te sperie. Făcu o pauză şi-i măsură pe amândoi lung, cercetător. Îl voi căuta pe *Rezidentul Valahiei,* trebuie să-l găsesc! Trebuie să aflu ce s-a petrecut… de ce a amuţit. *Valahia* nu mai activează… *Pajura* nu s-a înfiripat… Cutremurul mi-a oferit o şansă şi vreau să mă folosesc de ea. Am o acoperire bună. Aţi văzut privirile bucureştenilor? Sunt de nerecunoscut! Umblă buimaci… Sunt şocaţi…

— Cum naiba vrei să ajungi la *Rezident?* se interesă *Hänsel,* nu numai surprins de hotărârea lui Demetriad, ci şi îngrijorat. Sosiseră doar în România pentru a controla primele contacte ale reţelei *Pajura* şi nu pentru a cerceta soarta misterioară a *Valahiei.*

— Nu uita că sunt bucureştean! îi aminti Demetriad. Că pe *Rezident* îl cunosc din tinereţe, că familia sa nu mi-e străină. Te simt îngrijorat. De ce?

— Nu tu m-ai instruit că atunci când te găseşti într-o misiune bine fixată, să-ţi vezi riguros de ea, să nu te laşi furat de ţeluri iluzorii?…

Savel Demetriad nu-l contrazise. Zâmbindu-i încurajator şi prieteneşte, îi răspunse:

— Mă simt măgulit că nu mi-ai uitat sfaturile. E bine că misiunea asta ne-a adunat pe toţi trei la un loc, căci iată, s-a creat, pe neaşteptate, o nouă situaţie… o situaţie de excepţie… cu care un spion nu se întâlneşte chiar atât de des. Am da dovadă de o totală îngustime de vederi, dacă nu ne-am folosi de ea. Demetriad trecu brusc la o altă idee. Să ne potrivim ceasurile! Toate cele trei ceasuri de mână indicau cu exactitate aceeaşi oră – 14,17. Ne vedem la restaurantul Hotelului „Dorobanţi” la 19,30. Cine vine mai întâi ocupă o masă şi aşteaptă.

— Eşti sigur că n-ai nevoie de maşină?

— Nu… Eu o să părăsesc primul restaurantul. Vă doresc succes! Se ridică şi ieşi.

Abia în Piaţa Scânteii izbuti Savel Demetriad să prindă un taxi; se aşeză lângă un şofer tânăr, cu o faţă ca de piersică – băiatul părea fericit că avea cui să-i mai povestească prin ce peripeţii trecuse în ajun.

— Mă scoţi la Hala Traian! îi ceru Demetriad, întinzându-i şoferului pachetul de ţigări.

— Vă scot, tovarăşe… Nu-i deloc uşor, da' vă scot!

Refuză însă ţigările: nu era fumător şi părea foarte mândru de această realitate care-l privea direct. În schimb, de parcă ar fi fost zorit, se apucă să relateze unde-l prinsese cutremurul, cum îl simţise la volanul maşinii.

Savel Demetriad îl asculta cufundat în muţenie, dar în acelaşi timp se gândea intens şi nu fără emoţie la apropiata întâlnire cu Elvira Neagu, fosta lui colegă de facultate, şi verişoară bună cu *Rezidentul.* Îl va primi? Va accepta să-l pună la curent cu soarta vărului ei, dacă, bineînţeles, o cunoştea? Nu se hazarda în van? Elvira Neagu locuia în casa care fusese cândva a părinţilor ei. Verificase. Îşi luase din vreme toate măsurile de precauţie.

Totuşi, un risc exista. Nu intri însă în pădure dacă ţi-e frică de lupi. Printr-o ciudată asociere de idei, îşi aminti de celebrul dicton al primului său instructor în tehnica culegerii informaţiilor, faimosul ofiţer al Abwehr-ului, Otto Stein: „Spionajul fără risc e ca o femeie frumoasă fără…!”

Şoferul nu mai contenea cu istorioarele sale: le povestea cu o pasiune de ziceai că, de fapt, atunci le şi trăia. Demetriad nu-l auzea, privea drept înainte şi vedea cum un praf gros – sângele zidurilor prăbuşite – purtat de curenţi se aşternea peste caroseria şi parbrizul maşinii.

După mai bine de douăzeci de minute, şoferul îl scoase la Hala Traian. Plătindu-i, Savel Demetriad îi lăsă un bacşiş gras şi şoferul îi mulţumi cu un zel inepuizant.

Lăsă taxiul să se depărteze, apoi traversă şi se grăbi să ajungă pe strada Ghenadie Petrescu. Constată cu satisfacţie că blocurile pe unde trecea erau neatinse de cutremur, iar prin curţi copiii se zbenguiau gălăgioşi ca în zilele frumoase de vacanţă.

Zări de departe clădirea cu două etaje, zugrăvită cu o culoare ce contrasta cu cenuşiul imobilelor din jur. Deşi emoţia începuse în mod surprinzător să-şi arate colţii, Demetriad grăbi pasul. Când se opri în dreptul casei, ochii

i se îndreptară automat pe cele trei cărţi de vizită. Cea din mijloc era a Elvirei Neagu. Intră. Dădu de o scară îngustă şi o urcă firesc, ca un om al casei. La fel de firesc se opri la etajul întâi şi sună la singurul apartament al nivelului. O voce plăcută de femeie întrebă prudentă: „Cine e?”, iar el, în ciuda nodului ce i se pusese în gât, răspunse fără să şovăie: „Cu doamna Neagu!” Uşa se deschise.

— Bun găsit, Elvira! Urarea o rostise cu un glas cald, prietenos, străbătut de o bucurie reţinută.

Elvira Neagu îl recunoscu imediat, dar surpriza fusese într-atât de neaşteptată, încât, instinctiv, făcu un pas înapoi, murmurând dramatic:

— Savel?! Tu?!… Doamne Dumnezeule, nu visez?!

— Nu, nu visezi! încercă el s-o liniştească, amintindu-i şăgalnic: Ce faci, Elviro, mă ţii la uşă?

— Ah, scuză-mă! Apariţia ta m-a surprins… m-a zăpăcit… Te rog…

„Primul pas l-am făcut, îşi zise Demetriad trecând pragul apartamentului ştiut de el încă dinainte de război. Să văd ce o să-mi aducă paşii următori!”.

Când intrară în sufrageria încărcată cu aceeaşi mobilă grea, bătrânească, moştenită de Elvira de la părinţii ei, Demetriad i se adresă cu acelaşi ton şăgalnic:

— Iar acum, Elvira, poate îmi întinzi mâna să ţi-o sărut.

Emoţia n-o părăsise şi femeia, zâmbindu-i stingherită, dar cu prietenie în priviri, îi întinse tăcută mâna. El i-o luă şi în timp ce o ducea la buze observă semnele neiertătoare ale bătrâneţii: vinele albastre, umflate inegal, şerpuiau pe sub pielea uscată şi năpădită de pete galbene, ca nişte tainice cabluri vineţii.

— Am îmbătrânit, nu-i aşa? întrebă ea cochetând şi trăgând totuşi speranţa într-un răspuns fericit.

— Eşti neschimbată, dragă Elvira… Nu uita că noi ne-am mai întâlnit la München, acum cinci ani! Te ţii straşnic.

Minţea. I se uita însă în ochi fără să clipească. Faţa păstra aceleaşi trăsături frumoase din tinereţe, dar odată cu adâncirea unor riduri dădea semne de ofilire. Elvira Neagu simţi că musafirul ei neaşteptat o diseca cu privirile şi încercă să-i abată atenţia.

— Şezi, dragă Savel… Îi arătă unul din cele patru scaune din jurul mesei ovale. Când ai sosit? Ce zici de nenorocirea asta? N-are Dumnezeu milă de noi, Savele!

Demetriad se aşeză şi continuă s-o privească pe Elvira Neagu cu o melancolie amestecată cu duioşie, care, uneori, îl mai năpădea când se gândea la bătrâneţile sale

singuratece. Părul femeii, ondulat de la natură, cândva negru, încărunţise de-a binelea; şi-l purta însă, la fel ca în anii tinereţii, cu cărare la mijloc şi adunat la spate, aşa încât să-şi descopere fruntea înaltă şi bombată, acum vălurită de cute subţiri care se întunecau sau se estompau după o lege a lor proprie.

— Am sosit astăzi cu un avion, la ora douăsprezece, minţi el cu aceeaşi artă. Am auzit la radio de dezastru şi nu m-a răbdat inima să nu vin să văd ce a rămas din Bucureşti… să văd ce-mi fac prietenii…

Elvira Neagu dădea din cap a deznădejde, de parcă ar fi bocit în gând un mort.

— N-am ieşit din casă! Mi-e pur şi simplu groază. Mi-au povestit vecinii. E cumplit, Savele dragă, e cumplit! Ochii i se umpluseră de lacrimi, îşi scoase batista şi începu să-i tamponeze. Cu ce să te servesc, Savele, cu o dulceaţă de trandafiri preparată de mine? Cu o cafea? Tot nu-mi vine să cred că eşti aici! Se ridică să-l servească.

— O dulceaţă de trandafiri parcă aş dori mai mult decât o cafea. Pe la noi, pe acolo unde supravieţuiesc, nu prea se obişnuieşte dulceaţa de trandafiri.

Elvira Neagu se duse la bufetul mare şi greoi care, în ansamblul sufrageriei bătrâneşti, făcea corp comun cu

restul mobilierului, şi scoase la lumină borcanul cu dulceaţă.

— Mă întorc imediat, se scuză ea şi se pierdu pe o uşă ce ducea la bucătărie.

Singur în tăcerea apăsătoare a încăperii, Savel Demetriad se simţi brusc năpădit de o tristeţe grea, copleşitoare, ce-l ataca hoţeşte. Se uită fără vlagă în juru-i şi parcă uimit că se găsea în acea sufragerie cu mobila neagră, care mirosea a mort. Cum de nimerise acolo? Ce-s cu pereţii aceia afumaţi şi pe care atârnau câteva tablouri în ulei, şi ele afumate? Apoi ochii i se opriră pe o icoană luminată vag de flacăra unei candele.

Elvira Neagu reveni şi prezenţa sa avu darul să-l smulgă din prostraţie, iar când îi auzi din nou vocea, se simţi despovărat de tristeţe…

— E o dulceaţă făcută de mine, sublinie ea cu o mândrie uşor ridicolă. Puse tava în dreptul musafirului, apoi îşi reluă locul pe scaunul unde mai şezuse.

Demetriad servi dulceaţa; parfumul trandafirilor, răspândit pe toată suprafaţa gurii, îi trezi în minte o vagă amintire ce nu izbutea s-o determine.

— Excelentă dulceaţă, Elviro! Savuroasă. Ultimul cuvânt rostit îl trimise cu gândul la casa părintească.

Savuroasă, zise, precum ne-a fost copilăria.

— Copilăria!… oftă ea cu durere. Ehei, s-a dus! Alta ne este perspectiva acum…

Demetriad gândi că nu ar fi prea potrivit să se aşeze la taclale cu Elvira Neagu, l-ar fi făcut să se simtă mai bătrân decât era în realitate. Cu siguranţă că şi ea era mistuită de curiozitate, să afle ce anume îl adusese pe nepusă masă sub acoperişul casei sale, şi încă într-o asemenea împrejurare. Intră deci, fără să şovăie, în fondul problemei.

— Elviro dragă, am nevoie de Doru.

— Trăieşte ascuns… îl informă ea, neaşteptat de repede.

— Unde?

— Nu te supăra, dragă Savel, dar nu pot să-ţi spun.

Deşi îi vorbise cu o prietenie făţişă, Demetriad tresări nemulţumit.

— De ce?

— Mi-a interzis să dezvălui cuiva ascunzătoarea. E drept, recunoscu ea, că nu pe tine te-a avut în vedere. Totuşi, trebuie să-l întreb, iar dacă el o să vrea să te vadă, totul va fi în regulă.

— Baremi e în Bucureşti? Spune-mi, ca să ştiu şi eu cum

să-mi rânduiesc vizitele… Doar natura legăturilor noastre nu ţi-e străină.

— La întrebarea asta pot să-ţi răspund pe loc: da, e în Bucureşti.

Demetriad reveni asupra ultimei idei.

— Cunoscând natura legăturilor noastre, îţi imaginezi cât de mult am riscat venind în ţară. Or, dacă m-am decis să risc, am făcut-o cu un scop.

— Înţeleg foarte bine, nu-i nevoie să te pierzi în explicaţii.

— De cât timp ai nevoie ca să-mi aduci răspunsul lui?

Cutele subţiri ce-i brăzdau fruntea se adânciră brusc; pleoapele îi acoperiră ochii. Expresia Elvirei în clipa aceea părea a unui om pierdut într-un calcul dificil.

— Cam de două ore, zise. Ai putea să revii în jurul orei cinci?

— Ai telefon în casă?

— Nu…!

— Spune-i că în zilele astea poate să iasă fără teamă din ascunzătoare. Dacă am ieşit eu, poate să iasă şi el.

— Bine, Savel, o să-i transmit.

Deodată, una dintre cele trei uşi ale sufrageriei se deschise încet, iar Demetriad nu avu nici cum s-o audă,

nici cum s-o vadă.

— Elvira dragă, nu mai e cazul să-mi transmiţi convorbirea voastră, răsună glasul unui bărbat.

Demetriad sări fulgerător de pe scaun, răsucindu-se în direcţia din care răsunaseră cuvintele *Rezidentului.*

— Doru!

— Eu, în carne şi oase!

Se aruncară unul în braţele celuilalt, într-o îmbrăţişare care sugera de la sine prietenia ce-i unea.

— Bată-te norocul să te bată! zise Demetriad după ce-l îndepărtă uşor. Mă, dacă te-aş fi întâlnit pe stradă, zău că nu te-aş fi recunoscut! Îl măsură cu un viu interes din tălpi şi până-n creştet. Ai o barbă ca de patriarh!

— A albit prea repede! le aminti Elvira că era şi ea pe acolo.

— Nu-i stă rău.

— Savel, te rog s-o scuzi pe Elvira că nu ţi-a spus din capul locului că sunt aici. A procedat după cum i-am cerut eu. Am stat ascuns până aseară, după cutremur. Primul drum l-am făcut la scumpa mea verişoară.

În ciuda bărbii mari, albe, care-l îmbătrânea, *Rezidentul* avea un glas viguros, de om încă tânăr.

— Măi Dorule… îi rosti Demetriad din nou numele, cu

dragoste în glas.

— Aşadar, ai venit! Pentru mine ai venit? „Rezidentul R-l a amuţit!” Titlu de roman, nu-i aşa?

Demetriad avea înaintea ochilor un bărbat sănătos, bine dispus, de parcă n-ar fi ieşit dintr-o ascunzătoare, ci dintr-o casă de odihnă. Căută să nu-şi exteriorizeze mirarea.

— Aşa e, Dorule, pentru tine am venit, confirmă Savel Demetriad. Trebuie să stăm neapărat de vorbă.

Doru, mângâindu-şi bătrâneşte barba, i se adresă verişoarei:

— Elviro, te rog să ne laşi. Sper să nu te ţinem prea mult departe de noi.

Până la cutremur, Savel Demetriad nu cutezase nicio clipă să se gândească la o eventuală întâlnire cu „R-1” al *Valahiei.* Tăcerea acestuia din ultimele trei luni îl determinase să-l considere ca şi mort. De aceea şi trecuse la organizarea unui nou nucleu… Acum însă ascultându-i glasul, studiindu-i gesturile, se felicita pentru ideea sa inspirată.

— Să ne aşezăm, propuse Doru, după ce Elvira ieşi din sufragerie.

Savel Demetriad îi dădu ascultare, mărturisind direct, fără patos, ceea ce gândea:

— Nu credeam că o să te mai întâlnesc vreodată, că o să mai stăm aşa cum stăm acum, unul în faţa celuilalt.

Rezidentul se aşeză şi el pe partea cealaltă, zâmbind sfătos şi mângâindu-şi barba.

— Aşadar, vrei să afli de ce am amuţit?

— Nu ştiu dacă poţi să-ţi dai seama cât sunt de fericit că pot asculta explicaţiile chiar din gura ta!

La ochi, Doru semăna cu vară-sa; erau la fel de arzători şi pătimaşi.

— Să ştii, dragă Savel, că prea multe nu am a-ţi spune. Se întristă şi tăcu, cercetându-şi mâinile puternice, delicate însă în conturul lor. Apoi îşi privi prietenul pe sub sprâncenele groase şi cărunte, aidoma bărbii. Acum trei luni şi mai bine, zise, „R-2" a dispărut fără urmă. Iar el era un om de bază cu relaţii întinse în cercuri militare.

Savel Demetriad se trase intrigat spre spătarul scaunului:

— Cum asta, a dispărut fără urmă?

— Trebuia să-mi transmită raportul curent. N-a venit la întâlnire. Locul întâlnirii – bodega „La carul cu bere". Conform regulilor conspirative, l-am aşteptat în ziua următoare, la aceeaşi oră, însă într-un alt loc, la braseria restaurantului „Ambasador". N-a venit. M-am alarmat. L-

am căutat cât se poate de camuflat acasă, la serviciu. Precum ştii, „R-2” era plantat într-un loc important de activitate. De peste tot, mi s-a semnalat ca fiind dat dispărut fără urmă. Atunci, aşa cum cer instrucţiunile, am ordonat celorlalţi doi agenţi din reţea întreruperea oricărei activităţi până la noi măsuri. Iar în ce mă priveşte, m-am dat şi eu la fund, căci reprezentam pentru „R-2” singura legătură. De atunci, trăiesc ascuns.

Demetriad îl asculta contrariat: nu pentru că asemenea situaţii nu ar fi putut fi verosimile, ci pentru cu totul alte motive.

— De ce nu mi-ai expediat niciun semn?… Aveai la îndemână trei mijloace de a-mi semnala: *Primejdie!*

— Îmi pare foarte rău, Savele, că n-am putut să apelez la niciunul dintre ele. Te rog să mă crezi că am analizat situaţia pe toate feţele… Dispariţia lui „R-2” e din cale afară de neobişnuită. Am comparat-o, în cele din urmă, cu o capcană inedită întinsă nouă. De aceea, am considerat că trebuie să mă dau la fund, fără a mai comunica în sus sau în jos.

— Între timp, cum a evoluat cazul dispariţiei lui „R-2”?

— În niciun fel. Ba într-unul, da. În două ziare, „Informaţia” şi „România liberă”, a apărut fotografia lui

„R-2” cu clasica întrebare: „Cine-l cunoaşte şi l-a văzut este rugat…” şi aşa mai departe. Este unul dintre cele mai bizare şi misterioase cazuri de dispariţie. Vreau, Savel, să mă înţelegi de ce am recurs la soluţia cea mai severă. Ştiu, îmi dau seama că v-am procurat nelinişti, spaime.

— Eram convins că v-am pierdut! şopti Demetriad.

— În schimb, eu, „R-3” şi „R-4” suntem, datorită măsurii mele, într-o siguranţă deplină. Nu crezi că-i un bun câştigat?

Se aşternu o linişte apăsătoare. Cei doi se măsurau lung, iscoditori, dornici să descopere la vreme semnele încrederii sau ale neîncrederii. Niciunul nu obosi în a susţine privirea celuilalt. Lui Demetriad nu-i rămase decât să pună întrebarea considerată de el a fi piatra de încercare a sincerităţii sale:

— Cu fondurile cum stai?

— Deocamdată, destul de bine, îl asigură Doru. Oricând îţi pot prezenta situaţia exactă a cheltuielilor. Până şi suma prevăzută să i-o transfer lui „R-2” a rămas neatinsă.

Savel Demetriad îl asculta atent, studiindu-i fiece mişcare. În cele din urmă, ajunse la concluzia că *Rezidentul* era acelaşi om cinstit căruia nu avea ce să-i reproşeze. Până la această absurdă întâmplare, se

comportase conform instrucţiunilor: rapoartele lui, fără a face gaură în cer, justificau fondurile investite de *Centru.* Fusese un legionar fanatic, continua să fie un duşman activ al rânduielilor politice din ţară. De ce l-ar suspecta? De ce ar fi preferat să trăiască ascuns?

— Cum vezi ieşirea din impas? reluă Demetriad firul discuţiei.

— Sincer să fiu, nu văd deocamdată nicio ieşire…

— Totuşi au trecut trei luni. Ai avut în acest răstimp vreun indiciu că securitatea s-ar interesa de tine?

— Nu!

— Şi atunci? Poate nu mai vrei să lucrezi? răsuci Demetriad problema pe o altă latură. În numele camaraderiei noastre, te rog, spune-mi-o direct! Ca să pot lua din vreme măsurile ce se impun. Poate ai obosit, Dorule? Oameni suntem şi înţeleg acest lucru. Eu însă trebuie să ştiu pe ce să mă bazez.

Rezidentul nu-l făcu să-i aştepte răspunsul, vorbi cu sfătoşenie:

— Savel, ne cunoaştem de prea mulţi ani ca să ne permitem să ne jucăm de-a v-aţi ascunselea. N-am obosit… Şi nici nu voi obosi. Sunt acelaşi. Vreau să-mi continui activitatea. Dar cum? Înainte însă de a-mi

răspunde, te oblig – da, da, Savel dragă, te oblig – să-mi spui dacă am procedat bine întrerupând orice legătură cu tine, cu „R-3” şi „R-4”?

„Ce aş putea să-i spun? se întreba Demetriad iscodindu-şi prietenul ascuns pe după barba aceea mare şi stufoasă, ca după o mască grotescă, cu sprâncene mecanice care se înălţau şi coborau la nesfârşit. Tocmai acum, când tentativa *Manfred-Rocco* de a pune bazele unui nou nucleu eşuase. Chiar dacă n-ar fi intervenit cutremurul, tot ar fi eşuat. Din pricina căderilor psihice ale lui *Rocco*. Mi-e limpede că Doru are nevoie de un vot de încredere. Da’ niciodată, în materie de spionaj, nu poţi să ai într-un agent – fie el chiar şi *Rezident* cu trecutul politic al lui Doru – o încredere deplină!”

— Văd că eziţi! îşi muşcă Doru buzele umede ce se conturau din adâncimea bărbii.

— Mi-ai cerut o părere care, în realitate, echivalează în ce priveşte relaţiile între „R-1” şi *Centru* cu o sentinţă. Nu pot s-o pronunţ chiar atât de uşor… Nu ezit, ci chibzuiese. Mi-ai pus o întrebare… Uite, îţi răspund. Tu eşti singurul în măsură să-ţi apreciezi eficienţa deciziei luate. Eşti aici, în mijlocul unor realităţi politico-sociale, într-un front deschis securităţii. Cum aş putea eu, de la 2.000 de

kilometri de tine, de ţară, să emit o judecată dreaptă? Sigur, mi-ar fi plăcut ca între *noi* şi *voi* să nu intervină nicio anomalie, susţinea el un punct de vedere care, în niciun caz, nu reprezenta o „fentă diplomatică”, ci chiar un principiu de activitate în acest complex domeniu al spionajului. Iar ca să fie convingător, îi aminti dictonul primului său instructor al Abwehr-ului: „Spionajul fără risc, e ca o femeie frumoasă fără…”

Rezidentul râse în barbă, arătându-şi dinţii mărunţi şi înnegriţi de nicotină.

— Îţi mulţumesc, Savele, pentru sinceritate!

— Dacă înţeleg bine, eşti decis să lucrezi pentru noi?

— Asta-i raţiunea existenţei mele! Vreau să lucrez!

— Cum te împaci cu Elvira? dori Savel Demetriad să afle înainte de a se ocupa de dorinţa *Rezidentului* de a lucra.

— Ca şi înainte, foarte bine! Concepţia noastră politică n-a suferit nicio alterare. M-a ajutat şi mă ajută.

— Îţi cunoaşte legăturile, tehnica menţinerii lor în cadrul rezidenţei?

— Nu… Execută doar ceea ce-i cer eu!

— Foarte bine! Acum, mai precizează-mi un lucru: părăsind ascunzătoarea şi venind aici, ai fost văzut de

cineva?… Te-ai întâlnit cu vreun prieten?…

— Pregăteşti o soluţie? se învioră *Rezidentul.*

— Exact, sfinţia ta!

— Nu, nu m-am întâlnit cu nimeni. Nu cred că cineva ar fi în stare să mă recunoască.

— Aveai o prietenă, relaţia voastră s-a menţinut?

Doru închise ochii şi-şi strânse gura a durere. Observând reacţia celuilalt, Demetriad rămase în aşteptare. Auzi după timp:

— Locuia pe Hristo Botev, în blocul care s-a prăbuşit.

— Poate că totuşi n-a… Demetriad tăcu brusc, gândind că tot ce-i era dat să trăiască venea parcă în sprijinul planului său de acţiune, de reactivare a reţelei.

— Era acasă! Îi telefonasem, de unde mă găseam, înainte de cutremur. Tu rumegi ceva, Savele?

Demetriad clătină din cap, în timp ce pe chip i se înstăpâni o expresie gravă, ca de judecător care, de la înălţimea poziţiei sale se pregătea să rostească verdictul. Rosti fără să i se clintească niciun muşchi al feţei:

— Tu, Dorule, trebuie să mori!

Rezidentului i se păru că nu auzise bine şi se aplecă spre masă, împingându-şi bărbia înainte.

— Ce-ai zis?

— Tu, Dorule, trebuie să mori! repetă Demetriad sentinţa şi, uitânduse la ceas, adăugă: Trebuie să mori chiar în noaptea asta.

— Ai înnebunit!? reacţionă *Rezidentul* ridicându-se revoltat în picioare.

Demetriad lăsă să-i răsară în colţul gurii un zâmbet misterios.

— Şezi! îi zise prietenos.

Dezorientat, trăgând mereu cu coada ochiului spre uşa pe unde ieşise vară-sa, Elvira, *Rezidentul* îşi reluă locul.

— Uite, Dorule, cum îţi propun eu să mori. Ascultă-mă cu atenţie… Dacă n-o să-ţi fie pe plac ce moarte ţi-am ales, atunci o să-mi propui tu alta…

Şi Savel Demetriad se apucă să-i expună *Rezidentului „R-1”* cum îi vedea sfârşitul.

PARTEA A DOUA

I. URME PE MOLOZ

1

Institutul de medicină legală	5 martie 1977
„Mina Minovici”	ora 16,30
Bucureşti	
strada Căuzaşi nr…	

PROCES-VERBAL NR. 37.

(Extrase)

Cadavrul de sex masculin a fost ridicat în noaptea de 4/5 martie a.c. de pe ruinele blocului „Continental” (…) Asupra mortului nu s-a găsit nicio legitimaţie care să permită identificarea (…) Identificarea este îngreunată consiilerabil şi de faptul că faţa mortului este complet zdrobită (…)

Semnalmente:

Vârsta: **55 – 60 ani.**

Înălţimea: **1,78 m.**

Părul: **Şaten, tuns scurt, cu cărare în partea dreaptă.**

Braţele: **Cam scurte faţă de înălţime. Muşchiuloase. Decedatul trebuie să fi practicat sportul cu greutăţile.**

În degete nicio verighetă sau inel.

Pieptul: **Puternic. Muşchiulos. Configuraţie atletică. Smocuri de păr ce coboară până spre abdomen.**

Picioarele: **Puternice, păroase. La piciorul stâng, între genunchi şi gleznă, o cicatrice provocată de un glonte ce a perforat muşchiul (…)**

Detalii cu privire la îmbrăcăminte: **Costumul gri – uni, croiala modernă, cu marca firmei „Neckerman Royal”. Pardesiul din stofă homespun, cu eticheta aceleiaşi firme. Cămaşa albă, nr. 41, poartă eticheta firmei „Jil”. Chiloţi tip slip. Cravata din mătase naturală: dungi late, roşii şi albastre, în diagonală.**

Ciorapii gri închis. Pantofii negri, cu toc înalt, de provenienţă tot străină.

Obiecte găsite asupra decedatului: **(Vezi punga de plastic nr. 37/5. III. 1977). Un pieptene negru de fabricaţie**

românească, o batistă albă, un pix şi un stilou „Pelikan”, un bilet I.T.B., tip mijloace de transport în comun.

Ipoteză: După toate detaliile vestimentare, decedatul pare a fi un cetăţean străin.

Observaţii: Sâmbătă, 5 martie a.c., ora 11,30, tânărul Trancă Bogdan, trecând pe aici, în vederea identificării unor decedaţi, ne-a declarat că el este cel care a coborât cadavrul nr. 37 de pe ruinele blocului „Continental”, aşezându-l pe trotuarul de pe strada Ghica, de unde a fost ridicat de ambulanţele Salvării.

Trancă Bogdan se legitimează cu Buletinul de identitate (…) şi domiciliază pe strada Anton Pann nr. 113… sectorul…

2

Colonelul Panait lăsă să-i cadă din mână documentul Institutului de medicină legală. Făcu apoi un efort să-şi ţină fruntea sus şi să-şi privească neclintit colaboratorii convocaţi de urgenţă la o şedinţă de lucru. Frunză, ca întotdeauna, era în dreapta sa; Lucian în stânga. De afară se auzea vuietul celor care acţionau în apropiere, unde se năruise un colţ al hotelului *Victoria.* Veşti grave, îndoliate, soseau fără contenire.

Alegând din paharul de plastic un creion gri, Panait îi ceru lui Lucian să-şi spună părerea. Deşi se aştepta la o asemenea invitaţie, maiorul îl studie cu o desperare mută, de parcă l-ar fi rugat să-l ierte şi să fie lăsat să rătăcească în voie, îndurerat, printre imaginile sângeroase culese la morgă, chinuitoare şi obsedante. Îşi descleştă în cele din urmă maxilarele:

— E sau nu cadavrul lui Savel Demetriad? se întrebă Lucian uitându-se fugitiv în juru-i, ca şi când ar fi căutat o scăpare. S-ar părea că da, judecând după câteva date esenţiale: vârsta aproximativă a decedatului, îmbrăcămintea. Dacă acceptăm această ipoteză sugerată de Institut, atunci s-ar cuveni să ne intrige absenţa

oricărui act de identitate.

— Vrei să spui, a paşaportului, îi sări Frunză în ajutor jucându-se în mână cu o ţigară pe care nu se mai hotăra s-o aprindă, deşi colonelul îi îngăduise acest lucru.

— Da. Paşaportul, portvizitul i-au dispărut. Dacă ar fi plecat de la hotel fără ele, le-am fi găsit în cameră, la percheziţie. Deci suntem obligaţi să credem fie că s-au pierdut – în timp ce cadavrul era scos de sub dărâmături – fie că i-au fost sustrase.

Panait îşi notă ceva în agenda de serviciu, apoi îşi îndemnă colaboratorul să continue.

— Absenţa unei legitimaţii îngreunează cercetarea, întârzie concluzia atât de necesară. Faptul că îmbrăcămintea celui decedat este de provenienţă străină, occidentală, reprezintă doar în parte un element ajutător. Căci la fel de bine, decedatul poate să fie şi român. De pildă, funcţionar la o firmă de comerţ exterior. Să reţinem amănuntul, că în blocul „Continental" îşi avea sediul o societate română de import-export; să mai reţinem apoi că peste drum îşi are sediul Ministerul Comerţului Exterior.

Panait se folosea acum de creion ca de o baghetă, dirijând astfel discuţia.

— Dacă decedatul este un român, aşa cum susţii…

— … cum presupun, îşi corectă Lucian şeful fără ca acesta să se supere.

— … cum presupui, scuză-mă, vom afla în maximum două-trei zile. Dispariţia sa nu poate să nu fie semnalată de familie sau de întreprinderea unde lucrează.

— Chiar şi dacă avem de-a face cu un român, absenţa actelor de identitate tot trebuie consemnată ca atare.

— Poate că omul locuia chiar în bloc! sublinie colonelul o altă posibilitate.

Lucian îşi opri privirile rugătoare pe chipul tras al şefului.

— Vă supăraţi, tovarăşe colonel, dacă o să abandonez şi eu bomboanele de mentă şi o să trec la tutun?

Frunză schiţă un zâmbet de mulţumire; îi împinse pachetul de ţigări.

— Presimt că o să mă forţaţi şi pe mine să revin la nicotină! zise Panait.

— Mai există un amănunt care mă determină să cred că nu avem de-a face cu cadavrul lui Savel Demetriad… Rezultă din documentul Institutului că Bogdan Trancă l-a scos în stradă *de pe ruine.*

— Dacă *de pe ruine* sau *de sub ruine,* treaba nu-i prea clară, spuse Panait agitând „bagheta”.

— De acord. Ultimul raport al lui Voicu ni-l semnalează pe Demetriad intrând în curtea bisericii. El, cel mult, putea să-şi găsească sfârşitul – şi cu siguranţă că şi l-a găsit – sub dărâmături. Nu avea cum să ajungă pe dărâmături.

— Din fericire pentru noi, procesul verbal ni-l semnalează pe tânărul Trancă Bogdan. Să apelăm la el pentru un plus de informaţii. Caută-l şi ia urgent legătura cu dânsul.

Lucian fuma uitându-se, nu fără compasiune, la punga de bomboane abandonată undeva în dreapta sa. Zise:

— V-aş cere şi permisiunea de a-l vizita pe căpitanul Bălan la spital. Vreau să-l rog să-mi precizeze câteva amănunte vestimentare ale lui Savel Demetriad.

— Foarte bine! Cu o condiţie – să nu-l soliciţi prea mult cu întrebările. Starea lui e destul de gravă.

Frunză dădu de înţeles că în problema asta ar avea un cuvânt de spus.

— Fără îndoială, suntem obligaţi să clarificăm dispariţia lui Demetriad: şi-a găsit sau nu moartea la cutremur? Verificările iniţiate de noi încă înainte de seism au nevoie de o concluzie clară. În acest sens, adică în scopul clarificării identităţii cadavrului, aş avea de

semnalat un element ajutător.

Şi pentru că maiorul Frunză tăcea, Panait îi reproşă:

— Ai început şi tu să vorbeşti ca în romanele poliţiste, în suspansuri…

— În camera 220, a rămas intactă toată îmbrăcămintea lui Savel Demetriad, continuă Frunză, fără a lua în seamă gluma colonelului. Să-i cerem procurorului să nu dispună încă îngroparea decedatului nr. 37, presupus a fi Savel Demetriad, până ce nu verificăm cum i se potrivesc pantofii şi un costum de haine de la hotel.

— Da, da! Soluţia-i bună! încuviinţă Panait. Ce zici Vizirule?

— Fără a renunţa la cele două măsuri enunţate anterior, e bine să se procedeze cum a propus tovarăşul maior Frunză în ceea ce priveşte garderoba lui Savel Demetriad.

Panait ridică creionul la înălţimea tâmplei.:

— Îmi pare că în chestiunea asta s-a spus totul. Aşa e? Da? Putem să trecem mai departe?

Frunză înţelese, deschise agenda de lucru: în paginile sale notase succint ideile rezultate din discuţia purtată cu Jeni Tonceanu. Se uită la ceas şi începu să-şi prezinte raportul. După vreo douăzeci de minute, se apropie de

încheiere:

— La despărţire i-am cerut să-mi dea o declaraţie scrisă, sublinie Frunză trăgând cu sete din ţigară, dornic parcă să se răzbune pe toate şedinţele de lucru când fumatul îi fusese interzis. Jeni Tonceanu susţine că a văzut aparatul atârnând în vestibul, pe cuier. De la frumuşica noastră, pentru că mai dispuneam de ceva timp, am hotărât să trec pe la fosta iubită din tinereţe a lui Savel Demetriad. Ce credeţi că mi-a fost dat să constat la faţa locului? Că de când fiinţează strada Triumfului n-a avut parte de nr. 175, strada terminându-se pe partea dreaptă la 87, iar pe stânga la 92. Deci o primă nepotrivire. Frunză strivi cu ciudă mucul ţigării, după care scoase din agendă hârtiuţa ridicată de la Jeni Tonceanu şi i-o întinse colonelului precizând: e scrisul ei. Fie că a notat greşit adresa, fie că i-a fost dictată greşit.

Panait aruncă o privire peste scrisul salariatei „Hotelului Nord”.

— Să recapitulăm, propuse el, agitându-şi creionul, Savel Demetriad încearcă să şi-o apropie pe Jeni Tonceanu, se împrietenesc; el o cere în căsătorie… ea îl refuză. Bătrânul o invită la plimbări nostalgice, apoi la bar…

Frunză atrase atenţia amintind:

— Nu la orice bar, ci numai la „Continental”!

— Reţinut! Apoi, îi mai cere un serviciu… să ia un prim contact cu iubita lui din tinereţe…

Lucian, care până atunci ascultase fără să intervină, zise deodată:

— Pe undeva, îmi pare că a survenit o eroare.

Panait surâse, dându-i astfel de înţeles că şi el se împiedicase de acelaşi lucru.

— În carnetul său de însemnări, Savel Demetriad fixează cartierul copilăriei sale în Grant, urmă Lucian, cu mâna aşezată pe pachetul de ţigări, ceea ce corespunde cu unele date ce le deţinem. Or, în plimbarea cu Jeni Tonceanu, el îi prezintă zona Traian, fostă Tabacu, fostă Labirint – actualmente Ghenadie Petrescu – drept cartierul copilăriei. Inadvertenţa este flagrantă.

— Da, aşa e! îi dădu colonelul dreptate. Aş mai spune un lucru. Până aseară, când îl mai aveam sub ochi pe Savel Demetriad, nu deţineam niciun fapt care să ne permită să-i punem sub semnul îndoielii onestitatea turistică. Astăzi nu-l mai avem pe dumnealui, în schimb am intrat în posesia unor elemente care trezesc suspiciuni justificate. Într-adevăr, una scrie dumnealui în carneţel şi

alta rezultă din plimbarea cu Jeni Tonceanu. Panait se uită la Frunză. Deci zici că i-a arătat lui Jeni Tonceanu fotografia fostei sale iubite.

— Da, fotografia din album.

Colonelul se ridică – cu prilejul ăsta aprinse şi lumina – luă de pe birou albumul lui Savel Demetriad, reveni în capul mesei şi-l deschise exact la fotografia acelei tinere femei care-i atrăsese atenţia. O scoase cu mişcări încete din colţarele filei. Zise:

— Mai mult ca sigur că-i vorba de dumneaei. Pledează ştampila de pe verso, ca şi anul când a fost făcută – 1939.

Din mâna colonelului fotografia trecu în cea a lui Frunză, apoi în cea a lui Lucian, de unde reveni iarăşi sub ochii şefului.

— Albumul ăsla confirmă crizele de nostalgie ale lui Savel Demetriad. Totul ar părea în ordine, dacă… Panait clătină din cap, ca şi când ar fi dorit să sugereze că toate necazurile lor îşi aveau originea în acest *dacă* de care se loveau mereu ca de un zid. *Dacă* n-ar exista o contradicţie izbitoare între însemnările lui din care rezultă că încă din primele zile ale călătoriei sale în Romania s-a descurcat foarte bine singur, şi între dorinţa de a fi însoţit. Călăuzindu-se mereu după acelaşi principiu pedagogic,

colonelul îşi întrebă colaboratorul din dreapta sa: Presupun că te-ai gândit şi la unele măsuri?

Frunză aruncă o privire pe agendă şi răspunse:

— Da, tovarăşe colonel, m-am gândit. Prima măsură: să verificăm la arhivele Evidenţei populaţiei dacă a existat în 1939 o domnişoară Chitlaru Mimi, devenită apoi doamna Govoreanu Mimi.

— De acord! De treaba asta o să mă ocup chiar eu. Continuă, te rog! îl îndemnă colonelul.

— A doua măsură: să o invit şi eu pe Jeni Tonceanu la o plimbare pe strada Ghenadie Petrescu, ca să-mi arate casa cu cele trei sonerii, care reprezintă cea mai *tare* amintire din copilăria lui Savel Demetriad.

— Cu ce scop? vru Panait să ştie.

— Cu scopul de a constata dacă există o concordanţă între declaraţia ei şi cele de pe teren.

— De acord! O să-i arăţi şi fotografia domnişoarei din album… Tu, Vizirule, ce părere ai?

— Cred că sunt măsuri bune, rezultate din analiza concretă a situaţiei. Deşi, dacă Savel Demetriad şi-a găsit moartea la cutremur, nu văd la ce mai e necesară toate truda noastră.

Lui Panait nu-i făcu o impresie prea bună scepticismul

celui mai bun colaborator al său. Îi acordă însă circumstanţe atenuante, aşa cum, în prezent, acorda multora – şocul cutremurului şi oboseala. Întrebă:

— Nu crezi că Savel Demetriad căuta ceva?

— Ba da…

— Şi atunci?

Lucian Viziru nu răspunse, dădu astfel de înţeles că îşi însuşeşte acest punct de vedere. Şi, pentru că privirile stăruiră în continuare asupra sa, vorbi:

— Cred că şi Jeni Tonceanu merită ceva mai multă atenţie. Brusc, îşi aminti: Şi-apoi, aparatul foto.

Panait îşi mută privirea spre Frunză:

— Chiar aşa, am uitat de aparatul foto, aşa cum am uitat de violarea cameri 220.

— În problema, asta, eu aş fi de părere să ne mulţumim cu ipoteza că, după cutremur, un *şacal* a dat târcoale prin camere. Pur şi simplu, să fure la înghesuială… Socot că este mai important să iniţiem mai întâi verificarea unor date cuprinse în declaraţiile lui Jeni Tonceanu, iar pe urmă, dacă o să mai fie cazul, să ne ocupăm şi de furtul aparatului.

— Chiar crezi că „omul în loden” n-o să mai apară?

— Cum vă văd şi mă vedeţi! îi dădu Frunză toate

asigurările.

— Tot în legătură cu violarea camerei şi dispariţia aparatului foto, reveni Lucian asupra temei, cred că s-ar cuveni verificată şi Iosefina Badea…

— De ce? Colonelul îl prinse pe Lucian în focul privirilor sale de oţel.

— N-o prea înghite pe juna sa colegă şi nu m-ar mira, cunoscând relaţia dintre ea şi Demetriad, să încerce s-o compromită.

— Mergi prea departe, îi reproşă colonelul Panait cu blândeţe. Zic să ne oprim aici. Fiecare ştie ce are de făcut? Iar acum, înainte de a ne despărţi, aş vrea să vă aduc la cunoştinţă o *Notă* a compartimentului de contrainformaţii militare, condus de colonelul Teodoru. Deschise o mapă cu coperţi negre, din plastic, şi citi:

Vă aducem la cunoştinţă că în noaptea de 4 spre 5 martie a. c., imediat după puternicul cutremur de pământ de la ora 21.22, serviciul nostru de specialitate a interceptat în eter un schimb de mesaje codificate între două posturi de emisie şi recepţie aflate în afara evidenţelor noastre oficiale. (Vezi anexa nr. 1). Colonelul Panait îşi ridică ochii de pe *Notă,* explicându-le:

— E vorba de un raport de specialitate privind coordonatele şi frecvenţele celor două posturi. Apoi citi din nou:

În decurs de 14 ore, posturile interceptate au comunicat de patru ori la ceasuri diferite (Vezi anexa nr. 2).

După o scurtă pauză, Panait mai spuse:

— Acum, cred că vă daţi seama că există o legătură între verificările noastre şi mesajele trimise în eter. De aceea, conducerea ne atrage atenţia că, în condiţiile stării de necesitate determinate de seism, războiul din umbră nu încetează nicio clipă, că schimbul de mesaje ar putea să reprezinte un indiciu că undeva, în taină, se pregăteşte o acţiune împotriva statului nostru şi că, în consecinţă, vigilenţa organelor noastre contrainformative trebuie sporită. Ei, băieţi, întrebări aveţi? Cu un gest scurt închise mapa. Nu? E în ordine! Atunci, la treabă!

Cei doi maiori se ridicară simultan. Panait, vrând să înveselească puţin atmosfera, adăugă:

— Iar tu, Frunză, bagă de seamă să nu te încurci cu Jeni Tonceanu!

Amintindu-şi că nu era lipsit de replică, maiorul

răspunse:

— Ehei, tovarăşe colonel, vă asigur că mi-ar face repede rost de un shop – iar nivelul meu de trai ar sălta dintr-odată. Mi-ar aduce-n dugheană o mulţime de muşterii!

3

Duminică, 6 martie, maiorul Lucian Viziru trecu pe la domiciliul lui Bogdan Trancă. Din păcate, nu-l găsi acasă, deşi ora era matinală. Părinţii băiatului – doi bătrâni simpatici – îl lămuriră, nu fără mândrie, că fiul lor plecase încă din zori să ajute la salvarea oamenilor de sub dărâmături. Maiorul se văzu nevoit să-i lase câteva rânduri: îi explica în ce scop îl căutase şi-l ruga să-i telefoneze cât mai urgent la Ministerul de Interne.

În drum spre sediu, Lucian făcu un ocol: se abătu pe la spitalul unde lucra Lia. N-o mai văzuse din noaptea cutremurului. Se îngrozi urmărind acel du-te-vino interminabil al brancardierilor. Avu ghinion şi la spital. Nu izbuti să dea ochi cu soţia; era în sala de operaţii, iar o colegă, lividă şi cu cearcăne sub ochi, l-a sfătuit să n-o aştepte, căci nu exista nicio şansă să iasă de acolo chiar atât de repede. Nu avu încotro. Îi lăsă şi ei câteva rânduri, o rugă să nu se îngrijoreze de *ăl mic,* că se poartă ca unu mare, că tanti Mărioara are grijă de el. Ieşi din spital cu senzaţia apăsătoare că scăpase din infern. Doar prin filmele de război mai văzuse targă lângă targă, pat lângă pat şi oameni schilozi împachetaţi în vată şi feşe.

„De ce? urla înlăuntrul său un glas încărcat de revoltă. De ce? De ce? De ce să fim mereu nevoiţi s-o luăm de la capăt?”

Scăpă de imaginea sângeroasă ce-l însoţea cu ură parcă pretutindeni doar când ajunse la sediu şi când i se raportase că-l căutase Trancă Bogdan: acesta făgăduise că va reveni cu telefonul peste un ceas. Într-adevăr, se ţinu de cuvânt… Iar Lucian auzi în receptor un glas răguşit:

— Unde te găseşti în momentul de faţă? îl întrebă maiorul.

— La blocul „Continental”, îi răspunse.

— Atunci, iată ce te rog: coboară spre Cişmigiu. Acum e 10,35… Peste douăzeci şi cinci de minute te aştept la intrarea în Cişmigiu, dinspre „Spicul”! Ştii unde?

Tânărul, amuzat probabil de întrebare, râse potolit, şi-l asigură că ştie unde-i „Spicul” şi că va fi punctual.

— Dar nu vă cunosc!

— O să port un pardesiu bleumarin. În mână, ca să fii ceva mai sigur, o să ţin un număr din revista „Pentru Patrie”.

— Pe mine o să mă recunoaşteţi imediat, că port o salopetă veche, iar pe cap un basc ponosit şi, bineînţeles, prăfuit.

Bogdan Trancă se ţinu de cuvânt. Maiorul îl recunoscu de departe: văzu venind direct spre dânsul un tânăr înalt, voinic, parcă prea spătos în salopeta aceea veche, ce o purta firesc.

Îşi strânseră mâna voiniceşte şi Lucian avu senzaţia că i se realizase, cu prilejul ăsta, o misterioasă transfuzie de energie.

— Să mergem, propuse Lucian, să căutăm o bancă şi să stăm de vorbă.

Tânărul nu se împotrivi; ziua era învăluită toată în praf, luminată de un soare rece… Din înalturi cineva presăra întruna cenuşă deasupra oraşului. Se opriră la o bancă din apropierea debarcaderului. Lacul, fireşte, era pustiu, iar bărcile de agrement priponite fremătau neliniştite pe valurile apei, acoperită şi ea de un strat gros de praf.

— Fumezi? Lucian nu mai aşteptă răspunsul şi-i întinse pachetul de „Carpaţi”. În aceeaşi clipă, îşi aminti că dacă, prin absurd, întâlnirea lor ar fi avut loc vineri, cu siguranţă că i-ar fi întins punga cu bomboane de mentă…

Bogdan Trancă părea mai mult intrigat decât curios de această întâlnire provocată de un ofiţer de securitate. Lui Lucian acel licăr, descoperit în ochii băiatului, îi era familiar.

— Am să încerc să fiu scurt şi la obiect, deschise Lucian discuţia. Stăteau la extremităţile băncii şi se vedeau reciproc la fel de bine. În seara cutremurului, aşa cum rezultă dintr-un document al Institutului de medicină legală, ai scos de la „Continental” cadavrul unui bărbat.

— Aşa e! Am scos mai multe, dar dumneavoastră vă referiţi desigur la cel pentru care am semnat un proces-verbal? Tânărul, deşi înalt şi cu statură atletică, de înotător, avea o faţă netedă, rumenă, ca de adolescent.

— Da, da, la cel cu faţa zdrobită!

Aha! zâmbi trist Bogdan Trancă. A fost primul mort din viaţa mea de care m-am atins.

Glasul tânărului era în continuare calm şi egal, iar maiorul Lucian, ascultându-l, se gândea că are în faţă o fiinţă de-acum călită, trecută prin „flăcările” unui război declarat oamenilor de forţele nestăpânite ale naturii. Socoti că amintirea acelei nopţi când pământul se zguduise preţ de un minut nu-l mai tulbura şi-l întrebă: |

— Unde te-a surprins cutremurul?

Flăcăul în salopetă zâmbi din nou, de parcă întrebarea i-ar fi trezit brusc o imagine dragă. Vorbi ca şi când ar fi vrut să-şi scuze zâmbetul:

— Unde m-a surprins? Chiar aici, în Cişmigiu, pe o

bancă, la rotonda scriitorilor, cu prietena mea. Nu m-am speriat, deşi am văzut întunericul brăzdat de fulgere inexplicabile. Am auzit şi nişte zgomote – veneau din străfunduri. Mi-am condus prietena… Acasă, la dânsa, totul era în ordine, aşa că am plecat imediat mai departe.

— Cum ai ajuns la „Continental”?

— Prietena mea locuieşte în apropiere, pe Intrarea Zalomit. Aşa că, după ce m-am despărţit de dânsa, am luat-o în sus, pe bulevard, spre Universitate.

— N-ai dat mai întâi pe la ai tăi? se interesă Lucian urmărind să obţină o imagine cât mai exactă a celor petrecute.

— Părinţii – i-aţi cunoscut? Sunt pensionari – ieri s-au înapoiat de la Herculane. Nu aveam niciun motiv să alerg spre casă.

— Ai putea să-mi precizezi când ai ajuns în dreptul „Continentalului”?

— Cum să nu! În Comunicatul apărut astăzi în ziare, se precizează ora cutremurului – 21.22. La părinţii prietenei mele n-am stat mai mult de un sfert de oră. Cred că am făcut aproximativ treizeci-patruzeci de minute până acolo. Bineînţeles că m-am mai şi oprit de câteva ori.

Lucian scoase din buzunar un carneţel şi notă şi el ceva.

— Deci cam pe la orele zece şi un sfert, zece şi jumătate?

Bogdan Trancă dădu afirmativ din cap, apoi ca un şcolar cuminte aşteptă întrebarea următoare a ofiţerului.

— Povesteşte-mi cum ai ajuns la cadavrul cu faţa zdrobită.

După o scurtă gândire, tânărul reacţionă cu o vehemenţă pe care Lucian, în primele secunde, nu ştia cum trebuie să o înţeleagă.

— Nu, nu! Mai întâi o să vă explic de ce m-am oprit la „Continental" şi de ce nu, să zicem, la blocul din Academiei sau la „Dunărea". Căci există o explicaţie. Odată cu „Continentalul" s-a mai prăbuşit uh bloc, cel vecin, de pe strada Bibliotecii. În clădirea asta locuia şi poeta Veronica Porumbacu pe care am cunoscut-o. Ştiţi când?

Lucian nu-l întrerupse: înţelese că Bogdan Trancă simţea nevoia să povestească şi să repovestească cele trăite în noaptea cutremurului.

— Să vedeţi, am făcut liceul la „Dimitrie Cantemir". Într-a noua, frecventam Cercul de literatură. Îmi plăcea româna, scriam versuri. Eram foarte tânăr pe atunci, glumi el. Talentat, toţi vedeau în mine un viitor poet...

Numai eu ştiam că o să-mi treacă şi mi-a trecut.

Nu cocheta cu sine însuşi. Lucian îl asculta şi-i urmărea cu atenţie fiece cuvânt şi gest. Între graniţa frazelor şi expresia figurii sale exista o concordanţă deplină.

— Poeta fusese invitată să participe la o şedinţă a Cercului, aşa se face că eu am fost trimis să o iau de acasă şi s-o conduc la liceu. Eram emoţionat, intram pentru prima oară în casa unui scriitor. Am rămas înmărmurit când am descoperit o casă înţesată de cărţi… Cărţi… cărţi… un univers al cărţilor… În momentul când am auzit că cele două blocuri s-au prăbuşit, mi-am amintit de poeta Veronica Porumbacu şi de locuinţa ei plină de cărţi… M-am pomenit alergând într-acolo. Nu ştiam, în momentul acela, ce voiam…

Obosise sau avusese doar senzaţia că se sufoca… Tăcu brusc şi trase aer în piept. Încerca, de fapt, să-şi ascundă tulburarea. După un timp, continuă cu glas scăzut:

— Pe omul cu faţa zdrobită l-am zărit la lumina lunii. Era singurul trup omenesc ce se vedea la suprafaţă.

Lucian sesiză ceva şi insistă.

— Stai! Stai, băiete! C-ai spus un lucru care mă interesează. Ce înseamnă: „…se vedea la suprafaţă?”

— O să înţelegeţi imediat, tovarăşe maior. Cadavrul nu

era acoperit de moloz sau de cărămizi… De jos, unde mă găseam eu cu inima bălându-mi nebuneşte, părea un om care dormea… Jur-împrejur era o linişte de groază… Poate mai erau şi alţi morţi la suprafaţă, dar eu către acesta m-am îndreptat, cu gândul să întreprind ceva.

— În ce punct te aflai când ai văzut cadavrul? îl întrebă deodată Lucian.

— Mă aflam pe Ghica, cu gândul să ajung în strada Bibliotecii.

— Cu spatele la Spitalul Colţea?

— Da…

— Binee! zise Lucian ca un profesor mulţumit de răspunsul elevului. Ai urcat, ai ajuns la el. Descrie-mi acum poziţia cadavrului!

Înviorarea pe care ofiţerul o simţise cu puţin timp în urmă se preschimbase într-o bucurie stăpânită: presimţea că era pe cale de a stabili ceva… ceva foarte important, ce îi va îngădui apoi să ajungă la descoperiri senzaţionale.

— Când te uitai la el ziceai că doarme… repetă Bogdan Trancă.

— Cum? Într-o rână? Pe spate?

— Pe burtâ! întări tânărul pe un ton categoric.

— Pe burtă… şi era complet la suprafaţă?

— Complet!

— Nu căzuse nimic peste el?

— Aşa cum v-am mai spus, insistă Bogdan Trancă. Ziceai că doarme… L-am şi strigat de câteva ori… atât de mult am crezut că omu’ doarme. Cu un braţ – cel drept – ridicat deasupra capului. Iar cel stâng îi stătea în poziţie normală.

— Adică în jos, de-a lungul trupului? ceru Lucian noi confirmări că tânărul memorase totul în cele mai mici amănunte.

— Da! L-am întors şi numai atunci i-am văzut faţa făcută zob. Arăta de parcă fusese pocnit cu o placă sau cu ceva plat.

— Poate de o cărămidă?

— N-ar fi exclus.

— Hainele, pardesiul cum erau?

— Intacte…

Lucian îşi coborî ochii pe agendă: fără să vrea, retrăi în gând, cu aceeaşi intensitate, momentul în care văzuse morţii înşiruiţi în curtea Institutului de medicină legală, apoi revăzu cadavrul necunoscutului. Descrierea lui Trancă fusese foarte plastică. Ca *şi când ar fi fost pocnit cu o placă.*

— În apropierea lui n-ai observat nimic, o servietă sau vreun alt obiect care să-i fi aparţinut?

— Nu ştiu, înălţă tânărul din umeri. Nu-mi aduc aminte să fi văzut, dar nu sunt prea sigur.

— Cum ai procedat în continuare?

— Am încercat să-l ridic, povesti el, era tare greu. Aşa am aflat că morţii sunt grei. M-am uitat în jur, am văzut un om în apropiere. Subit, Bogdan Trancă suspină dureros. L-am chemat în ajutor şi, împreună, l-am cărat şi l-am pus pe trotuar, alături de alţi morţi.

— N-ai fost tentat să afli cine-i mortul?

— Să-l identific? Hm! Eu nu… Celălalt da, l-a căutat prin buzunare.

— Cum? Cum? sări Lucian, ca şi când ultimele vorbe ale lui Bogdan Trancă l-ar fi trezit din somn.

— Zicea că aşa se obişnuieşte pe front, în vederea stabilirii identităţii.

— Şi a găsit vreun act asupra mortului?

— Nu!

— Nu cumva, buzunărindu-l, i-a sustras totuşi ceva?

Bogdan Trancă îşi întoarse încet, foarte încet, faţa spre maior: avea pe chip o expresie contrariată. Chibzui înainte de a răspunde, cel puţin aşa i se păru lui Lucian

Viziru.

— Să ştiţi, n-am fost atent la ce făcea… Asta o ştiu foarte precis. Mă uitam înnebunit la dărâmăturile celor două blocuri. Începeam să-mi dau seama de dezastru… În schimb…

Lucian îl întrerupse, dacă ar fi ştiut ce vrea să-i spună, n-ar fi făcut-o.

— Stai, băiete, stai! Deci omul ăsta l-a căutat prin buzunare, iar tu, în vremea asta, te uitai în altă parte şi n-ai văzut dacă a găsit sau nu vreo legitimaţie? Dacă i-a sustras sau nu portvizitul, să zicem?

— Da, aşa e! Mi-a spus însă că n-a găsit niciun act.

— Ştii cumva cine e omul ăsta? Şi-a spus numele?

Tânărul îşi umezi buzele şi, după ce trase din nou aer în piept, zise:

— Tovarăşe maior, daţi-mi voie să vă relatez un fapt… un fapt ce-l găsesc foarte suspect. Deşi e caraghios ca în dezastrul care s-a abătut asupra noastră să crezi că pot exista fapte suspecte…

Lucian îi zâmbi prietenos, cu o înţelegere binevoitoare.

— Vorbim de mai bine de douăzeci de minute de fapte suspecte. Crezi, de pildă, despre mine că sunt un caraghios?

— Vă rog să mă scuzaţi… Altceva am vrut să spun… Momentul e crâncen, sângeros, dureros. În asemenea momente grele pentru ţară, pentru fiecare om, n-ar trebui să existe niciun act sau gest care să stârnească bănuieli… Ştiu, e o prostie, dar asta gândesc eu acum.

— Relatează-mi, mai bine, faptul acela suspect, îl îndemnă Lucian. Ce să fac, am şi eu o slăbiciune profesională: mă atrag faptele suspecte.

— Ei bine, tovarăşe maior, ieri, când am fost la morgă, l-am descoperit printre morţi pe omul care mă ajutase să car cadavrul.

Lucian simţi cum carnea i se încrâncenează. Tăcură. Se făcu o linişte grea, de parcă lumea s-ar fi prăbuşit peste ei ca o lespede.

— Eşti sigur că…? murmură într-un târziu maiorul.

— Cum vă văd şi mă vedeţi! Am crezut că visez, că mi se pare.

— După ce l-ai recunoscut? reveni maiorul la liniştea sa de investigator.

— După chip, după îmbrăcăminte şi, mai ales, după o aluniţă ce o avea sub ochi. Am reţinut acest amănunt…

— Deci faptul ca atare l-ai găsit suspect?

— Tovarăşe maior, se aprinse Bogdan Trancă pe

neaşteptate, să supravieţuieşti unui asemenea cutremur, să ai puterea să sari în ajutorul victimelor şi, deodată, să-ţi găseşti moartea!...

— Poate că a căzut victima propriei sale imprudenţe… fu Lucian de părere, imaginându-şi cum Trancă, ajutat de celălalt, cobora muntele de moloz cărând mortul.

— Sau poate că s-a dăruit semenilor săi…

— Atunci ce ţi s-a părut suspect totuşi în acest fapt?

Bogdan Trancă, după ce-l măsură lung şi grav pe maior, zâmbi într-un fel simpatic:

— O să vă răspund! Da' nu vă supăraţi? Din pricina dumneavoastră… M-aţi întrebat: „Nu cumva, buzunărindu-l, a sustras ceva?" Iar eu, în mintea mea, am făcut următoarea legătură: „Nu cumva era unul dintre cei care au ieşit la jefuit şi, în cele din urmă, cineva l-a pedepsit?".

— Ei, deci acum îţi umblă mintea!… În cazul acesta te anunţ… Lucian nu părăsi nicio clipă tonul prietenos… că şi tu mi-ai sugerat o idee… spune-mi, băiete, ai curajul să mergi cu mine la morgă şi să mi-l arăţi pe cel cu aluniţa sub ochi?

— Cum să nu, tovarăşe maior, vă stau la dispoziţie! subscrise Bogdan Trancă, fără să şovăie, la propunerea

ofiţerului de securitate. Şi se ridică de pe bancă odată cu maiorul.

4

06.03.77

ora 21

SINTEZA

convorbirii col. Panait – mr. Lucian

Mr. Lucian: **Conform misiunii primite, vă raportez că în cursul zilei de 06.03.77, m-am întâlnit în Cişmigiu cu Trancă Bogdan. Discuţia cu acest tânăr mi-a permis să ajung la următoarele concluzii:**

a) **Poziţia cadavrului:** Pe ruine şi nu prins sub ruine. **Cu tot corpul la suprafaţă. Pe corp nicio altă leziune – aşa cum de altfel susţine şi procesul verbal al Institutului medico-legal – care să ateste lovituri normale în timpul unei prăbuşiri.**

Trancă Bogdan susţine că poziţia cadavrului i-a sugerat un om care doarme pe burtă. **Cu braţul drept ridicat în sus, deasupra capului; cel stâng în jos, de-a lungul trupului.**

Declaraţiile lui Trancă Bogdan ridică următoarea întrebare: Cum a putut cadavrul să cadă în poziţia descrisă mai sus? **Necunoscutul are toată faţa zdrobită. În**

mod normal, o lovitură cu o asemenea forţă de izbire ar fi proiectat victima înapoi, pe spate... În căderea asta determinată de prăbuşirea unor grinzi şi ziduri, i-ar fi provocat leziuni pe suprafaţa spinării.

Nu ştim încă cine-i insul care şi-a găsit moartea în aceste condiţii. Cred însă cu toată convingerea că el a fost ucis şi abandonat pe ruine, pentru a sugera că şi-a găsit moartea în urma surpării clădirilor. Aşa cred că se explică absenţa oricărui act de identitate.

Dacă se confirmă că nu avem de-a face cu trupul neînsufleţit al lui Savel Demetriad, atunci cazul trebuie semnalat organelor de miliţie.

b)La scoaterea cadavrului din zona prăbuşirii, Bogdan Trancă a fost ajutat de un bărbat aflat în apropiere. Acesta, după cum declară Trancă Bogdan, a încercat să identifice cadavrul, căutându-i actele. Nu le-a găsit. Dar tot Trancă Bogdan îmi semnalează următoarele: Tulburat de cutremur, surescitat de contactul cu un cadavru, nu a văzut dacă omul care l-a ajutat a sustras sau nu ceva din buzunarul celui decedat.

c) În ziua de 05.03.77, deplasându-se la morgă, Trancă Bogdan a identificat printre morţi pe necunoscutul care-l ajutase să transporte de pe ruine cadavrul cu faţa zdrobită.

Faptul mi s-a părut suspect şi, ţinând seama de scurgerea tragică a timpului, m-am deplasat imediat, însoţit de Trancă Bogdan la morgă. Asupra celui decedat mult după cutremur, de asemenea în condiţii misterioase, s-a găsit totuşi un Buletin de identitate de Bucureşti. E vorba de cetăţeanul Tevi Victor, domiciliat în str. Amurgului 9.

În ciuda situaţiei de neimaginat de la morgă – numărul morţilor creşte din minut în minut – am rugat, până la noi măsuri, păstrarea cadavrului şi, eventual, executarea unei expertize. **Desigur, pentru a veni în ajutorul organului de miliţie în eventualitatea că faptul ar fi luat în considerare.**

Col. Panait: **a) De acord cu ipoteza morţii necunoscutului. Vom semnala cazul organului de miliţie numai după ce vom avea punctul de vedere al Procuraturii cu privire la stabilirea identităţii: Este sau nu Savel Demetriad?**

06.03.77

ora 22

SINTEZA

convorbirii col. Panait – mr. Frunză

Mr. Frunză: **Duminică, 6 martie, la ora 9,30, m-am deplasat împreună cu Jeni Tonceanu pe strada Ghenadie Petrescu, unde am constatat următoarele:**

1. Între imobilul descris de Jeni Tonceanu în declaraţia sa şi cel existent în realitate există o potrivire perfectă.

De asemenea, am constatat aceeaşi potrivire în ceea ce priveşte pe cei trei locatari ai celor trei apartamente. Vă reamintesc că cele trei familii indicate de Savel Demetriad sunt următoarele: la parter: Vlădescu Constantin; la etajul I: Florescu Dumitru; la etajul II, Tudorancea Lică.

Savel Demetriad a pierdut pariul, deoarece cartea de vizită a locatarului de la etajul I indica un alt nume: Neagu E. Într-adevăr, acest locatar există.

2. Savel Demetriad i-a arătat lui Jeni Tonceanu fotografia ce poartă pe verso ştampila studioului şi anul când a fost executată, menţionând că tânăra din fotografie este iubita lui din tinereţe.

Concluzie: **Jeni Tonceanu dă dovadă de sinceritate în declaraţii.**

Ipoteze de lucru: **a) Nu cumva Savel Demetriad, presupunând că este urmărit, a iniţiat plimbarea, apoi pariul cu Jeni Tonceanu, pentru a verifica dacă în acel imobil mai locuieşte sau nu Dumitru Florescu?**

b) Nu cumva femeia din fotografie se găseşte în cadrul familiei Florescu, iar Savel Demetriad spera să dea de ea acolo?

Col. Panait: **De acord cu ipotezele de lucru prezentate. Ordon următoarele acţiuni: a) A verifica urgent unde s-a mutat familia Dumitru Florescu. b) După ce se va stabili noul domiciliu al familiei Florescu, să se ia în verificare membrii familiei, pornind de la fotografia din albumul lui Savel Demetriad.**

Ministerul de Interne 06. 03. 77
Inspectoratul General al Miliţiei
Evidenţa populaţiei

NOTĂ

confirmăm următoarele:

1) Demetriad Savel, fiul lui Vasile şi al Vasilicăi, născut în Bucureşti, la 3 mai 1915, figurează în evidenţa noastră începând din 1932, când i s-a eliberat primul Buletin de populaţie, şi până la mobilizarea sa în armată – 1942. În tot acest răstimp, a domiciliat pe Calea Griviţei, nr. 218, în spaţiul locativ al părinţilor care, la rândul lor, locuiau pe

Calea Griviţei din anul 1920.

2) În Evidenţa populaţiei dinainte de război nu figurează numele Chitlaru Mimi, domiciliată în Bucureşti, pe str. Triumfului. Totodată subliniem că în 1938 – 1939 figurează în evidenţa populaţiei Bucureştiului 67 de femei purtând numele şi prenumele Chitlaru Mimi.[5]

Şeful serviciului,
Col. MARDARE I.

5-Nota autorului: Pe acest document, colonelul Panait a ţinut să menţioneze: „Vă mulţumesc pentru operativitate”.

5

„OG”[6] intra într-o fază nouă, decisivă. Când Larry Maclean înţelese pe deplin acest adevăr scos la lumina zilei de seism, fu străbătut de un fior şi imediat o bizară slăbiciune nervoasă puse stăpânire pe el. Încercă să o combată, golind de unul singur, în tăcerea grea a apartamentului, o sticlă de *Black & White.* Ameţi, dar nu se îmbătă. Un gând lucid i se înfipse în creier ca o săgeată. Se străduia să-l smulgă, însă fără succes. Există în ţesătura „OG” un element strâns legat de persoana sa şi de câte ori îşi amintea de el scrâşnea înciudat din dinţi. L-ar fi uitat, l-ar fi dat dracului, însă cartea, din nefericire, fusese jucată. *Selena* apăsase pe buton, declanşând operaţia. Nu era un superstiţios, ci doar sclavul anilor de rutină. Până la GODZILA, evoluase solitar pe scena spionajului, ca un balerin fără partener. Se deplasa pretutindeni, se bucura de un statut aparte – îşi crease un nume de prestigiu în presa economică – uşile i se deschideau uşor, se călăuzea, în misiunile ce le îndeplinea, după propriul său fler. Se avânta atât cât considera el necesar. Într-un cuvânt, nu exagera, nu forţa

---

6-Aici şi în continuare, semnifică operaţia GODZILA (n.a.).

nota, căuta să nu işte în jurul persoanei sale bănuieli. Şi era mereu pe fază, aşa cum şade bine unui ziarist de talie internaţională. Patronii Agenţiei „Economic Tribune” erau mulţumiţi de el, *Selena* de asemenea. Iar ca să fie drept până la capăt, recunoştea că şi contul său în bancă creştea simţitor. Toate acestea, îşi spunea el după fiecare pahar golit, se datorau faptului că în toate acţiunile *Selenei* fusese propriul său stăpân. Nu-şi amintea să fi greşit vreodată. Acum însă *Selena* îi legase destinul de cel al unor necunoscuţi şi tocmai elementul acesta al misiunii îl nelinişte în cel mai înalt grad. Cine era, în realitate, „G-1”? Dar „G-2”? Cum să te încrezi în nişte indicative? Şi pentru că nu vedea cum, se învenina şi mai rău. Cu atât mai rău, cu cât ştia că singurul vinovat nu era decât el. Nimeni nu-l silise să accepte participarea la „OG”. Ba mai mult, *Selena* îi acordase un timp de gândire. Nimic de zis, el se folosise de răgaz, chibzuise cât chibzuise, ca să ajungă, în cele din urmă, la concluzia că era aproape imposibil ca exact pe parcursul anului 1977, durata mandatului său în România, să se producă acea mare calamitate naturală necesară GODZILEI. Aberantă concluzie! Cum ajunsese la ea, Doamne Dumnezeule?! Unde-i fusese capul când îşi închipuise că misiunea nu-i

va fi decât o simplă formalitate, un *dolce farniente,* iar pe deasupra, la înapoiere, îl va aştepta şi un plus nesperat de dolari?

„G-1”! „G-2”! „G-3”! Trei *Godzile* ştiau cine-i mister Larry Maclean, iar el nu le cunoştea nici măcar mutrele. Cum să-şi ierte? Din pricina lor stătea acum în apartament şi aştepta primul apel. Desigur, *Selena* nu-l vârâse niciodată în bucluc. „Firma” ca atare prezenta garanţii, agenţii săi – fie că aveau indicativul „G” sau altul – erau capabili, îndrăzneţi, disciplinaţi. Nu-şi amintea ca cel puţin unul dintre ei să fi declanşat vreun scandal public. Şi totuşi când, după ultimul mesaj, Maclean înţelese că „OG” devenea o realitate palpabilă, se îngrijoră: pentru prima oară existenţa sa, pe teritoriul unei ţări străine, îi era conectată la alţi trei indivizi. E drept, în calitatea sa de corespondent acreditat se bucura de o anumită imunitate, oricum n-ar ajunge în boxa acuzării; dar scandalul odată declanşat, ţinând mai ales seama de grozăvia momentului, l-ar fi compromis, i-ar fi adus prejudicii grave şi o vreme ar fi scos din circuitul reprezentanţilor presei. Măsura l-ar fi durut, desigur, prea puţin, căci contul în bancă îl situa printre ziariştii înstăriţi. Însă ar fi fost prea devreme să „coboare din

ring”, şi încă învins.

Îşi regăsi stăpânirea de sine, luciditatea, în momentul în care sună telefonul şi, ridicând receptorul, auzi rostite în engleză cuvintele:

— Cu domnul Roster de la firma Fox!

— Aţi greşit, domnule, la telefon Larry Maclean, corespondent special al Agenţiei „Economic Tribune”.

Tipul de la celălalt capăt al firului închise fără să-şi mai ceară scuze. *Parola* fusese rostită. Se uită la ceas: ora 16,45. Peste cincisprezece minute… Maclean se duse la uşă şi o descuie. Scoţând capul afară, se uită în stânga şi în dreapta: coridorul era pustiu. Se retrase la masa de lucru. Îşi pregăti un blocnotes, se îngriji să aibă la îndemână un creion sau un pix. Începu să se plimbe prin încăpere. Redevenise Larry Maclean cel calm, foarte calculat în mişcări. Din nou instinctul său de conservare funcţiona perfect, ocrotindu-l: era mecanismul lui lăuntric, în care avea o încredere nemărginită… „5 martie 1977… Ora 16,45… Să reţin aceste date” îşi propuse Larry în timp ce se oprise la fereastră câteva clipe, pentru a scruta, prin norul de praf, ce se petrecea peste drum, la blocul *Dunărea.* Nu ştia însă de ce îi trecuse prin minte dorinţa de a reţine ziua şi ora când viaţa i se bifurca

asemenea unui râu care, după ce a cunoscut, pe sute şi sute de kilometri o albie unică, se pomenea brusc despărţindu-şi apele. Se uită din nou la ceas, apoi se apropie de vestibul şi rămase locului lângă uşă. Recunoscu că în locul lui „G-1” i-ar fi plăcut să apară Mioara Catargi. Zâmbi gândului ce-i trecuse prin minte. Ochii i se fixară apoi pe clanţa uşii principale. După un timp – la ora 17, şi găsi punctualitatea agentului dătătoare de încredere – văzu clanţa mişcându-se în jos şi în sus; cel de dincolo nu deschise uşa brusc, ci încerca şovăitor să vadă dacă se supunea tentativei sale.

În vestibul intră un bărbat nu prea înalt, subţire, dar nu slab, ci doar mlădios datorită probabil exerciţiilor de gimnastică. Avea o faţă ascuţită, cam spânatecă, cu o mustaţă foarte neagră sub nasul acvilin. Purta un trenci tip poliţist, dintr-un material gri, de culoarea prafului.

Maclean îl luă de mână şi, într-o tăcere deplină, îl conduse ca pe un orb la biroul său. Acolo, îi întinse blocnotesul şi pixul, iar celălalt scrise în engleză;

„Sunt John Finck… fac parte din echipa Societăţii de televiziune *Empire* şi locuiesc în hotel împreună cu ceilalţi colegi, la camera 912…”

Maclean îi citea cuvintele pe măsură ce „G-1” le

aşternea pe hârtie. Îi luă din mână carnetul şi scrise, tot în engleză:

„Bine-ai sosit! Îţi doresc succes în îndeplinirea misiunii!”

„Mulţumesc!” răspunse celălalt tot în scris.

„La câte zile trebuie să ne întâlnim!” îl întrebă Larry pe aceeaşi cale.

„La trei zile, într-un loc ce-l vei stabili!”

„Cunoşti oraşul?”

„Da!”

„Atunci ne întâlnim în faţa sălii Dalles, la ora 19, pentru un contact iniţial…”

„O. K.!” scrise John Finck.

„Îţi reamintesc, dincolo de aceste întâlniri nu te cunosc, nu mă cunoşti!”

Întinzând celuilalt carnetul, Larry Maclean avu impresia că surprinsese pe faţa uscăţivă a musafirului său un surâs, ce-i drept timid, care dăduse totuşi chipului, pentru o fracţiune de secundă, mobilitate. „G-1” îi scrisese clar că se va comporta conform instrucţiunilor şi deci, din acest punct de vedere, ca şi din altele, să fie sigur că n-o să-i dea bătaie de cap.

Larry Maclean citi de două ori cuvintele liniştitoare ale

agentului, în sinea lui rămânându-i chiar recunoscător. Fu rândul lui să scrie:

„O. K.! Ne vedem la ora 19!”

„G-1” înclină capul în semn de salut şi Maclean îl conduse tot în tăcere până la ieşire, încuie uşa în urma musafirului, după care se refugie în baie şi începu să rupă cu migală, în bucăţele mici, paginile scrise. Apoi controlă şi filele următoare. Mai distruse încă cinci file albe, pe care se imprimaseră urmele scrisului apăsat al lui „G-1”. În timpul acestei îndeletniciri, în aparenţă minoră, încercă să-şi ameţească trăsăturile musafirului de care abia se despărţise, dar nu reuşi prea mult, în afară de mustaţa lui neagră şi prea bogată pentru faţa lui spânatecă.

Acest prim contact cu „G-1”, faptul că agentul respectase conspirativitatea debutului, exercită asupra lui Larry Maclean un efect binefăcător. Un prim impact se realizase lin, fără emoţii. De altfel, se întrebă el, în timp ce-şi lăsa trupul biciuit de apa rece a duşului, ce interes ar fi avut *Selena* să-i trimită pe cap agenţi proşti sau slab pregătiţi?

Puţin mai târziu, coborî în holul elegant al hotelului. După cât era de animat, îşi dădu seama că „Intercontinentalul” se transformase într-un adevărat

cartier general al trimişilor speciali de pretutindeni: zărea feţe cunoscute – întâlnite la Alger, la Saigon, pe frontul de la Suez… Regizori, operatori, fotoreporteri. Fra atmosfera pe care o respira cu plăcere, de parcă nici nu s-ar fi aflat într-o ţară socialistă, iar câtva timp avu senzaţia că-i undeva, într-un hotel din Seul, în ajunul unor evenimente de prim ordin în Asia.

Spre ieşire, un ziarist american, beat criţă, se împiedică şi veni buluc în braţele sale.

— Larry, lua-te-ar dracu, tu eşti? Deşi limba i se împleticea, cuvintele rostite în engleză îi ieşeau din gură supărător de gălăgios. Larry, pui de căţea ce-mi eşti! Vino să bei cu mine un pahar!

Maclean se uită jenat în juru-i. I se păru c-o zărise pe Mioara Catargi şi constată cu surprindere că tresărise cuprins de o vagă bucurie.

— Larry, te iubesc! Deşi ai un caracter infect. Acum un ceas am primit un telex de la specialiştii noştri. Seismologii americani prevăd o replică la cutremurul de aseară. De aceeaşi intensitate… Pricepi, Larry? Fă-ţi testamentul, Larry, îmbată-te ca mine, ca moartea să te găsească gata pus în spirt.

Larry îl împinse cu violenţă într-o parte: iubea băutura,

dar nu şi pe beţivi.

— Larry, strigă beţivul în urma lui, ai un condei mare, dar eu sunt de o sută de mii de ori mai talentat decât tine!…

Uitase de avertismentul unor seismologi americani: pe cei care suferiseră din plin forţa distrugătoare a seismului din ajun, perspectiva unei replici la aceeaşi scară de magnitudine îi îngrozise de moarte. Unii părăsiseră Bucureştiul în grabă. Poate că şi el ar fi găsit motiv s-o ştergă, dacă n-ar fi fost „OG”-ul ăsta blestemat.

În stradă, deşi purta un pardesiu destul de gros, i se făcu, în mod inexplicabil, frig. O seară sumbră cobora dintr-un cer îmbibat cu praf. Numai „Intercontinentalul”, la ceasul acela, se pregătea să navigheze în noapte cu ferestrele aprinse. Peste drum, escavatoarele şi buldozerele înlăturau, făcând un zgomot infernal, muntele de moloz ce închisese o cale de acces. Se lucra într-un ritm pe care Larry îl remarcase încă din primele ceasuri ale dimineţii. O forţă organizatorică uluitoare transformase zona dintre Piaţa Unirii şi Piaţa Romană într-un front larg de lucru: civili, militari, buldozere, escavatoare, camioane, basculante. „Când s-au pus în mişcare? Cine le-a pus în mişcare? Cui aparţin aceste

utilaje?” Întrebările aveau să pătrundă, cu toată sinceritatea formulării lor, în viitorul comentariu ce-l va scrie şi-l va transmite chiar în cursul nopţii. Era o admiraţie nedisimulată şi Larry Maclean nu putea să nu-şi ia în considerare propriile observaţii. „Dacă tragedia asta, recunoscu el, s-ar fi petrecut la noi, ne-am fi tăndălit mult până să scoatem în stradă atâta forţă de lucru, umană şi tehnică!”.

Se îndreptă cu pas încet şi voit obosit spre locul de întâlnire. Traversă strada Batistei şi, deodată, zări înaintea lui, la câţiva paşi, spinarea unui bărbat: purta un trenci gri, elegant, cu cordon şi epoleţi. „G-1” alias John Finck îşi pusese pe cap o pălărioară cu boruri scurte, confecţionată din acelaşi material cu trenciul. Larry îşi consultă ceasul. Pentru a doua oară, agentul făcea dovada unei discipline exemplare. Ziaristul mări pasul şi-l ajunse din urmă, exact în dreptul sălii „Dalles”. Îl apucă de cot, prin surprindere, şi se aşteptă să-l vadă pe „G-1” tresărind speriat. Se înşelă. Tipul reacţionă cu un calm remarcabil, de unde Larry Maclean deduse că agentul *Selenei* stătea bine cu nervii. Întoarse liniştit capul spre ziarist, zâmbi, exclamă în engleză: „Ah, dumneavoastră eraţi?!” Şi din nou zâmbi cu aerul cel mai firesc din lume. Păşeau acum

unul lângă altul, ca doi amici.

— La ce oră ai sosit? îl întrebă Larry în engleză.

— La 12,30 ora Bucureştiului, răspunse John Finck urmărind parcă nu dialogul cu *Luceafărul,* ci forfota străzii. Pe calea aerului. „Empire”-ul a închiriat un avion special care era cât p-aci să fie întors. Echipajul însă a ridicat problema combustibilului… Era pe terminate, iar Otopeniul n-a avut încotro şi a aprobat aterizarea.

— Ai mai ieşit în oraş?

— După ce ne-am instalat la hotel, am ieşit cu toţii în oraş. Dezastrul este neînchipuit de mare.

Larry Maclean vru să-l întrebe dacă a mai fost la Bucureşti, dacă în afară de engleza pe care o vorbea excelent, mai cunoştea şi alte limbi. Renunţă însă; era mai înţelept să nu ştie prea multe despre colegul său.

— S-o luăm pe aici, propuse Larry şi-l călăuzi pe John Finck spre strada Vasile Conta. Să vezi cum arată un complex de blocuri care mai avea nevoie doar de câteva secunde ca să se prăbuşească.

Întunericul devenea din ce în ce mai dens şi mai nesuferit din pricina prafului. Merseră un timp în tăcere; din apartamentele blocurilor cu pricina, oameni obosiţi – bărbaţi, femei şi copii – îşi scoteau lucrurile şi le încărcau

în camioane militare.

— Teama de un nou cutremur! zise Larry. Dintr- odată găsi spectacolul îngrozitor de dezolant şi decise să încheie cât mai repede discuţia cu „G-1”, pentru a se înapoia la barul hotelului. Uite cum o să procedăm! Astăzi suntem în 5 martie, viitoarea noastră întâlnire, ca să-mi predai primul raport, o să aibă loc la 8 martie.

Larry îşi iscodi cu coada ochiului tovarăşul de drum; părea complet absorbit de atmosfera străzii… ceea ce-l făcu să întrebe:

— Mă auzi?

John Finck întoarse spre Larry doi ochi ce-i exprimau clar surprinderea:

— Desigur… Doriţi să repet cuvânt cu cuvânt tot ce-aţi spus? Vorbele sale nu trădau ironie, ci un respect ce decurgea din înţelegerea conştientă a misiunii: nu avea voie nicio clipă să nu-şi asculte legătura cu atenţie.

Înţelegându-l, Larry, gândi: „În fond, nu numai destinul meu este legat de al lui, ci şi invers!” Zise:

— 8 martie cade marţi… Deci marţi, marţi după-amiază, preciză el, între orele cinci şi şase, o să treci prin faţa camerei mele. Dacă o să vezi pe clanţa uşii avizul: „Nu mă deranjaţi, lucrez!” asta înseamnă că exact la ora

18,30 fix trebuie să revii şi nu vei mai găsi niciun aviz pe clanţă. În schimb, uşa va fi descuiată, intri fără să ciocăneşti – în apartament nu o să fie nimeni, nici chiar eu – zic intri, laşi ce trebuie să-mi laşi pe birou şi ieşi. Nu te sinchisi de pustietatea apartamentului. În aceeaşi seară, între zece şi unsprezece, treci pe la barul holelului. O să fiu la o masă. Dacă ridic paharul şi-l duc imediat la gură, trebuie să înţelegi că totul este în ordine, adică nu am nicio întrebare. Ai reţinut?

— Da!

— Dacă ţin paharul în mână câteva minute şi nu-l duc la gură, trebuie să înţelegi că am anumite întrebări. Şi atunci o să vii după mine la toaletă.

— Iar dacă eu am ceva să vă comunic?

Larry Maclean, care pregătise şi pentru această posibilitate o formulă conspirativă, îi răspunse imediat:

— Vii la mine, la bar, şi mă întrebi cu glas tare dacă te accept la masă. O să-ţi răspund: „Îmi pare rău, dar aştept pe cineva!” Zece minute mai târziu, te duci la toaletă, iar eu o să te urmez.

— Îmi place, îşi exprimă „G-1” mulţumirea. Totuşi, în legătură cu predarea raportului, aş mai propune o variantă.

— Te ascult! zise Larry, încântat de receptivitatea celuilalt.

— E posibil ca echipa lui „Empire” să aibă nevoie de mine. Sunt totuşi tehnicianul principal cu aparatura de specialitate, însă niciunul dintre ei nu ştie cine sunt în realitate. S-ar putea să fiu solicitat exact între orele 17 şi 18,30. În cazul ăsta, aş propune ca modalitatea să fie reluată, în aceeaşi zi, la ora 21, urmând ca la ora 22,30 să intru în apartament şi să las raportul.

Larry îl lăsă un timp fără răspuns, după care îşi dădu acordul.

— Cu o singură modificare. În loc de anunţul „Nu mă deranjaţi, lucrez!” voi agăţa de clanţă, între orele 21 şi 22, „Nu mă deranjaţi, dorm!”

— E în regulă.

— Atunci ne despărţim! zise Maclean cu o bucurie pe care nu izbutise să şi-o înfrâneze.

Celălalt însă rămase imperturbabil.

— Noapte bună!

— Succes!

— Mulţumesc!

În drum spre barul hotelului, Larry revăzu în gând secvenţele principale ale întâlnirii cu „G-1” şi constată că

se despărţise de un individ rece, bine ferecat pe dinăuntru. Îl mai asemui cu un boxer căruia un antrenor iscusit îi pusese la punct o gardă greu de deschis.

Procuratura Municipiului București — 07. 03. 77

NOTĂ

Vă aducem la cunoştinţă că în prezenţa tov. procuror Panaitescu V. şi a tov. dr. legist M. Tache a avut loc în cursul zilei de astăzi, la Institutul de medicină legală, verificarea solicitată de compartimentul ce-l conduceţi. Rezultatele sunt următoarele:

1) Pantofii aparţinând cetăţeanului străin Demetriad Savel, domiciliat la „Hotel Nord", camera 220, nu se potrivesc pe piciorul decedatului neidentificat nr. 37, depus după cutremur la morgă, piciorul acestuia fiind cu două numere mai mic decât al lui S.D.

Deşi proba de mai sus a fost considerată elocventă, s-a trecut totuşi la îmbrăcarea cadavrului neidentificat nr. 37, **cu îmbrăcămintea locatarului de la camera 220 a Hotelului Nord:** rezultatul a fost acelaşi.

CONCLUZIE: Cadavrul ridicat în noaptea de 4-5 martie a.c. de pe str. I. Ghica **(Blocul Continental)** şi înregistrat cu

nr. 37 nu este al cetăţeanului străin Demetriad Savel.

Dr. M. Tache, restudiind, în lumina ipotezelor serviciului dv., leziunile cadavrului cu faţa zdrobită, este de părere că într-adevăr avem de-a face cu o crimă şi nu cu un accident. **De asemenea, şi procurorul Panaitescu V. împărtăşeşte acest punct de vedere şi a dispus continuarea cercetărilor de identificare a decedatului, deşi ele sunt şi vor fi îngreunate de situaţia tragică creată de cutremurul din seara de 4 martie a.c.**

Procuror şef,

Indescifrabil

Din agenda de lucru a col. Panait:

Ordon încetarea oricăror verificări în jurul cadavrului cu faţa zdrobită. Cazul, rămânând în atenţia Procuraturii, se transferă organelor de miliţie. Cerem să ni se comunice şi nouă rezultatele investigaţiilor.

07.03.77

SINTEZA

convorbirii col. Panait – mr. Lucian

Mr. Lucian: **Conform misiunii primite, vă raportez că în**

cursul zilei de 07.03.77, m-am deplasat la domiciliul lui Tevi Victor, str. Amurgului nr. 9, et. II, ap. 6, decedat în condiţii suspecte în noaptea cutremurului, constatând următoarele.

a) Tevi Victor nu are familie. Necăsătorit, a divorţat cu 6 – 7 ani în urmă. A fost salariat al Societăţii „Maşinrom import-export", de unde s-a pensionat medical cu trei ani în urmă, datorită unui puternic dezechilibru nervos.

b) În noaptea de 4-5 martie a.c. un vecin de-al său, Văcăreanu Mircea (parter, ap. 2), l-a întâlnit pe Tevi Victor în pragul imobilului (ora 1.30, cu aproximaţie). A schimbat cu el câteva cuvinte. Tevi Victor susţinea că-i tare obosit, căci cutremurul l-a prins în Piaţa Universităţii şi a dat o mână de ajutor la salvarea unor oameni. L-a văzut apoi urcând la etaj, de aceea a fost foarte mirat şi nici nu i-a venit să creadă că Tevi Victor şi-a găsit moartea în timpul cutremurului.

c) După ce a divorţat, Tevi Victor a încercat să-şi refacă într-un fel căminul. A trăit în concubinaj cu două femei. Ultima femeie – Crăciunescu Tuţi – l-a părăsit nu de mult. Cauza? Boala de nervi a decedatului.

Concluzii: Se confirmă că Tevi Victor şi-a găsit moartea în condiţii suspecte. Propun să semnalăm constatarea atât

Procuraturii, cât şi organului de miliţie al sectorului.

Aş vrea să mai subliniez sprijinul pe care mi l-au acordat, în aceste condiţii vitrege, acei cetăţeni care l-au cunoscut pe Tevi Victor.

Col. Panait: **Nu sunt de acord cu o eventuală transferare a cazului înainte de a elucida câteva aspecte care ne interesează. Tevi Victor a fost salariat al unei firme de import-export. Acceptând ideea că şi-a găsit moartea în condiţii suspecte, ar fi util să nu uităm funcţia pe care a deţinut-o. Ordon informarea Procuraturii, continuarea cercetărilor prin iniţierea unei descinderi la domiciliul decedatului.**

07.03.77

SINTEZA

convorbirii col. Panait – mr. Frunză

Mr. Frunză: **Conform misiunii primite, vă raportez că în cursul zilei de 07.03.77, am întreprins verificările în teren, după cum urmează:**

a) La I.A.L., centrul nr. 7, unde am constatat că imobilul din str. Ghenadie Petrescu nr. 215, alcătuit din parter şi două nivele, nu este proprietatea statului. Cele trei

apartamente aparţin următorilor proprietari: Parter: Vlădescu Constantin; et. I: Neagu Elvira; et. II: Tudorancea Lică.

b) La Secţia 14 de miliţie. Aici, la Evidenţa populaţiei, am constatat că de când există imobilul de pe str. Ghenadie Petrescu, n-a avut un locatar cu numele Florescu Dumitru. Apartamentul 2, de la etajul I, a fost şi este proprietatea Elvirei Neagu, văduvă, pe numele ei anterior, de domnişoară – Pădureanu Elvira. I-am cercetat fişa de la Evidenţă. S-a născut în 1920. Deci în 1939 avea 19 ani. S-a măritat în 1943 cu avocatul Neagu Valentin, care a decedat în 1957. Nu s-a mai recăsătorit. Prin locuinţa sa au trecut persoane flotante, dar niciun Florescu.

Concluzii: Nu mai este cazul să-l căutăm pe Florescu Dumitru, persoană inventată de Savel Demetriad. Cred că dispărutul Savel Demetriad a născocit „jocul cu pariul", pentru ca Jeni Tonceanu să-i zică: „Ai pierdut, în locul lui Florescu Dumitru, locuieşte Neagu E. Cred că pe Neagu Elvira o căuta Savel Demetriad. Un joc subtil i-a furnizat informaţia după care umbla, inducând-o în acelaşi timp în eroare pe Jeni Tonceanu.

Propun să verificăm dacă între Neagu Elvira şi tânăra femeie din fotografie există vreo asemănare.

Col. Panait: **Maiorul Frunză să verifice încă în cursul zalei de 08.03.77, la prima oră, cu o discreţie maximă, dacă între Neagu Elvira şi femeia din fotografie există vreo asemănare.**

II. DOLIUL UNEI FEMEI

1

După contactul fără dificultăţi cu ceilalţi doi *G* („G 2” şi „G 3”), îngrijorările lui Larry Maclean începură să se risipească încet, dar sigur. Dobândi astfel o încredere sporită în *Selena,* în debutul operaţiei GODZILA. Se adeverea astfel una dintre presupunerile colonelului *Atticus,* cum că o calamitate naturală, de intensitatea celei survenite în România, concentrează de la sine toate forţele autorităţilor, creând în sistemul ordinii publice viduri menite să uşureze evoluţia unor agenţi.

Fireşte, programul său de activitate ziaristică nu suferise modificări; se găsea zilnic, împreună cu colegii săi, în zonele afectate de seism, nu pridideа în a-şi manifesta admiraţia faţă de efortul unanim al populaţiei de a înlătura urmările dezastrului, scria mult, comentând scenele eroice şi dramatice la care asista, subliniind de fiece dată necesitatea ajutorării urgente a României.

Dar oricât i-ar fi fost de încărcat şi de obositor programul, Larry Maclean se arăta seară de seară la barul hotelului. Ar fi fost în stare să renunţe la orice, numai la

paharul de scotch băut în atmosfera barului, nu… Acolo, şi numai acolo, îl învăluia acel sentiment reconfortant de siguranţă. Pentru un ceas-două se închipuia iarăşi acasă, printre ai săi, sau în ambianţa unor hoteluri cosmopolite din zone geografice favorabile afirmării „evoluţiei” sale.

Constată cu bucurie că în ultimele 48 de ore sosiseră în Bucureşti, din toate colţurile lumii, reprezentanţi ai presei, televiziunii, ziarişti şi comentatori cu renume, mai mare sau mai mic. Pe unii îi cunoştea personal. În ultima vreme, numai la Saigon, în ajunul unor evenimente militare de prim ordin, mai trăise o asemenea atmosferă fremătătoare. La toate mesele o singură temă de discuţie – cutremurul şi efortul excepţional al românilor de a face faţă situaţiei cu care erau confruntaţi. La toate astea se adăuga un du-te-vino al celor care reveneau tulburaţi din noapte sau care se pregăteau să plece pentru a urmări, la faţa locului, operaţiile nocturne de salvare a unor supravieţuitori.

Printre ei, Larry Maclean, cu paharul de scotch în faţă, cu surâsul lui de gentleman înţelept, trecea drept un „veteran” al evenimentului: nu-l surprinsese oare cutremurul la Bucureşti, în apartamentul de la etajul cinci al acelei impresionante clădiri a „Intercontinentalului”? I

se puneau întrebări, i se cereau sfaturi. Bunăvoinţa sa nu cunoştea margini.

Nimeni însă nu i se aşeza la masă; i se respecta astfel un tabiet. I se îngăduia să bea în tihnă, să contemple, să mediteze, iar Larry Maclean le era recunoscător colegilor săi pentru această generoasă înţelegere. De pildă, în seara asta, a treia după cutremur, tot privind mişcarea neîntreruptă din bar, îi veni în minte o întrebare aiurită sau, în orice caz, lipsită de sens: „În afară de mine, cine, dintre cei prezenţi în local, mai cunoaşte oare tainica semnificaţie a cuvântului *Godzila?”* O întrebare atrage după sine altele. Stârnit de ele şi încălzit de băutură, începu să alerge după răspunsuri, aşa cum aleargă copiii după fluturi… Tot „alergând”, se pomeni pe nesimţite faţă în faţă cu un gând ispititor: „Ce-ar fi, Larry Maclean, se întrebă el, dacă te-ai apuca să scrii o carte. Da, da, băiete, una pe care s-o intitulezi „Operaţia GODZILA?”

Nu era beat, nici măcar ameţit nu era. Dar gândul realizării unei cărţi senzaţionale, cu dezvăluiri spectaculoase, chiar scandaloase, îl atrăgea tot mai mult în mrejele sale. Operaţia GODZILA! Desigur, ca orice carte bubuitoare, trebuia scrisă şi dată spre publicare la momentul potrivit. *Conjunctura,* iată de ce era obligat să

ţină mai întâi seama.

Poate că la ora aceea nu era singurul reprezentant al presei occidentale, care străbătând Bucureştiul în dezastru îşi propunea realizarea unor cărţi sau a unor ample reportaje. În raport cu aceştia, Larry Maclean avea însă un ascendent – cunoştea, participa nemijlocit, era la curent cu înfăptuirea unei operaţii unice în spionaj, având un indicativ formidabil – GODZILA – sugerat de un film de groază japonez. Şi martor îi era bunul Dumnezeu că în ziua în care *Selena* îl contactase pentru GODZILA, iar el îşi dăduse consimţământul să devină *Luceafăr,* fusese convins că anul 1977 – durata angajamentului său cu *Selena* – îşi va depăna liniştit zilele, fără a înregistra calamităţi naturale grave, care să-i permită GODZILEI să iasă din adâncuri. Până şi horoscoapele făcute înainte de a pleca în România l-au asigurat că destinul îi va aşterne în cale zile calme. Dumnezeu însă a vrut să fie altfel.

Mai comandă un scotch mare. Chelnerul îl servi imediat; fuma, înghiţea rar câte o gură de alcool şi medita – nici el nu-şi explica de ce – la episoadele cărţii. Încă de la primele pagini, cititorul va fi şocat; va povesti unde şi în ce împrejurări l-a găsit cutremurul. Mioara Catargi?! Poate că n-ar fi rău s-o descrie zbenguindu-se goală în

pat? Sau s-o descrie în timp ce îşi scotea rochia încet şi aţâţător? Dar ce-ar fi s-o înfăţişeze chiar… Nu, nu trebuie să forţeze nota; scrisul i-a fost întotdeauna decent, de ce şi l-ar altera creând secvenţe obscene? Va înfăţişa neliniştile sale, procesul de conştiinţă, întâlnirea cu „G-1”. Apoi apariţia în Bucureşti a cuplului „G-2” şi „G-3”. Când agenta „G-2” l-a chemat la telefon adresându-i în româneşte parola: „Domnule, vă rog să mi-l daţi pe Paulică!”, el şi-a închipuit-o frumoasă, tulburătoare, ca o adevărată Mata Hari. A aşteptat-o în cameră pradă unor gânduri erotice, presimţea o aventură fulgerătoare gen James Bond. Nu se îndoia nicio clipă că un asemenea capitol de carte va fi citit cu sufletul la gură. Pe urmă, marea decepţie, când s-a pomenit în apartament cu o fiinţă total lipsită de feminitate; îmbrăcată neglijent, pieptănată la fel de neglijent. Să i se fi compus rolul, expresia? N-ar fi exclus. Imaginaţia însă îi refuza să accepte existenţa unor asemenea Eve. Totuşi, dacă stătea şi se gândea bine, constata nu fără oarecare uimire că între înfăţişarea oraşului distrus de cutremur şi cea de om desperat a agentei „G-2” exista o oarecare similitudine.

„G-2” şi „G-3” au sosit în România la volanul unui „Opel” gonind cu 140 km pe oră. Poate că realizaseră, în

felul lor, şi o performanţă automobilistică. Cu siguranţă că maşina i-a aşteptat undeva în Austria, iar până acolo au zburat cu un avion special. Altfel, performanţa nu ar fi fost posibilă. De ce n-ar sublinia în carte şi acest aspect? Cuplul „G” trăsese tot la „Intercontinental”; cu toate acestea Larry Maclean nutrea speranţa ca „frumoasa” agentă să nu-i mai iasă în cale. În ziua următoare însă, coborând în holul hotelului, a zărit-o îmbrăcată în doliu… un doliu sobru care, lucru ciudat, parcă o mai feminiza un pic. Doamna „Fischer Elena” nu era singură, ci însoţită de domnul „Ernest Fischer”. Găsi că patronul firmei imobiliare din Saar păşea graţios ca un gimnast şi că era chiar frumuşel.

Urmărind cu mintea destinul personajelor ce aveau să-i populeze proiectata carte, ziaristul ajunsese să se întrebe dacă şi în intimitatea camerei lor, cei doi agenţi se purtau ca soţ şi soţie, dând patului tributul amorului. O revăzu în gând pe doamna „Elena Fischer”, ba încercă să şi-o închipuie dezbrăcată, dar nu izbuti. Tentativa asta îl făcu să râdă prosteşte în faţa paharului pe jumătate golit. Ce să-i faci, imaginaţia are şi ea limite!

„În schimb, sunt sigur, îşi spunea Larry Maclean, că trebuie să fie o agentă foarte bună, şi că raportul ei va fi

deosebit de interesant!”.

Deodată avu senzaţia că urzind ţesătura cărţii, se poticnise de ceva. Intrigat, se apucă să reanalizeze structura volumului, încercând să determine de ce anume se împiedica. După o scurtă chibzuinţă, se întrebă: „E oare posibil ca operaţia GODZILA să fie concepută doar la scara a trei agenţi şi cu el patru?” Se chinui multă vreme să găsească un răspuns şi poate că ar fi continuat să-l caute, dacă, pe neaşteptate, nu s-ar fi auzit strigat:

— Hallo, Larry!

Mioara Catargi se oprise la masa lui. Surprins, Maclean, rămase o clipă fâstâcit, cu paharul de scotch în mână; o privi aspru, pe sub sprâncene, de la depărtări îngheţate. Ştia că-şi compusese expresia unui dur, a unui dur totuşi simpatic. Bucureşteanca însă nu s-a lăsat intimidată de răceala ziaristului şi a rămas locului, în picioare, obligându-l să-i răspundă

— Hello, Mioara!

— Mai eşti supărat pe mine, baby? avu ea tupeul să-l întrebe, cercetându-l cu acel licăr straniu în priviri. Nu manifestă prin niciun gest dorinţa de a se aşeza la masa lui.

— Dacă nu m-aş afla într-o ţară străină, atât de stimată

de mine şi care trece printr-o situaţie nenorocită, ţi-aş trage palme, darling!

Nici după o asemenea replică, Mioara Catargi nu se îndepărtă jignită, aşa cum sperase Larry Maclean.

— Te-ai purtat frumos, Larry… Îşi netezi din obişnuinţă părul, înclinându-şi capul pe spate.

Iscodind-o, Larry recunoscu că tânăra era mai ademenitoare ca oricând. Nu renunţă însă la tonul său dur şi la satisfacţia de a o ţine în picioare.

— Acum, ce vrei? Să mă decorezi?

Ridicase puţin glasul, vorbeau româneşte şi nu toţi cei de la celelalte mese cunoşteau graiul ţării. Larry însă presupunea că „Dona Alba”, în micile ei escrocherii, era secondată de complicele său şi că acesta, de undeva din culise, îi auzea replicile.

— Dacă mi-ar sta în putere, vorbi „Dona Alba” cu degajarea ei încântătoare, poate că te-aş decora pentru cavalerismul tău. Dar nu-mi stă, aşa că nu vreau decât să-ţi înapoiez dolarii.

— Ţi-a mers bine! rânji Larry răutăcios, urmărind s-o îndepărteze cât mai grabnic.

Mioara nu prea se sinchisea de lipsa de politeţe a ziaristului, dădu să-şi deschidă poşeta:

— Oricum, bancnota ta mi-a purtat noroc!

Larry, ghicindu-i intenţia, mârâi ca un câine gata să se repeadă şi să muşte.

— Păstreaz-o şi cară-te, până ce nu-mi ies din fire!

La drept vorbind, Larry ar fi vrut să reintre în posesia bancnotei, nu era nici filantrop, nici risipitor, iar dacă în memorabila noapte de 4 martie, fusese mărinimos, fără ca în schimb să obţină ceva, se datora desigur numai cutremurului. Îl impresionase, ce-i drept, dezastrul din jurul „Intercontinentalului”, dar şi reacţia spontană a Mioarei care, după ce au coborât în stradă, a rupt-o la fugă într-o direcţie numai de ea ştiută. De multe ori, retrăind în gând clipele seismului, vedea pelerina Mioarei depărtându-se în noapte ca o fluturare de aripi demonice.

Fata închise poşeta, întrebându-l, de data asta, în franceză:

— Nu-mi dai un coniac? Ţii o femeie în picioare?

— Nu! Când am să te invit la masă, o să-ţi dau coniac, şampanie… Tot ce-o să-ţi dorească sufleţelul o să-ţi dau.

Ea afişă un zâmbet de om ce se amuză discret la auzul unor istorioare nostime.

— Larry, totuşi nu vreau să-ţi rămân datoare, zise ea, la ora unsprezece o să-ţi bat la uşă!

Maclean surâse larg, mefistofelic, arătându-şi din nou dantura sănătoasă.

— Vino, darling, vino şi, dacă poţi, ia-l şi pe – ştii tu cine! – poate că în noaptea asta vă dau pe amândoi pe mâna administraţiei!

— N-ai s-o faci, Larry! Am şi eu flerul meu. Te-ai purtat prea elegant. N-ai stofă de „ciripitor”…

Replica fusese rostită în româneşte, iar ziaristul fu frapat de cuvântul „ciripitor” pe care nu-l pricepu. Curiozitatea sa filologică îi aminti de cartea proiectată, aşa că nu protestă când o văzu pe Mioara aşezându-se la masa lui şi comandând chelnerului:

— Un „Martell” mare, Costele!

Cunoscându-şi „marfa”, chelnerul se uită întrebător la ziarist. Mioara însă îi surprinse privirea şi preciză:

— În contul meu, Costele!

Larry îşi mai aprinse o ţigară; nu-i întinse fetei pachetul, ceea ce o obligă pe Mioara să-şi scoată din poşetă propriile ţigări, bricheta.

— Larry, îi rosti ea numele cu o intonaţie dulce, după ce chelnerul i-a adus băutura, e adevărat că nu mă trag din spiţa Catargiilor, totuşi de un pic de nobleţe nu sunt lipsită.

Maclean continua s-o trateze cu o indiferenţă totală: fuma şi-şi plimba privirile prin bar, subliniind astfel că între el şi fata aceea frumoasă, stranie poate şi din pricina pelerinei negre de care nu se despărţea niciodată, nu exista absolut nicio legătură.

— Eşti ziarist, Larry, iar eu pot să-ţi vând unele ponturi. Nu te speria… Pentru suma ce ţi-o datorez… Ţin foarte mult să fim chit!

Larry îşi aminti de şedinţele de instruire organizate de *Selena* şi ripostă:

— Poţi să fii chit şi altfel: ridicându-te de la masă şi lăsându-mă singur.

— Am s-o fac imediat, Larry, vorbi ea cu o încântare frivolă, ca şi când ziaristul i-ar fi făcut cine ştie ce propunere amuzantă. O să-mi iau paharul şi o să trec la masa bărbatului acela care – recunoaşte! – e mult mai bine decât tine şi, uite, mă fixează întruna… Tipul ăla cu faţa bronzată şi cu părul negru cârlionţat.

Larry îl zări prin fumul ţigării: într-adevăr, *tipul* era mai tânăr şi mai spătos decât el. Degaja în jurul său un aer excentric. Ziaristul mai observă că deşi Mioara era la masa sa, individul o fixa cu neruşinare. Nu izbuti să-şi înfrâneze curiozitatea:

— Îl cunoşti? o întrebă. Cine-i?

— Încă nu-l cunosc, dar ştiu cine e, Larry. E un confrate de-al tău, ziarist ca şi tine, pe deasupra şi foarte bogat, căci e nepotul directorului companiei TV „Cosmos”. A sosit în ţară cu o echipă de filmare. Se tot laudă că vrea să scrie o carte.

Larry ascultă informaţia cu aceeaşi indiferenţă derutantă, îşi spuse doar atât: „Ia te uită, încă unul cu proiecte literare!”

— Mă tot cheamă la masa lui… E un tip bine!

— Du-te, darling! *Time is money!*

— O să mă car, Larry, ai dreptate. Credeam, mai adăugă ea în timp ce îşi punea ţigările şi bricheta în poşetă, că, în calitatea ta de ziarist, ai vrea să fii primul pe fază. Ţi-aş putea da o informaţie…

— Şterge-o, Mioara, şterge-o până nu izbucnesc! o ameninţă el. Nu lăsa să-ţi scape tipul. Cere-i să te plătească nu în dolari devalorizaţi, ci în coroane suedeze sau mărci germane. Au un curs mai bun!

— Ai haz, Larry! Îmi pare sincer rău de noaptea aceea neîmplinită. În sfârşit se ridică, îi aruncă tipului de la cealaltă masă un zâmbet încurajator, apoi îşi întoarse din nou faţa către Larry: Am prieteni printre cascadori, mâine

vor intra în acţiune peste drum, la „Continental” Good by, Larry!

Se depărtă, iar Maclean o urmări discret: mişcarea unduitoare a coapselor, rotunjimea feselor mici şi plinuţe conturându-se aţâţător prin fusta maxi îi smulse iarăşi o părere de rău. „Dona Alba” nici nu apucase să fie a lui. Din pricina cutremurului… O văzu aşezându-se firesc la masa tipului cu mutra exotică. În urma ei veni chelnerul, luă paharul de „Martell”, îl mută dincolo şi astfel se şterse orice urmă lăsată de prezenţa Mioarei. Mulţumit, Larry se întoarse cu gândul la cartea lui.

„Mioara Catargi! Să fie chiar o fiinţă stranie? se întrebă el. Să fie într-adevăr descendenta unei familii de negustori? Mai curând din neamul boierilor, hotărî Larry. Franţuzeasca ei este impecabilă...”

Declinul acestei fiinţe, cândva bogată, trecută în prezent în categoria prostituatelor ce se dau pe valută forte, i se părea uneori neverosimil. Şi totuşi Mioara Catargi exista, era o realitate, trecuse prin apartamentul lui, iar acum stătea la masă cu dracu ştie ce nepot al unui director milionar. Se vedea după mutră că se şi pregătea să-şi moştenească unchiul. Cum are s-o descrie pe Mioara? Nu se îndoia nicio clipă că fata dorise sincer să-i înapoieze

dolarii. Asemenea fiinţe cunosc reacţii extreme. Chiar aşa are s-o descrie, alunecând, în viaţa ei intimă, de la o extremă la alta… o victimă nevinovată a împrejurărilor.

Drept recunoştinţă, fata i-a lăsat o informaţie interesantă, cu care el, din păcate, publicist specializat în probleme economice, nu avea ce face. Agenţia îi cerea cu insistenţă comentarii pe una şi aceeaşi temă: care va fi orientarea economică a României după cutremurul dezastruos de la 4 martie? Va insista în realizarea îndrăzneţelor sale planuri economice sau nu?

Totuşi acţiunea cascadorilor români anunţa un spectacol poate unic, folositor cărţii. Decise deci ca, în ciuda preocupărilor sale de ordin economic, să dea curs informaţiei Mioarei Catargi.

Ceru chelnerului nota de plată, o achită şi părăsi barul, fără să-i mai arunce Mioarei vreo privire.

2

DOSARUL TEVI VICTOR

– Extrase –

„Tevi Victor s-a născut în oraşul Turda, la 28 ianuarie 1920, fiu al lui Luca şi al Mariei Tevi, decedaţi în 1942 într-o ciocnire de trenuri. Până în 1940, Luca Tevi a fost proprietarul unui magazin de manufactură din oraşul natal. Apoi se mută la Braşov, unde se angajează ca vânzător în prăvălia unui prieten.

Tevi Victor este unicul copil al familiei Tevi.

Studii: **Absolvent al Academiei Comerciale din Bucureşti. Promoţia 1944.**

Serviciul militar: **Scutit medical.**

După absolvire, pe baza unor recomandări şi a unor înalte calificative ale Academiei Comerciale, este angajat de către Societatea „Mica” S.A.R., cu sediul pe Calea Victoriei nr. 75.

Înainte de 23 August 1944, nu a făcut parte din niciun partid sau formaţiune politică.

După 23 august 1944, s-a înscris în Uniunea Patrioţilor.

De la Societatea „Mica” S.A.R. Este transferat, după naţionalizare, la Direcţia valutară a Băncii de Stat, ca specialist în acest domeniu.

În 1954 este transferat prin Decizie la Ministerul Comerţului Exterior, unde lucrează până în 1966, când ia fiinţă Societatea Maşinrom Import-Export, unde lucrează până în 1975, când din pricina stării sănătăţii este pensionat medical.

A fost unul dintre experţii principali ai Societăţii Maşinrom şi, în această calitate, a efectuat numeroase călătorii de afaceri peste hotare.

Ultima călătorie, ca reprezentant al Maşinrom-ului, a fost efectuată în primăvara anului 1972, în mai multe ţări occidentale (Belgia, Luxemburg, Franţa şi R.F.G.).

Ca turist, în august 1976, a fost în Cehoslovacia, la Karlovi Vary, la un tratament medical de 21 de zile.

MAŞINROM
Import – Export
Calea Transilvaniei nr. 39

CARACTERIZARE

Se adevereşte prin prezenta că tov. Tevi Victor a fost, începând de la 1 mai 1966, salariatul întreprinderii noastre, deţinând funcţia de expert principal. La 15 octombrie 1975 a fost pensionat medical. Tov. Tevi Victor a fost un cadru de bază al întreprinderii noastre, achitându-se cu cinste de obligaţiile sale profesionale. Competent, cinstit, devotat, iată câteva din înaltele calităţi morale şi profesionale ale fostului nostru angajat.

Director,
Indescifrabil

Dosar medical
nr...
Nr. de ordine al
Dosarului de
pensie

DECIZIA nr…
din 23 septembrie
1975 asupra
capacităţii de
muncă privind pe tov.

Cabinetul de expertiză
medicală şi recuperare
a capacităţii de muncă

Tevi Victor, în vârstă de 55 ani (28 ianuarie 1920), domiciliat în Bucureşti.

Pe baza actelor din dosarul medical şi a examinării medicale efectuate, constatând:

1. Diagnosticul clinic: Psihastenie severă decompensată de etiologie sexuală. Suprasolicitare psihică motivată printr-o tendinţă de compensare a insuficienţei libidoului.

Se încadrează în gradul de invaliditate II. Se prezintă în 1976 în faţa Comisiei de pensionare la revizie.

Dr.,
Indescifrabil

Starea civilă: **Tevi Victor se căsătoreşte în anul 1957 cu Stănescu Victoriţa, funcţionară la Ministerul Comerţului Exterior. Divorţează în 1961. N-au avut copii. Cauza divorţului: nepotrivire de caracter.**

Se recăsătoreşte în 1968 cu Mihăilă Ştefania, economistă la Banca de comerţ exterior, de care divorţează după o

convieţuire de trei ani. N-au avut copii. Cauza divorţului: părăsire de domiciliu din partea soţiei.

În 1975 o cunoaşte pe Crăciunescu Tuţi, fără ocupaţie, mai tânără decât el cu 15 ani, cu care începe să convieţuiască. La începutul lunii februarie 1977, Crăciunescu Tuţi îl părăseşte definitiv după ce, anterior, a mai încercat în câteva rânduri să se despartă de el

„Ultima oară l-am văzut pe tov. Tevi Victor, vecinul meu de la etajul II, vineri 4 martie a. c., seara, în jurul orei opt şi un sfert. Mă întorceam de la „Alimentara", unde făcusem nişte cumpărături şi mă oprisem în faţa casei să stau de vorbă cu vecina mea de peste drum, Lina Marinaş. L-am văzut pe tov. Tevi Victor ieşind din clădire. Mi-a spus „bună seara" şi şi-a văzut de drum. Am remarcat că ducea o servietă. Faptul ăsta m-a mirat, căci de când se pensionase, adică de când nu mai mergea la serviciu, nu l-am mai văzut cu servietă. Şi chiar i-am spus vecinei: „Uite, dragă, şi-o fi luat din nou serviciu."

Din declaraţia
ECATERINEI MITROI

„După cutremur, multă vreme n-am mai putut să mă

întorc în casă. Am umblat, iar către orele unu noaptea, m-am întors la locuinţa mea de pe strada Amurgului. N-am intrat imediat în casă. Către orele unu şi jumătate, m-am întâlnit cu vecinul meu, Tevi Victor. Am stat de vorbă cu dânsul vreo cinci-zece minute. Mi-a povestit că cutremurul l-a prins în Piaţa Universităţii şi că pe acolo s-au prăbuşit câteva blocuri. Mi-a mai povestit că a dat o mână de ajutor la salvarea unor răniţi. Pe urmă, el a urcat să se culce, că zicea că-i tare obosit. Am mai stat puţin afară, după care am intrat şi eu în casă (…) Nu ţin minte să-l fi văzut cu o servietă în mână. Am fost şocat de cutremur, din pricina asta nu pot să fiu prea sigur.”

Din declaraţia lui
MIRCEA VĂCĂREANU

PROCES-VERBAL
de ascultare a numitei
Crăciunescu Tuţi

– Extrase –

Întrebare: **Când, unde şi în ce condiţii l-aţi cunoscut pe decedatul Tevi Victor?**

Răspuns: **În toamna anului 1975, în Cişmigiu. Era spre seară şi ieşisem să mă plimb. M-am aşezat pe o bancă, lângă „Buturugă”. Fumam de una singură, când m-am pomenit cu un bărbat aşezându-se lângă mine. Mi-a cerut voie să-şi aprindă ţigara, aşa am intrat în vorbă. Mi-a plăcut de el, că avea o vorbire aleasă şi părea un om foarte manierat. M-a invitat la „Monte-Carlo”, la o cafea. Nu l-am refuzat. Pe urmă, am cinat împreună. De la „Monte Carlo” am plecat cu un taxi la el acasă. A fost galant cu mine.**

Î.: Pe atunci lucra?

R.: Nu. Ieşise la pensie. La început nu mi-a spus de ce boală suferă. Pe urmă am aflat. Aşa, la suprafaţă, părea un bărbat normal.

Î.: De ce v-aţi mutat la dânsul?

R.: El a insistat, s-a ţinut mult de capul meu să mă mut, să stau cu dânsul, să facem casă împreună. Am cedat. De ce să mint? Avea o locuinţă frumos aranjată, avea bani, mă iubea nebuneşte.

Î.: V-a vorbit vreodată de prima lui nevastă?

R.: Mi-a vorbit şi de prima, şi de a doua. Le bârfea pe amândouă, le făcea femei stricate. Se lăuda că el aşa şi pe dincolo, le fusese devotat, dar ele, când era plecat în străinătate, îşi făceau de cap, îl înşelau. Pe cea de-a doua

cică ar fi prins-o chiar în casa lor, în pat, cu un coleg de-al ei de serviciu. Îi plăcea să pozeze în victimă, într-un bărbat nefericit, şi aştepta să fie compătimit.

Î.: Şi nu era nefericit?

R.: Era bolnav, bolnav de nervi. Mi-am dat seama după câtva timp. Din pricina asta l-am părăsit… de trei ori l-am părăsit, dar ultima oară nu m-am mai întors...

Î.: Cum se manifesta boala lui?

R.: Mai bine să întrebaţi medicul! Eu ce pot să vă spun? După părerea mea, încă din tinereţe suferea sufleteşte că nu-l ţineau puterile ca bărbat. Îi plăceau numai femeile frumoase. Şi prima şi a doua soţie au fost femei frumoase. Uitaţi-vă şi la mine! Cu mine se mândrea că sunt nu numai frumoasă ci şi mai tânără cu 15 ani. Că a izbutit să mă farmece şi să mă cucerească. Dar îl apuca gelozia. N-am pomenit bărbat mai gelos. Tot timpul i se năzărea că eram cu ochii pe alţii, că-mi aranjam întâlniri la telefon, mă şi urmărea. Nebun, în toată legea. Adevărata nebunie începea seara… N-o să mă credeţi! Mă aşeza pe un scaun, ca la poliţie, în filmele americane, şi-mi vâra lumina veiozii în ochi, pe urmă dă-i cu întrebările: „Cine a fost primul meu bărbat?" „Cu cine l-am înşelat?" Inventa tot felul de situaţii de care eu habar n-aveam. „Că el a auzit când…", „Că el a

văzut când...", „Că în ziua de... când am ieşit împreună să ne plimbăm, am zâmbit unui tânăr care se oprise..." S-o fi oprit tânărul ăla, dar eu nici că l-am văzut. Aşa cum m-a torturat pe mine, le-a torturat şi pe celelalte neveste ale lui. Încolo, dacă te uitai la el, ziceai că-i cel mai normal om din lume.

Î.: Avea prieteni, era vizitat?

R.: Nu, om mai singur şi mai izolat n-am pomenit.

Î.: L-aţi întrebat de ce n-are prieteni?

R.: Da. Mi-a răspuns că toţi prietenii pe care i-a avut şi-au bătut joc de el şi i-au stricat casa.

Î.: în ultima vreme aţi observat vreo schimbare în conduita lui?

R.: Vreo schimbare? Da, am observat, dar am pus-o pe seama bolii.

Î.: Fiţi ceva mai explicită.

R.: Anul trecut, după ce s-a întors de la Karlovi Vary, părea mai cocoş. Îşi umfla pieptul şi-mi dădea de înţeles că n-a fost şi nici nu va fi un fitecine. Că-i capabil de lucruri nebănuit de îndrăzneţe, că odată şi odată o să se vorbească de el şi de faptele lui. Vă daţi seama că eu râdeam.

Î.: A făcut vreo aluzie concretă?

R.: Nu. Nici până astăzi nu ştiu ce a fost cu băţoşenia aia a

lui. Cred că voia ca eu să-l privesc cu alţi ochi, să-l admir. Ştia că într-o bună zi o să-l las şi eu.

Î.: Vă rog să vă uitaţi bine prin locuinţă şi să ne declaraţi dacă lipseşce ceva.

R.: Lipseşte o servietă de asta modernă, aşa ca o valiză plată… Foarte elegantă…

Î.: Tip diplomat?

R.: Poate. N-aş şti să precizez, că nu mă pricep. Pot însă să declar cu precizie că a adus în casă servieta cam prin decembrie anul trecut. N-am văzut când a adus-o, dar am dat de ea acolo unde o ascunsese.

Î.: Unde a ascuns-o? De cine şi de ce?

R.: În cămară, sub tot felul de obiecte vechi. Am dat de ea întâmplător. Era încuiată, am vrut s-o deschid şi n-am reuşit. Când m-a văzut cu servieta în mână, am crezut că o să facă o criză de epilepsie, nu alta… S-a repezit la mine, mi-a smuls-o, a urlat, m-a şi lovit… M-a ameninţat că mă omoară dacă mai pun mâna pe servietă. De fapt, atunci am hotărât să-l dau dracului şi să-l las pentru totdeauna…

Î.: De când nu l-aţi mai văzut?

R.: De când am fugit de la dânsul, adică de la 18 februarie.

PROCES-VERBAL

– Extrase –

Pe baza mandatului nr… din… emis de Procuratura Municipiului Bucureşti, s-a efectuat o descindere la locuinţa decedatului Tevi Victor, domiciliat...

Cu acest prilej, s-a găsit pe masa din dormitorul celui decedat, un paşaport emis de statul Malta, pe numele James Monelli, intrat în R.S. România prin punctul de frontieră Otopeni, la 1 martie 1977.

S-a dispus ridicarea paşaportului de către autorităţile în drept, în vederea elucidării cazului.

Din agenda de lucru a mr. Lucian Viziru:

„Victor Tevi a fost ucis în zorii zilei de 5 martie. De cine? De ce? A plecat de acasă cu o servietă. S-a întors fără ea. Unde a fost? La cine a lăsat-o? Ce conţinea? De ce o ţinea acasă?

Victor Tevi l-a ajutat pe Bogdan Trancă la transportarea „cadavrului cu faţa zdrobită”, rămas neidentificat. Bogdan Trancă susţine că V.T. ar fi scotocit buzunarele decedatului, în vederea găsirii unui act de identitate. Cum a ajuns paşaportul maltezului James Monelli în casa lui

Tevi V.? De ce a avut Tevi V. nevoie de acest paşaport? Dar oare paşaportul aparţine cadavrului cu faţa zdrobită?”

Din agenda de lucru a col. Panait:

Direcţiile în care trebuie să îndreptăm cercetările?

1. Să se facă o analiză a paşaportului, dacă este original sau fals (Laboratorul).

2. Să se afle urgent la ce hotel a descins James Monelli în ziua sosirii (Frunză).

3. Să se afle profesiunea străinului (Frunză).

A căuta servieta lui Tevi Victor înseamnă a căuta un ac într-un car cu fân.

Din agenda de lucru a mr. Frunză:

1. Cetăţeanul James Monelli nu figurează pe listele de evidenţă ale hotelurilor bucureştene.

2. M-am deplasat la Otopeni. Am soliciatt concursul vameşilor, am controlat toate formularele vamale depuse de cetăţenii străini care au intrat în ţară în ziua de 1 martie a.c. Nu există niciun formular completat de James Monelli. Deci maltezul „n-a intrat” în ţară, deşi are ştampila de intrare.

Ipoteză: Paşaportul fals. A se studia cu atenţie fotografia.

Nu cumva individul din fotografie aduce cu Tevi Victor? Nu cumva acesta urmărea să-l folosească în scopul părăsirii clandestine a ţării?

Concluziile laboratorului: **Paşaportul găsit la domiciliul decedatului Tevi Victor şi care figurează pe numele James Monelli este fals. De asemenea şi ştampilele aplicate pe filele paşaportului.**

3

Gropi! Se deschideau întruna gropi. Tineri care nicicând nu crezuseră că va bate în existenţa lor ostăşească un asemenea ceas dramatic săpau gropi, coborau sicrie, prăvăleau bulgări de pământ peste ele. De mai bine de 48 de ore, săpau morminte şi, din nenorocire, aveau s-o mai facă multe zile şi nopţi.

Elena Fischer îi urmărea de la distanţă. „Doborâtă de durere", se aşezase pe o bancă plasată sub o salcie cu mugurii umflaţi prea de timpuriu. De acolo, urmărea efortul militarilor: erau tineri, vânjoşi, retraşi într-o durere fără glas. Feţele obosite le luceau de transpiraţie. Când şi când, câte unul dintre ei lăsa lopata de o parte, ca să aducă mai aproape o găleată cu apă. Îi vedea atunci pe „gropari" trecându-şi unul altuia o cană cu care îşi potoleau setea…

În ziua aceea – 9 martie – numărul coşciugelor ce aşteptau să fie coborâte în gropi crescuse. Stăteau rânduite într-o ordine relativă. Pe fiecare coşciug un cartonaş indica numele şi prenumele decedatului. Îmbrăcată în negru – un doliu sobru, fără exagerări vestimentare – *Elena Fischer* se amestecase de câteva ori

printre cei veniţi la Cimitirul militar Ghencea să aducă un ultim omagiu celor ce îşi încheiaseră viaţa atât de tragic. Nimeni n-o băgase în seamă. Nici nu avea cum să fie luată în seamă, îşi spunea ea, prea erau îndureraţi oamenii ca s-o remarce. Victimele cutremurului îi adunaseră acolo, unindu-i în durere. De aceea nu-i fusese deloc greu să se oprească în dreptul fiecărui sicriu, să reţină datele ce o interesau, iar puţin mai târziu să-şi deschidă poşeta pentru a-şi nota câte ceva într-un carneţel. Uneori, zăbovea mai mult în dreptul unui decedat şi, „răscolită de durere", îşi ştergea ochii „năpădiţi de lacrimi".

Obosise însă tot umblând ori stând în picioare, iar acum, aşezată pe banca de sub salcia pregătită să întâmpine primăvara, se mulţumea să privească efortul necontenit al „groparilor". Observă că niciunul dintre ei nu-şi îngăduia prea lungi clipe de odihnă, deşi nimeni nu-i zorea. De la locul său, *Elena Fischer* iscodise împrejurimile. Pe aleile cimitirului, o mişcare continuă, neobişnuită: oamenii veneau şi plecau într-o tăcere cumplită, ca şi când nu se cunoşteau între ei sau nu se vedeau unul pe celălalt. După un timp, îşi deschise poşeta şi cercetă de la distanţă truda acelei zile, înscrisă în carneţel: cuvintele fuseseră aşternute în grabă şi nu

întotdeauna dintr-o poziţie comodă. Totuşi, numele şi gradele decedaţilor se desluşeau destul de clar. Îşi propuse ca la hotel, în vederea întocmirii raportului, să revină asupra lor.

Deodată, observă cum în jurul unui sicriu care abia fusese adus, se adunase un grup de militari şi civili. Un bărbat mai vârstnic, cu capul descoperit şi căruia vântul îi flutura părul cărunt, susţinea cu greu o femeie îmbrăcată toată în negru, fără îndoială, văduva celui decedat. *Elena Fischer* se ridică şi porni cu paşi rari, osteniţi, într-acolo. Se auzeau hohotele de plâns ale văduvei, cuvintele liniştitoare ale bărbatului care o sprijinea.

Elena Fischer se amestecă şi ea printre oameni, ştergându-se la ochi cu batista, aşezându-se lângă alte două femei. Le auzea lesne conversaţia purtată în surdină. „Generalul Stanciu a făcut totul ca să-l salveze”, spunea una dintre ele. Cealaltă oftă completând-o: „Poate dacă n-ar fi făcut un stop cardiac!” „Păcat! A fost un om eminent!” Un bătrânel uscăţiv, alăturându-li-se, le împărtăşi câteva amănunte în legătură cu deznodământul celui ce urma să fie îngropat. „Colonelul era în laborator, povesti el cu tristeţe Când s-a produs cutremurul, a vrut să-şi salveze eprubetele. N-a reuşit. Au căzut, s-au spart.

S-a produs şi o explozie… De aici şi incendiul. A încercat, săracu’, să-l stingă. S-a ales cu arsuri grave!” Una dintre femei murmură printre lacrimi: „Poate că-i mai bine aşa? Nici până astăzi nu i-au găsit nevasta, copilul!” Interveni iar bătrânul: „Şi nici nu există speranţe că vor fi găsiţi!” „Vă daţi seama ce s-ar fi întâmplat, se văicăriră celelalte două femei, dacă omul ar fi scăpat şi ar fi aflat de soarta familiei, a casei!”

Fără voia sa, *Elena Fischer,* îşi imagină drama şi se înfioră. Deci fiinţa aceea în doliu care plângea gata să se prăbuşească nu era văduva decedatului, ci poate mama lui.

Înmormântarea dură puţin, apoi asistenţa se risipi.

Agenta mai rămase câteva clipe în dreptul movilei de pământ, acum acoperită de flori, şi reţinu numele celui trecut în lumea umbrelor – colonelul Florea Lepădat – apoi porni şi ea, agale, spre aleea principală. Se uită la ceas. Gândi că era cazul să-şi încheie ziua de lucru, mai cu seamă că *Ernest* nu avea să vină s-o ia de la cimitir cu maşina, iar până la „Intercontinental” era un drum destul de lung.

Cerul era acoperit de nori, lumina zilei – cenuşie şi deprimantă. În depărtare un clopot plângea cu dangăte de

jale. Agenta îşi aprinse o ţigară şi căută să nu-şi iasă prea repede din rol. „Deci colonelul Lepădat a fost un om de ştiinţă, îşi spuse ea amintindu-şi cele ascultate… lucra într-un laborator. Nu încape îndoială, al armatei. Întreprindea anumite cercetări. A izbucnit o explozie, un incendiu. Iată o informaţie de care merită să mă ocup. Unde se află amplasat laboratorul? Incendiul l-a distrus în întregime sau parţial?”

Îşi continuă alene drumul spre ieşire. Lăsă în urmă capela când, pe neaşteptate, văzu intrând pe poarta cimitirului mai mulţi militari, în uniforma Ministerului de Interne, purtând coroane. Spre mirarea agentei „G-2”, grupul o luă pe o alee laterală. Grăbi pasul, atrasă de noutatea evenimentului. Aşa ajunse, în curând, într-un alt sector al cimitirului şi înţelese că era cel rezervat ofiţerilor Ministerului de Interne. Şovăi: să înainteze sau nu? Să îndrăznească sau nu? Dar văzu pe alee, printre militarii ce se opriseră, şi câteva femei în doliu; se hotărî atunci să acţioneze. Se îndreptă într-acolo, ca şi când ar fi rătăcit, în amărăciunea ei, pe aleile cimitirului.

Printre cei adunaţi la procesiunea înmormântării, remarcă şi câţiva civili. *Elena Fischer* cântări rapid importanţa descoperirii sale întâmplătoare. Mintea îi

lucra cu febrilitate; ajunse din nou la concluzia că cei adunaţi în jurul sicriului erau prea obosiţi şi prea cufundaţi în durere ca s-o bage în seamă. Luă hotărârea să apeleze la serviciile aparatului „F-X1”. În sfârşit, i se oferea un prilej excelent să fotografieze. Când va mai întâlni atâţia ofiţeri de securitate adunaţi la un loc? Nu avea voie să ezite, dar nici să comită o imprudenţă. Scoase aparatul din poşetă şi-l camuflă cu ajutorul unei batiste. Îl mânuia uşor, atentă totuşi să nu exagereze în temerara sa îndeletnicire. Imortaliză astfel pe pelicula-i ultra sensibilă prim-planuri pe care le aprecia de pe acum ca având o valoare aparte.

Ca şi *dincolo,* procesiunea înmormântării fu scurtă, sobră. Curând, asistenţa se îndreptă în grabă spre poartă, lăsând în urmă o movilă de pământ acoperită de coroane.

Abia atunci *Elena Fischer* observă în apropierea mormântului un tânăr; şedea pe o bancă, vizibil îndurerat, sprijinindu-şi capul în palme; aşa cum stătea încremenit, erai înclinat să crezi că se prăbuşise într-un univers al său, unde nimic din lumea exterioară nu mai ajungea să fie perceput. Agenta înaintă încet, ştergându-se mereu cu batista la ochi, se opri o fracţiune de timp în dreptul coroanelor depuse pe mormânt. Citi pe una dintre

banderole cuvintele: „Căpitanului Vintilă Seciu, un ultim omagiu din partea Ministerului de Interne”. „Mâine o să revin pe aici!” îşi propuse ea şi trecu mai departe. Se apropie în felul acesta, fără să vrea, de tânărul de pe bancă, ce părea rupt de restul lumii. Dintr-un impuls ce nu va izbuti să şi-l explice, se aşeză ostenită lângă el. Îl iscodi cu coada ochiului, dar nu reuşi să-i vadă decât părul negru, cârlionţat. Îşi scoase pachetul de „Carpaţi”; în timp ce-şi aprindea o ţigară, îşi aminti vag că odată, la Paris, tatăl ei îi vorbise de un loc de veci al familiei lor cumpărat la cimitirul Bellu. Ba îi mai vorbise şi de intenţia de a înălţa pe locul acela un cavou care „să rupă gura”. Oftă, de astă dată sincer. Se uită la vecinul din stânga: o auzise oare? I se adresă, îndemnându-l

— Fumează, o să-ţi facă bine!

Tânărul se smulse cu greu din starea sa: o privi cu ochi buimaci, de parcă n-ar fi simţit-o când se aşezase lângă el.

— Hai, ia o ţigară! îl mai îndemnă ea o dată întinzându-i pachetul.

Tânărul o măsură pieziş, cu o curiozitate de om bolnav. Luă o ţigară, iar când îi întinse flacăra brichetei, *Elena Fischer* îi văzu mai bine chipul adânc îndurerat. Nu era frumos, dar durerea îi conferea o expresie care parcă

implora căldură şi ocrotire.

— Ai pe cineva aici? se pomeni ea întrebându-l, mişcată de durerea din ochii interlocutorului.

— Părinţii… murmură el.

— Doamne Dumnezeule! exclamă „G-2” înduioşată.

— Sunt îngropaţi acolo! Tânărul întinse mâna în care ţinea ţigara în direcţia unui mormânt. Tatăl meu a fost maior. Tăcu brusc, atras parcă definitiv de tăria tutunului.

După un timp, agenta îndrăzni să-l întrebe

— Cum ai scăpat?

Intra rareori în vorbă cu cei din jur, dar, de data asta, cedă curiozităţii de a auzi cât mai multe întâmplări personale legate de cutremur.

— Mă întrebaţi cum am scăpat? reluă el întrebarea. Glasul abia i se auzea. Fuma şi se uita drept înainte spre mormintele celor decedaţi la 4 martie. De aceea, dădea impresia că-şi vorbeşte sieşi. Îmi pregăteam proiectul pentru examen – sunt student la arhitectură –, eram extenuat în ziua aceea. Şi mama, şi tata au insistat să ies, să mă plimb, să mai iau puţin aer. Pur şi simplu m-au izgonit din casă. Când m-am întors, imediat după cutremur… Tânărului i se puse un nod în gât şi amuţi.

Elena Fischer îi respectă tăcerea, socotind că ar fi o

grosolănie din partea ei să continue cu alte întrebări. Puţin mai târziu, tânărul îşi reluă povestirea:

— I-am îngropat ieri, după ce i-am identificat. După ce credeţi că i-am identificat? După verighete. O masă informă de carne a fost tot ce a mai rămas din ei! Trase cu sete din ţigară şi adăugă: Nu-mi iese din minte cum au stăruit amândoi să plec de acasă.

— În ce bloc locuiaţi?

— În cel de pe Arghezi 1. Am rămas cu ce vedeţi pe mine şi cu amintirea groaznică a întâmplării. Doamne, îi aud şi acum, tot timpul, cum îmi cereau să ies din casă şi să mă duc să mă plimb! Să fi avut oare vreo presimţire? Dumneavoastră credeţi în presimţiri?

Îşi arătă faţa răvăşită de durere, apoi îşi îndreptă din nou privirile în direcţia mormintelor.

— Cred în anumite presimţiri, se destăinui ea, apoi schimbă vorba. Am trecut şi eu pe *acolo.* E îngrozitor!

Mişcat pesemne de suspinul femeii în negru, tânărul o întrebă:

— Aveţi şi dumneavoastră pe cineva?

— L-am cunoscut pe colonelul Lepădat. A fost îngropat acuma. Păcat, ştiinţa a pierdut un om extraordinar! Ai auzit de el?

— Vag… Şi tata a fost un om extraordinar! Era în securitate încă de la înfiinţare… Ce să vă spun? În bloc mai locuiau patru tovarăşi de-ai tatei, toţi ofiţeri de securitate. Cu toţii şi-au găsit moartea. Patru familii dispărute fără urmă. Îi mai caută încă. „Patru ofiţeri ai Ministerului de Interne dispăruţi fără urmă, reţinu *Elena Fischer* informaţia. Poate că n-ar fi rău să încerc, nu acum, ci mâine sau poimâine, să le aflu numele, gradele.”

— Mai vrei o ţigară?

El o refuză respectuos. „G-2” se uită la ceas: era timpul să plece. Se ridică anevoie, văicărindu-se bătrâneşte.

— Plecaţi?! Vocea-i răsuna mirată.

— E târziu, se explică ea; apoi, dând glasului intonaţii materne, încercă să-l îmbărbăteze: Dragul meu, bătrânii spun: morţii cu morţii viii cu viii! Cel mai bun omagiu pe care poţi să-l aduci părinţilor dumitale e să devii un bun arhitect.

— Vă mulţumesc!

— Cine ştie, poate o să ne mai întâlnim!

Elena Fischer nu se îndreptă imediat spre poarta cimitirului, ci socoti ca o datorie din partea ei să treacă pe la mormântul indicat de tânărul ei interlocutor. Citi: „Maior Dinicu Ţurcanu şi Elisabeta Ţurcanu. Decedaţi la 4

martie 1977”. Observă că în spaţiul acelei parcele se înşiruiau mormintele celor căzuţi la cutremur. „Mâine mă voi ocupa de ele”, decise agenta.

În sfârşit, se îndreptă spre ieşire. În stradă avu noroc. Un taxi liber trecu prin dreptul ei şi-l opri bucuroasă.

4

Aparatul de radio era deschis; în birou răsunau în surdină acordurile simfoniei „Patetica” în interpretarea Filarmonicii din Londra, dirijată de Silvestri. Când şi când, intervenţia crainicului care-şi informa ascultătorii cu privire la desfăşurarea lucrărilor de salvare a unor vieţi omeneşti întrerupea pentru scurt timp cursivitatea compoziţiei lui Ceaikovski.

La lumina lămpii de birou, colonelul Emilian Teodoru se cufundase în studierea unor note şi rapoarte primite de la unităţile dislocate în operaţiile de înlăturare a avariilor. Auzea, ca pe un al doilea plan al existenţei sale, acordurile simfoniei. Se oprea din lectură doar când crainicul dădea citire unor noi informaţii. Revenea apoi, oftând, la rosturile lui. Mai trecuse o zi, iar rapoartele şi notele confirmau, şi pe această cale, abnegaţia militarilor, înalta lor dăruire şi disciplină, sprijinul populaţiei. Un militar în termen dintr-o subunitate de contrainformaţii semnala într-o notă că, din câteva basculante ce transportau molozul în afara oraşului, căzuseră în plină stradă hârtii oficiale ce purtau menţiunea „Strict secret”, şi propunea organizarea unor echipe de scotocire în

zonele unde se depunea molozul. Colonelul reţinu propunerea şi consemnă în agenda sa de lucru cuvintele: „Grupe de scotocire. Colectare într-un singur loc a tuturor hârtiilor oficiale găsite printre dărâmături.”

Lăsase anume la urmă un raport semnat de locotenentul Dan Scurtu, care-l interesa în cel mai înalt grad. Cu două zile în urmă, mai exact, în seara zilei de 7 martie, locotenentul Scurtu, căruia i se încredinţase supravegherea contrainformativă a Cimitirului militar Ghencea, semnalase apariţia unei femei, la vreo patruzeci de ani, în doliu, şi care, după toate aparenţele, nota, desigur pe ascuns, numele celor decedaţi. Faptul ca atare părea straniu, aproape incredibil, şi poate că nu i-ar fi acordat nicio atenţie, dacă prezenţa femeii la cimitir n-ar fi fost observată şi în ziua următoare. Purtarea ei fusese la fel de stranie. În nota din seara zilei de 8 martie, locotenentul Scurtu raportase comandantului său că o luase în primire din prima clipă. Femeia zăbovise pe aleile cimitirului mai bine de şase ore, în care vreme nu se interesase de nimic altceva decât de înmormântările unor ofiţeri – victime ale cutremurului de la 4 martie. Nu mai exista nicio îndoială – iar în acest sens locotenentul îşi asuma întreaga răspundere – că vizitatoarea în doliu a

cimitirului era interesată de numele celor decedaţi. Şi iată că şi în Nota din seara aceea i se raporta că necunoscuta apăruse din nou, la fel de tristă şi de îndoliată, manifestând aceleaşi preocupări ciudate. Zăbovise, ceva mai mult la înmormântarea colonelului Lepădat, apoi la aceea a căpitanului de securitate Vintilă Seciu. Însă acolo, aşa cum arăta Nota, „îndoliata” căzuse într-o capcană întinsă de locotenentul Scurtu.

„Femeia susţine că ar fi o cunoştinţă a colonelului Lepădat, scria locotenentul Dan Scurtu în raport, şi că a venit anume la înmormântarea acestui om de ştiinţă. Evident, minte, căci noi am semnalat-o în cimitir începând din 7 martie. Închipuindu-şi că este neobservată, a continuat să scrie în carneţel – cu siguranţă – numele unor morţi. Din păcate, n-a putut fi urmărită pentru a i se stabili identitatea şi domiciliul, deoarece, ieşind din cimitir, a urcat în taxiul 9-B-4344!”

Colonelul Teodoru privi lung şi gânditor către un punct pierdut în semiobscuritatea biroului. Revăzu în minte figura foarte mobilă şi expresivă a tânărului ofiţer. Îşi aminti că la o şedinţă de instruire locotenentul Scurtu îşi luase în glumă drept pseudonim numele celebrului actor de film de pe vremuri – Rudolf Valentino. „Păi acela a fost

un bărbat frumos, i-a replicat mai în glumă, mai în serios comandantul, iar tu...” „Tocmai de aia!” îşi susţinuse locotenentul preferinţa.

„Şi iată-l acum pe „Rudolf Valentino” evoluând pe scena Cimitirului Ghencea” îşi spuse zâmbind colonelul şi se apucă să mai citească o dată Nota locotenentului Scurtu, după care trecu în agenda sa de lucru următoarele:

1) Cu siguranţă că misterioasa femeie o să apară şi mâine, 10.03.77, lt. D. S. să continue să-şi interpreteze rolul. Să se apropie de *obiectiv* şi să caute să-i afle identitatea şi dacă lucrează undeva, etc... etc.

2) Începând din 10.03.77 să se pună la dispoziţia lt. D.S. o maşină cu care, dacă o să fie cazul, va urmări *obiectivul*.

3) Sergentul Pintea să fotografieze *obiectivul* în situaţii cât mai variate şi mai semnificative.

Când termină de scris, chemă ofiţerul de serviciu. Acesta apăru şi rămase în poziţie regulamentară.

— Tovarăşe căpitan, notează-ţi acest număr: 9-B-4344. E al unui taxi. Ţi l-ai notat?... Aşa... Chenmă-i la telefon pe cei de la dispeceratul de taxiuri şi roagă-i să te ajute să lămureşti următoarea problemă... După ce-i dădu

explicaţiile de rigoare şi-i descrise semnalmentele femeii în doliu, colonelul adăugă: În ce constă rugămintea noastră? Să fie găsit şoferul de pe taxiul 9-B-4344, pentru a ne informa unde şi-a lăsat clienta. Înţeles?

— Înţeles!… Tovarăşul maior Stănculescu, îl informă ofiţerul de serviciu, doreşte să vă vadă.

— Să intre!

Maiorul Stănculescu intră în cabinet ca o umbră: slăbise mult în ultimele zile – avusese în familie doi morţi, amândoi oameni tineri, la început de drum. Tocmai voia să ia poziţie regulamentară, când colonelul îl întrerupse:

— Te deranjează cumva lumina? Vrei s-o aprind pe cea mare?

Maiorul îşi asigură superiorul că lumina lămpii de lucru nu-l deranja câtuşi de puţin şi că se prezentase la raport pentru a-i aduce la cunoştinţă o veste de primă importanţă.

— Vă raportez, tovarăşe colonel, că mesajele au fost decodificate. De asemenea, eliberate din strânsoarea unor simboluri. Vi le prezentăm, cum s-ar zice, în „stare pură”.

— În sfârşit! În sfârşit, de când aştept raportul ăsta! De bucurie pocni cu palma peste masa de lucru şi, datorită aceluiaşi simţământ, se ridică în picioare.

— Tovarăşe colonel, să ştiţi că echipa de descifratori a apreciat foarte mult că nu i-aţi presat, că…

— Că nu i-am bătut la cap, poate asta vrei să zici? Cu ce i-aş fi ajutat dacă aş fi stat întruna după ei?…

— Să ştiţi că au muncit ziua şi noaptea, hotărâţi să facă minuni.

— Acum nici să-i lăudăm prea mult nu e bine, glumi oolonelul.

Maiorul Stănculescu puse pe birou o mapă, pe care şeful său şi-o apropie.

— În eter, nimic nou?

Maiorul înţelese că întrebarea se referă la acel tainic schimb de mesaje. Răspunse:

— Din ziua de 5 martie, ora 13,15, nu s-a mai înregistrat nimic. De altfel, explicaţia o s-o găsiţi într-unul din mesajele decodificate.

— Tovarăşe maior, te rog să transmiţi grupei de descifratori felicitările mele. Când am să fiu şi eu ceva mai despovărat, mă voi întâlni cu ei, căci mă interesează istoricul decodificării, cheia folosită.

Maiorul Stănculescu mulţumi şi se retrase. Rămas singur, colonelul Teodoru deschise mapa. Între cele două coperţi găsi doar două file bătute la maşină – mesajele în

„stare pură” – dar câtă trudă se învestise în ele! Căci după apariţia computerelor, codificarea mesajelor se complicase mult.

1. a. Luceafărul 4 martie 1977
către ora 22.45
Selena

Godzila. Dezastru. S-au prăbuşit clădiri. Bucureştiul a rămas fără curent electric. Posturile de radio şi de televiziune şi-au întrerupt emisiunea.

1. b. Selena 4 martie 1977
către ora 23
Luceafărul

Mulţumim pentru promptitudine. Fii din nou pe recepţie la ora 00.05.

2. a. Luceafărul 5 martie 1977
către ora 00.05
Selena

În centru s-au prăbuşit următoarele blocuri: „Dunărea”, „Continental”, „Wilson”, „Scala”, „Casata”. Au izbucnit incendii. Curentul electric, apa, gazele întrerupte.

2. b. Selena 5 martie 1977
către ora 00.15
Luceafărul

Godzila intră în acţiune, Pregăteşte-te să-i primeşti pe cei trei G. Caută-l urgent pe „C-7”. Vreau să ştiu dacă e în viaţă. Aştept apelul tău la ora 10. Transmite fără teamă.

3. a. Luceafărul 5 martie 1977
către ora 10
Selena

„C-7” a dispărut. După seism nu s-a mai întors la hotel. Mai mult ca sigur că şi-a găsit moartea. În oraş au început încă din zori lucrările de salvare. Armata, trupele Ministerului de Interne, gărzile patriotice sunt în acţiune. Curentul electric, apa, gazele reluate parţial. Cum vor sosi cei trei „G”? Aeroportul închis aterizărilor.

3. b. Selena 5 martie 1977
către ora 10.15
Luceafărul

Verificaţi deznodământul lui „C-7”. Cei trei „G” vor sosi începând de astăzi. Nu are importanţă cum. Află ce clădiri care adăpostesc societăţi, instituţii, întreprinderi, ministere s-au prăbuşit sau au suferit avarii grave. Aşteptăm următorul mesaj la ora 13.

4. a. Luceafărul 5 martie 1977
către ora 13
Selena

Mai mult ca sigur că „C-7” nu mai e în viaţă. Astăzi la ora 11 nu se prezentase încă la hotel. În cel mai bun caz, zace rănit într-un spital. Sunt foarte numeroase clădirile unor instituţii de stat care au suferit avarii grave. Ar fi o listă prea lungă. Oraşul e îngrozitor de distrus.

4. b. Selena 5 martie 1977
către ora 13.15
Luceafărul

Cei trei „G” în drum spre Bucureşti. Aşteaptă-i! Succes! Începând cu acest mesaj întrerupem legăturile. Rămân în vigoare legăturile Shakespeare.

Colonelul Teodoru mai parcurse o dată textul mesajelor. Stărui din capul locului asupra unui cuvânt – Godzila. Ce semnificaţie ar fi putut avea? Îşi amintea că era titlul unui film japonez care rulase în urmă cu vreo cincisprezece ani pe ecranele cinematografelor din Bucureşti. Îl văzuse şi el, iar dacă memoria nu-i juca vreo festă, Godzila era un monstru care ieşea din străfundurile oceanului, pentru a strivi oraşele japoneze sub tălpile uriaşelor sale picioare. Îşi mai aminti că-l amuzase, mai ales, o secvenţă în care aviaţia cu reacţie ultramodernă de pe atunci fusese mobilizată să lupte din aer împotriva monstrului. Dar rachetele trimise de sub aripile avioanelor de război aveau asupra Godzilei efectul unor pişcături de ţânţar.

Patru zile şi patru nopţi se luptaseră descifratorii cu complicatele mesaje, iar acum totul părea limpede şi nespus de simplu. Godzila reprezenta cu siguranţă indicativul unei misiuni. Cei trei „G” – agenţi ai *Godzilei.* Fraza din final *Rămân în vigoare legăturile Shakespeare*

avea poate semnificaţia cea mai limpede. Marele Will era un clasic al literaturii universale, deci *Selena,* renunţând la legătura sa prin radio cu *Luceafărul,* opta pentru mijloacele clasice de legătură.

Aşadar, totul era clar. Colonelul afişă în colţul gurii un surâs amar. Numai că acum, alte întrebări, la fel de grave, îşi aşteptau răspunsul. Cine-i *Luceafărul,* instalat aşa cum arătau primele calcule ale Secţiei gonio, în inima Bucureştiului? De unde a emis? Cine-i *Selena* şi ce obiective urmăreşte misiunea codificată *Godzila?* Din schimbul de mesaje rezulta că cei trei „G” au intrat în ţară încă din după-amiaza zilei de 5 martie. Viteza asta de mişcare n-o puteau dobândi decât pe calea aerului. Numai că, în acea zi, au sosit prin punctul de frontieră Otopeni zeci de trimişi speciali ai unor ziare străine, ai unor societăţi de televiziune, zeci de specialişti în domeniul seismologiei. Printre aceştia, fără îndoială, trebuie să se fi strecurat şi cei trei „G”. Dar sub ce mască? Sub ce identitate? Unde şi cum i-a întâmpinat *Luceafărul?* Unde s-au adăpostit?

Colonelul luă pixul şi notă în agendă: „A cere aprobarea pentru a remite o copie după documentul *Selena* – *Luceafărul* compartimentului condus de col. Panait, cu

concluziile ce se impun din partea noastră”.

Îşi consultă apoi ceasul. Până la miezul nopţii, oră la care şeful Direcţiei convocase şedinţa zilnică de lucru, mai erau doar zece minute. Închise mapa, agenda şi se ridică. În momentul acela, uşa se deschise şi ofiţerul de serviciu ceru permisiunea să raporteze:

— Acum câteva minute, dispeceratul I.T.B.-ului mi-a comunicat că a fost găsit şoferul de pe taxiul 9-B-4344. Îl cheamă Nică Bocioacă. Şi-a amintit de femeia pe care a luat-o de la Cimitirul Ghencea. A lăsat-o, afirmă el, în Piaţa Unirii, deşi ea voia să ajungă la Universitate.

— Notează numele şoferului! Poate să mai avem nevoie de el, îi ceru colonelul şi se pregăti să părăsească biroul.

5

NOTĂ

(Extrase)

Obiectivul a apărut la cimitir în jurul orei 11. A fost luat în primire chiar de la poartă. De reţinut că a coborât dintr-un „Opel”, la volanul căruia se afla un bărbat. Maşina avea nr. 10-B-1457.

Ţinând un buchet de flori în mână, obiectivul s-a deplasat direct la sectorul rezervat ofiţerilor Ministerului de Interne. Florile nu le-a depus pe un singur mormânt, ci pe mai multe. La ceasul acela, nefiind lume în sectorul respectiv, s-a putut observa şi mai clar că obiectivul îşi nota pe o hârtiuţă pregătită anume în poşetă numele celor decedaţi.

Am intrat şi eu în scenă cu un buchet de flori şi le-am depus pe monnântul „părinţilor” mei. Ne-am aşezat pe aceeaşi bancă din ajun. În sfârşit, s-a recomandat: Catinca Cernescu. Pensionată medical (...)

De la cimitir, Catinca Cernescu a luat tramvaiul, apoi autobuzul şi s-a îndreptat spre Spitalul militar (ora 13,30).

Acolo o aştepta „Opelul”. A urcat lângă bărbatul de la volan. S-au îndreptat spre centrul oraşului, au parcat maşina în Intrarea Zalomit, de unde au pornit pe jos spre Hotelul „Intercontinental”. Au intrat în hotel, l-am văzut pe bărbatul de la volan luând cheia de la recepţie, apoi amândoi au urcat în ascensor.

(...) Cam după douăzeci de minute, am intrat în hotel şi am întrebat la recepţie la ce cameră locuieşte Catinca Cernescu. Mi s-a răspuns că la „Intercontinental” nu stau decât străini şi că nu au în evidenţă nicio clientă cu numele Catinca Cernescu.

Lt. D. SCURTU

Anexă: 10 (zece) fotografii realizate de Pintea în conformitate cu ordinul primit.

Din agenda de lucru a col. Teodoru: Să se remită urgent o copie după Nota de faţă compartimentului condus de tov. col. Panait. De asemenea, copii după cele 10 fotografii.

6

— S-o luăm metodic! apelă colonelul Panait la formula preferată. Aţi luat cunoştinţă de două documente deosebit de importante: textul mesajelor şi al Notei semnate de locotenentul Dan Scurtu.

Fumau tustrei, maiorul Lucian mai „însetat” decât ceilalţi, dorind parcă să confirme gluma lui Frunză: „Fumează şi pentru anii când a supt bomboane de mentă!”

Panait, privindu-şi colaboratorii, agita vajnica sa „baghetă” – un creion – de data asta albastră.

— De la ce am pornit? De la Savel Demetriad, de la dispariţia sa fără urme. Au fost efectuate verificări pe la spitale. Putem afirma că şi-a pierdut viaţa la cutremur. Rămâne pentru noi o enigmă scopul călătoriei lui în România. După constatarea ta – Panait rămase câteva secunde cu ochii îndreptaţi spre Frunză – că între femeia de pe fotografia găsită în albumul lui Demetriad şi Elvira Neagu din strada Ghenadie Petrescu nu există nicio legătura, se închide şi ultimul drum al investigaţiilor noastre.

— Să ştiţi, tovarăşe colonel, că mi s-a oferit un bun

prilej să confrunt fotografia cu persoana Elvirei Neagu; ochiul meu nu mă înşală, simţi maiorul Frunză nevoia să se apere, deşi nimeni nu-i pusese la îndoială capacitatea sa de discernământ.

Panait, ceva mai odihnit şi mai relaxat decât în zilele anterioare, îi zâmbi complice lui Lucian. „Ce zici de dumnealui, a început să sufere de mania persecuţiei!”

— În mesajele decodificate de specialişti, reînnodă colonelul Panait firul discuţiei, se aminteşte de un agent „C-7”, plantat într-unul din hotelurile Bucureştiului.

Creionul albastru din mâna colonelului arătă spre maiorul Lucian. Acesta înţelese ce i se cerea, stinse mucul ţigării în scrumieră şi îşi exprimă opinia, punând întrebarea:

— Este oare Savel Demetriad una şi aceeaşi persoană cu agentul „C-7” de care se interesează *Selena?*

Colonelul clătină din cap, confirmând astfel că exact întrebarea asta o avea în vedere.

— Şi da, şi nu. În aceeaşi măsură… Deocamdată dintre străini, victime ale cutremurului, şase au fost identificaţi. Alţi trei sunt daţi dispăruţi fără urmă. Lucian îşi coborî ochii pe agenda sa deschisă: Savel Demetriad, David Marcarian din Anglia, şi Liliana Marino din Venezuela.

Toţi trei au locuit la hotel. Toţi trei au sosit în România cam în acelaşi timp. Toţi trei pot foarte bine să ducă povara unui indicativ. Aşa că…

— Mda! mormăi Panait, nemulţumit parcă de ceva.

— Nu cred că Savel Demetriad trebuie scos „de pe rol”, interveni Frunză.

— Să vrem să-l scoatem şi n-avem voie, îi răspunse Panait. Ca dispărut fără urmă, timp de un an are un regim special. Mergem mai departe… Pe parcursul cercetărilor, ne-am lovit de două… cadavre. Unul a rămas neidentificat, celălalt – al lui Tevi Victor. Şi necunoscutul şi Tevi au fost ucişi. Trecutul lui Tevi, paşaportul fals găsit la domiciliul lui, precum şi deznodământul său ne dovedesc că fostul salariat al „Maşinrom”-ului a fost amestecat într-o afacere murdară. Când viaţa o să intre în normal, o să putem şi noi să ne ocupăm ceva mai organizat de cazul lui. Sediul „Maşinrom”-ului a fost grav avariat. Oamenii de acolo sunt ocupaţi până peste cap. Aşa că…

Frunză ceru îngăduinţa să rostească o vorbă:

— Nu trebuie să pierdem nicio clipă din vedere povestea cu servieta. Dacă Tevi a luat-o de acasă şi s-a întors pe urmă fără ea, înseamnă că a lăsat-o undeva… că

avea totuşi un prieten, o legătură.

Panait îl ameninţă pe Frunză cu creionul:

— Ce-ai zice să-ţi încredinţez ţie misiunea de a căuta şi găsi servieta lui Tevi?

Frunză nu se pierdu cu firea şi răspunse mucalit:

— Păi ce să zic?! Aş zice să lăsăm treaba asta pentru mai târziu… când situaţia o să se mai normalizeze!

Apoi, colonelul, ridicând din dosar copia Notei semnată de locotenentul Scurtu, redeveni grav:

— Am primit ordin să ne ocupăm, în continuare, şi de cele semnalate de compartimentul colonelului Teodoru. O să vă deplasaţi împreună la „Intercontinental”. Verificaţi, în primul rând, cine-i proprietarul „Opelului”.

Maiorul Lucian întoarse brusc capul spre colonel şi acesta, sesizând ce doreşte, se întrerupse, îndreptă creionul spre dânsul, dându-i cuvântul.

— Prezenţa „Opelului” ne dezvăluie o primă contradicţie. Dacă are număr de înmatriculare de Bucureşti…

— …10-B-1457, aminti Frunză.

— …înseamnă că proprietarul maşinii e român, iar dacă e român, atunci cum naiba a ajuns în zilele astea să obţină cameră la „Intercontinental”?

— Sesizarea ta e binevenită! aprecie colonelul. E un caz care, în sfârşit, datorită locotenentului Scurtu, are o bază concretă de pornire. Intraţi în acţiune, iar dacă o să fie necesar, apelaţi şi la locotenent. În acest sens, el a primit din partea comandantului său ordinul de rigoare… Asta-i tot! Deocamdată… Acţionaţi, aveţi o zi întreagă înaintea voastră.

7

10.03.77
ora 22

SINTEZA

convorbirii col. Panait – mr. Frunză şi mr. Lucian

Mr. Frunză: **Conform ordinului primit, am iniţiat la Hotelul „Intercontinental" verificările indicate. Rezultatele sunt de-a dreptul surprinzătoare:**

1. Proprietarul „Opelului" este un oarecare domn Fischer Ernest, originar din R.F.G., sosit la Bucureşti împreună cu soţia sa, Fischer Elena, în zorii zilei de 6 martie. Li s-a rezervat camera 914 prin telex-ul „Intercontinentalului".

2. Catinca Cernescu este una şi aceeaşi persoană cu Fischer Elena. Umblă îmbrăcată în negru, pare profund răscolită de tragedia Bucureştiului. A fost confruntată şi cu fotografiile făcute la Ghencea. Avem de-a face cu obiectivul semnalat de lt. Dan Scurtu.

3. „Opelul", proprietatea d-lui Fischer Ernest, are legitimaţia eliberată de autorităţile oraşului Saar, cu matricola respectivei localităţi.

4. „Opelul” este dotat cu un sistem automat de schimbare a numerelor din faţă şi spate. În felul acesta, în afară de numărul său eliberat de autorităţile din Saar, mai beneficiază de două numere false şi anume: 10-B-1457 şi 8-B-5483. În deplasările iniţiate în cursul zilei, Fischer Ernest a folosit, spre deosebire de ieri, nr. 8-B-5483.

5. Dl. Fischer Ernest care, în relaţiile cu personalul hotelului, dă tot timpul de înţeles că nu ştie româneşte, în realitate vorbeşte o românească fără accent străin. Întrebat de mr. Lucian, în timp ce maşina staţiona nu departe de morgă, cum se poate ajunge la „Uzinele Timpuri Noi”, Ernest Fischer i-a răspuns în româneşte: „Nu ştiu, tovarăşe, sunt din alt cartier!”

6. În cursul zilei, au realizat cu maşina un itinerar interesant... Morgă... (Ea a coborât şi a rămas în incinta instituţiei mai bine de o oră). De acolo s-au luat după un camion militar care transporta lucruri adunate din zona prăbuşirilor, pentru a fi depozitate în clădirea unei şcoli din strada Pieptănari. Şi-au continuat drumul poposind pe Brezoianu, în preajma clădirii Ministerului Apărării Naţionale, supraveghind din Cişmigiu ieşirile şi intrările în Minister. Au trecut din nou pe la Spitalul militar central, unde Elena Fischer a stat de vorbă cu ofiţerul de serviciu.

Acolo s-a dat drept o rudă sosită din provincie a familiei col. Lepădat, s-a interesat cum poate să ajungă la unitatea unde a lucrat acesta, pentru a lua de la tovarăşii lui anumite amănunte în legătură cu decesul. Ofiţerul de serviciu, un locotenent, i-a răspuns că nu poate să-i fie de folos şi că – în zilele acestea tulburi – doar la minister mai poate să obţină lămuririle dorite. În itinerarul zilei n-a fost inclus Cimitirul Ghencea.

Mr. Lucian: Concluzii: **Se conturează o inedită operaţie de spionaj, legată de consecinţele cutremurului. Ne-am pus întrebarea dacă nu cumva avem de-a face cu doi „G" din cei trei semnalaţi în mesajele** Selena – Luceafărul. **Ca să nu greşim în răspunsul ce ni l-am da, am rugat administraţia hotelului să ne spună cam câţi străini au sosit în cursul zilei de 5 şi 6 martie. Numai în cursul după-amiezei de 5 martie, hotelul a primit 150 de călători. Fără îndoială că trei dintre ei sunt agenţii semnalaţi în mesaje. Deci nu trebuie să ne grăbim în a-i încadra pe soţii Fischer în cadrul Godzilei.**

Col. Panait: **Descoperire de prim ordin. Maiorii Lucian şi Frunză vor acţiona în continuare cu misiunea: studierea „obiectivului". Se va stabili în ce unitate a lucrat col. Lepădat, iar „Rudolf Valentino", dacă se va întâlni mâine**

sau în altă zi cu Elena Fischer, s-o dirijeze cu tact, pe nesimţite, către unitatea de care „obiectivul” s-a interesat.

Din agenda de lucru a col. Panait:

Ora 20,30. Mi-a telefonat scriitorul Corneliu Cara[7]. Mi-a cerut cu insistenţă o întrevedere. Nu l-am văzut de la cazul Chihaia-Vanghele. Susţine că are o problemă urgentă. Ca să-i menajez susceptibilitatea, i-am fixat totuşi o întrevedere pentru mâine la ora 10.

7-Vezi romanul „Soarele a murit în zori”, Editura Militară, 1976.

PARTEA A TREIA

I. MORTUL CU DOUĂ MORMINTE

1

— Mami, eşti căutat…

La acel ceas de seară, scriitorul Corneliu Cara stătea întins pe canapea şi citea o carte despre un american care, după ce s-a îmbogăţit, a găsit cu cale să-şi risipească averea la Las Vegas, iar apoi să se arunce de pe cel mai înalt zgârie-nori din New York. Colegul său de peste Ocean, autor al unui singur roman bestseller, nu făcea decât să repete în viaţă destinul nefericit al personajului ce şi-l imaginase.

— Mami, nu auzi că eşti căutat?

Cara se uită mânios la nevastă-sa.

— Citesc, vezi bine! Şi mai ştii că atunci când citesc sau scriu, nu-mi place să fiu deranjat. Mânia îl făcu poruncitor: Adu-mi aici telefonul!

Deşi se obişnuise cu toanele soţului, aşa cum se

obişnuise cu oalele de bucătărie, soţia scriitorului simţea că ar putea şi ea să reacţioneze nervos. Spuse totuşi stăpânit:

— Da’ cine a zis că eşti căutat la telefon? Omu-i la uşă.

În fine, Corneliu Cara, nemulţumit, catadixi să se ridice în capul oaselor, apoi să-şi lase picioarele direct în papuci.

— Cine-i? întreabă Cara continuând să şadă pe marginea canapelei: ochii – obosiţi de lectură – erau iritaţi.

Femeii i se oferi prilejul de a fi zeflemitoare, aşa că nu-l lăsă să-i scape.

— Încă nu şi-a tipărit cărţi de vizită! Dar dacă o să-l mai bagi într-un roman, cu siguranţă că o să-şi comande…

— *Telectualu ?!* ghici Cara şi sări în picioare. Diţă Marin? El e, nu-i aşa? De ce-l ţii, femeie, la uşă?! se supără scriitorul. Nu mai aşteptă ca soţia să-i răspundă, se repezi spre intrarea principală cu o bucurie atât de explozivă, încât Camelia reacţionă iarăşi cu ironie:

— Ho! Mai potolit, că n-au venit de la Uniune să te anunţe că ţi-au dat Marele premiu!

Se luă după el, însă rămase în sufragerie, de unde urmări, prin uşa întredeschisă, întâlnirea dintre fostul

borfaş şi soţul ei. Din ajunul cutremurului nu-şi mai văzuse soţul atât de bucuros. Îi auzi de la distanţă exclamaţia:

— Ehei, *Telectualule,* bată-te norocu' să te bată! Pe unde-mi umblaşi? Îl îmbrăţişă barbăteşte pe bătrânel care, stingherit de efuziunea sa sentimentală, se lăsă sucit şi răsucit pe toate părţile Hai, omule, intră!

Telectualu trecu pragul casei în tăcere, stăpânit de stinghereală, deşi Corneliu Cara îi arăta o familiaritate încurajatoare. Îi aruncă soţiei scriitorului o privire cerându-i scuze pentru exuberanţa soţului, apoi se furişă în camera de lucru.

— Pe unde mi-ai umblat, omule?

Telectualu rămase lângă uşă, iar Cara făcu un pas să-l vadă şi să-l cântărească mai bine.

— Ce-i cu tine? Eşti de nerecunoscut!

La bucuria revederii se adăuga şi un strop de mirare. Nu-l mai văzuse pe Diţă Marin de la înmormântarea lui Ovidiu Vanghele, deşi se înţeleseră asupra unor noi întâlniri. Purta atunci un costum negru, de doliu, pe care fostul borfaş îl închiriase cu ora şi care, din pricina ploii, se înmuiase şi se boţise ca o cârpă.

— Te referi la îmbrăcămintea mea? îl întrebă

Telectualu cu vorbirea sa aleasă şi care-i conferise, în trecut, porecla.

Într-adevăr, la înfăţişarea lui vestimentară se referise Corneliu Cara. Îşi amintise, deodată, de seara aceea nesuferită de noiembrie, când *Telectualu* îi intrase în casă pentru prima oară: ud ciuciulete, cu zdrenţele curgând de pe el şi aducându-i mesajul unui necunoscut doborât de cancer şi care, înainte de a-şi da sufletul, ţinea morţiş, drept ultimă dorinţă, să stea de vorbă cu el. Acum, musafirul său avea o altă înfăţişare: nu purta haine noi, nici nu-ţi fura ochii cu nu ştiu ce extravaganţă vestimentară. Purta însă un pardesiu cu revere largi peste un costum maro, bine întreţinut; la gulerul cămăşii curate şi bine călcate se putea vedea nodul – puţin cam mare – al unei cravate asortate cu costumul. Părul cărunt şi rar şi-l pieptănase de părea lipit pe creştetul capului. Ţinea în mână, cu o anumită distincţie, borul unei pălării demodate, dar curate. Corneliu Cara exclamă din nou:

— Da, da, eşti de nerecunoscut! Ia spune, nu cumva…

Telectualu înălţă mâna în care-şi ţinea pălăria şi-l întrerupse:

— N-am dat nicio lovitură! Fii pe pace, scriitorule! Glasul nu i se schimbase; era la fel de hodorogit, iar

cuvintele rostite de el exprimau exact răspunsul la întrebarea neterminată a lui Cara. Nu dom’le, am nimerit şi eu o dată bine în viaţă. O bătrânică, o văduvă, singură cuc, m-a poftit în casa ei, să ne trăim împreună bătrâneţele. N-am refuzat-o. Ce vezi pe mine e din garderoba fostului ei soţ… Ăsta-i secretul!

Corneliu Cara nu mai contenea să-l admire: se bucura sincer că bătrânelul nu se pierduse în neant, că nu dăduse „lovitura” menită să-l readucă între zidurile închisorii.

— N-ai mai dat niciun semn de viaţă! îi reproşă scriitorul. Ştii, cartea a apărut; ţi-am pus deoparte un exemplar.

Uşa de la camera de lucru se deschise şi Cara îşi zări soţia care urmărea şi ea, cu o anume curiozitate, scena revederii cu *Telectualu.*

— Camelia dragă, avem un musafir la cină, o vesti el. Pregăteşte un tacâm în plus.

Diţă Marin se întoarse cu faţa către sufragerie încercând să protesteze, dar soţia scriitorului dispăruse.

— Scoate-ţi pardesiul! îl îndemnă Cara. Şi pentru că musafirul ezita, se repezi şi-l sili să şi-l lepede.

— Ştii, mai zise o dată *Telectualu,* chestia cu cina… nu trebuia!… Noi ca noi… ca între bărbaţi… Da’ nevasta ta,

de ce să se aşeze la masă cu un borfaş?

Ia mai dă-te… râse Cara. Tu ce eşti acum, borfaş sau ibovnicul unei văduve?

Se duse la bar şi, întocmai ca în prima seară a întâlnirii lor, scoase la iveală o sticlă de coniac şi două pahare.

— Unde te-a găsit cutremurul? îl întrebă Cara, în timp ce umplea paharele.

Dacă scriitorul ar fi stat cu faţa spre Diţă Marin, ar fi putut surprinde pe chipul brăzdat de cute al fostului borfaş de talie internaţională o umbră de durere, urmată imediat de o crispare nervoasă.

— Mi-ai răspuns şi n-am auzit eu? se răsuci Cara spre musafirul său, întinzându-i paharul plin ochi.

Telectualu luă paharul şi răspunse ferindu-se de privirile acestuia:

— Acasă, lângă bătrânica mea.

— Aţi avut necazuri?

Ca şi cum gândul i-ar fi luat-o deodată razna, Diţă Marin nu răspunse pe loc.

— Te-am întrebat ceva!

— Nu, nu, sări brusc musafirul, n-am avut necazuri. Dar se simţea că nu vorbise cu prea multă convingere.

— Să bem! Hai noroc!

— Noroc!

În clipa în care *Telectualu* ducea paharul la gură, Corneliu Cara îşi aminti cu precizie de micron cum îl descrisese în carte.

— Să-ţi umplu paharul? îl întrebă scriitorul, după ce musafirul îl golise pe-al său cât ai zice pâs.

— Umple-l! consimţi el, tamponându-şi gura cu dosul palmei. Apoi, ca pentru sine, adăugă: *Se la vi!*

Cara îl mai auzise rostind cuvinte în franceză şi chiar în italiană, vestigii din epoca activităţii sale de infractor internaţional. Totuşi, îşi exprimă uimirea:

— Adică? Cum zici tu că-i viaţa asta?

— Cum să zic? Paharul pe care Cara îl umpluse trecu din nou în mâna lui Diţă Marin. E *comsi comsa!* filosofă omul.

Cara nu reacţionă în niciun fel: se mulţumi să-şi iscodească eroul. Îmbătrânise şi mai mult, dar nu arăta deloc rău. Dacă nu i-ar fi cunoscut biografia şi dacă l-ar fi întâlnit întâmplător pe stradă sau aiurea poate că şi-ar fi zis: „Un bătrânel oarecare!” Pe neaşteptate, tot iscodindu-l, observă că Diţă Marin se cam ferea să i se uite în ochi. Îl luă direct:

— Ia ascultă, *Telectualule.* Ai ceva pe suflet?

Celălalt tresări, îngrijorat de un gând numai de el ştiut.

— De ce crezi asta?

Cara îl îndemnă să mai bea; ciocniră şi băură împreună, apoi preciză:

— Nu eşti tu omul care să te dai în vânt după prieteni ca mine… scriitori.

— Aşa e! nu se codi *Telectualu* să fie sincer.

— Să nu începi acum să-mi debitezi că un alt muribund mă cheamă la căpătâi! îi aminti Cara cum se cunoscuseră.

— Vanghele, murmură Diţă cu evlavie, Dumnezeu să-l ierte! Şi îşi făcu semnul crucii.

— Parcă nu credeai în Dumnezeu?

— De când cu văduva… de când trăiesc şi eu cu un picior în groapă, am început să văd lucrurile altfel.

— E clar… Te dai bine pe lângă ăl de sus! Cara lăsă câteva minute să se scurgă în tăcere, în care vreme nu-şi luă ochii de pe faţa scofâlcită a borfaşului. Apoi trecu din nou la atac. Tu, *Teleclualule,* să nu crezi că mă duci… Ai ceva pe sufletul acela îmbătrânit şi-n rele, şi-n bune!

Telectualu mai luă o înghiţitură de coniac, care-l aruncă în mrejele îngândurării. Scriitorul nu-l tulbură: se mulţumi să-l studieze cu luare-aminte, silindu-se, printr-un joc al speculaţiilor intelectuale, să-şi imagineze cum îi

va fi dat acestui om să iasă din scena vieţii. Puţin mai târziu, îşi dădu seama că de fapt se gândea la *Telectualu* ca la un personaj literar şi nu ca la o fiinţă în carne şi oase şi se mohorî.

— Ascultă, scriitorule, aduse el deodată vorba, tu ai dibuit ceva… Am într-adevăr un *of* pe suflet, ceva care mă apasă rău de tot. Bău parcă în neştire şi iarăşi nu mai scoase o vorbă.

Privindu-l, Cara gândea că omul trebuie să fi ajuns într-o pasă de bani şi, decât să fure, se gândise să-i solicite lui sprijinul. „O să-i dau, dacă o să-mi ceară!” decise la rândul său Cara. În fond, lui îi datora în bună măsură succesul cărţii „Soarele a murit în zori!”

— Ascultă, scriitorule, reluă Diţă Marin, prin surprindere, fraza începută cu puţin timp înainte. Tu ce crezi, un mort poate să aibă două morminte?

Deşi era evident că *Telectualu* nu glumea, lui Cara îi veni totuşi să râdă: aşadar, fostul borfaş nu venise să-i ceară bani. Zise:.

— De două sau de mai multe statui, da, poate să aibă parte, dar de mai multe morminte, nicicum.

— Să ştii că nu glumesc!

— Văd. Ţi-am răspuns şi eu foarte serios!

Telectualu puse paharul pe o policioară din apropiere, făcu câţiva paşi, se opri locului, iar de acolo îi aruncă scriitorului o privire obosită.

— Te înşeli, scriitorule!

— Fii, te rog, mai clar.

— La cutremur au murit mulţi oameni, reluă Diţă Marin discuţia. Ştiu că şi dintr-ai voştri s-au dus mulţi.

Cara se înnegură şi clătină cu tristeţe din cap, confirmându-i că acesta era adevărul.

— E oare posibil ca una şi aceeaşi familie să aducă flori la două morminte şi să-l plângă, de fapt, pe unul şi acelaşi mort?...

Cara găsi interesantă povestea cu mortul îngropat în două morminte; ba chiar văzu în ea un bun început de roman.

— Hai, povesteşte-mi cum ai ajuns să descoperi chestia asta!

— Bagă de seamă, îngropat în două cimitire deosebite, îi atrase *Telectualu* atenţia cu subită vioiciune în glas.

— Mort la cutremur?

— Da, la cutremur... uite, să-ţi istorisesc mai departe, dar cu o condiţie... să-mi mai dai un strop de coniac, că ăsta-l tău e tare fain.

— Cu plăcere… E cea mai uşoară condiţie. Cara luă sticla „cinci stele” şi-i satisfăcu dorinţa. Poftim, serveşte! Numai dă-i drumu’! Nu mă fierbe!

— Ştii cum sunt bătrânii. Curioşi… Nici eu nu fac excepţie de la regulă. Cred că, după cutremur, curiozitatea m-a îmboldit să fiu mai mult pe drumuri decât acasă… Am fost pe unde vrei şi pe unde nu vrei: pe la blocurile prăbuşite, pe la morgă, pe la cimitire… Am văzut multe, chiar prea multe.

Ca şi în întâlnirile lor anterioare, Cara admiră vocabularul bogat al fostului borfaş, acurateţea frazei.

— Ştii, scriitorule, începu *Telectualu* după ce mai sorbi câteva înghiţituri de coniac, primăria a stabilit două cimitire pentru cei morţi la cutremur. Cel din Domneşti şi cel din Străuleşti.

— Acum aflu de cel din Domneşti.

— Ei bine, azi e miercuri, 9 martie. Începând de luni am trecut zilnic…

— Pe la ambele cimitire? îl întrerupse Cara, de parcă n-ar fi auzit bine.

— Da!… recunoscu *Telectualu* cu oarecare mândrie. Ba mai mult, m-am oprit în dreptul fiecărui mormânt.

— Ce te-a apucat?

— Curiozitatea bătrânească de care-ţi vorbeam. Surâse cu amărăciune, dezvăluind o gură pe jumătate ştirbă. O roşeaţă cu reflexe vineţii i se aprinsese în obrajii gălbejiţi. Aşa am ajuns să fac descoperirea cu mortu' şi cu cele două morminte. Mă asculţi, scriitorule?

— Te ascult, cum să nu… îl asigură Cara şi, într-adevăr, era foarte atent la fiecare cuvânt al musafirului.

— E jale mare!

— Ştiu, *Telectualule!*

— Ieri dimineaţă, aşa cam în jurul orei douăsprezece, am fost la Străuleşti. La un mormânt plângea o femeie în doliu. Presărase flori şi plângea.

— Era singură?

— Singură… M-am apropiat şi am citit pe cruce un nume – „Ciorogaru Tudor. Mort la 4 martie 1977". După masă, mă duc la Străuleşti. Acolo, ce să vezi?! *Telectualu* vorbea ţinându-şi ochii plecaţi în pământ. Aceeaşi femeie în doliu plângea la un alt mormânt. M-am apropiat. Să vezi şi să nu crezi… Pe crucea mortului era acelaşi nume: „Ciorogaru Tudor. Mort la 4 martie 1977".

Diţă Marin dădu pe gât coniacul, cu o anumită înverşunare, apoi rămase mut şi cu privirea împietrită. Lui Cara i se păru că *Telectualu* îi aştepta părerea în această

afacere pe care el, se vede treaba, o socotea tenebroasă. Încercă să-i explice:

— Nu trebuie să te miri, *Telectualule,* erorile, în condiţiile acestui dezastruos cutremur, sunt posibile. Pune-te şi tu, pentru o clipă, în situaţia celor pe care statul i-a împuternicit nu cu înlăturarea avariilor, ci cu problemele astea… de identificare, de îngropare, de păstrare a unor evidenţe.

Diţă Marin ridică braţul şi-l rugă să se oprească din peroraţie.

— Stai! Stai! Nu e numai atâta… Îţi aminteşti – să ştii că sunt bătrân, da' memoria mea e încă bună, n-am mâncat multă carne la viaţa mea – îţi aminteşti că după moartea lui Vanghele te-ai interesat cine-l vizita pe prietenul meu de la pârnaie?

— Da, da… îi confirmă Cara că nu uitase. Imediat după eliberare fusese căutat, nu-i aşa?

— Aha! Aha!… Ei bine, ţin minte că şi pe ăla îl chema tot Ciorogaru Tudor.

Corneliu Cara simţi deodată nevoia să se plimbe prin cameră: povestea îi plăcea şi nu prea… Îi plăcea pentru că-i sugerase un început bun de carte poliţistă. Şi-i displăcea, căci ajunsese la concluzia că nici *Telectualu* nu

a scăpat netraumatizat de la cutremur. Cum altfel putea să interpreteze rătăcirile lui prin cimitire, pe la morgă? Ţinu deci să-i spună:

— Mă bizui pe memoria ta când te întreb dacă mai ţii minte zicala: „Nu-i numai un câine scurt de coadă!” Cine ştie câţi de Ciorogaru Tudor or fi existând în Bucureşti, în ţară!?

— E unul şi acelaşi!

Siguranţa lui Diţă Marin îl enervă şi Cara aproape că se răsti la el:

— Mă, omu’ lui Dumnezeu, cum poţi să fii atât de sigur?

— Uite că sunt! ripostă celălalt copilăreşte, ceea ce-l făcu pe Cara să se întrebe dacă nu cumva coniacul îşi făcuse efectul. Dacă-i născut în 1916, aşa cum scrie pe cruce, atunci avea şaizeci şi unu de ani… Cam atâţia număra şi Ciorogaru de care-ţi vorbesc.

— De unde ştii? se arătă iritat scriitorul. L-ai văzut vreodată pe Ciorogaru ăsta al tău?

— Nu! Da’ nu ţi-am povestit totul, continuă *Telcctualu* pe tonul unuia care se ştia vinovat de ceva. M-am luat după văduvă.

Cara se înveseli subit:

— Hai că-mi placi! Ai prins gustul văduvelor.

Diţă Marin, concentrat asupra gândurilor sale, nu-i luă în seamă ironia şi povesti mai departe.

— La poarta cimitirului o aştepta un „Volkswagen”, iar la volan un bărbat… blond, cu ochelari fumurii.

— Ei, şi ce-i cu asta? îl luă Cara la rost.

— Păi dacă tot era acolo la volan, de ce n-a însoţit-o pe dumneaei la mormânt? se încăpăţână *Telectualu* să-şi urmărească ideea.

Cara făcu din nou câţiva paşi prin încăpere, reveni lângă amicul său şi-l întrebă cu blândeţe: Mai bei un pahar?

— Nu! Refuzul era categoric şi scriitorul nu insistă.

— Explică-mi, *Telectualule,* în fiecare borfaş zace şi un poliţist?

Faţa boţită a musafirului schiţă un zâmbet:

— Altminteri, cum?

Cara oftă a disperare:

— Ce mă fac cu tine?

— Nu cu mine, zise *Telectualu,* ci cu maşina…

O expresie de nedumerire se înstăpâni pe faţa rotofeie şi bine hrănită a scriitorului.

— Cu care maşină?!

— Da, cu „Volkswagenul”! I-am luat numărul, îl informă Diţă Marin şi se apucă să se caute prin buzunare. În cele din urmă, găsi un bilet de tramvai şi i-l întinse lui Cara.

— Ce să fac cu el? Dacă ai nişte bănuieli, du-te la miliţie! îl sfătui scriitorul, refuzând să ia biletul.

— Eu?! Să mă duc eu la miliţie?! se supără Diţă, şi să le sesizez chestia cu mortu’ şi cu cele două morminte?!

— Şi, mă rog frumos, de ce nu te-ai duce?

— Am şi eu principiile mele!

— E-te-te! exclamă Cara mai mult uimit decât ironic. Principii de borfaş?!

— De fost, îl puse *Telectualu* la punct, intrigat că era atât de greu înţeles. Uite ce e, n-ai decât să păstrezi povestea asta pentru tine. Poate că într-o zi chestia cu Ciorogaru o să-ţi folosească. Pe mine să mă scuzi! Îşi puse pălăria pe cap şi începu să-i aranjeze borul.

Cara se repezi la dânsul, de parcă ar fi vrut să-l ia la bătaie:

— Stai! Vrei să ştergi putina? Unde? Nevastă-mea ne aşteaptă cu cina!

Telectualu îşi luă şi pardesiul, dar nu şi-l îmbrăcă, ci şi-l aşeză pe braţ; apoi, uitându-se în ochii sincer nedumeriţi

ai scriitorului, se explică:

— Ştii, nu se cade să-ţi sileşti nevasta să se aşeze la masă cu un fost puşcăriaş, nu se cade… Nu te supăra, în privinţa asta sunt mai deştept decât tine. Dacă vrei, noi doi, altădată, într-alt loc… Mai ai „Fiatul”?

— Mă, că uşor treci tu de la un subiect la altul. Maşina n-a avut nimic de suferit, că era în faţă. Doar aici, cum vezi, zidăria, bibliotecile. Da’ de ce te interesează soarta „Fiatului”?

— Poate că ne repezim amândoi pe la cimitire şi să vezi şi tu cu ochii tăi cele două morminte, răspunse *Telectualu,* de parcă n-ar mai fi discutat pe seama acestei bizare întâmplări.

Scriitorul se gândi că era cazul să se apere:

— Tu ce crezi, mă, despre mine? Că n-am altă treabă decât să umblu prin cimitire şi să mă ocup de ce ţi se năzare ţie?

— Nu te pot sili, cum nici tu nu mă poţi sili să cinez la tine, rosti el cu o nobleţe evidentă.

Gazda nu-l contrazise.

— O să te conduc.

Trecură prin sufrageria unde Camelia Cara aranjase o masă cu trei tacâmuri. Din fericire, în momentul acela

gospodina casei se afla la bucătărie şi scriitorul răsuflă uşurat. Totuşi mai făcu o tentativă de a-l reţine pe *Telectualu,* însă nu izbuti.

În vestibul, la lumina palidă a unui bec, Cara îl redescoperi pe Diţă Marin mai îmbătrânit şi parcă mai gălbejit decât până atunci. I se făcu milă de dânsul. Zise:

— Mâine dimineaţă am trei ceasuri libere. Când vrei să ne întâlnim?

— L-a ora care-ţi convine ţie, vorbi *Telectualu* pe un ton firesc, de parcă s-ar fi aşteptat la această nouă decizie a scriitorului.

— Cam pe la unsprezece.

Telectualu îi apucă mâna şi i-o strânse în semn de mulţumire.

— La unsprezece şi jumătate te aştept la poarta cimitirului din Domneşti. Ştiam că o să te intereseze povestea.

— Pe dracu! reacţionă Cara. Iar când *Telectualu* apucă clanţa şi deschise uşa, mai spuse: Mă, tu ai ceva cu mortu' ăsta!

Faţa fostului borfaş exprima iar o frământare adâncă, chinuitoare, ca o suferinţă întreţinută de o rană nevăzută. Exclamă stins:

— Poate… După care, vrând parcă să scape cât mai repede de prietenul său, trase iute uşa în urmă.

Câtva timp Corneliu Cara rămase în semiobscuritatea vestibulului, cu gândul la omul de care abia se despărţise; apoi, amintindu-şi de cele trei tacâmuri rânduite cu atâta grijă pe masa din sufragerie, i se adresă *Telectualului* în gând: „Fugi, laşule, iar pe mine mă laşi singur cu Camelia… Ce-o să-i spun? Cum s-o lămuresc?”

2

La ora unsprezece şi jumătate, Cara opri „Fiat”-ul în dreptul cimitirului de la marginea comunei Domneşti. Constată cu o bucurie stăpânită că *Telectualu* îl aştepta. Îi plăceau oamenii punctuali, iar fostul borfaş îşi dovedise în câteva rânduri punctualitatea. Coborî de la volan: ziua era răcoroasă, deşi pe cerul peticit cu nori se înălţase un soare dornic parcă să încălzească.

Telectualu îi ieşi în întâmpinare; purta acelaşi pardesiu ca şi în ajun şi aceeaşi pălărie cu borul tras în jos, amintind de un gangster ieşit de mult la pensie. Îşi strânseră mâinile, iar Corneliu Cara prinse să-l iscodească. La lumina zilei îşi găsi prietenul şi mai copleşit de suferinţă. Intrară în cimitir şi scriitorul sesiză, din capul locului, o animaţie cu totul ieşită din comun. Niciodată nu văzuse într-un cimitir atâta omenire îndurerată.

În calitatea sa de ghid, *Telectualu* o luase cu câţiva paşi înainte. Privindu-l cum păşea adus puţin de spate, Cara îşi spuse: „De când îl cunosc, numai prin cimitire m-a purtat!” Totuşi nu regretă că-şi părăsise masa de lucru; imaginea cimitirului din Domneşti, în aceste zile îndoliate, nu i s-ar fi relevat poate niciodată, dacă

Telectualu n-ar fi intervenit în viaţa sa atât de solid fixată în tipicurile ei cotidiene.

Dăduse iarba. Mugurii sălciilor încolţiseră timid. În ciuda oamenilor care se mişcau într-un continuu du-te-vino, Cara avu impresia că dăinuia o linişte ce cădea întruna din cer. Şi, în timp ce îşi urma călăuza, privea ca în transă cavourile, bătrânii şi bătrânele îngrijind morminte vechi şi mai noi.

Deodată, lui Cara i se dezvălui imensa parcelă cu mormintele celor decedaţi la cutremur şi simţi fiori furnicându-i şira spinării. Movile de pământ reavăn… movilă lângă movilă… Morminte pe care iarba încă nu apucase să încolţească. Cruci de lemn una lângă alta, un lan imens de cruci… Mai văzu la vreo cincizeci de metri echipe de ostaşi deschizând alte gropi… gropi în aşteptare…

— Ţine-te după mine! i se adresă *Telectualu* cu glasul său răguşit mai mult de bătrâneţe decât de băutură, ca şi cum până atunci s-ar fi ţinut după altcineva.

O potecă bătătorita despărţea două şiruri de morminte. *Telectualu* se opri deodată în dreptul unei movile de pământ, peste care cineva presărase garoafe roşii şi albe.

— Uite, aici! îl informă Diţă Marin.

Corneliu Cara se opri. Ochii i se îndreptară spre crucea lucrată în grabă, de altfel ca şi celelalte. O mână stângace sau, cine ştie, poate obosită, scrisese cu vopsea neagră numele decedatului, anul naşterii şi al morţii. Ca şi când Cara n-ar fi ştiut să citească, *Telectualu* îi silabisi:

— Cio-ro-ga-ru Tu-dor… Născut în 1916… De-ce-dat la 4 martie 1977.

Zăboviră într-o reculegere totală, dureroasă, ca la mormântul unei rude sau al unui prieten apropiat. Tot *Telectualu* fu cel care sparse tăcerea:

— Ei, acum că ai văzut, să mergem dincolo!

Cara îl urmă încet, cu prudenţă, printre mormintele atât de înghesuite.

— Parcă te grăbeai? îi aminti fostul borfaş. Era morocănos şi pornit să se ia la harţă cu oricine. Nu uita că până la Străuleşti e o bucată bună de drum.

Scriitorul nu se lăsă chiar atât de lesne înduplecat. Era copleşit de tristeţea pe care nesfârşitul şir de morminte şi de cruci o iradia; pasul îi devenise dintr-odată greu, ca de plumb. Abia după vreo douăzeci de minute se pomeni iarăşi pe drumul ce ducea spre poarta cimitirului. Ca şi la sosire, *Telectualu* o luase înainte, voind astfel să imprime acţiunii un ritm al său. Cara mări pasul şi-l ajunse din

urmă:

— Mă, tu ai ceva pe suflet? Îmi ascunzi ceva? *Telectualu* îi aruncă o privire întunecată şi, fără să se oprească, răspunse:

— Pe dracu', ce să am?

Până la maşină nu mai schimbară un cuvânt.

— Ce-ar fi s-o lăsăm baltă? propuse Corneliu Cara cu toată seriozitatea. Am văzut mormântul. Te cred că există şi celălalt.

În ochii apoşi ai *Teleclualului* se aprinse un licăr rău, de dispreţ. Zise, şuierând printre dinţi:

— Te porţi ca un ciocoi! Acu că te-ai pornit, du-ţi treaba la capăt!

Cuvântul „ciocoi" îi căzuse cam greu lui Cara, dar nu avu încotro, se văzu nevoit să-l înghită şi să-l digere: aşa era jocul. Din punctul ăsta de vedere, Camelia avea dreptate: „dacă te prinzi în horă cu tot felul de indivizi dubioşi!" Cara îi întoarse şi el o căutătură afurisită.

— Uite ce e, pe mine nu mă duci! Tu-mi ascunzi ceva. Simt că nu joci cinstit, în timp ce eu…

Telectualu îşi ţinea capu-n piept, ca un berbec gata să atace. După o scurtă chibzuinţă, vorbi împăciuitor:

— Uite, scriitorule, îţi promit că după ce trecem şi pe la

celălalt mormânt, o să mă spovedesc!

— Bagă de seamă, îl avertiză Cara ameninţător, dacă mă duci!…

Celălalt i-o reteză, declarând solemn:

— *Parol d'oner!*

— E în regulă! se învoi Cara. Să ne grăbim!

Deschise portiera, se aşeză la volan, cu *Telectualu* lângă el, şi ambreiă. Călătoriră în tăcere. De îndată ce maşina porni, fostul borfaş închise ochii, dar scriitorul era convins că se preface că doarme. Totuşi, nu-l tulbură.

„Ce naiba o fi cu el? se întrebă Cara, tot cercetându-l cu coada ochiului. N-ar trage el aşa de mine, dacă acest Ciorogaru nu l-ar interesa. Că numai prost sau ramolit nu e. Ce interese să aibă? De ce îşi întârzie spovedania?"

Cara presimţea că ziua, aşa cum se continua, va fi bogată în evenimente şi asta îi aţâţa interesul. Fu cât p-aci să-i tragă bătrânului un cot, dar se stăpâni.

Nu intră în Bucureşti, pe cât fu posibil îl ocoli. Într-un târziu, după ce lăsase în urmă Calea Griviţei, apăru în depărtare Străuleştiul. *Telectualu* făcu şi el ochi, semn că totuşi nu dormise şi că dorise doar să fie lăsat în pace.

— Bună dimineaţa! îl luă Cara în tărbacă. Şoferul stă treaz la volan, iar tu îi tragi la aghioase!

— Vrei să trec eu la volan şi tu să dormi? propuse *Telectualu* flegmatic, ca un gentleman de pe malul Tamisei.

— Am ajunge la Străuleşti mult mai repede decât îţi închipui!

De parcă acest ultim schimb de replici le-ar fi spulberat orice bază de discuţie, se cufundară amândoi într-o muţenie rece, încărcată inexplicabil de o tensiune vrăjmaşă. Nici când intrară în cimitir nu schimbară o vorbă. Ca şi la Domneşti, Cara se lăsă călăuzit. Deodată, *Telectualu* se răsuci în loc şi-i spuse cu înfrigurare:

— Uite-o! E acolo! Scriitorule, ai un noroc colosal!

Cara nu prea înţelese cum era cu norocul său colosal; zări însă la o distanţă apreciabilă, printre mormintele proaspăt săpate, o femeie îmbrăcată în negru. Presărase flori proaspete: garoafe albe şi roşii. La rădăcina crucii, se desluşea pâlpâirea câtorva lumânări.

— Ea e? întrebă el prosteşte.

— Ce noroc! Ce noroc pe capu’ tău!

— Încetează odată! Ce mă tot baţi la cap cu norocul ăsta al meu? se mânie Cara roşind de furie.

— Tu du-te acolo! îl sfătui *Telectualu,* indiferent la mânia scriitorului. Fă-te că eşti în căutarea unui mormânt

şi apropie-te de dânsa! Eu o să mă ţin mai la o parte.

Cara îi dădu ascultare (mult mai târziu avea să se mire de docilitatea sa) şi se pomeni trecând de la un mormânt la altul, citind numele celor decedaţi. Puţin mai târziu, se văzu lângă văduva lui Ciorogaru. Îşi tampona ochii cu batista. Mai făcu câţiva paşi spre ea. Femeia îl auzi şi întoarse capul spre el. Cara o salută timid şi respectuos. I se răspunse şi se apropie şi mai mult de mormânt. Desluşi, înscrise pe cruce, aceleaşi date ca şi pe cea de la Domneşti. *Telectualu* nu greşise – potrivirea era perfectă.

Rămase într-o încremenire solemnă, ca şi când l-ar fi cunoscut pe mort: cerceta discret chipul femeii – avea trăsături interesante. Cunoscând psihologia celor îndureraţi de pierderea unor fiinţe apropiate, Corneliu Cara nu ezită s-o tulbure, întrebând-o cu o voce moale:

— Soţul dumneavoastră?

— Nu, domnule, e vărul meu! răspunse ea abia auzit, ducându-şi în neştire batista la ochi.

Lui Cara i se oferi ocazia să-i vadă şi mai bine faţa: îl mira tinereţea ei, dacă avea patruzeci – patruzeci şi trei de ani. Ştiind că în asemenea împrejurări dramatice oamenii loviţi de soartă simt nevoia să vorbească, să povestească de zeci de ori unul şi acelaşi lucru, continuă

cu îndrăzneală:

— Se afla într-un bloc?

— Da, domnule, îngână ea cdătinând cu durere din cap, în cel de pe Hristo Botev… Există o chemare a morţii, nu-i aşa, domnule?

Cara era atent la vorbele femeii şi încuviinţă de formă.

— Înainte de cutremur mi-a dat un telefon… Nu era căsătorit, n-avea familie, de ani de zile îşi împărţea viaţa cu o prietenă din tinereţe. O poveste tristă de amor… Totuşi locuiau separat. Vineri seara s-a dus la ea s-o vadă. De acolo mi-a telefonat, cu zece minute înainte de cutremur… Femeia oftă dureros, îşi duse batista la ochi. Şi ce credeţi că-mi zice? „Eu şi Florentina am hotărât să ne căsătorim… să murim ca soţ şi soţie!” S-au prăpădit amândoi. Vărul meu a fost găsit, am putut să-l identific. Prietena lui însă…

Cara era impresionat de ce-i era dat să asculte.

— Doamnă, vă rog să primiţi condoleanţele unui necunoscut.

— Mulţumesc! zise ea, ascunzându-şi faţa în batistă şi se îndepărtă de mormânt fără să mai arunce o privire în urmă.

Cara se uită după ea, până ce o văzu pierzându-se pe

aleea ce ducea spre poartă. Abia atunci îşi aminti de *Telectualu* şi începu să-l caute. „Unde naiba a dispărut?” se întreba cuprins de o vagă presimţire. Îşi consultă ceasul; se făcuse două fără un sfert. „Trebuie să apară, se încuraja el, ce dracu, doar şi-a dat cuvântul!” Mai zăbovi locului, cercetând împrejurimile. Când redescoperi numele mortului înscris pe cruce, cu păcură parcă, se întrebă: „Cum s-a ajuns oare la situaţia ca un mort să aibă două morminte?” Revăzu în gând chipul femeii îndoliate şi regretă că nu îşi pusese în joc talentul de reporter pentru a obţine din partea ei o explicaţie cât mai completă. Să fie oare la mijloc o eroare pur birocratică? Poate… Femeia însă îi spusese textual: „Vărul meu a fost găsit, abia am putut să-l identific”. Dacă l-a identificat, cum a ajuns să-l îngroape simultan în două morminte? Bănuielile lui Diţă Marin păreau întemeiate. Dumnealui însă să binevoiască să dispară în cel mai ordinar stil posibil! Şi totuşi scriitorul se încăpăţâna să creadă că nu-l lăsase acolo „mască”. Minutarul înregistrase scurgerea altor zece minute. „M-a tras pe sfoară, îşi spuse Cara cu amărăciune. De ce? De ce a făcut-o?” Mâhnit, îşi roti din nou privirile. Dispăruse de parcă intrase în pământ, iar acolo, în cimitir, minunea era foarte posibilă.

Se hotărî, în sfârşit, să plece. În drum spre poartă, se mai opri în câteva rânduri să-l caute cu privirea. Zadarnic. Mai trăgea speranţa să-l afle dincolo de zidurile cimitirului, aşteptându-l la maşină. Grăbi deci pasul. „Fiat”-ul era la locul unde-l parcase. *Telectualu* însă lipsea. Acum nu mai avea nicio îndoială că urmărise un singur scop, să-i atragă atenţia că decedatul Ciorogaru Tudor fusese un cunoscut de-al lui Chihaia-Vanghele, că-l vizitase odată, că, uite, pentru trecutul său politic, tipul are dreptul la două morminte! „Te-am adus până aici, auzea Cara aievea glasul răguşit al *Telcctualului,* pofteşte acum de te descurcă şi singur!”

Se urcă furios la volan, căci aprecie concluzia ca fiind convingătoare. Porni maşina încet, scrutând încă o dată poarta cimitirului prin oglinda retrovizoare. „Unde naiba ai dispărut, nefericitule?” Apăsă pe accelerator şi încercă să dea totul uitării.

După un timp, pe măsură ce înainta spre centrul oraşului, locul *Telectualului,* în mintea sa, fu luat de Camelia. La plecare, o anunţase că o să vină la masă cu un musafir şi să aibă grijă să pregătească trei tacâmuri. (Fetele lipseau din Bucureşti). Şi, aşa cum o ştia pe Camelia, cu siguranţă că-l ascultase. Va trebui să-i dea

câteva explicaţii. De unde să le ia? Camelia îi va aminti cu ironie, dacă nu chiar cu răutate, că-i un prost, că oricine îşi propune poate să-l ducă de nas cu o uşurinţă uimitoare. Corneliu Cara suspină dezolat – era total lipsit de apărare. Da, da, de data asta va trebui să fie cavaler şi să-i dea nevestei dreptate.

Acasă însă fu surprins când văzu rânduite pe masă doar două tacâmuri. Tăcu chitic. Nici Camelia nu scoase un cuvinţel în legătură cu absenţa musafirului făgăduit. Prânzul se desfăşura ca şi când niciodată n-ar fi fost vorba de un al treilea tacâm. Situaţia, gândea Cara, devenise intolerabilă. Şi, pe când îşi înfigea linguriţa în tort, se răsti la nevastă-sa:

— De ce nu mă întrebi unde-i musafirul?

— Pur şi simplu ştiam că n-o să vii cu el, îi răspunse Camelia fără supărare; se ridică şi începu să strângă de pe masă. Borfaşii, chiar şi ăia ieşiţi la pensie, sunt întrucâtva mai realişti decât tine.

— Iarăşi vrei să afirmi că sunt un naiv! i-o luă Cara înainte, ridicându-se enervat în picioare.

— *Naiv* de dai în gropi!

Înciudat, scriitorul aruncă şervetul cât colo şi, după ce rosti un „mulţumesc” sec, se îndreptă cu capul sus spre

camera de lucru. Auzi în urmă vorbele pline de satisfacţie ale femeii:

— Mami, să ştii că ai şi de ce să-mi mulţumeşti!

În liniştea bibliotecii, Cara îşi regăsi calmul, judecata lucidă; îi dădu dreptate Cameliei, propunându-şi să fie ceva mai circumspect în relaţiile cu necunoscuţii ce-i ieşeau în cale. Imediat însă se întrebă: Oare *Telectualu* mi-e chiar un necunoscut? Refăcu în gând ceasurile petrecute dimineaţă împreună. „Pe omul ăsta îl roade ceva! Cred că l-a enervat şi faptul că-i dibuisem frământarea… Oi fi greşit eu cumva! M-aş duce să-l caut, dar nici măcar unde stă nu ştiu!” Trecu din nou cu gândul la Camelia. Cum să nu-i dea dreptate! Întreţinea relaţii cu un fost borfaş, îl urma prin cimitire, dădea crezare tuturor balivernelor lui! „Naiv de dai în gropi!” Ar fi dorit s-o contrazică, să-i arate că realitatea era cu totul alta: *Telectualu* însă îi prădase argumentele. Furios pe sine, părăsi hoţeşte locuinţa şi, după un vechi obicei, ieşi să umble hai-hui.

Reveni acasă după două ceasuri, obosit şi dornic de un ceai fierbinte cu multă lămâie. De cum intră, Camelia îl luă la rost:

— Pe unde-mi umbli, mami? Ai plecat fără să spui o vorbă şi uite că ai fost căutat. Prietenul tău – borfaşul – m-a înnebunit, nu alta. De şase ori m-a ridicat din fotoliu…

— Ce voia? luă Cara aerul unui om indiferent.

— N-am prea înţeles ce s-a petrecut între voi. Cică te-ar fi lăsat singur cu o văduvă într-un cimitir, printre morminte… Mă rog, treaba voastră, se arătă Camelia generoasă.

— Ţi-a spus că o să revină? întrebă Cara fără să-şi ascundă curiozitatea.

— Nu, în schimb ţi-a lăsat adresa. Zicea…

Corneliu Cara sări nerăbdător:

— Adresa?! Unde-i?

Lângă telefon se găsea întotdeauna „caietul de serviciu”, unde Camelia sau fiicele sale erau obligate, printr-un „regulament interior”, să noteze cu conştiinciozitate cine şi la ce oră îl căutase. Nevastă-sa îl trimise să consulte caietul. Citi: „Diţă Marin, la d-na Frusina Băbălău, str. Foişor, nr. 101 (Cartier Vitan).

— Nimic altceva nu ţi-a mai spus?

— Nu!

— Cum ţi s-a părut la telefon? Agitat? Nervos?

Disperat?

De parcă ar fi dorit să cumpănească seriozitatea soţului ei, Camelia îşi întârzie răspunsul, ceea ce bineînţeles pe Cara îl scoase din sărite.

— O soţie de scriitor… începu el.

— Ia mai lasă-mă, mami, în pace, îl întrerupse ea, că atunci când te-am luat nu erai scriitor!

— În primul rând, eu te-am luat şi nu tu! ţinu scriitorul să restabilească adevărul istoric.

— Bine, bine, se învoi ea. Ţi-a telefonat de şase ori, cred că de fiecare dată prietenul tău care-ţi face rost de văduve prin cimitire a trecut prin mai toate stările citate de tine.

Cara sări peste ironia muşcătoare a soţiei şi o lăudă:

— Aşa da, trebuie să ai spirit de observaţie, memorie…

— Ultima oară mi s-a părut chiar foarte disperat.

Corneliu Cara nu mai aşteptă nicio informaţie în plus, se repezi la uşă, din prag îi trimise Cameliei o *bezea* şi-i strigă drăgăstos:

— Pa, dragă! Să nu mă aştepţi cu cina, că nu ştiu când o să mă întorc!

Câteva minute mai târziu, „Fiat”-ul lui Cara ţâşnea din faţa casei şi se avânta parcă în întâmpinarea înserării.

Abia după ce a parcurs vreo doi kilometri şi s-a înscris pe direcţia Văcăreşti-Dudeşti, Cara se întrebă oarecum nedumerit de ce aşa, dintr-odată, a „încălecat” maşina şi a pornit-o la drum? Doar *Telectualu* nu i-a lăsat nicio vorbuliţă. Totuşi fostul borfaş i-a dat adresa pe care nu i-a cerut-o. Cum trebuia înţeles faptul? Nu echivala oare cu o invitaţie „Vino urgent!”?

Gonea constatând că, după cutremur, odată cu înserarea, străzile se descongestionau, deveneau pustii. Conducea însă concentrat, atent, căci luminile nu se aprinseseră încă şi nici nu ştia dacă se vor aprinde, iar din pricina asta întunericul cădea peste oraş, transformându-se repede în beznă.

Cunoştea cartierul şi se orienta fără nicio dificultate.

Din strada Mircea Vodă ieşi în Calea Dudeşti, iar când ajunse în Piaţa Vitan, o coti la dreapta, intrând direct pe strada Foişor. Din pricina întunericului, se văzu nevoit să coboare de câteva ori în căutarea numărului 101.

Frusina Băbălău locuia într-o căsuţă de cărămidă care se ţinea încă bine, deşi lesne îţi puteai da seama că fusese construită de mult, poate chiar imediat după primul război mondial, dacă nu şi mai înainte. Gardul din stradă era putred şi, pe alocuri, căzut. Corneliu Cara deschise

poarta, dar imediat înţelese că trebuia s-o susţină cu atenţie, altfel s-ar fi prăbuşit. De acolo însă, în contrast cu „soliditatea” gardului, pornea spre casa aflată la vreo zece metri o potecă temeinic pietruită. Cara se îndreptă fără să şovăie spre ferestrele luminate: era convins că-l va găsi pe *Telectualu* şezând la masă cu văduva lui.

Îi deschise o bătrână planturoasă. Din uşă, scriitorul n-o văzu prea bine la faţă. O întrebă de „domnul Diţă Marin”, iar ea îi răspunse că nu era acasă; dar pe neaşteptate, se interesă: „Nu cumva dumneavoastră sunteţi domnul scriitor Corneliu Cara? Primind un răspuns afirmativ, bătrâna se însufleţi:

— Intraţi, intraţi! îl pofti ea, că Diţă al meu a lăsat ceva pentru dumneavoastră.

Vorbele bătrânei îl mirară: aşadar, fostul borfaş de talie internaţională era convins că, după ce-i va comunica adresa, se va deplasa de îndată la locuinţa lui.

Nimeri într-o odaie încărcată cu tot felul de vechituri, unde domnea un miros de igrasie. La lumina destul de anemică a lămpii de sub tavanul scund, Cara desluşi faţa măslinie a bătrânei, apoi un punct albastru, ca de cerneală, plasat la rădăcina nasului, între sprâncenele-i groase şi încă negre. Nu era natural, el fusese cândva

făcut cu „uneltele” tatuajului. Şi tocmai punctul acela nelinişti memoria lui Cara. Unde şi când mai văzuse el semnul acela?

— Mi-a zis, vorbi femeia cu o voce îngroşată din pricina tutunului, că dacă o să veniţi, să vă dau…

Frusina Băbălău trecu într-o altă odaie – îşi urnea greu trupul – de unde se înapoie imediat cu o valiză tip diplomat şi cu un plic. Bătrâna îşi reluă fraza exact de unde o întrerupse:

— Să vă dau *asta* şi scrisoarea.

Pe plic era scris numele său cu menţiunea „Strict personal”

Corneliu Cara luă servieta nu fără o anumită stinghereală. Îi simţi imediat greutatea: brusc, câteva întrebări de care, în momentul acela, nu avea timp să se ocupe îl năpădiră dureros.

— El pe unde umblă? se interesă Cara, iar timiditatea cu care îi ieşise din gură întrebarea îl şocă.

Bătrâna îl privea cu nişte ochi obosiţi şi tulburi, mişcându-şi bărbia în sus şi-n jos, de parcă ar fi morfolit ceva între gingiile ştirbe.

— A venit acasă pe la patru, n-a pus nimic în gură, a pregătit scrisoarea şi *asta* (evident, bătrâna evită să

pronunţe cuvântul *servietă)* şi a plecat iarăşi, fără să-mi spună unde.

Faţa mare, plină a Frusinei Băbălău era haşurată de riduri dese şi subţiri. Un batic vechi cu flori decolorate, strâns pe cap, lăsa să i se vadă un început de cărare ce-i despărţea părul cărunt. „E sigur, îşi zise, am mai întâlnit-o în viaţa mea… Unde naiba?”

— Când vine, la orice oră o fi, să-mi telefoneze. Să-i spuneţi că aştept.

Bătrâna dădu supusă din cap. Cara o cerceta cu o curiozitate profesională aparte şi ar fi încercat să arunce momeala unei discuţii, dar greutatea şocantă a servietei, precum şi plicul bine lipit îl determinară să-şi abandoneze intenţiile.

— Vă mulţumesc, doamnă Băbălău. Noapte bună!

Femeia îl conduse până la uşă, apoi rămase în prag şi-l urmări până ce-l văzu dincolo de poartă.

Abia în maşină, la volan, Cara îşi aminti că tot datorită *Telectualului* a intrat în posesia unei alte serviete – ce-i drept din plastic şi tare scorojită – ce păstrase manuscrisul lui Chihaia-Vanghele. Ce-o mai fi închizând acum această nobilă servietă-diplomat? Nu porni maşina. Chinuit de curiozitate, aprinse lumina, dădu să deschidă servieta –

era încuiată. Deschise atunci plicul: din scrisoarea împăturită căzu o bucăţică de sârmă de oţel. Avu nevoie de câteva minute ca să înţeleagă că obiectul acela minuscul din palmă nu era altceva decât un şperaclu. Despături apoi scrisoarea şi citi rândurile aşternute pe hârtie de mâna dezobişnuită de a mai scrie a *Telectualului:*

„Scriitorule, iartă-mă că nu te-am aşteptat. În timp ce tu stăteai de vorbă cu văduva lui Ciorogaru, eu m-am dus să văd dacă în stradă o aşteaptă „Volkswagen”-ul. Fiindcă n-o aştepta, mi-am propus să mă iau după dânsa şi să aflu unde locuieşte. Din cauza asta am dispărut. Când o să ne vedem, o să-ţi povestesc ce am constatat. M-ai tot întrebat ce am pe suflet. Într-adevăr, am pe suflet un bolovan greu. Ţi-am dat cuvântul de onoare că o să mă spovedesc. Servieta am manglit-o în noaptea cutremurului. Sunt un bătrân înrăit şi scârbos. Dracu să mă ia! N-am rezistat vechilor metehne. Eram la cinematograful „Luceafărul” când s-a cutremurat pământul… Am ieşit în stradă şi am văzut pe Ghica blocurile care s-au prăbuşit. Servieta am cules-o de pe ruinele blocului „Continental”. Dracu m-a pus! Era încuiată. Am descuiat-o. Îţi las şi un „pui” de şperaclu. Uită-te şi tu în servietă. Eu n-am avut curajul să

mă duc s-o predau la miliţie. Treaba ta ce-o să faci cu ea. Iartă-l pe păcătosu de *Telcctual* că te-a pus pe drumuri şi-ţi dă bătăi de cap. Mâine la zece te caut la telefon, ca să te întreb dacă m-ai iertat.

DIŢĂ MARIN”

Corneliu Cara lăsă scrisoarea deoparte, pe banchetă, cu un oftat prelung. Ochii i se îndreptară spre servietă – nimic de zis, era din piele, cu o linie elegantă, frumoasă. Fără îndoială că trebuie să fi fost de provenienţă străină. Tot cercetând-o, Cara îşi spuse seărpinându-se la ceafă: „A manglit-o! Incurabilul! Iar acum îi lipseşte curajul de a se duce la miliţie. Îmi lasă mie pe cap beleaua…” Înciudat că se vedea în situaţia de a-i da din nou dreptate Cameliei, porni maşina.

Îşi propuse să intre în casă vesel nevoie mare, fredonând singura melodie pe care, de-a lungul anilor, izbutise s-o memoreze: „Lalele, lalele, frumoasele mele lalele!” Îşi drese glasul, descuie uşa şi intră. În sufragerie, îl aştepta o primă surpriză: masa era pusă pentru trei persoane.

— Ce-ai rămas aşa cu gura căscată?

— Trei tacâmuri! îşi mărturisi el nedumerirea, dând uitării teatrul pe care intenţioanase să-l joace.

— Ce te miri aşa? N-ai tu un prieten cândva căutat de poliţiile din toată Europa?

— Nu ţi-am ascuns niciodată acest adevăr, o zeflemisi şi el cu dulceaţă în glas.

— Ştiu, mami! Acum un sfert de oră, *acest adevăr* te-a căutat din nou la telefon şi pentru că nu te-a găsit, şi-a anunţat vizita. Pot să te informez că, de data asta, gâfâia de parcă l-ar fi fugărit cineva.

— Ia te uită! exclamă Cara bucuros.

— M-am gândit că dacă tot vine, să mai pun un rând de farfurii la masă.

— Camelia, drăguţă, din proprie iniţiativă?

Soţia nu-i băgă în seamă încântarea arătată cu atâta dărnicie. Părea atrasă de cu totul altceva.

— Mami, când ai plecat de acasă parcă nu aveai nicio servietă cu tine! Cara îşi privi admirativ servieta. Când ţi-ai cumpărat-o?

— De unde să-mi cumpăr un asemenea obiect? E din recuzita lui Kojak, dragă. Puse servieta pe masă, între două tacâmuri, aşteptând ca femeia să-l ocărască, dar Camelia căzuse într-o aşteptare mută.

„S-o deschid sau nu? se întrebă Cara mistuit de flăcările curiozităţii. Sau poate că ar fi bine să-l aştept pe *Telectualu.* Să-i las lui cinstea asta?”

Camelia nu se mai putu stăpâni şi-l întrebă:

— Ce-i în ea?

— Cum ce? Mai întrebi? începu bărbatul să interpreteze un rol împrumutat din serialele americane. Dacă servieta e luată din arsenalul lui Kojak, după părerea ta, ce se poate găsi în ea?

— Bani! răspunse prompt Camelia. Dolari! Bancnote de dolari rânduite frumuşel, ca să impresioneze ochiul.

— Vezi că ştii? o lăudă el înveselit. Apoi, cu expresia unui prestidigitator ce-şi execută numărul, scoase şperaclul dăruit de *Telectualu* şi i-l arătă, îndemnând-o: Priviţi, vă rog! Iau acest ac, îl introduc… Se aplecă uşor, vârî şperaclul în încuietorile servietei, deschizându-le pe rând. Vă rog, atenţie! Hocus! Pocus!

Nu ridică brusc capacul, ci încet, ţinând în mod deliberat să aţâţe nu numai curiozitatea femeii, ci şi pe a sa. O expresie misterioasă i se întipări pe chip. Deodată păli şi lăsă capacul să cadă la loc. Ochii până atunci jucăuşi i se umplură de groază.

— Mami, ce-i cu tine? se sperie Camelia, sesizând

imediat că soţul îşi ieşise din rol.

Cara arătă îngrozit, cu degetul, spre servietă, fără să fie în stare să rostească un cuvânt.

— Nu mai înţeleg nimic! Te-ai făcut ca lămâia…

Cu greu, scriitorul bâigui:

— Ştii ce-i… Ştii ce-i acolo?

— De unde să ştiu, mami?!

— Bani! murmură Cara. Bani… Bancnote… Încurajat parcă de propriile cuvinte, ridică în sfârşit capacul, lăsând servieta deschisă. Camelia scoase un ţipăt de uimire şi-şi duse mâna la gură. Întocmai ca într-un film cu Kojak, în servietă se aflau rânduite frumos, cu meticulozitate, teancuri de bancnote româneşti, noi-nouţe.

— În prima clipă, am crezut că sunt dolari! îi mărturisi Camelia redobândindu-şi calmul. Mami, de unde i-ai luat?

Întrebarea îl trezi pe Cara la realitate; zâmbi sarcastic şi-i răspunse pe un ton misterios:

— I-am furat cu băieţii mei, pe baza unui plan conceput de mine. Eu sunt creierul. Poţi să fii mândră de mine! Lovitura am dat-o la Banca de investiţii literare şi artistice din Chitila.

— Ai înnebunit, mami! se nelinişti Camelia gândindu-se la relaţiile soţului cu fostul borfaş.

Deasupra bancnotelor de o sută, Cara văzu un bileţel scris de mâna lui Diţă Marin. Înainte de a-l citi, zise aruncându-i femeii o privire dură, de gangster:

— Tot te plângeai că n-ai mărunţiş de coşniţă. Poftim! Sunt ai tăi!

Biletul *Telectualului* îl informa: „Sunt 50 de pachete a câte 10 000 lei. Total 500 000 lei. Sunt falşi, abia scoşi de sub teasc. Expertiza a făcut-o un coleg de pârnaie, un falsificator celebru de pe vremea lui Antonescu, Pic Mamina zis „da Vinci”. Servieta are un fund dublu: acolo o să găseşti tot felul de documente. „Da Vinci” susţine că şi alea sunt false”.

Telectualu nu se iscălise, dar scrisul era al lui, identic cu cel de pe prima scrisoare. Citi şi reciti biletul. De la o lectură la alta, începu să realizeze grozăvia situaţiei. Umorul îi pieri cu totul şi din nou Camelia îl văzu îngălbenindu-se. Cu gândul la *Telectualu,* îl mustră:

— Ţi-am zis de atâtea ori să nu mai primeşti pe oricine în casă!

— De data asta, tu l-ai invitat la cină! îi reproşă el cu seriozitate şi, pe neaşteptate, răsturnă conţinutul servietei pe masă.

Camelia izbucni speriată:

— Ce faci? O să spargi farfuriile. Sunt „Rosenthal”!

— Dă-le-ncolo de farfurii şi tacâmuri! i-o întoarse Cara furios şi preocupat să descopere fundul dublu al servietei. Sub ochii năuciţi ai soţiei ieşiră la iveală documentele semnalate de *Telectual.*

— Paşapoarte! murmură Cara în şoaptă.

— Paşapoarte! reacţionă şi Camelia ca un ecou.

— Trei la număr! În alb, o informă el. Trei buletine de identitate!… Trei livrete militare! Trei certificate de naştere…

— Toate în alb?

— Toate!

— Mami, eu zic să-ţi aduni repede marfa şi s-o cari şi mai repede la miliţie, îl sfătui ea, sincer înspăimântată de darul senzaţional al *Telectualului.*

Cara o privi pieziş, cu tandreţe:

— Şi o să mă aştepţi cu cina, chiar dacă o să întârzii un an-doi?…

— Ţie-ţi arde de glume, dar presimt că „intelectualu” ăsta al tău te-a vârât într-o belea.

Bărbatul nu-i mai răspunse. Se apucă tacticos, în tăcere, să pună totul la loc, cu aceeaşi acurateţe: mai întâi documentele, apoi teancurile de bancnote. Regăsindu-şi

umorul, Cara i se adresă nevestei cu un timbru voit dramatic:

— Să ştii, iubito, că nu-i deloc uşor să umbli cu pachete de zece mii şi să le „zideşti” în servietă!

Nici Camelia nu se lăsă mai prejos şi-i replică:

— Zi mersi că nu-s fişicuri cu monede de un leu.

Închise servieta, o încuie, o apucă de mâner şi rămase cu ea în mână, ca şi când s-ar fi pregătit să plece.

— Cum îmi stă, draga mea?

— Ce-ai de gând să faci cu banii? începu Camelia să-l chestioneze.

— Cu banii ăştia falşi, iubito! Am uitat să-ţi precizez.

Femeia rămase din nou năucită:

— Falşi?

— Cum îţi zic!

— Bine… Ce-ai de gând să faci cu banii ăştia falşi?

Cara ridică servieta în aer, ca să fie mai bine văzută şi, amintindu-şi de o replică din serialele americane, declară cu patos:

— „Suntem bogaţi, iubito. Vreau să începem o viaţă nouă!”

Se auzi ţârâitul soneriei de la uşă; amândoi tresăriră.

— El e! zise Cara bucuros. Ţine tu servieta, mă duc eu

să-i deschid.

— Să mă omori şi nu pun mâna pe servietă! reacţionă Camelia scârbită şi făcu, întru apărare, un pas înapoi.

Soneria se făcu din nou auzită. Cara ascunse servieta sub masă şi se duse să-i deschidă *Telectualului.* În prag însă nimeri peste un tânăr, prieten cu una dintre fiicele sale. Îl informă la repezeală că Tina încă nu venise de unde era plecată, după care se întoarse dezamăgit în sufragerie.

— Nu cred că *prietenul* şi *complicele* tău o să mai vină la cină, fu Camelia de părere. Spune-mi, ce-ai de gând cu servieta?

Cara îi zâmbi cu şiretenie, se duse la telefon, ridică receptorul, formă un număr şi aşteptă.

3

Corneliu Cara se trezi mai devreme decât de obicei, chinuit de un vis a cărui desfăşurare îi declanşase în somn un plâns nervos. Ştia că nu-i firesc ca un bărbat în vârstă, aşa cum se considera el de la o vreme, să plângă cu sughiţuri, cum numai în copilărie mai plânsese. Era tot ce îşi mai amintea din lumea visului. Se dădu jos din pat indispus. Nu-i împărtăşi Cameliei nimic din starea în care îl adusese somnul. Indispoziţia nu-l părăsise nici măcar după ce-şi încheiase treburile de dimineaţă şi părăsise locuinţa pornind în viteză, la volanul „Fiat”-ului, în direcţia cartierului Vitan. Se anunţa o zi ca şi celelalte: învăluită într-o pulbere cenuşie stârnită de basculantele încărcate cu moloz şi care-l depăşeau una după alta.

Cara gândea cu amărăciune că va mai trece multă vreme până ce Bucureştiul îşi va redobândi chipul senin de altădată. Apoi îi reveni în minte servieta-diplomat şi, deşi o ştia în dreapta lui, pe banchetă, tresări îngrijorat, ca şi când ar fi uitat s-o ia cu dânsul sau i-ar fi dispărut. Întâmplarea nu l-ar fi răscolit dacă *Telectualu* n-ar fi fost atât de misterios: îi erau necesare explicaţiile sale orale, nu cele scrise, deşi nici acestea nu erau de ignorat. Îl

chinuiau câteva întrebări, căci odată cu servieta voia să ofere colonelului Panait şi o imagine clară în legătură cu relaţia *Telectualu* – obiectul şterpelit. Trăgea speranţa că-l va convinge pe fostul borfaş să-l însoţească şi să dea o declaraţie absolut necesară.

Pe Frusina Băbălău o găsi la fereastră: o deschisese larg şi-şi punea aşternutul la aerisit. N-avea pe cap nicio broboadă şi nici nu se pieptănase. Fuma cu ţigara lipită de buzele cândva cărnoase. Faţa ei mare, ţigănoasă, cu acel punct albăstrui de la rădăcina nasului, îl obligă pe Cara să-şi pună din nou întrebarea: „Când şi unde am mai văzut-o?” Nu intră în casă, căci bătrâna, de cum îl văzu, îl informă:

— Diţă n-a dat toată noaptea p-acasă!

Cara se opri în dreptul ferestrei şi exclamă mirat:

— Toată noaptea?

— Da, domnule… Nu ştiu ce să cred. Când a plecat mi-a zis că se întoarce imediat şi nu s-a mai întors.

Vocea ei nu trăda nici îngrijorare, nici spaimă. Fără îndoială că de-a lungul existenţei sale văzuse destule, dacă-l poftise pe fostul borfaş să convieţuiască sub acelaşi acoperiş.

— A mai lipsit nopţile de-acasă?

— Nu mai e tânăr ca să lipsească…

— Unde şi-o fi petrecut noaptea? Că am mare nevoie de el.

Văzut din curte, capul bătrânei, aşa ţigănos şi cu părul cărunt, părea desprins de corp şi aşezat pe pernele albe puse la aerisit.

— Ei, ce zici, unde să se fi dus?

— Nu ştiu…

— Ce prieteni are?

— N-are… Bătrâneţea l-a potolit.

— Când o să vină, spuneţi-i să mă caute…

Bătrâna îşi miji ochii; ţigara continua să fumege lipită de colţul gurii. Apoi zise cu un calm de parcă de mult s-ar fi aşteptat la acest deznodământ:

— Diţă n-o să mai vină!

— De ce eşti atât de sigură? se revoltă Cara stăpânit.

— Uite aşa îmi zice mie sufletul.

Lui Cara i se păru de prisos să continue discuţia. Mulţumi şi se retrase spre maşină, sub impresia celor auzite. Aşadar, *Telectualu* s-a dat la fund. L-a dus cu… preşu? Mai întâi l-a atras prin cimitire, ca pe urmă să-i pună în braţe o belea – un obiect furat de dânsul de pe dărâmăturile unui bloc. Dacă bancnotele acelea n-ar fi

fost false, poate că n-ar mai fi bătut niciodată la uşa casei lui…

În timp ce ieşi din nou în Calea Dudeşti, Cara începu să se gândească la apropiata întâlnire cu colonelul Panait. Nu pica deloc bine pe capul lui. Presupunea că şi fără el, şi fără servieta doldora de bancnote false, autorităţile aveau destulă bătaie de cap cu consecinţele grave ale cutremurului. Nu avea însă de ales. Poate i-ar fi scutit de prezenţa sa şi ar fi dus servieta la miliţie, însă din pricina paşapoartelor în alb, pe care „da Vinci" – nu mai auzise de un asemenea falsificator – le apreciase ca fiind şi ele „fabricate", s-a hotărât să le predea securităţii. Acolo va căuta să fie scurt, concis, să nu-l reţină prea mult pe colonelul Panait. Pe urmă, treaba lui…

În timp ce îşi conducea atent „Fiat"-ul, Corneliu Cara îşi făcu planul vizitei. După ce le va explica cum intrase în posesia „comorii", le va preda frumuşel servieta, scrisoarea, biletul I.T.B. pe care *Telectualu* notase numărul „Volkswagen"-ului, şi gata. Maurul şi-a făcut datoria, maurul poate să se retragă acolo unde-i este locul – la masa de lucru.

Maiorul Frunză îl aştepta la „Informaţii" şi primul lucru pe care scriitorul îl observă fu tristeţea grea de pe chipul

altădată vesel al ofiţerului la care ţinea atât de mult. După ce îşi strânseră mâinile, puternic, bărbăteşte, Frunză îşi coborî privirile spre servieta din mâna lui Cara şi rosti:

— Frumoasă servietă!

— Da, îţi place?! replică scriitorul surprins de observaţia ofiţerului.

— De unde o ai?

Curiozitatea lui Frunză îi trezi scriitorului un gând năstruşnic. Luă aerul unui om blazat de cât călătorise în lumea largă şi-i răspunse:

— A! Când am fost ultima oară la Londra! Se aştepta ca Frunză să scoată o exclamaţie de uimire sau aşa ceva. În orice caz, nu-şi imagina că la auzul celebrei metropole britanice, o să rămână nepăsător, de aceea ţinu să sublinieze pe acelaşi ton: Am cumpărat-o la Londra. Are o distincţie… M-a atras din capul locului şi m-a făcut să-mi scot lirele din buzunar, fără să mă mai tocmesc.

Frunză părea mai mult impresionat de servietă decât de aerul voit cabotin al lui Corneliu Cara.

— Să mergem! îi propuse ofiţerul. O să ne oprim mai întâi la maiorul Lucian.

Sesizând oboseala lui Frunză, scriitorul se refugie în tăcere. Urcară câteva etaje, căci ascensorul se afla în

revizie tehnică.

Se bucură când îl văzu pe maiorul Lucian Viziru ieşindu-i în întâmpinare, lăudându-i punctualitatea. Cara îi strânse mâna, apoi se apucă să cerceteze zidurile crăpate ale încăperii. Deodată, observă schimbul de priviri dintre cei doi ofiţeri, dar nu acordă faptului nicio semnificaţie. Se miră însă când îl auzi pe maiorul Lucian declarând:

— Îmi place servieta dumitale! Se găseşte cumva de vânzare în comerţ?

— Aş! Am cumpărat-o la Londra! se lăudă Cara. Mai aveam câteva lire şi…

— Are o distincţie… diplomatică!

Aprecierea veni din partea lui Frunză şi Cara se bucură în sinea sa că fusese formulată cu o vagă ironie, semn că oboseala nu-l dovedise complet.

— Tovarăşul colonel Panait ne aşteaptă, spuse Lucian şi-l luă de braţ pe Corneliu Cara.

Străbătură tustrei un culoar şi curând intrară în biroul colonelului Panait. Acesta îl întâmpină încântat:

— Fii binevenit! îşi strânseră mâinile. Cara îl găsi îmbătrânit, dar ochii, cu licărul lor tăios, mărturiseau o energie tinerească.

— Îmi cer scuze că vă deranjez, simţi scriitorul nevoia să se explice.

Să spun că nu suntem ocupaţi, zise Panait cu prietenie, ar însemna să nu fiu sincer cu dumneata. În acelaşi timp însă am înţeles că dacă ceri să mă vezi taman în zilele astea atât de grele, e vorba de ceva foarte important. Deodată, la un semn al lui Lucian – Cara observă fără niciun echivoc gestul ofiţerului – Panait întrebă: Ce-i cu servieta asta, e a dumitale?

— Am cumpărat-o la Londra! îşi debită Cara în continuare minciuna.

— La Londra, zici?! se miră colonelul şi, fără să mai rostească vreun cuvânt, se îndreptă spre singurul Fichet din încăpere şi scoase de acolo o servietă asemănătoare cu cea din mâna scriitorului. Panait ocoli biroul, veni cu ea la masa de lucru şi o aşeză sub ochii lui Cara. Acesta înţelese ce se urmărea şi-şi puse şi el servieta alături de cealaltă. Le cercetară în tăcere, fără să se atingă de ele şi nu le veni prea greu să constate că erau identice. Ochii cenuşii ai colonelului se plimbară iscoditori pe feţele celor doi ofiţeri.

— Precum vedeţi, sunt siameze! spuse Lucian.

— Da, stranie coincidenţă, se miră colonelul uitându-se

la oaspetele lui.

— Într-adevăr, sunt la fel! fu şi Frunză de aceeaşi părere.

Excitat de neaşteptata reacţie a celor trei ofiţeri de securitate, Cara uită planul ce şi-l făurise şi, ofensat parcă de faptul că se încerca să se tragă un semn de egalitate între servieta *lui* şi cea a lor, sări supărat:

— Cum aţi zis? Că sunt la fel? Pardon! Să-mi fie cu iertare. Nu cred nici în ruptul capului că pot să fie… siameze. Scoase din buzunar şperaclul lăsat de *Telectual* şi, imitându-l pe Iosefini sub privirile intrigate ale celor trei, descuie închizătorile, rostind cu încântare în timp ce înălţa capacul servietei: *Voilà:* 500 000 lei! Jumătate de milion! Ridică un teanc de bancnote şi-l flutură în aer ca un argument suprem. 50 de pachete a 10 000 lei!

Şi pentru că cei trei ofiţeri nu-şi reveniseră din uimire chiar atât de repeda, Cara se apucă să scoată liniştit pachetele şi să le stivuiască lângă servietă… Primul care îşi recapătă glasul fu maiorul Frunză:

— Tovarăşe colonel, îmi permiteţi să-l ajut pe tovarăşul Cara?

— Nu ştiu dacă tovarăşul Cara e de acord.

— De acord! De acord! aprobă scriitorul cuprins de

frenezia situaţiei ce se crease. De acord, mai cu seamă că sunt falşi.

— Falşi?! exclamară simultan Panait şi Lucian.

— Că dacă nu erau, îi aduceam aici? La C.E.C., tovarăşi, îi duceam! preciză Cara, fără să se oprească din îndeletnicire.

Frunză, ghicind că musafirul lor le mai rezervă o surpriză, trecu să-i dea o mână de ajutor. În felul acesta, se ajunse mai repede la fundul valizei.

— Vă rog să mă urmăriţi cu atenţie, ceru Cara, inutil de fapt. Apoi, cu o abilitate care-l miră şi pe el, dezvălui ascunzătoarea servietei. Acum mai susţineţi că sunt… siameze?

Se lăsă brusc o linişte cosmică, de parcă tuspatru s-ar fi găsit într-o navă ce pătrunsese, în sfârşit, în tăcerile veşnice ale neantului. Într-un târziu, colonelul Panait luă în mână un paşaport şi-i înţelese imediat valoarea.

— Paşapoarte, buletine de identitate, livrete, acte de naştere, enumeră Cara. Trei… trei… trei…

Documentele trecură dintr-o mână în alta.

— Şi acum, tovarăşe Cara, lămureşte-ne şi pe noi ce-i cu acest mic arsenal tehnic, îl invită Panait fără să-şi ascundă tulburarea. Să luăm loc.

Se aşezară la masa de şedinţe, într-o rânduială care anula tradiţia de până atunci. În stânga lui Panait luă loc Corneliu Cara, iar maiorul Lucian trecu de partea cealaltă a mesei, între Frunză şi colonel.

Cara aşteptă să-l vadă pe Panait luând din paharul de plastic un creion colorat pentru a deschide astfel, oficial, discuţia, dar acesta se mulţumi, spre nedumerirea oaspetelui, să-şi lase capul spre umărul drept, să-şi încrucişeze braţele la piept şi să spună:

— Te ascult!

Cara făcu pe scurt istoricul revederii cu Diţă Marin zis *Telectualu,* apoi descrise, evitând amănuntele care ar fi prelungit inutil relatarea, prezenţa misterioasă a celor două morminte şi felul în care intrase în posesia servietei. Încheie subliniind:

— N-a mai dat pe acasă, pe mine nu m-a mai căutat. Impresia mea este că povestea cu servieta l-a speriat rău de tot şi a şters-o.

Panait citi mai întâi scrisoarea adresată lui Cara, apoi bileţelul lăsat de *Telectualu* în servietă, zăbovi puţin şi asupra biletului I.T.B. cu numărul „Volkswagen”-ului. Se ridică de la masa de şedinţe fără nicio explicaţie şi, urmărit de ceilalţi, se duse la unul din telefoane şi formă

un număr. Îl auziră vorbind:

— Alo, Marcule, tu eşti? Te salut, frăţioare! Panait la aparat. Ce să fac? Ce faci şi tu! Uite că am nevoie de sprijinul Miliţiei. Ei, se mai întâmplă… Mă, uită-te acolo, prin fişierul tău… A existat un falsificator Pic Mamina, zis „da Vinci”? Ce spui? Că n-ai nevoie să consulţi fişierul ca să-mi răspunzi? Bravo ţie! Da, da… Deci există, a stat şi închis şi a „ieşit la pensie”. Îţi mulţumesc…

Reveni la locul său şi, oftând, se uită cu atâta compasiune la scriitor, încât acesta simţi cum i se strânge inima.

— Deci asta era?!

— Cam asta! recunoscu Cara. Nu credeţi că-i destul?

Colonelul zâmbi trist şi îşi întoarse privirile către cei doi colaboratori, ca şi când ar fi vrut să le spună: „Vedeţi de unde sare iepurele?” Apoi îşi întoarse din nou faţa spre scriitor:

— Ciorogaru Tudor… Două morminte… „Volkswagen-ul”… Servieta… Dispariţia lui Diţă Marin…

— Exact! zise Cara, mulţumit parcă de exactitatea enumerării.

— *Telectualu* ţine foarte mult la dumneata, constată Panait fără pic de ironie.

— Dacă ar fi ţinut, m-ar fi scutit de „averea” asta, se apără Cara îndrăznind să întrebe: Cele două serviete sunt într-adevăr „siameze”? Se înnădesc?

— Că sunt „siameze” nu încape nicio îndoială. Colonelul aruncă o căutătură spre servieta lui Savel Demetriad, ridicată după dispariţia acestuia, din camera 220. Rămâne însă să stabilim dacă există vreo legătură între una şi alta.

Lucian vru să intervină: „Cum să nu, există! *Telectualu* a furat servieta de pe ruinele „Continentalului”. Dar nu-şi îngădui o asemenea îndrăzneală care, în momentul acela, ar fi echivalat şi cu o abatere de la regulament.

— Iar eu acum ce fac?

Colonelul Panait zâmbi, căci desluşi în întrebarea scriitorului o disperare, justificată până la un punct.

— Trebuie să recunosc că *Telectualu* te-a pus într-o situaţie cam neplăcută. Pe noi, de asemenea… De ce şi pe noi? Pentru că ne vedem nevoiţi să te rugăm să ne dai în scris cele petrecute.

— Bine, bine, dacă credeţi că-i cazul vă scriu şi o carte pe marginea întâmplării…

Cei trei ofiţeri izbucniră în râs, ceea ce stârni mirarea lui Cara.

— Nu, tovarăşe Cara, nu-i vorba să ne scrii o oarte, ci o declaraţie. Ce să-ţi fac? continuă Panait compătimitor. În loc să-ţi cauţi prietenii printre cei de breasla dumitale, îi cauţi printre foştii infractori.

— Nu-i caut eu, ci mă caută ei pe mine! râse, în fine, şi Cara. Iar perspectiva scrierii declaraţiei nu-i deloc îmbietoare.

— Ne-ai adus o jumătate de milion.

— Bancnote false! aminti Frunză.

— Bine, vă dau declaraţia. Vă rog însă să mi-l găsiţi pe *Telectualu.*

— Suntem direct interesaţi să dăm de el, preciză Panait. Mulţumindu-ţi că te-ai gândit la noi, o să te rog să treci în biroul maiorului Lucian şi să ne scrii declaraţia. O să te însoţească maiorul Frunză. Se ridică urmat de ceilalţi. Dumneata, Lucian, rămâi pe loc.

Pregătindu-se să iasă din cabinetul colonelului Panait, Corneliu Cara observă mai în glumă, mai în serios:

— Să ştiţi că nu i-am numărat!

În schimb, Panait îl sfătui, cu o seriozitate fără echivoc, să sublinieze în declaraţie şi acest amănunt, după care îi strânse scriitorului mâna.

Colonelul rămase în picioare, îngândurat, cu ochii pe

stiva aceea de bancnote, apoi luă la întâmplare unul dintre cele trei livrete militare şi, cu el în mână, se răsuci spre Lucian:

— O fi servieta lui Tevi?

— Doar Tuţi Crăciunescu mai poate să ne precizeze!

— Ciorogaru Tudor! Numele ăsta nu-ţi spune nimic?

Lucian îşi ridică fruntea şi întâlni ochii şefului, adumbriţi de câtva timp de cearcăne bolnăvicioase.

— Nu! mărturisi el.

C— hiar dacă-l asociezi cu cel al lui Vanghele-Chihaia?

— Chiar!

— Trebuie consultat totuşi fişierul, îi indică Panait. Numele ăsta are o anumită rezonanţă, sunt sigur că l-am mai întâlnit.

— Dacă-mi ordonaţi, aş putea…

— Nu, nu, îl întrerupse colonelul, mai curând aş vrea ca tu să-l iei pe Cara, bineînţeles după ce o să termine de scris declaraţia, şi să vă deplasaţi împreună la cele două cimitire. Relatările se cer verificate. Se apropie de cele două serviete şi le studie îndelung. Constată, printre altele, că amândouă aparţineau aceleiaşi fabrici belgiene. Clătină meditativ din cap: identice! Numai că asta adusă de Cara are amenajat un fund dublu. Oftă iarăşi, la fel de

durereros. Bani! Documente! Cui să fi aparţinut servieta? Şi care să fi fost destinaţia acestor „fonduri”? Se uită înnegurat, pe sub sprâncene, la Lucian.

— Este absolut necesar să-l găsim pe Diţă Marin, spuse Lucian. Ne sunt necesare câteva amănunte pe care numai el ni le mai poate furniza.

— Trebuie să-l găsim şi pe „da Vinci”! Îşi frecă nervos barba, mormăi ceva, şi Lucian înţelese că şeful înjura în stilul său, fără să se facă auzit. Se duse fără chef la telefon, formă un număr şi, când de la celălalt capăt al firului i se răspunse, spuse: Să trăiţi, tovarăşe general! Sunt colonelul Panait. Vă rog să mă primiţi, căci am să vă prezint un raport important. Mulţumesc!

Puse receptorul în furcă, apoi i se adresă lui Lucian:

— Hai, ajută-mă să pun „toată avuţia” asta înapoi în servietă.

Ministerul de Interne STRICT SECRET
Serviciul Siguranţei
Fişierul M.L.

FIŞA NR. 43
întocmită la 13. XI.1945
de comisarul Matei Ilie

Numele: **Ciorogaru.**
Prenumele: **Tudor.**
Prenumele părinţilor: **Dumitru, Sevastiţa.**
Născut: **1916, august 14, Bucureşti.**
Studii: **Absolvent al liceului „Gh. Lazăr". Se înscrie la Academia Comercială, dar n-o termină.**
Situaţia politică: **Membru al organizaţiei „Frăţiile de cruce" de pe băncile liceului. În 1938 se face remarcat, oferindu-se să participe voluntar la atacarea prof. univ. M. R. În 1939, după asasinarea lui Armand Călinescu, se refugiază la Berlin, cu grupul Sima. Devine unul dintre susţinătorii liniei U.S. în mişcarea legionară. În vara lui 1940, se întoarce în ţară împreună cu H.S., fiind şeful pazei**

conducătorului legionar, umbra acestuia. Din împuternicirea şefului participă la acţiuni de introducere în ţară, pe căi clandestine, a armamentului german necesar rebeliunii. În timpul sângeroaselor evenimente din 21 – 23 ianuarie 1941, agenţi ai lui Antonescu încearcă, fără succes, să-l captureze. Se refugiază din nou în Germania, rămânând în continuare şeful pazei personale a lui H. Sima. În toamna anului 1941, devine agent al Gestapo-ului, ofiţerul său de dirijare fiind Ludwig Camilo.

După 23 august 1944, pleacă la Viena, unde se constituie guvernul legionar în frunte cu Horia Sima. La ordinele acestuia duce la îndeplinire misiuni de represalii împotriva adversarilor lui H. S.

La 8 noiembrie 1941, de Sf. Mihail şi Gavriil, este găsit mort în camera sa de la Hotelul „Belvedere” din Viena. Cei care l-au asasinat erau adversarii lui H. S. Este înmormântat la Viena.

11.03.77

NOTĂ TELEFONICĂ

Transmite: lt. Sandu Cercel

Primeşte: mr. Frunză

ora 14

În conformitate cu misiunea încredinţată, vă raportăm următoarele:

1. Ernest şi Elena Fischer au fost, în cursul dimineţii de astăzi, urmăriţi îndeaproape de un bărbat. La verificările noastre, am constatat că respectivul se numeşte Sidney Giannini, australian, că face parte din echipa TV a Companiei „Cosmos”, în calitate de comentator, şi că locuieşte la „Intercontinental”, camera 621.

Sidney Giannini i-a urmărit în tot cursul dimineţii.

2. La ora 11, Ernest şi Elena Fischer s-au deplasat cu „Opelul” pe şoseaua Bucureşti-Târgovişte. La piatra de kilometraj 32 s-au oprit, au coborât. Femeia a intrat într-un stufăriş, bărbatul rămânând lângă piatra de kilometraj. După câteva minute, femeia s-a înapoiat. Au rămas amândoi, un timp, fumând lângă aceeaşi piatră care, după plecarea lor, la cercetările noastre, s-a dovedit a fi o căsuţă poştală. Într-un înveliş de plastic, am găsit două rapoarte, un microfilm. Au fost puse la loc, la fel de bine camuflate.

Până la noi dispoziţii, locotenentul Motroc a rămas locului.

La ora 13, Elena Fischer s-a deplasat la Cimitirul militar Ghencea unde, după ce a trecut din nou pe la parcela ofiţerilor M.A.N. decedaţi la cutremur, s-a întâlnit cu lt.

Scurtu, în sectorul unde sunt înmormântaţi „părinţii” acestuia.

Ernest Fischer a continuat de unul singur să urmărească camioane ale armatei care transportă militari din interiorul Bucureştiului spre locurile lor de încazarmare.

Din agenda de lucru a col. Panait:

Ordon să se treacă urgent la observarea metodică a cutiei poştale. Să se continue observarea celui care va ridica documentele lăsate de „familia Fischer”. O echipă condusă de cpt. Pop să verifire originea acestui cuplu.

5

Maiorul Lucian şi Corneliu Cara au făcut primul drum la cimitirul Străuleşti, apoi, ocolind centrul oraşului, s-au îndreptat în viteză spre comuna Domneşti.

— Te superi dacă o să încerc să aţipesc puţin? îl întrebă maiorul, stingherit în mod vizibil că se vedea în situaţia asta bătrânicioasă.

— Vai de mine! Cum o să mă supăr?! Da’ te rog!

Lucian se lăsă moale pe un colţ al banchetei şi închise ochii. Adormi imediat. Când şi când, scriitorul îl iscodea cu coada ochiului: maiorul pufăia uşor, ca un copil. Se trezi însă după niciun sfert de oră.

— O! ce somn bun am tras! se bucură el. Mai avem mult?

— Am ieşit din Bucureşti.

Lucian căscă de-i trosniră maxilarele şi se scuză explicând cât era de ostenit.

— Cum o să se încheie toată povestea asta? îl întrebă Cara pe neaşteptate.

— Ca în romanele dumitale, în mod fericit, îi răspunse Lucian. De fapt, ce te frământă?

— N-aş vrea ca *Telectualu* să aibă necazuri.

— Totuşi, a furat, îi aminti Lucian aprinzându-şi o ţigară, într-o situaţie nenorocită.

— Aşa e. Dar tot el a fost acela care ne-a adus servieta.

— Dacă banii n-ar fi fost falşi, te-ai întrebat ce ar fi făcut cu servieta?

Cara se încruntă; asemenea raţionamente îl contrariau. De ce să fie obligat să-l ia în braţe pe acel „dacă” atâta timp cât aveau de-a face cu un act concret al *Telectualului*: fostul borfaş îşi mărturisise fapta şi pusese autorităţile pe urmeie unei importante descoperiri. Oare nu era suficient? Lucian nu-i împărtăşi întru totul părerea.

— El a manglit servieta – expresia îi aparţine – în seara zilei de 4 martie, iar dumnealui s-a prezentat alaltăieri, deci după patru zile.

— Omul s-a frământat! îl contrazise Cara.

Lucian fuma cu plăcere, şi, o vreme, avu reconfortanta senzaţie că s-ar afla într-o plăcută escapadă turistică.

— Voi, scriitorii, ţi-am mai spus-o, sunteţi prea sentimentali. Fii însă liniştit, oricum *Telectualului* i se vor acorda circumstanţe atenuante.

Câţiva kilometri îi străbătură în tăcere.

— Ar fi ceva dacă am găsi-o pe doamna în negru la cimitir, spuse deodată Cara înviorându-se. Ieri la cimitirul

de la Străuleşti, astăzi aici. Ar fi o întâlnire senzaţională! Nu crezi, maiorule?

— N-ar fi rău. Însă în cazul ăsta, o să te rog să stai mai la o parte, să nu te arăţi. O laşi în seama mea, chiar dacă ar fi să nu mai facem împreună cale-ntoarsă…

— Hm! Ar fi o chestie! se bucură Cara copilăreşte. Poate dăm şi de *Telectualu.*

„În teren” însă, aşa cum avea să raporteze maiorul Lucian, realitatea se dovedise a fi alta. La cimitir, Corneliu Cara o luă înainte, urmat la câţiva paşi de ofiţer. Ajunse în curând printre mormintele unde fusese şi în ajun. Păşea atent, ca nu cumva dezechilibrându-se, să calce pe vreo movilă sau pe vreo floare. După un timp însă se opri contrariat.

— Ce-i, ce s-a întâmplat? se interesă Lucian, observând o oarecare schimbare în comportamentul scriitorului.

Acesta nu-i răspunse imediat: se învârti nervos pe loc, zăpăcit parcă de o constatare.

— Doamne, oftă Cara, aici trebuia să fie!

— Ce?

— Mormântul lui Ciorogaru!

— Şi nu mai e?

— Nu mai e! îi confirmă Cara cu o voce înecată într-o

furie neputincioasă. Simt că înnebunesc! Că-mi plesneşte capul!

Lui Lucian îi veni să râdă, se feri însă de privirile lui Cara; dialogul lor, locul unde se iscase şi, mai ales, expresia caraghioasă a scriitorului, i se păreau groteşti.

— Poate ai greşit „figura”, rândul, îi sugeră ofiţerul.

— Imposibil! exclamă Corneliu Cara, exasperat de schimbarea intervenită peste noapte în rânduiala mormintelor.

— De ce eşti atât de sigur?

— Uite de ce, răspunse Cara imediat, cu o vehemenţă care-l miră pe ofiţer. Vino mai aproape! Ieri, când am fost aici adus de *Telectualu,* am reţinut numele celor îngropaţi în dreapta şi în stânga lui Ciorogaru Tudor. Pe unul îl chema Vasilescu, iar pe celălalt Ursache. Uită-te dom’le, şi dumneata! Vasilescu şi Ursache sunt la locul lor! Numai Ciorogaru nu mai e. În locul lui a apărut un „neidentificat”.

Ochii scriitorului păreau acum mai dilataţi şi mai adânci. Lucian observă totala lor dezorientare.

— Deci a apărut o altă cruce?

Roşu la faţă, Cara dădu afirmativ din capul rotund, aşezat pe un gât scurt.

— Sunt sigur că pe aici s-a umblat, s-a scormonit!

Se cunoşteau de ani de zile aşa că Lucian nu-i pusese nicio clipă la îndoială spiritul de observaţie, memoria. Îi ceru scriitorului să se tragă mai la o parte, ca să poate cerceta în voie locul.

— Poftim! Cuprins de o deznădejde de moment, strigă potolit cerului: Ah! De ce n-o ascult pe Camelia mea cea scumpă şi drăgălaşă!

Lucian se lăsă pe vine la marginea mormântului, înlătură florile încă proaspete care acopereau suprafaţa. Pământul era reavăn. Puse florile la loc, aşa cum le găsise, se ridică şi se apropie de cruce. Citi cuvântul „Neidentificat”, apoi privirile îi coborâră până în punctul unde lemnul se afunda în pământ. Stupefiat, făcu aceeaşi constatare; pământul adunat la rădăcina crucii era negru, umed, proaspăt. „Cara are dreptate, gândi Lucian, ceva nu-i în ordine.” Şi, ca să fie sigur că nu greşea, ofiţerul cercetă mormântul învecinat: sub flori, ţărâna era uscată. Se întoarse cu faţa spre scriitor: acesta îşi încrucişase braţele la piept şi încremenise cu bărbia împinsă înainte, a iritare. Privirile lor întâlnindu-se, Cara îndrăzni să-l întrebe:

— Ei, ce zici de chestia asta? Sunt nebun?

Lucian îi mărturisi gândurile.

— Nu are rost să te frământi în halul ăsta. Să judecăm cu calm şi luciditate. *Telectualu* ţi-a semnalat un mort cu două morminte, ţi-a mai semnalat prezenţa unei văduve la ambele morminte – nu ştia cine-i femeia, tu însă ai aflat că-i verişoara mortului. E foarte posibil ca în condiţiile create de cutremur să se fi săvârşit o eroare, descoperită totuşi de familie, care a ţinut s-o repare. Pesemne că ea a fost reparată fie în cursul dimineţii, fie chiar în cursul nopţii, pentru că echipele de gropari – formate precum ştii, din militari – au lucrat şi lucrează şi noaptea.

Pe măsură ce-l asculta, nervii lui Cara se destinseră: socoti explicaţia ofiţerului de securitate plauzibilă. Întrebă:

— Nu crezi că administraţia cimitirului e la curent?

— Ba da… O să trecem îndată pe acolo…

— Vin şi eu cu dumneata!

— Să memorăm însă la ce „figură” se găseşte mormântul în cauză, rândul, locul, propuse Lucian.

Cinci minute mai târziu, intrară amândoi într-o încăpere care, se putea uşor deduce, fusese transformată într-un birou abia în ultimele zile. La singura măsuţă din odaie, un moşneguţ lucra aplecat asupra unei coli de

hârtie bătută la maşină. Ochelarii îi alunecaseră spre vârful nasului, aşa că îşi privi vizitatorii pe deasupra lor.

— Sunteţi administratorul?

— În persoană, confirmă moşneguţul, cu o amabilitate înnăscută.

Lucian îşi prezentă legitimaţia, iar bătrânelul, după ce i-o cercetă, dădu să se ridice în picioare, luându-şi de pe nas ochelarii; purta un cojocel bine strâns la piept.

— Vă rog, nu vă ridicaţi, îl sfătui Lucian. N-o să vă deranjăm mult. Mă interesează un decedat.

Bătrânelul nu se reaşeză; îşi ţinea acum ochelarii în mână. Se interesă:

— De la cutremur?

— Da… Vă pot indica „figura”.

— Foarte bine! se bucură administratorul, deschise sertarul măsuţei la care lucrase şi scoase nişte tabele bătute la maşină. Ştiţi, simţi el nevoia să se explice, până la cutremur biroul mi-era la Primărie. Deci ce „figură” aţi spus?

Lucian nu-i răspunse imediat; îşi aminti de ceva, se uită peste umăr la Cara rămas tăcut lângă uşă, apoi rosti numărul „figurii”, după care adăugă:

— Mă interesează decedatul Vasilescu Vasile.

Bătrânelul îşi puse din nou ochelarii pe nas şi se apucă să cerceteze tabelul. După puţin timp, exclamă mulţumit:

— Da, există! Vasilescu Vasile. Şi-l măsură pe Lucian din nou pe deasupra ochelarilor.

— La ce dată a fost înmormântat?

— În cursul zilei de 8 martie, dar la fel de bine putea să fie înmormântat şi în cursul nopţii de 8 spre 9 martie.

— Tabelul indică ordinea în care decedaţii au fost îngropaţi?

— A celor identificaţi, îl lămuri prompt bătrânelul care dădea dovadă că toată viaţa sa iubise ordinea, evidenţele clare.

— Cine-i decedatul următor?

Administratorul aruncă o privire pe tabel şi răspunse:

— Ursache Dumitru!

— Între mormântul lui Vasilescu Vasile şi cel al lui Ursache Dumitru nu există niciun alt mormânt?

Administratorul se uită iarăşi la tabel, ca reflex firesc al anilor de slujbă, căci răspunsul îi era cunoscut dinainte.

— Niciunul!

De lângă uşă, Corneliu Cara se foi trădându-şi nedumerirea. Lucian îl privi întrebător peste umăr, dar scriitorul tăcu, căci nu voia să se amestece în verificările

întreprinse de ofiţer.

— Aveţi la „figura” indicată de mine un decedat cu numele de Ciorogaru Tudor?

Bătrânelul se apucă răbdător să mai cerceteze o dată tabelul, murmurând: „Ciorogaru Tudor… Ciorogaru Tudor…” Răspunse, scoţându-şi ochelarii:

— Nu, domnule, nu avem niciun decedat cu numele ăsta!

Lucian îşi consultă ceasul de mână, apoi îşi ridică privirile spre administrator, de parcă între ceas şi reprezentantul primăriei, s-ar fi statornicit vreo legătură.

— O ultimă întrebare… Aţi avut în cursul nopţii trecute sau în cursul acestei dimineţi vreo deshumare? Vreun transfer de rămăşiţe pământeşti de aici în altă parte? Sau din altă parte aici?

— Nu, domnule, autorităţile, adică Procuratura, miliţia au interzis orice deshumare, transfer, fără o cercetare şi aprobare prealabilă. Vă asigur că la noi n-a intervenit nimic, căci aş fi fost la curent.

— Îmi pare că cei identificaţi au fost înmormântaţi separat de cei neidentificaţi?

— Da, aşa e! confirmă bătrânelul.

— La despărţire, v-aş adresa o rugăminte… Lucian

observă ochii osteniţi ai bătrânelului, părul său cărunt, pieptănat peste cap, cele două cute săpate adânc în jurul gurii mari, cu buze subţiri. Voi mai reveni la dumneavoastră. Mâine, cu siguranţă. V-aş ruga dacă timpul vă permite, să vă uitaţi în tabel şi să mai controlaţi o dată dacă nu cumva figurează un decedat cu numele de Ciorogaru Tudor, născut în 1916.

Administratorul luă un creion şi îşi notă numele, dând astfel de înţeles că-i va satisface rugămintea. Ba mai mult, îi promise:

— Dacă-i o treabă urgentă, lăsaţi-mi numărul dumneavoastră de telefon şi vă caut eu.

Lucian acceptă cu bucurie iniţiativa administratorului: îi lăsă numărul de telefon, îi mulţumi, apoi luându-l pe Cara de cot, îl trase spre ieşire.

Afară, la lumina călduţă a soarelui, maiorul dornic să-l smulgă pe scriitor din apatie, îl măguli:

— Ai făcut o descoperire senzaţională!

— Aş fi preferat să-mi spui că am scris o carte senzaţională!

— Ai s-o scrii, sunt sigur, îl îmbărbătă Lucian şi, ţinându-l de braţ, ieşi cu el din cimitir. Aşadar, până ieri, mormântul acela mai aparţinea lui Ciorogaru Tudor,

astăzi aparţine unui neidentificat! Formidabil, înţelegi?

Corneliu Cara nu părea însă deloc entuziasmat de concluzia maiorului. Mergea spre maşină, cu capul în piept, supărat…

— Ce-i cu dumneata? îl luă Lucian la rost, fireşte pe un ton prietenos.

Numai când se văzu la volan scriitorul ieşi din tăcere.

— Nu-mi place deloc povestea!

De parcă nu l-ar fi auzit, maiorul Lucian îi comunică mai departe gândurile sale.

— Cel care s-a ocupat cu metamorfozarea mormântului a săvârşit totuşi o greşeală… o greşeală fatală.

Cara răsuci cheia de contact şi deveni atent la ce-i spunea ofiţerul.

— N-a ştiut că neidentificaţii sunt îngropaţi separat, pe o altă parcelă.

— Oricum, interveni Cara după ce porni maşina, eroarea ar fi fost descoperită.

— Aşa e, aprecie Lucian perspicacitatea autorului de literatură poliţistă, ar mai fi durat însă până ce am fi avut o confirmare, să zicem, a infracţiunii. Înlocuind crucea iniţială a lui Ciorogaru Tudor cu alta „Neidentificat” ne-a lăsat totuşi o certitudine imediată.

— Ah! Dacă ar răsări *Telectualu!* oftă Cara, îndreptând „Fiat-ul" spre Bucureşti. Să-mi ia locul! Iar eu să fug din Bucureşti… Dom'le, nu-mi place povestea asta!

Lucian zâmbi în sinea lui: îl cunoştea pe bărbatul din stânga sa. Ba o dată, îl scăpase şi de la moarte[8]. Ştia că acum juca un soi de teatru, că, de fapt, cocheta, aşteptând din partea lui anumite încurajări.

— N-ar fi bine să dăm şi o raită pe la locuinţa *Telectualului?* sugeră Cara. Poate că s-a întors. Îl „umflăm" şi-l punem şi pe el să dea o declaraţie!

Ideea nu era rea şi Lucian îşi dădu consimţământul. Bucuros, Cara acceleră nutrind speranţa că-l va găsi pe *Telectualu* acasă, întins pe pat şi dormind. De ce pe pat şi de ce dormind? Nu izbuti să-şi explice. Nu-l găsiră însă deloc şi scriitorul se posomorî şi mai rău, în ciuda tuturor încurajărilor maiorului Lucian. Totuşi, la despărţire, Cara, de parcă ar fi vrut să-i facă dovada că curiozitatea sa este profesională şi nu are nimic comun cu starea lui sufletească, întrebă:

— Crezi că între servieta găsită de…

— Manglită! îl corectă Lucian cu o încântare făţişă.

— …de *Telectualu* şi istoria cu mormântul lui

8-Vezi nuvela „Sus mâinile, domnule Cristi!".

Ciorogaru există vreo legătură?

Întrebarea îi aminti lui Lucian stilul colonelului Panait care tot aşa i se adresa, ca şi cum el ar fi deţinut aprioric rezolvările la mai toate problemele muncii lor şi nu ar aştepta nimic altceva decât să se pună întrebări, ca să dea rezolvările cele mai fericite. Fu categoric, aşa cum nu-şi îngăduia să fie cu colonelul Panait.

— De unde dracu' să ştiu? Zi şi dumneata. Cu câteva ceasuri în urmă ai venit cu „ploconul" la noi şi ni l-ai trântit pe masă… Până acum un ceas, chiar din declaraţia dumitale, ştiam una despre decedatul Ciorogaru, iar acum ştim alta.

În sfârşit, Corneliu Cara schiţa un zâmbet – i-l datora lui Lucian Viziru.

— Eu cred însă că există o legătură. O clipă îi arătă maiorului o expresie de om ce dobândise o victorie.

— Cum ai ajuns la părerea asta?

— Ei, cum… Prea mult interes a manifestat *Telectualu* faţă de Ciorogaru şi prea mi-a prezentat cazul laolaltă cu… servieta. *Telectualu* ştie ceva…

— De acord… Da' unde-i *Telectualu?* Găseşte-mi-l!

— Ţi-l găsesc, se lăudă Cara umflându-se în pene. Căci şi eu am nevoie de el… Nu de alta, ci ca să-i mulţumesc.

Şi cei doi se despărţiră, făgăduindu-şi să se caute reciproc, bineînţeles, dacă va mai fi cazul.

6

11.03.77

ora 21

RAPORT URGENT

către col. Panait

Transmite: lt. S. Cercel

Primeşte: mr. Frunză

1. Soţii Fischer, după cină, s-au retras în cameră. Cu siguranţă că până mâine dimineaţă nu vor mai coborî; par foarte obosiţi.

2. Sidney Giannini e la barul hotelului împreună cu o tânără de moravuri uşoare – Mioara Catargi. Ambii vorbesc franceza. Sidney Giannini se laudă că este nepotul directorului general al Companiei TV „Cosmos” şi că va scrie o carte senzaţională despre cutremurul din România.

Răspunsul mr. Frunză: **A se verifica urgent cine-i Mioara Catargi.**

11.03.77

NOTĂ

prin radio

Transmite: lt. N. Mărcuţ

Primeşte: cpt. M. Leontin

Până la ora 22, la kilometrul 32 n-a intervenit niciun element nou.

Ordinul col. Panait: **Să se continue cu răbdare şi atenţie sporită observarea mişcărilor** obiectivului.

DECLARAŢIE

– fragment –

…astăzi 11 martie 1977, în prezenţa tovarăşilor maiori ai Ministerului de Interne, Lucian Viziru şi Frunză Adumitresei, mi s-a arătat o servietă tip diplomat, de culoare neagră. După ce am studiat-o cu atenţie, declar că este servieta pe care am văzut-o în locuinţa fostului meu concubin, Victor Tevi, decedat. Am recunoscut-o mai ales după cele două încuietori metalice care au pe ele gravate din fabricaţie „leul britanic”

…Declar pe a mea răspundere

TUŢI CRACIUNESCU

11.03.77

RAPORT

al lt. D. Scurtu către col. E. Teodoru

şi remis col. Panait

Obiectivul **m-a găsit pe aceeaşi bancă. S-a bucurat când m-a văzut. S-a aşezat lângă mine, am fumat, am discutat. A adus în discuţie personalitatea unor scriitori, artişti, savanţi care şi-au găsit moartea la 4 martie. A amintit, printre altele, de personalitatea colonelului Florea Lepădat. I-am povestit că „tatăl" meu l-a cunoscut personal şi că ceea ce ştiu, ştiu din spusele lui, căci „tatăl" meu ar fi vrut să mă vadă chimist şi nu arhitect. Ba într-o zi, i-am mărturisit eu, a vrut să mă ducă să-mi arate laboratoarele, ca să-mi deschidă pofta pentru chimia… militară. Am refuzat că era prea departe şi n-am vrut să mă deplasez până la Jilava.**

Obiectivul **a ascultat cu atenţie şi prudenţă. N-a pus întrebări, ci s-a mulţumit doar să arate că ştie condiţiile în care colonelul Lepădat a murit. Pomenind cuvintele incendiu şi explozie, eu, aşa într-o doară, am mai dat un reper al laboratorului, povestind: „Dacă totuşi colonelul nu intervenea, incendiul ar fi putut să afecteze şi întreprinderea** Danubiana**.**

II. SĂ ÎNLĂTURĂM URMĂRILE SEISMULUI

1

— În concluzie, constatăm că ni s-au deschis trei fronturi nu abstracte sau ipotetice, ci foarte concrete, vorbi Panait apăsând pe fiece cuvânt. Să le enumăr. Primul front – soţii Fischer cu anexele sale – Sidney Giannini şi cutiuţa poştală de la kilometrul 32. Acestora o să li se mai adauge în curând un agent – cel care se va prezenta să ridice documentele lăsate de soţii Fischer în cutiuţa poştală.

Lucian, fără a-şi ridica ochii obosiţi de pe agendă, confirmă fără vlagă:

— Da, da, e şi părerea mea că frontul acesta o să se cam întindă…

— N-are decât să se întindă! interveni şi Frunză. E bine că suntem cu ochii pe el şi nu mai putem fi luaţi prin surprindere.

— Al doilea front ni l-a deschis *Telectualu* prin mijlocirea scriitorului Corneliu Cara, continuă colonelul Panait, jucându-se cu unul din numeroasele sale creioane – şi se numeşte Ciorogaru… Tudor Ciorogaru! Aţi luat

cunoştinţă de fişă?

Frunză răspunse afirmativ printr-o clătinare a capului, iar Lucian, uitându-se spre colonel, opină:

— Misterul Ciorogaru este fireşte sporit şi de constatările noastre de la cimitir.

— Băieţi! Cuvântul avu o rezonanţă paternă. Frontul ăsta ridică o întrebare cheie: Cine-i Ciorogaru Tudor, mortul cu două morminte? Tăcu, închipuindu-şi că cei doi colaboratori ai săi vor dori să intervină, dar aceştia de astă dată preferau muţenia. Fişa, întocmită în 1945, consfinţeşte moartea prin violenţă a lui Ciorogaru Tudor. Chiar dacă fişa nu indică sursele care au stat la baza întocmirii sale, trebuie să vă spun că din cele studiate în trecut de mine, am aflat că în perioada guvernului Sima de la Viena, asasinatele printre legionarii împărţiţi în două fracţiuni se ţineau lanţ. În 1951, în Argentina a apărut chiar şi o carte semnată de o căpetenie legionară – Ştefan Palaghiţă – pe deasupra şi preot, în care povesteşte cum se lichidau între ei. În consecinţă, asasinarea, la Viena, a lui Ciorogaru pare verosimilă. Asta pe de o parte. Pe de altă parte însă, nu pot să rămân indiferent faţă de ceea ce l-a determinat pe *Telectual* să i se adreseze lui Cara. Lucian oftă înciudat:

— Uf, dacă l-am găsi!

— *Telectualu* i-a mărturisit scriitorului că un Ciorogaru Tudor l-a vizitat cândva pe Vanghele-Chihaia. Or, în prezent, ştim că şi Chihaia a făcut parte, la Viena, din anturajul lui Sima şi al guvernului său de fantome. Ajung, s-ar zice, la o altă întrebare: Ciorogaru, vizitatorul lui Vanghele, este oare unul şi acelaşi cu cel „asasinat” la Viena sau cu cel îngropat la Domneşti?

— Susţin ideea deshumării! îşi formulă Lucian gândul. Am şi un argument: apariţia unui *neidentificat* acolo unde până mai ieri era cel de-al doilea mormânt al lui Ciorogaru.

Frunză se arătă sceptic.

— Ciorogaru de la Viena! Ciorogaru de la Bucureşti! Dacă consultăm Evidenţa populaţiei, o să ne lovim de o mulţime de inşi purtători ai acestui nume.

Colonelul ridică creionul în semn de avertisment.

— Aş vrea să nu ne întindem prea mult la vorbă. E aproape miezul nopţii. Se anunţă o zi grea… Să trecem la cel de-al treilea front…

— …Deschis tot de *Telectualu!* aminti Frunză.

Panait nu-l mustră pentru întrerupere, dădu din cap: „Aşa e”, şi urmă:

— Servieta, bancnotele şi documentele false… De ce toate acestea au fost în păstrarea lui Tevi Victor? Cum a ajuns servieta pe ruinele „Continentalului”?

— Bineînţeles, dacă e să-i dăm crezare *Telectualului!*

— N-avem deocamdată niciun motiv ca să nu-l luăm în serios, răspunse Panait îndoielilor lui Lucian. În sfârşit, de-aici problema: cine şi de ce l-a lichidat pe Victor Tevi? Nu s-ar zice că cele trei fronturi nu apar cu claritate.

Maiorul Frunză ridică şcolăreşte două degete, cerând permisiunea să spună ceva.

— Mai există şi un al patrulea front şi sunt surprins că nu l-aţi amintit: Savel Demetriad.

Ochii cenuşii ai colonelului se făcură mici, ca şi când ar fi început să picotească.

— De la cutremur s-au scurs cinci zile. Am primit recomandarea să ne ocupăm ceva mai intens de primele două fronturi concrete. În concluzie, voi doi o să vă ocupaţi mai departe de primul front, în lumina măsurilor stabilite.

— Cu deshumarea cum rămâne? insistă Lucian, lovit parcă, pe neaşteptate, în amorul propriu.

— Insişti?

— Insist, tovarăşe colonel!

— Ei bine, deshumarea va fi predată organului de miliţie, preciză colonelul aruncând creionul în paharul de plastic.

— Cum asta? Figura maiorului Lucian exprima în acelaşi timp şi mirare, şi indignare. Adică noi… Se uită la Frunză cerându-i să „intre în foc”. Acesta fu gata să intervină, dar colonelul, simţindu-l, îi făcu semn să stea locului.

— Băieţi, nu trebuie să ne risipim forţele, suntem totuşi puţini ca să putem acoperi spaţiul celor trei fronturi. Aşa că Serviciul juridic al Miliţiei Bucureşti cu care, în principiu, s-a şi discutat, l-a şi delegat pe căpitanul Liviu Roman să se ocupe el de cele două morminte, deci şi de o eventuală deshumare. În scopul ăsta, o să ţină un contact permanent cu maiorul Viziru. Iar dacă, după deshumare, o să fie cazul, o să intrăm şi noi în acţiune. E limpede?

Lucian pricepu că era de prisos să insiste, căci probabil hotărârea fusese luată la un alt nivel. Şi nu greşea. Se mulţumi doar să avertizeze:

— Să vedeţi ce o să iasă din cele două gropi!

— Ei, hai, zi! se supără Panait. Dacă le ştii pe toate dinainte!

Lucian nu avea în minte nicio imagine concretă în

legătură cu procesul deshumării: pur şi simplu îl luase gura pe dinainte. De aceea tăcu, compunându-şi o mutră de om spăsit.

Simţind că atmosfera se încărcase brusc, în mod nejustificat, Frunză încercă s-o risipească cu aerul său mucalit:

— Lăsaţi, tovarăşe colonel, că vă spun eu ce-o să iasă.

— Ei, ce-o să iasă?! îl repezi colonelul şi pe el.

— *Godzila* o să iasă!

— Unde ar da norocul! îşi descreţi Panait fruntea şi, cântărindu-l pe Lucian din priviri, îl întrebă: Mai ai ceva de spus?

— Da… răspunse sec Lucian. Să fie dat în urmărire Diţă Marin, zis *Telectualu.*

Panait notă ceva în agendă, sugerând în felul acesta că era de acord cu punctul de vedere al maiorului din stânga sa.

— Altceva?

Frunză izbucni în râs înainte de a-şi rosti fraza:

— Să fie dat în urmărire şi scriitorul Corneliu Cara.

— Dacă te-ar auzi, sensibil cum e, ne-ar scoate din toate cărţile lui, zise potolit Panait. Băieţi, şedinţa s-a încheiat. Hai, la culcare cu voi!

Dincolo de uşă, pe coridor, după ce îşi consultă ceasul, Frunză făcu observaţia:

— Ştiţi, tovarăşe maior Viziru, că asta a fost poate cea mai scurtă şedinţă din lunga noastră activitate?

Lucian ripostă cu acreală:

— Ce spui? Atunci cutremurul a fost totuşi bun la ceva.

2

M-am recomandat… „Căpitan Liviu Roman”[9]. Omul era cam supărat, dar cine în zilele noastre „post-seismice” nu e supărat? „Cine ştie câte mai are pe capul lui!” l-am scuzat eu. În orice caz, n-am făcut din modul în care m-a primit o problemă. „De când sunteţi în miliţie?” s-a interesat el, într-un fel – de ce să mint – foarte respectuos. În ciuda respectului, am desluşit totuşi în vorba sa o undă de neîncredere. „De zece ani!” i-am răspuns. De parcă ar fi urmărit să facă o anumită demarcaţie între noi, m-a informat, fără ca eu să-i fi cerut, că el, maiorul Viziru Lucian, este în securitate de la înfiinţare. Adică vezi, dragă doamne, între noi doi sunt nişte diferenţe nu numai de ani, dar şi de stagiu şi deci şi raporturile trebuie, din capul locului, să fie limpezi. S-ar putea să fi greşit în aprecierile mele. Tocmai de aceea nici acestui amănunt nu i-am acordat prea multă atenţie. Încolo, maiorul mi s-a părut un om simpatic, vioi, inteligent. M-a pus în temă, fără să lungească prea mult vorba, semn că preţuia capacitatea mea de înţelegere. Dacă aceeaşi poveste aş fi

---

9-Vezi romanul „Dragul meu Sherlock Holmes”. Ed. Eminescu, 1977.

ascultat-o înainte de cutremur, m-ar fi amuzat copios. După seism însă, multe din cele văzute şi trăite mi-au schimbat optica asupra unor evenimente. M-a amuzat şi amestecul scriitorului Corneliu Cara în toată afacerea asta. Nicio clipă n-am fost tentat să bagatelizez cazul. Sigur, momentul deshumării va fi ceva mai dificil, din motive strict subiective.

— V-aş recomanda să iniţiaţi deshumarea în zorii zilei!

Reţinând recomandarea maiorului Lucian, am precizat:

— Tovarăşe maior, nu vă supăraţi, voi lua în seamă recomandarea dumneavoastră numai după ce o să-mi formez o părere proprie în legătură cu locul şi timpul unde urmează să acţionez.

Nu m-a contrazis, n-a încercat să-şi dea aere de superioritate, să-şi impună punctul de vedere. În orice caz, nu mi-a trebuit mult timp ca să pricep unde era nodul problemei şi ce trebuia să întreprind ca să-mi îndeplinesc misiunea. Pentru prima oară mi se încredinţa sarcina de a colabora cu un organ de securitate. „Să ţii sus steagul Judiciarului!” îmi urase şeful înainte de a mă expedia în biroul maiorului de securitate Lucian Viziru. Iar acum, încercam să-l ţin cât mai sus.

Ce am iniţiat? Mai întâi m-am preocupat de „femeia în

negru” care, în discuţia cu scriitorul Corneliu Cara, s-a recomandat a fi vara lui Tudor Ciorogaru. Această verişoară a fost văzută în mai multe rânduri plângând la mormântul lui Ciorogaru. Aşa că m-am decis să pun imediat sub observaţie cele două morminte. Recunosc – o misiune cam penibilă pentru băieţii din echipa operativă constituită, dar vă asigur că există misiuni şi mai penibile. Apariţia „femeii în negru” ar fi dus în mod automat la identificarea acesteia. Am fi ajuns apoi şi la identificarea „Wolkswagen”-ului şi, implicit, a proprietarului maşinii, ceea ce ar fi însemnat şi încheierea dosarului. Şi am mai iniţiat o măsură: am cerut celor de la Circulaţie o listă cu proprietarii de autoturisme „Wolkswagen” din Bucureşti. Cine ştie, poate că voi avea nevoie de ea. N-aş vrea însă să întind povestea. După ce am studiat terenul, mi-am însuşit recomandarea maiorului Viziru. Am stabilit deshumarea de la Străuleşti la şase dimineaţa. Am cerut celor din comisie să vină mai devreme cu un sfert de oră. Nu l-am scutit de rugămintea mea nici pe Corneliu Cara. Ba pot să afirm că lui – cunoscând comoditatea unor scriitori – i-am repetat-o de câteva ori şi omul s-a enervat. Dar stăruinţele mele au fost încununate de succes. Membrii comisiei au fost punctuali. Scriitorul chiar a exagerat. De parcă ar fi

căzut din pat, se prezentase la poarta cimitirului cu treizeci de minute mai devreme. Ştiam că a scris despre mine, dar până atunci nu-l mai văzusem în carne şi oase. Mi-l închipuiam mai înalt, mai tânăr, mai frumos şi în niciun caz nu cu burtă. Or, are un frumuşel început de rotunjime. Venise îmbrăcat într-un trenci cam strâmt pe el. Fiind gazdă, i-am făcut scriitorului cunoştinţă cu procurorul Berindei, cu medicul legist Patrichi, cu căpitanul Grigoraş, omul cu trusa. Prezent la mormântul ce urma să fie deschis mai era şi administratorul cimitirului. Deşi la curent cu acţiunea, Berindei i-a prezentat ordinul Procuraturii. După asta „am tăiat panglica” şi doi gropari de meserie au intrat în acţiune. M-am uitat la ceas – conform graficului: ora şase.

Încă din ajun, vremea se schimbase: cerul se acoperise de nori care ameninţau mai mult cu fulgi de zăpadă decât cu stropi de ploaie. Vântul sufla dinspre oraş, strecurând în cimitir un şuier înspăimântător.

Cei doi munceau cu o iscusinţă rar întâlnită şi groapa se căsca văzând cu ochii. Când şi când, administratorul, singurul iniţiat în „tehnologia” acelor treburi, mai scăpa câte o indicaţie, încolo, asistenţa urmărea mută efortul groparilor. Procurorul fuma, mi se părea mai ursuz ca

niciodată. Probabil din pricina deshumării. Îl înţelegeam, una e să te deplasezi la locul faptei şi să ai de-a face cu un cadavru mai mult sau mai puţin învechit şi alta e să scoţi un mort din groapă. Ce să-i faci? Asta ne era misiunea.

La un moment dat, lopeţile s-au poticnit de un obstacol – coşciugul. Lovituri seci, lugubre. Te treceau fiorii auzindu-le. M-am uitat în fundul gropii. Deşi ştiam că sicriul era bătut în cuie, mă aşteptam, parcă datorită stării de încordare, să văd capacul ridicându-se, mortul să-şi scoată capul şi să spună: „Ah, dumneavoastră eraţi! Bună dimineaţa! Vă aşteptam!”

Cel mai blazat dintre noi era medicul legist. Trebuie să recunosc că seismul, cu tragicele sale urmări, l-a îmbătrânit. Nu numai medicii spitalelor au fost solicitaţi, ci şi cei ai Institutului de medicină legală. Doctorul Patrichi dacă a dormit două ore pe noapte. Identificarea unor morţi complet desfiguraţi nu e numai o treabă de familie, ci şi una de stat, cu implicaţii nebănuit de mari.

Sicriul se contura acum pe fundul gropii. Pe sub el trebuiau petrecute două chingi. Groparii, şi de data asta, şi-au demonstrat iscusinţa. Am sărit apoi să-i ajutăm şi astfel coşciugul, confecţionat ca o ladă, din lemn grosolan, a fost scos la suprafaţă şi aşezat pe marginea gropii.

Omul cu trusa şi-a scos aparatul foto. A răsunat un declic, încă unul… Căpitanul a fotografiat „lada”, aşa cum se cere, înainte de a fi deschisă. La o comandă a procurorului Berindei, cei doi gropari au trecut la executarea unei alte operaţii – deschiderea sicriului. Era bătut în vreo opt-zece cuie. Urmărindu-i cum mânuiau ciocanul, dalta, cleştele, simţeam cum transpiram şi aveam sentimentul că toţi cei din comisie mă priveau dojenitor, de parcă m-ar fi prins săvârşind un fapt indecent. Iată-i ajunşi la ultimul cui. Capacul a fost dat de o parte încet, cu prudenţă. În clipa următoare, am încremenit. Cadavrul, de sex masculin, înregistrat cu numele Ciorogaru Tudor, era complet mutilat şi mi-a fost foarte greu să-mi imaginez cum a putut să fie identificat.

M-am uitat la administrator: omu’ era tare amărât. Şi aşa era tracasat fără contenire. Acum, asta-i mai lipsea – o deshumare…

— Ce zici, doctore?

Doctorul Patrichi şi-a mărturisit şi el nedumerirea:

— Nu pot să-mi dau seama cum a fost identificat. Scriitorul s-a tras mai aproape, să audă discuţia specialiştilor. A intervenit administratorul:

— Consultaţi procesul-verbal! Acolo scrie cine şi cum a

realizat identificarea.

— Stimaţi tovarăşi, ridică deodată vocea procurorul Berindei, din punct de vedere juridic e clar, nu-i aşa? Îşi plimbă privirile peste feţele noastre aprobatoare. Doctore, vrei să-l iei?

— N-am ce să fac cu el! veni răspunsul medicului legist.

— Ce facem? mă întrebă atunci procurorul Berindei.

Am subscris la propunerea administratorului de a cerceta, în continuare, procesul-verbal de identificare, iar apoi i-am făcut semn căpitanului Grigoraş să facă un rând de fotografii. Acesta execută ordinul.

Am privit în jur. Doctorul Patrichi căsca plictisit. Lui Corneliu Cara îi străluceau ochii de parcă ar fi asistat la cine ştie ce spectacol. Administratorul îşi mişca nervos capul, de ziceai că era în căutarea unui sprijin. Ceva mai încolo, cei doi gropari fumau total indiferenţi la frământările noastre. Am vorbit cu un glas pe care cu greu mi-l recunoşteam.

— Bateţi la loc capacul. Coborâţi din nou sicriul în groapă. Mormântul trebuie readus la forma iniţială. Nicio fărâmă de pământ nu trebuie să trădeze deshumarea.

Decizia i-a surprins. Ştiam. Dar nu eram obligat să dau explicaţii decât procurorului şi superiorilor mei. Cum

procurorul nu mi-a pus nicio întrebare, deşi o oarecare mirare tot citeam pe chipul său, am tăcut.

I-am lăsat pe cei doi gropari să-l coboare pentru a doua oară în groapă pe „Ciorogaru”, iar noi, membrii comisiei, ne-am retras în biroul administratorului, în vederea încheierii procesului-verbal. În drum, Corneliu Cara s-a apropiat de mine, m-a luat de braţ ca pe un vechi prieten şi, după ce i-a lăsat pe ceilalţi să se depărteze, mi-a vorbit în taină:

— Cum îţi motivezi decizia?

Nu-l cunoşteam prea bine şi apoi, de felul meu, sunt puţin cam circumspect. Nu-mi place să vorbesc decât pe marginea unor cazuri încheiate. Am ocolit deci răspunsul, am făcut pe prostul destul de respectuos.

— Nu ştiu nici eu…

— Ei, asta-i bună! s-a minunat el. Eşti deci partizanul hotărârilor spontane!

Ce mi-e şi cu scriitorii! „Partizanul hotărârilor spontane!” De unde a mai scos şi concluzia asta?! Şi chiar dacă ar fi aşa, ce vede el deosebit într-o asemenea reacţie?

La ora opt şi jumătate m-am despărţit de cei care semnaseră procesul-verbal. A doua zi, în aceeaşi componenţă, tot la ora şase dimineaţa, urma să ne

revedem la deshumarea de la Domneşti.

Puţin mai târziu, din biroul meu, i-am telefonat maiorului Lucian Viziru. Mi-a ascultat raportul cu interes.

— Cine ştie, mâine, dacă şeful o să-mi permită, poate vin şi eu la Domneşti, mi-a spus în încheierea discuţiei.

— O să-mi facă o deosebită plăcere să vă întâlnesc! l-am asigurat eu. Şi nu-l minţeam.

3

12.03.77

RAPORT

(Extrase)

(...) Cercetând în cursul zilei, împreună cu procurorul C. Berindei, în ce condiţii a avut loc identificarea şi înmormântarea cadavrului presupus a fi al lui Ciorogaru Tudor, am constatat următoarele:

a) Înmormântarea lui „Tudor Ciorogaru” a fost dispusă la
7 martie a. c., în mod legal, pe baza unui proces-verbal de identificare a unui trup mutilat, de sex masculin, scos de sub dărâmăturile blocului din Bd. Hristo Botev. Identificarea a fost făcută chiar la cimitirul Străuleşti de către trei persoane:

1. Neagu Elvira, domiciliată în Bucureşti, str. Ghenadie Petrescu nr. 215, vară bună a victimei;

2. Mavrodin Radu, domiciliat în Constanţa, str. Clucerului nr. 8, văr al victimei;

3. Kraus Emerik, domiciliat în Bucureşti, str. Brăduleţului nr. 5, prieten al victimei.

b) Ciorogaru Tudor, născut în 1916, cu domiciliul în Bucureşti, str. Răsăritului nr. 81, se afla în seara cutremurului la Tudose Florentina, în vârstă de 55 de ani, o veche prietenă a lui Ciorogaru şi pe care o trata ca pe soţia sa. Aşa cum rezultă din documente, Tudose Florentina domicilia în blocul de pe Bd. Hristo Botev. Corpul ei neînsufleţit nu a fost încă găsit (...)

Căpitan
LIVIU ROMAN

Din agenda de lucru a col. Panait:

Atenţie! Apare Elvira Neagu, vară cu Ciorogaru T. Nu cumva pe ea a căutat-o Savel Demetriad? Mr. Frunză să verifice urgent autenticitatea rudeniei dintre cei doi, dacă este în doliu etc., etc. Elvira Neagu nu trebuie să bănuiască nicicum că o verificăm.

La rândul său, mr. Lucian va întreprinde verificări la domiciliul lui Ciorogaru T.

11.03.77
ora 20

NOTĂ PRIN RADIO

Transmite: lt. Pârvulescu I.

Recepţionează: cpt. Marin P.

Raportăm tov. col. Panait că la kilometrul 32 s-a înregistrat un eveniment important. Către seară, în jurul orei 18.30, un „Ford” albastru, cu nr. XD 3354, a oprit în dreptul „cutiei poştale”. Din maşină a coborât un bărbat în jur de 40 – 45 ani, s-a îndreptat spre crângul din apropierea şoselei, s-a prefăcut că-şi face nevoile. La înapoiere s-a oprit în dreptul pietrei de kilometraj, s-a aplecat să-şi lege şiretul de la pantofi, dar, în realitate, a ridicat documentele lăsate acolo de soţii Fischer.

„Fordul cu nr. XD 3354 a făcut cale întoarsă. Vă mai raportăm că proprietarul maşinii este cetăţeanul străin Larry Maclean, trimis special al Agenţiei „Economic Tribune” şi care, de la începutul lunii ianuarie, locuieşte la „Intercontinental”, camera 501.

Ordinul col. Panait: **Misiunea de observare a „cutiei poştale” continuă. Căpitanul Pop să ia notă de cele semnalate mai sus şi să-şi extindă sfera verificărilor.**

11.03.77

ora 22.30

SINTEZA

convorbirii col. Panait – col. Pop

Cpt. Pop: **Vă raportăm următoarele:**

a) Între orele 8 şi 13, Sidney Giannini a însoţit echipa TV a Companiei „Cosmos” în toate sectoarele lovite de cutremur, urmărind filmările şi luând notiţe. La ora 13 s-a înapoiat la hotel.

b) În jurul orei 16.30 s-a fixat în holul hotelului. La ora 16.45 şi-a făcut apariţia în incinta hotelului un străin despre care am aflat că-l cheamă John Finck şi este tehnician în echipa Companiei TV Empire. Spre surprinderea noastră. Sidney Giannini s-a luat şi după John Finck, urmărindu-l peste tot, timp de două ore şi jumătate. Acest John Finck se mişcă de parcă ar fi în transă sau drogat.

c) La ora 21.30, Sidney Giannini s-a întâlnit, la barul hotelului, cu Mioara Catargi. A tot tras de ea să-l urmeze în camera lui, dar fata l-a refuzat.

Col. Panait: **Verificaţi cu atenţie, nu cumva să vă înşelaţi asupra persoanei lui Sidney Gianinni. Prea urmăreşte pe toată lumea. Misiunea continuă şi se extinde asupra obiectivului Larry Maclean.**

11.03.77

ora 22.30

NOTĂ

Vă raportăm următoarele:

În cursul zilei de astăzi, soţii Fischer s-au deplasat cu „Opel”-ul lor spre Jilava. S-au folosit de numărul de înmatriculare 8-B-5483. La Jilava au pornit în căutarea unităţii unde colonelul Florea Lepădat îşi efectua cercetările. Suntem convinşi că au fotografiat.

La înapoiere au făcut opriri în jurul obiectivelor militare – 371975, 857961 şi 689571.

S-au înapoiat la hotel în jurul orei 15.

Căpitan

I. HOSSU

4

Maiorul Lucian coborî din maşină cu mişcări încete, plictisit de ceea ce avea de întreprins. Câtva timp rămase locului, cercetând strada: aparţinea unui Bucureşti dintre cele două războaie mondiale – case cu un etaj, două sau chiar trei etaje, înconjurate cândva de livezi şi care nu păreau să fi suferit de pe urma cutremurului.

„Bătrânii noştri, îşi spuse ofiţerul, or fi ştiind ei de ce preferau să-şi dureze case mici!”

În sfârşit, se desprinse de lângă maşină şi porni în căutarea numărului 81. N-a mers prea mult. Clădirea în care locuise Tudor Ciorogaru, cu două etaje, avea intrarea direct din stradă.

De cum trecu pragul imobilului, Lucian descoperi în dreapta sa un avizier; pe o listă întâlni şi numele lui Ciorogaru. Datora 63,15 lei, reprezentând întreţinerea locuinţei pe luna februarie. Maiorul se strădui să descifreze numele locatarului care întocmise lista şi, neizbutind, decise să bată la prima uşă de lângă scară.

Bătu de câteva ori, îi deschise după un timp un bătrânel uscat, palid, care îşi clătina întruna capul.

— Vă rog să mă iertaţi că vă deranjez, i se adresă

Lucian, nu ştiţi care dintre chiriaşi are în păstrare Cartea de imobil?

Bătrânul îşi pusese peste pijamaua mototolită o haină uzată. După ce îşi plimbă privirile şterse pe chipul vizitatorului, strigă peste umăr cu un glas hârâit:

— Matilda!

Matilda, probabil soţia sa, o femeie în etate, se ivi direct de la bucătărie: mirosea a tocană sau a varză gătită, iar capotul vechi îi era plin de făină.

— Matilda, tovarăşu' întreabă de Cartea de imobil, îi explică bătrânelul clătinându-şi mereu capul.

Femeia, se vede treaba, frământase până în clipa aceea aluat, căci degetele mâinilor îi erau încleiate. Îl întrebă iritată:

— Da' cine sunteţi dumneavoastră?

— De la Ministerul de Interne!

— Sunteţi ofiţer? hârâi bătrânelul bucuros. Ochii lui spălăciţi se aprinseră de o bucurie inexplicabilă, ca şi când ani în şir aşteptase clipa asta şi, iată, sosise.

— Da, maior!

— Maior?! exclamă bărbatul cu însufleţire. Ştiţi, şi eu…

Nu apucă să-şi lămurească musafirul până la capăt, căci nevastă-sa interveni cu autoritate:

— Titi! Hai în camera ta! Stânga-mprejur! Urgent!

Bătrânelul nu-i mai aruncă lui Lucian nicio căutătură. Se supuse poruncii, răsucindu-se încet în papucii săi vechi, de pâslă şi, cu paşi târşiţi, se depărtă. Numai după ce-l văzu dispărând în casă, femeia îi porunci şi lui Lucian:

— Intraţi! Cartea de imobil e la mine!

Lucian păşi într-un vestibul întunecos; îl bănui înţesat de lucruri vechi, intră apoi într-o sufragerie unde mirosea cumplit a varză gătită.

— Aşteptaţi aici! îi spuse femeia şi se pierdu, pesemne, în direcţia bucătăriei.

Poate că acel „aşteptaţi aici!” să fi însemnat şi „luaţi loc!” Totuşi, contrariat de atmosfera în care nimerise prea brusc, Lucian rămase în picioare, şi, fireşte, îşi roti ochii prin încăpere. Dezordinea, neglijenţa, praful ce se aşternuse de un deget pe un bufet cândva negru îl şocară, căci bătrânii sunt îndeobşte buni gospodari. În spaţiul acela însă ceva din mecanismul gospodarilor de altădată se deteriorase.

Puţin mai târziu, reapăru şi stăpâna casei; îşi curăţase mâinile de aluat, în schimb uitase să-şi scuture făina de pe capot. Se duse la bufet, trase un sertar. De la locul său,

Lucian îl văzu încărcat cu mosoare de aţă, cu ibrişine de toate culorile. Printre ele se contura şi o felie de pâine uscată. De acolo ieşi la iveală Cartea de imobil.

— Aş vrea să ştiu cum vă cheamă! zise femeia întinzându-i supărată Cartea.

Lucian se legitimă, ea îi silabisi gradul, numele.

— Ce vă interesează?

Ofiţerul o examină cu atenţie: avea ochii proeminenţi, obrajii căzuţi şi lucioşi din pricina tenului prea gras. Fără să-i mai ceară voie, îşi trase un scaun, se aşeză şi începu să dea paginile Cărţii de imobil. După o cercetate sumară, înţelese că se afla în casa pensionarului Mocăneanu Constantin şi că femeia din faţa lui era Matilda Mocăneanu. Ciorogaru Tudor figura şi el printre locatarii imobilului, începând din 1955. În cele din urmă o informă:

— Mă interesează un vecin de-al dumneavoastră, Ciorogaru Tudor.

— Ce-i cu el? tresări Matilda Mocăneanu şi ochii i se bulbucară şi mai mult.

— Când l-aţi văzut ultima oară? îi răspunse maiorul printr-o întrebare

— Ultima oară? Ultima oară?! repetă ea părând mirată

de cele două cuvinte. Căută ca pe un sprijin privirile ofiţerului, dar acesta se feri, prefăcându-se atras de ceasul deşteptător de pe bufet. Ultima oară… Păi zic că ar fi mai bine s-o întrebaţi pe coana Valerica, care stă uşă-n uşă cu dânsul!

Urmărind în Cartea de imobil ordinea apartamentelor, a locatarilor, Lucian reţinuse numele chiriaşei Cernea Valerica, vecină de etaj cu Tudor Ciorogaru.

— Eu cu dumneavoastră vreau să stau de vorbă, căci aveţi în păstrare Cartea de imobil, nu-i aşa?

— Eu, iar tovarăşu' sectorist Palade mă cunoaşte, îşi sublinie Matilda Mocănescu personalitatea. Ce-i cu Ciorogaru, i s-a întâmplat ceva?

„Oi fi şi eu obosit, gândea Lucian, şi poate din pricina asta simt că totuşi cucoana îmi calcă pe nervi. Sau poate neglijenţa ei mă irită!"

— Deocamdată vrem să aflăm de când lipseşte de acasă.

— Păi să ştiţi că lipseşte de vreo trei luni. Matilda Mocăneanu se aşeză şi ea pe marginea unui scaun.

— Cum aşa?

— De, că la şaizeci de ani, nu mai e tânăr omu', nu-i aşa? Şi ar trebui să fie înţelept, da' odată o ia razna. Se îmbujorase, era limpede că tema discuţiei îi plăcea.

Lucian însă nu înţelese tâlcul vorbelor ei:

— Vă rog… cum adică a luat-o razna?

— Într-o noapte a plecat să bată munţii, şi de atunci îi tot bate! Au şi trecut trei luni.

Deşi constatase că Ciorogaru nu locuia cu nimeni în apartamentul de la etajul doi, Lucian aruncă totuşi întrebarea:

— Dar soţia?

— Care soţie?! ridică Matilda Mocăneanu glasul. E celibatar, tovarăşe! De când s-a mutat aici, e tot burlac. A, că a mai trăit cu una, cu alta, asta da… Nevastă în casă, cu cununie, n-a avut. Trăia într-o vreme cu una, da' aia n-a dat niciodată pe aici… I s-a întâmplat ceva? reveni ea la întrebarea iniţială.

— Pe unde mai lucra în ultima vreme?

— Păi un' să mai lucreze? Nu vă spusei că a luat-o razna, că nu-i întreg la minte?! E pensionat de boală. Da' pensie mică! sublinie ea cu compătimire neaşteptată în glas.

„Cine s-a mai pensionat medical – bolnav de nervi? se întrebă Lucian. Ah, da! Victor Tevi! Acu şi Ciorogaru…"

— Dacă-i plecat de trei luni, cine-i plăteşte chiria, întreţinerea?

— Valerica!... Coana Valerica...! Deodată, Matilda Mocăneanu se pocni cu palmele peste genunchi, nervos, şi se ridică. Mergeţi la dânsa, că văd că pe dumneavoastră vă interesează lucruri *mai aşa şi aşa.*

Care erau lucrurile *mai aşa şi aşa* Matilda Mocăneanu nu i-a dezvăluit; în schimb, i-a dat de înţeles ofiţerului că ar vrea să pună capăt discuţiei. Lucian rămase însă pe loc.

— Deci nu ştiţi că Toader Ciorogaru, vecinul dumneavoastră, a murit?

— A murit?! roşi femeia. Cum să moară?

— La cutremur!

— Cum la cutremur?! Vai de mine! începu ea să se jeluiască şi să-şi frângă mâinile. Tovarăşe dragă... Cum să moară dacă era plecat în munţi? Se lăsă moale pe scaun, îşi muşca buzele, în neştire.

— Poate că s-a întors?

— L-aş fi văzut! L-aş fi auzit! Şi a murit? O fi fost la aia a lui... Îşi făcu semnul crucii. Dumnezeu să-l ierte, că n-a fost om rău! Iar întreţinerea şi celelalte angarale le plătea la vreme.

— De la miliţie, de la primărie, n-a trecut nimeni pe aici?

— Nu, tovarăşe!

— Da' vara lui?

— Nu ştiu! Nu cred… Am fi aflat cu toţii. Staţi de vorbă cu coana Valerica.

Dintr-o altă încăpere răzbi până în sufragerie glasul hârâit al bătrânului: „Matilda, mi-e foame!”

— Ţi-e foame?! explodă femeia într-un reproş plin de mânie. Mănânci toată ziua şi tot ţi-e foame! Apoi, potolindu-se subit, i se adresă lui Lucian: Şi zi, a murit, săracu'! Acu' o să trebuiască să-l scot din Cartea de imobil. Păcat… Era el nebun… Da' cine, tovarăşe dragă, în zilele noastre, e întreg la minte? Numai sateliţii ăştia-s de vină… Ce caută oamenii pe Lună? Spuneţi şi dumneavoastră, tovarăşe…

Tendinţa spre filosofare a femeii, urmată de un nou strigăt al bătrânului: „Matilda, mi-e foame!” grăbi hotărârea lui Lucian de a se ridica. Îi înapoie Cartea de imobil şi se îndreptă spre ieşire. Înainte de a apăsa pe clanţă, îi mai puse o întrebare:

— Aţi spus: „O fi fost la aia!”… Aţi văzut-o vreodată? O cunoaşteţi?

— Coana Valerica e sus! Dânsa o să vă povestească tot. Nici ea nu-i întreagă… da' o să vă înţelegeţi. Eu pe aia n-am văzut-o, ea însă da…

Când se pomeni dincolo de uşă, Lucian se întrebă descumpănit: „Unde dracu am nimerit?! Ăla e nebun… Celălalt nu-i întreg la minte. Nici Matilda nu e sănătoasă. Unde oi fi nimerit?”

Dădu să urce scara, când auzi în urma lui uşa deschizându-se.

— Dom’le, şi unde-i îngropat? vru Matilda Mocăneanu să ştie.

— La Străuleşti!

Femeia închise uşa, uitând să mai mulţumească. Lucian bombăni supărat şi începu să urce scara. Ajunse la ultimul etaj care mai curând arăta a semimansardă. Două uşi faţă în faţă. Pe cea din dreapta, pe un cartonaş de formatul unei cărţi de vizită, scria cu litere mari: „Tudor Ciorogaru Pensionar. Nebun liniştit. Sunaţi ori de câte ori vreţi!”

„Ce-ar fi dacă aş suna, îşi imagină Lucian, şi mi-ar deschide chiar el, acest nebun liniştit? Ar fi ca într-o povestire fantastică, scrisă de un dement!”

Totuşi, nu rezistă ispitei şi apăsă pe buton. Fie ce-o fi! Aşteptă însă zadarnic, de dincolo, vreun semn de viaţă.

Trecu la cealaltă uşă şi sună. Răsună un bing-bang discret. Aşteptând să i se deschidă, Lucian îşi aminti de avertismentul Matildei Mocăneanu… „Nici ea nu-i

întreagă la minte!”

Uşa prinse să se deschidă încet, temător, pentru ca în cele din urmă să încremenească întredeschisă. Lucian simţi că din întunericul vestibulului o umbră îl cercetează cu prudenţă.

— Tovarăşa Cernea?

— Da, eu! Ce doriţi?

Vocea groasă, răguşită, nefirească pentru o femeie, îl impresionă neplăcut pe ofiţer. Se recomandă şi o rugă să-i acorde o scurtă întrevedere. Ea îl invită în casă, fără nicio reţinere. Era o femeie înaltă, puternică, cu umeri mari, vânjoşi, ca de bărbat. Purta un halat negru, strâns în talie cu un şnur gros, amintind de ţinuta severă a călugărilor franciscani. Abia când a ajuns într-una din cele două camere ale locuinţei, scăldată în lumina zilei. Lucian şi-a dat seama că apariţia sa deranja, căci, la ora aceea, Valeria Cernea picta, pe şevalet se afla o pânză de dimensiuni potrivite, abia începută. De altfel, toată încăperea era încărcată cu tablouri de dimensiuni diferite, înfăţişând unul şi acelaşi peisaj – trei copaci, stejari parcă, pictaţi pe fundalul unei curţi. Puţin mai târziu, maiorul avea să constate că peisajul repetat la infinit pe pânzele pictoriţei se vedea prin fereastra odăii.

Regăsindu-se în ambianţa „atelierului”, Valeria Cernea îşi reluă de îndată lucrul, explicându-se:

— A, să nu vă mire… Conversaţiile în timpul orelor de creaţie nu mă deranjează… Vă ascult!

Lucian o vedea din profil: capul prelung, nasul mare, bărbia mică şi împinsă înainte ca un barbişon aminteau tot de un bărbat.

— Am venit în legătură cu vecinul dumneavoastră, Tudor Ciorogaru.

— Ah, în legătură cu Tudor! exclamă ea… Lucian nu izbuti să-şi dea seama dacă faptul ăsta o întrista sau nu. „Pictoriţa” arunca mereu priviri pe fereastră, muia pensula în culorile de ulei ale paletei, o aplica pe pânză, după care făcea doi-trei paşi înapoi, închidea un ochi şi studia proporţiile.

— Când l-aţi văzut ultima oară?

— Am auzit că a murit, zise ea, ca şi când i-ar fi comunicat ofiţerului un fapt oarecare.

Surprins, Lucian o întrebă:

— De unde ştiţi?

— A trecut alaltăieri pe aici verişoara lui şi m-a rugat ca deocamdată să nu spun nimănui.

— De ce?

— Probleme cu locuinţa. Vrea să vâre în casă o rudă. A murit… Toţi o să murim.

Lucian repetă întrebarea:

— Când l-aţi văzut ultima oară?

— Cu trei luni în urmă, când a plecat în munţi.

— Aţi fost prieteni?

— Foarte buni! declară ea aplicând o pată de ulei verde în locul unde trebuia să prindă formă coroana unuia dintre copaci. Modelul care se vedea pe fereastră era însă desfrunzit. A fost un admirator al operelor mele. Păcat! Şi-a presimţit moartea.

Bretonul care-i acoperea fruntea o caricaturiza şi mai mult.

— Cum aşa? se miră Lucian.

Mi-a spus la plecare: „Valerico, aşa cum tu simţi chemarea artei, tot aşa simt şi eu chemarea munţilor…” Frumos spus, nu-i aşa? „Şi s-ar putea, mi-a mai spus, să nu mă mai întorc niciodată!” Numai sensibilii presimt moartea, iar domnul Ciorogaru a fost un sensibil. Era unul dintre cei care-mi înţelegeau experimentul.

— Bine, dar n-a murit în munţi!

— Mi-a povestit vară-sa că a murit împreună cu prietena lui pe Hristo Botev.

— Ştiaţi că a revenit în Bucureşti?

— Nu. Însă vară-sa mi-a povestit că s-a înapoiat în Bucureşti chiar în după-amiaza zilei de 4 martie şi că primul drum de la gară l-a făcut la prietena lui. Vedeţi, asta-i chemarea morţii! Păcat! N-o să mai am de la cine să primesc ilustrate!

— Ce ilusitrate?

— Deşi nu i-am fost amantă, mărturisi ea cu indiferenţă, ca şi cum s-ar fi adresat şevaletului şi nu unui străin aflat acolo, lângă ea. De încercat, a încercat el. Dar a văzut că sunt o femeie care aparţin spiritului şi nu trupului şi n-a insistat. Bărbat inteligent. Deci, deşi nu i-am fost amantă, îmi trimitea de peste tot ilustrate.

Lucian, fireşte, nu vedea nicio legătură logică între una şi cealaltă, dar nu se împiedică de aspectul ăsta. Se interesă de ilustrate.

— Vreţi să mi le arătaţi şi mie?

— Ultima e pe măsuţa din dreapta dumneavoastră.

Lucian zări mai multe ilustrate. Le luă: erau numai vederi montane şi toate color. Pe ultima, înfăţişând munţii Făgăraşului, citi câteva rânduri scrise cu un pix cu pastă albastră: „Umblu! Nu-mi găsesc locul, căci frumuseţile naturii mă îndeamnă mereu la drumeţie. Cum merge cu

pictura? Ţi s-a aprobat expoziţia? Nu uita să-mi plăteşti telefonul… Al tău etern admirator, T.C. 28 februarie 1977.”

— Deci dumneavoastră îi plăteaţi chiria… şi celelalte?

— Eu… Şi pensia tot eu i-o primeam. N-am putut să-i fiu amantă, dar prietenă… De ce nu? Ceva de pe pânză nu-i plăcea „pictoriţei”. Vedeţi dumneavoastră, nu-mi prea iese amestecul ăsta de verde şi maro! Visez o culoare aparte

Lucian numără şapte ilustrate, se uită la Valeria Cernea, se hotărî, şi ascunse ilustratele în buzunarul hainei fără să-i mai ceară aprobarea.

— Ştiţi cumva cum o cheamă pe vara lui?

— Elvira Neagu… Telefon… Rosti un număr. E o femeie drăguţă.

— Aveţi cumva şi o cheie de la apartamentul lud Ciorogaru?

— Am avut. I-am predat-o verişoarei…

„Aşa, ascultând-o, zici că-i normală, aprecie Lucian. Până la pictură şi… la trupul ei…”

— Vă mulţumesc pentru informaţie.

— Ah, plecaţi… Puse paleta şi pensula de o parte şi arătă că-i gata să-l conducă.

— Am o rugăminte către pictoriţa Cernea, zise Lucian flatând-o, să păstraţi o totală discreţie în legătură cu vizita mea şi conversaţia noastră.

— Şi eu am o rugăminte… Când n-o să mai aveţi nevoie de ilustrate, să mi le înapoiaţi… Totuşi să ştiţi că Ciorogaru vrea să pară altfel decât este în realitate.

Lucian o privi scurt – mai mult de câteva secunde n-ar fi izbutit s-o privească – şi deşi rugămintea şi precizarea ei îl puseseră în încurcătură, încercă să zâmbească:

— Nicio grijă. Nimic nu se pierde. Ce aţi vrut să spuneţi?

— A, nimic!

La uşă, când se despărţi de ea, avu ciudata impresie că, de fapt, a stat de vorbă cu un bărbat care, dintr-o pornire teribilistă, s-a tuns cu breton. Coborî scările uşor, zăpăcit de conversaţie. Ajuns la parter, văzu deschizându-se pe neaşteptate uşa de la locuinţa familiei Mocăneanu.

— Tovarăşu!… se auzi Lucian strigat.

Matilda Mocăneanu ieşi pe coridor; după ce iscodi bănuitoare scara, i se adresă în şoaptă:

— Aţi vorbit cu ea?

Lucian înclină din cap, nemulţumit că femeia îi tăiase calea.

— V-a spus că a fost amanta lui?

— Nu!

Matilda Mocăneanu zâmbi superior:

— Ştiam eu că n-o să vă spună! zise ea arborând un aer victorios. A fost, tovarăşe! Nu vă uitaţi la ea că-i aşa… cum să vă zic… Aşa cum o vedeţi, era cât p-aci să-mi strice şi mie casa.

— Mă iertaţi, se scuză Lucian, dar mă grăbesc. Îi întoarse spatele şi părăsi cu paşi mari clădirea. Se îndreptă spre maşină urmărit de ultimele cuvinte ale Matildei Mocăneanu. Şi simţi nevoia să-i servească în gând o replică! „Cum să nu vă strice casa?… Păi ce altceva să facă cu puterea ei de bărbat voinic!”

5

12.03.77

ora 18,30

SINTEZA

convorbirii col. Panait – mr. Frunză

Mr. Frunză: **în conformitate cu ordinul primit, vă raportez următoarele:**

a) Neagu Elvira este într-adevăr verişoară cu Ciorogaru Tudor, mama acesteia fiind soră bună cu mama lui C. T.

b) În prezent, Neagu Elvira este în doliu. În ziua de 8 martie a.c. şi-a alarmat vecinii că vărul ei Tudor, s-ar fi aflat în blocul de pe Bd. Hristo Botev, la vechea lui prietenă – Tudose Florentina. Abia în ziua următoare, adică la 9 martie, s-a îmbrăcat în doliu. Câţiva vecini au asistat la înmormântare.

c) Aşa cum rezultă din verificările mele, Tudor Ciorogaru o vizita foarte rar pe verişoara lui, deşi între ei existau relaţii bune… Neagu Elvira îl descria ca pe un om bizar, cu un uşor dezechilibru nervos.

d) Am văzut-o de la distanţă, am studiat-o chiar. Mi-am amintit că scriitorul Corneliu Cara, în declaraţie, povesteşte

că a stat la cimitir de vorbă cu verişoara decedatului, descriind-o ca pe o femeie în jur de 40 – 42 de ani, drăguţă, măruntică, blondă. Contradicţia am găsit-o flagrantă. L-am chemat pe Corneliu Cara la telefon, care s-a oferit să verifice şi el dacă Neagu Elvira este una şi aceeaşi persoană cu aceea cu care a stat de vorbă. A se vedea completarea la declaraţia scriitorului.

DECLARAŢIE

Subsemnatul Corneliu Cara (…), în legătură cu declaraţia mea anterioară, doresc a face o completare.

Solicitat de tovarăşul maior Frunză să constat dacă Neagu Elvira, domiciliată (…) este una şi aceeaşi persoană cu femeia în negru pe care am cunoscut-o la cimitirul Străuleşti, declar pe a mea răspundere că nu este. În primul rând, persoana de la Străuleşti care mi-a povestit în ce condiţii şi-a găsit Ciorogaru Tudor tragicul sfârşit era mult mai tânără, mai suplă, mai elegantă, şi cu părul blond.

Reamintesc că după spusele lui Diţă Marin zis Telectualu, actualmente dispărut, „femeia în negru”, pe care el o considera văduva decedatului, apăruse la cimitir cu un „Volkswagen” condus de un bărbat cu ochelari

fumurii.

Mai atrag atenţia că în „România liberă” de astăzi a apărut la rubrica „Decese” anunţul cu moartea tragică, la 4 martie, a lui Ciorogaru Tudor.

e) În urma celor sesizate de către Corneliu Cara în completare la declaraţia sa, m-am interesat care sunt sursele de existenţă ale Elvirei Neagu şi dacă are vreun prieten sau cunoştinţă, posesor al unui „Volkswagen”. Neagu Elvira are o pensie lunară de lei 1200, în plus ia de lucru acasă de la cooperativa „Arta manuală”. Duce o viaţă izolată; cercul ei se limitează la 3 – 4 femei de vârsta ei, văduve, pensionare. N-a fost văzută niciodată urcând în vreun autoturism ce ar fi aşteptat-o în dreptul casei. În ziua înmormântării, un taxi a transportat-o la cimitir. La înmormântare au mai participat câţiva vecini. Unul dintre ei mi-a declarat că în afară de Neagu Elvira şi de cei câţiva prieteni, nimeni altcineva n-a participat la înmormântare, făcută cu un scurt serviciu religios.

Propun abordarea directă a Elvirei Neagu.

Col. Panait: **Elvira Neagu nu va fi abordată direct decât numai după ce vom mai lămuri unele amănunte. Cpt. Liviu Roman de la Miliţia Municipiului Bucureşti să solicite în**

continuare Brigada de circulaţie în vederea identificării „Volkswagen”-ului. Pornind de la exemplul „Opelului” condus de Ernest Fischer, care-şi schimbă mereu numărul de înregistrare, să se extindă cercetările asupra unor maşini sosite în aceste zile de peste hotare.

Ministerul de Interne
Inspectoratul general al Miliţiei
Direcţia Evidenţei populaţiei
12.03.77
nr. 10.735 B/c.

NOTĂ

În legătură cu cererea compartimentului dv., vă aducem la cunoştinţă că în Evidenţa direcţiei noastre nu figurează următorii cetăţeni:

Mavrodin Dumitru.

Kraus Emerik.

Analizând Seria, nr..., mai tragem concluzia că Buletinele de identitate folosite de susamintiţii indivizi sunt false.

În schimb, corespunde întru totul cu datele noastre

Buletinul de identitate aparţinând cetăţenei Neagu Elvira.

Din agenda de lucru a col. Panait:

Nota este revelatoare. Atenţie în privinţa Elvirei Neagu. Până la abordarea directă a Elvirei Neagu, mr. Frunză să verifice dacă numele celor doi – Mavrodin Dumitru şi Kraus Emerik – nu figurează în evidenţa zilnică a unor hoteluri.

DECLARAŢIE

Subsemnatul Mamina Pic zis „da Vinci", domiciliat (...), cu antecedente penale, declar următoarele pe a mea deplină răspundere:

În ziua de 6 martie a. c., spre seară, şi-a făcut apariţia la locuinţa mea fostul prieten de puşcărie Diţă Marin zis Telectualu. Aducea cu dânsul o servietă tip diplomat. Era foarte nervos. Mi-a spus că a venit să-mi ceară un consult de specialitate. I l-am oferit. A deschis servieta: era plină cu bancnote de una sută lei. Total: 500 000 lei. Nu ştia nici el prea bine ce voia de la mine: să mă întrebe cum să procedeze, să împartă banii cu mine, să-i ducă la miliţie, să se debaraseze de ei...

L-am liniştit pe dată, spunându-i că bancnotele sunt false, că după părerea mea de as în ale falsului, judecând după calitatea hârtiei şi cantitatea sumei, au fost fabricate în străinătate. Că sunt bine lucrate, ca de mine însumi în perioada mea de glorie. Când am cercetat şi documentele false, l-am sfătuit să predea totul, cât mai repede, miliţiei sau securităţii. El însă mi-a răspuns că o să ceară sfatul unui scriitor prieten de-al lui; eu i-am zis să nu facă fente, să nu se încreadă prea mult în scriitori şi să se ducă la miliţie.

(...) Mi-a povestit că în seara cutremurului, ieşind de la „Luceafărul", a dat cu nasul de ruinele blocurilor de pe str. Ghica. Apropiindu-se şi urcând pe moloz, a găsit servieta pe care a luat-o cu el. (...) A mai trecut pe la mine, fără servietă, şi mi-a povestit ceva de un oarecare Ciorogaru, de o văduvă, de un „Volkswagen" albastru, dar l-am ascultat distrat şi mai multe nu pot declara. În schimb, l-am întrebat ce a făcut cu servieta şi mi-a spus că s-a hotărât să se ducă la scriitor. Din seara de 8 martie nu l-am mai văzut. Nu ştiu ce a făcut cu servieta.

MAMINA PIC, zis „DA VINCI"

11 martie 1977

Din agenda de lucru a col. Panait:

a) Avem o confirmare că Diţă Marin zis Telectualu nu ne-a indus în eroare. Se confirmă locul unde servieta a fost găsită. Ştiam că servieta a aparţinut lui Tevi Victor şi că acesta, după cutremur, a dat o mână de ajutor la scoaterea de sub dărâmături a unor oameni. Cui a predat servieta? Căuta de fapt printre dărâmături pe omul căruia îi predase servieta?

Să ne amintim că şi Savel Demetriad se afla, în seara cutremurului, în acest sector!

b) Dacă Telectualu n-a minţit, dacă a predat servieta, de ce a dispărut? Ce interes avea să se ascundă?

c) În sfârşit, un amănunt foarte preţios este culoarea „Volkswagen”-ului. Să fie comunicat f.f. urgent Brigăzii de circulaţie.

6

În ziua deshumării de la Domneşti, membrii comisiei au dovedit din nou punctualitate. Veniseră însă ceva mai gros îmbrăcaţi, căci vremea se răcise. Doar Corneliu Cara purta acelaşi trenci din ajun, strâns în talie, cu epoleţi. Când l-am zărit şi cu pipa în gură, mi-am întors capul să nu mă vadă că râd, căci se închipuia, pesemne, un adevărat Sherlock Holmes

Milă îmi era de bătrânul administrator al cimitirului, care, simţeam eu, tremura în paltonul cu guler de blană de lutru mâncată de molii.

— Ce-i cu dumneata, l-am întrebat. Eşti bolnav?

Mi-a dat un răspuns evaziv, punându-şi tremurul pe seama frigului. Dar eu bănuiam adevărul: omului îi era pur şi simplu frică: acel mormânt, apărut peste noapte în condiţii misterioase, între decedaţii Vasilescu şi Ursache, nu era cuprins în nicio evidenţă. Eram convins că în apariţia mormântului lui „Ciorogaru” alias „Neidentificatul” el nu avea niciun amestec, căci dacă ar fi avut, i-ar fi prevenit pe adevăraţii autori ai infracţiunii să evite greşeala. Le-ar fi atras atenţia că „Neidentificaţii” sunt înmormântaţi în alt sector al cimitirului. L-aş fi

liniştit pe bătrânel, dar până ce nu aveam rezultatul deshumării nu puteam interveni în niciun fel.

Aşa cum am spus, era frig. Cerul se menţinea acoperit, apăsător. Vântul nu încetase să sufle rece în tot cursul nopţii. Urmăream nerăbdători efortul groparilor. N-a fost necesar să se meargă cu lopeţile prea adânc. După vreo zece minute, unul dintre ei ne-a informat:

— Am dat de ceva! Omul avea fruntea asudată şi părea intrigat. Eram mai mulţi acolo, dar ochii lui m-au ales pe mine

Groapa nu ajunsese la o adâncime mai mare de jumătate de metru. Am întrebat:

— Aţi dat de sicriu?

— Nu, nu. Lopata a nimerit în ceva moale!

Membrii comisiei, până atunci încremeniţi, au prins viaţă şi au început să se apropie de groapă. Trebuie să recunosc că primul care s-a orientat în situaţia ivită pe neaşteptate a fost doctorul. Văzându-l pe gropar că ridică lopata pentru a-şi relua munca, a intervenit energic, strigând ca la box:

— Stop! S-a apropiat de buza gropii. Unul dintre voi să iasă afară… Dumneata, ăla care ai rămas: umblă delicat cu lopata!… N-o înfige prea adânc şi nu cu forţă… Ascultă

la mine, sapă, dar nu cu forţă… S-ar putea să dai de un cadavru şi n-aş vrea să-l mai omorâţi şi voi o dată…

Nu ştiu dacă la auzul acestor vorbe ceilalţi membri ai comisiei au tresărit, eu însă da… Sunt unul dintre cei care preţuiesc experienţa profesională a doctorului, am încredere în intuiţia sa. Aşadar, groapa asta ne rezerva o surpriză. Acelaşi lucru l-a înţeles şi căpitanul Grigoraş.

L-am zărit pregătindu-şi aparatul foto.

La un moment dat, groparul şi-a abandonat lopata, s-a lăsat pe vine şi a început să palpeze cu mâinile sale mari, puternice, fundul gropii. Apoi, tot cu ajutorul mâinilor, a început să dea la o parte pământul. Omul îşi cunoştea meseria, lucra cu răbdare, metodic, de la un cap al gropii, unde se găsea crucea, spre celălalt. Şi, pe măsură ce mâinile sale îndemânatice înlăturau pământul, ieşea tot mai clar la iveală un sac din plastic, unul din cele folosite la îngroparea rămăşiţelor pământeşti imposibil de identificat.

— E un om! ne informă groparul înălţând spre noi fruntea asudată. Un cadavru.

Intuiţia doctorului se confirmase.

— Ioane, îi strigă celălalt gropar ieşit la suprafaţă, caută gura sacului, trebuie să fie legată, şi saltă-l! Nu te

mai munci.

Membrii comisiei au încremenit din nou. Mie inima îmi bătea nebuneşte. Oare ce surpriză mi se mai rezerva?

Sfatul groparului aflat sus, lângă noi, nu a fost împărtăşit de căpitanul Grigoraş, care, cu aparatul foto atârnat de piept, a intervenit cu competenţă:

— Nu, nu… Ai început-o bine. Dă şi mai mult pământul de o parte… că vreau să fotografiez sacul aşa cum e depus pe fundul gropii.

— S-a înţeles! i s-a răspuns din groapă.

Puţin mai târziu, am văzut de sus conturându-se întregul volum al sacului. Şi imediat mi-am dat seama că vom avea de-a face cu un cadavru înghesuit în sac, cu genunchii strânşi la piept.

Căpitanul Grigoraş s-a apucat să fotografieze. După numărul declicurilor, cred că a făcut patru fotografii.

— Acum pot să ridic sacu' de la gură? a cerut voie groparul.

I s-a dat aprobarea. S-a opintit, l-a săltat… Cel de-al doilea gropar i-a sărit în ajutor: unul trăgea de sus, celălalt împingea de jos. În clipa următoare, sacul care ţinea loc de sicriu a ajuns la suprafaţă, pe o grămadă de pământ. Căpitanul Grigoraş a mai tras câteva fotografii,

apoi s-a retras, lăsându-i pe ceilalţi membri ai comisiei să se strângă în jurul descoperirii. Faţa mortului nu se desluşea. A intervenit doctorul Patrichi, rugându-ne să-i creăm totuşi puţin spaţiu ca să-şi poată face meseria. Toţi ne-am dat înapoi. Medicul legist a îngenuncheat, a cercetat sacul.

— Aşa pare să se fi păstrat foarte bine! ne-a informat el după un timp. Desfă-l! a ordonat unuia dintre gropari.

Gura sacului era bine legată cu un şnur de nylon. Am aşteptat cuprinşi de nerăbdare, într-o linişte adâncă. Unul dintre gropari a apucat cadavrul de subsuori, şi, ajutat de celălalt, l-a tras câte puţin afară pe movila de pământ. Deodată, un strigăt a sfâşiat liniştea mormântală a cimitirului.

— *Telectualu!* În clipa următoare, Corneliu Cara s-a repezit la mine. E *Telectualu!* M-a apucat de braţ, m-a tras de el strigându-mi: El e! *Telectualu!*

Ochii noştri s-au întâlnit şi scriitorul, nu-mi pot lămuri cum, s-a liniştit de îndată. Mi-a eliberat braţul: era livid, de parcă i s-ar fi scurs tot sângele din obraji.

— Tovarăşe Cara, îmi pare bine că aţi fost de faţă şi că l-aţi putut identifica, l-am măgulit eu.

— El e! m-a încredinţat din nou scriitorul, dar de data

asta în şoaptă.

Doctorul mi-a făcut loc lângă dânsul. Ai fi zis că *Telectualu* a avut parte de o moarte naturală. Nu se observa, nicio leziune. Privea cu ochii ficşi cerul de plumb. Nici faţa-i de ceară nu prezenta nicio urmă de violenţă. Haina era încheiată corect. Genunchii, îndoiţi. Cu siguranţă că fusese vârât în sac imediat după ce fusese omorât. Şi fusese omorât de cel puţin doi inşi. M-am aplecat cu gândul să-l caut în buzunarul de la căptuşeala hainei, dar m-a oprit glasul căpitanului Grigoraş. Uitasem pentru câtva timp de el şi de obligaţiile sale.

— Fotografiază!

M-am uitat la ceas: nu eram în criză de timp. Procurorul Berindei şi-a trădat, în sfârşit, şi el prezenţa. S-a tras mai lângă mine şoptindu-mi să mă uit la administratorul cimitirului. M-am conformat: încremenise speriat în paltonul său cu guler de lutru.

— Gata! m-a încunoştinţat „omul cu trusa”. Eu am terminat!.

M-am aplecat din nou asupra cadavrului, am „palpat” pieptul hainei, apoi mi-am introdus degetele în buzunarul de la căptuşeală, de unde am scos un Buletin de identitate ponosit. M-am ridicat: da, actul era al *Telectualului,* adică

al lui Marin Diţă.

I-am informat pe ceilalţi, apoi i-am dat procurorului Buletinul. Acesta l-a cercetat şi el.

— Marin Diţă? a controlat el privindu-l pe scriitor.

— Marin Diţă, zis *Telectualu,* a confirmat Cara dând amărât din cap.

— Pot *să-l iau?* a întrebat deodată doctorul.

— Ia-l, i-a răspuns procurorul, dar mai rămâi să semnezi procesul verbal.

Da, ne-am retras să întocmim documentul de rigoare, cadavrul urmând să ia drumul Institutului de medicină legală, pentru a fi supus expertizelor. Ca şi în ajun, am cerut celor doi gropari să aducă mormântul la înfăţişarea sa iniţială. De data asta, măsura n-a mai mirat pe nimeni.

Doctorul a rămas să organizeze transportul cadavrului. Procesul verbal s-a întocmit destul de repede. În timp ce procurorul scria de zor, l-am luat la o parte pe administrator şi l-am liniştit asigurându-l că n-o să aibă nicio neplăcere. I-au dat lacrimile.

La plecare, s-a apropiat de mine Corneliu Cara.

— Căpitane, te duc cu maşina… Aş avea ceva de vorbit cu dumneata!

Nu l-am refuzat. Şi-apoi mai eram şi eu interesat în

chestia asta cu *Telectualu:* fiind unul dintre cei care-l cunoscuseră, cine ştie, poate un amănunt dezvăluit de el va fi de folos cercetărilor. Conducea cu multă siguranţă. Mi-am dat seama încă de la pornire.

— Am ţinut la acest borfaş! a deschis el discuţia.

„Să-ţi fie de bine, i-am urat în gând. Sunt şi printre ei unii care ştiu să se facă simpatici!”

— Dezodământul lui nu mi-e indiferent.

L-am ascultat spunându-mi că un scriitor nu poate să fie lucid şi obiectiv decât la masa de lucru, în universul unde-şi creează personajele. Încolo, adică în viaţă, îl poţi înduioşa şi duce foarte uşor cu zăhărelul.

— De ce taci, căpitane?

— Ce aş putea să vă spun?!

— Cunoşti istoricul afacerii?

Cred că întrebarea mi-a pus-o din dorinţa de a-mi aminti că el nu era străin de dosar.

— În linii mari, da! l-am asigurat eu.

— Vreau să-ţi împărtăşesc un gând, m-a avertizat privind cu atenţie şoseaua aglomerată. Mai exact, o supoziţie. Cred că *Telectualu,* simţindu-se vinovat că în noaptea cutremurului a furat servieta aceea – ai auzit de ea? –, a încercat să se reabiliteze. Şi-a dat seama că nu era

un lucru curat cu cele două morminte ale lui Ciorogaru – astăzi ştim că el a avut dreptate – şi şi-a propus să dezlege de unul singur misterul. S-a luat după „femeia în negru”, hotărât să-i descopere domiciliul şi s-o identifice. În felul ăsta, probabil, a pătruns într-o „zonă minată”. A călcat pe o „mină”. A fost descoperit. Cei care l-au lichidat sunt, de fapt, cei care au creat şi problema celor două morminte. A făcut-o pe detectivul, s-a hazardat de unul singur, şi şi-a găsit moartea… Păcat!

Scriitorul a tăcut. Deducţiile sale erau fireşti, cu o concluzie logică… Aş fi ajuns şi eu la ea după un timp. Mi-a plăcut însă modul cum mi-a explicat. De parcă aş fi ascultat pe unul de-al nostru, de la *Judiciar.*

— Când intenţionezi să percheziţionezi locuinţa *Telectualului?*

— Poate chiar astăzi. În orice caz, după ce voi avea rezultatul autopsiei.

— Aş vrea să fiu prezent… ca martor, s-a autopropus Cara.

— De ce? am devenit eu curios. Nu vă ajunge deshumarea?

— Am nevoie de nişte confirmări.

— De ce natură?

— Umană!

M-am arătat sincer nedumerit:

— Nu pricep…

Scriitorul mi-a aruncat o căutătură ironică:

— Mi-ai fost recomandat ca un criminalist perspicace. (Nu mi-a dat răgazul să-i răspund.) Mi-am format o anumită părere despre Diţă Marin, zis *Telectualu,* cândva hoţ de talie internaţională. L-am adus la cunoştinţa opiniei publice prin mijlocirea romanului. „Soarele a murit în zori”. La ora asta, sincer să-ţi spun, sunt dezorientat, în ciuda supoziţiilor mărturisite anterior. Vreau, la urma urmei, să ştiu dacă am greşit sau nu în aprecierile mele.

Frământarea sa mi s-a părut cât se poate de normală şi i-am dat de înţeles că am să-l ajut. I-am mai sugerat că trebuia să se aştepte şi la surprize, căci experienţa mi-a demonstrat că un infractor are, în realitate, precum Janus, două feţe.

— Unde să te las?

— Cât mai aproape de Victoriei!

Aici s-a oprit şi discuţia lui Corneliu Cara cu mine, după care am început să mă gândesc la raportul ce urma să i-l prezint maiorului de securitate Lucian Viziru.

7

13.03.77

RAPORT

– Extrase –

(...) Moartea prin violenţă a lui Diţă Marin, zis Telectualu, a fost stabilită de către expertiza efectuată de Institutul de medicină legală (Dr. Patrichi). Ea se datorează unei singure lovituri, aplicată la cap, cu un corp contondent. În momentul atacului, asasinul se afla în spatele victimei.

(...) Rămâne de lămurit un fapt cu totul inedit în cazuistica noastră şi anume: Ce au urmărit asasinii lui Diţă Marin când i-au „organizat” lui Tudor Ciorogaru două morminte. Dacă primul mormânt de la Străuleşti a fost constituit folosindu-se căi legale, cel de la Domneşti a apărut în cimitir în mod ilegal. Aş spune „la înghesuială”. De aici întrebarea: Ce i-a determinat pe infractori să-i rezerve lui Tudor Ciorogaru două morminte? Căci nu încape nicio îndoială că şi la Domneşti a existat o cruce cu numele lui Ciorogaru.

Acţiunea infracţională de la Domneşti a asasinilor lui

Diţă Marin a fost favorizată de condiţiile neînchipuit de grele ce s-au creat imediat după cutremur la cele două cimitire. Numărul mare al victimelor şi îndeosebi al celor neidentificate… iată condiţii care au uşurat, după părerea mea, faptele răufăcătorilor.

Ipoteză de lucru: Victima, aşa cum rezultă din datele culese, animată de cele mai bune intenţii, s-a aventurat pe urmele „văduvei” lui Ciorogaru, vrând să afle domiciliul acesteia. Mai era intrigat de faptul că, în timp ce „văduva bocea” la morminte, în stradă o aştepta un „Volkswagen” cu un bărbat la volan. Nu faptul că era la volan trebuie să-l fi intrigat pe Telectualu, ci constatarea că acesta nu cobora să însoţească femeia. (…) Diţă Marin s-a pomenit pe urmele unor infractori periculoşi, care, la rândul lor, au descoperit că sunt urmăriţi. Ceea ce reprezenta o reală primejdie pentru cele săvârşite până atunci. Neştiind probabil că Diţă Marin intrase în contact cu organele de stat prin mijlocirea tov. Corneliu Cara, infractorii s-au hotărât să-l lichideze. Ei se cer identificaţi în cercul celor trei – Neagu Elvira, Mavrodin Dumitru şi Kraus Emerik – care au participat la identificarea rămăşiţelor pământeşti ale lui Ciorogaru Tudor.

(…) Percheziţia la domiciliul victimei urmează a se

efectua în cursul zilei de mâine.

Cpt. LIVIU ROMAN

Anexă: Una copie după expertiza
Institutului de medicină legală

Din agenda de lucru a col. Panait:

De acord cu concluziile cpt. Liviu Roman, căruia trebuie să i se aducă mulţumiri pentru modul exemplar în care s-a achitat de misiunile încredinţate. De-acum înainte, cercetările în jurul celor trei presupuşi a fi asasinii lui Diţă Marin revin strict compartimentului nostru.

14.03.77

SINTEZA

convorbirii col. Panait – cpt. Pop

Cpt. Pop: **La ora 21, Sidney Giannini s-a întâlnit cu Mioara Catargi la barul hotelului. Tot timpul au conversat în franceză. Au consumat băuturi alcoolice. În jurul orei 22.15, străinul a început să insiste ca Mioara Catargi să-l însoţească în camera sa. Ea l-a refuzat, dar către ora 23 i-a venit în întâmpinare cu o contrapropunere. I-a povestit că**

are o garsonieră la dispoziţie unde amândoi se vor simţi mai bine decât la hotel. El a fost de acord. A mai luat de la bar o sticlă de „Johnnie Walker”.

Garsoniera este situată într-un bloc de pe str. Batistei nr. 178, etajul 8, şi aparţine locatarei Stela Vintea, plecată din Bucureşti.

Imediat după miezul nopţii şi-a făcut apariţia la uşa respectivei garsoniere Borcea Mălin, prietenul Mioarei Catargi, care a insistat să i se deschidă. În cele din urmă i s-a deschis. Prinzându-şi iubita „în flagrant”, a declanşat un scandal: el în româneşte, Mioara Catargi în franceză, Sidney Giannini în franceză şi engleză. Străinul era în stare de ebrietate. Borcea Mălin şi Mioara Catargi au încercat să-i aplice lui Sidney Giannini clasica lor figură de şantaj (semnalată în caracterizările date asupra celor doi de către secţia de moravuri a miliţiei). Sidney Giannini s-a înfuriat rău de tot, iar în momentul următor s-a produs surpriza… Străinul, care până atunci n-a scos o vorbă în limba română, a început să-i înjure în româneşte. „Drept cine mă luaţi, mă! urla el cuprins de o violenţă care i-a intimidat pe cei doi. Mă luaţi de fraier? Vă bag în cofă pe amândoi, mă!… Sunt ofiţer de securitate, mă!”

Scandalul s-a potolit imediat, Giannini s-a întors la hotel,

iar cei doi complici au rămas în garsonieră.

Col. Panait: **Să se acţioneze în continuare în acelaşi mod. Mr. Viziru să stea de vorbă, încă de la prima oră, cu Mioara Catargi şi cu Borcea Mălin pentru a le cere declaraţii. Să se verifice dacă nu cumva vecinii de garsonieră sau de etaj au auzit scandalul. Să se ceară şi acestora declaraţii.**

14.03.77

NOTĂ

Convorbire telefonică

mr. Frunză – col. Panait

ora 10.15

Mr. Frunză: **Tovarăşe colonel, aţi intuit foarte bine. În evidenţa zilnică a hotelurilor…**

Col. Panait: **Să nu-mi spui că l-ai găsit pe Mavrodin.**

Mr. Frunză: **L-am găsit în evidenţa hotelului „Edison" începând din dimineaţa zilei de 5 martie.**

Col. Panait: **Deci din prima dimineaţă după cutremur.**

Mr. Frunză: **Exact, tovarăşe colonel. Numai că…**

Col. Panait:… **a dispărut! Imediat după înmormântarea lui Ciorogaru, nu?**

Mr. Frunză: **Nu, tovarăşe colonel, a părăsit hotelul definitiv astăzi dimineaţă la ora 8…**

Col. Panait: **Ce ghinion! Ce ghinion!**

Mr. Frunză: **Vă mai raportez două constatări foarte importante, de aceea v-am telefonat. Prima: semnalmentele lui Mavrodin, furnizate de funcţionarii de la recepţie şi de personalul de serviciu ni-l indică fără echivoc pe dispărutul nostru…**

Col. Panait: **Savel Demetriad!?**

Mr. Frunză: **Exact! Iarăşi un… ac într-un car cu fân…**

Col. Panait: **Vedem noi asta… Treci la a doua constatare!**

Mr. Frunză: **Mavrodin a povestit tuturor că şi-a înmormântat prietenul – nu i-a dat numele – care şi-a găsit moartea sub dărâmăturile blocului din Hristo Botev.**

Col. Panait: **Constatarea-i deosebit de preţioasă. Ai avut dreptate, Savel Demetriad o căuta pe strada Ghenadie Petrescu pe Neagu Elvira. Mai înseamnă că Mavrodin… e amestecat şi-n asasinarea lui Diţă Marin…**

Mr. Frunză: **Ce-mi ordonaţi?**

Col. Panait: **Dacă Demetriad a părăsit hotelul la ora 8, înseamnă că el se mai găseşte în ţară… Aşa că repede-te fulger la aeroportul Otopeni şi verifică ce avioane au**

decolat şi dacă, judecând după formularele vamale, Demetriad a părăsit sau nu ţara. Eu voi cere tovarăşului general aprobarea ca să-i punem pe amândoi sub urmărire, adică pe Demetriad-Mavrodin. Telefonează-mi urgent de la Otopeni.

Mr. Frunză: **Am înţeles! Să trăiţi!**

A doua convorbire telefonică

mr. Frunză – col. Panait

ora 12,20

Mr. Frunză: **Tovarăşe colonel, vă raportez de la Otopeni. Între orele 8 şi 12 au decolat şase avioane pe rute internaţionale diferite… Am verificat ieşirile din ţară prin mijlocirea formularelor vamale. Niciun Savel Demetriad sau Mavrodin n-a părăsit ţara… prin acest punct de frontieră.**

Col. Panait: **Dacă Savel Demetriad n-a părăsit ţara cu o altă identitate, punem noi mâna pe el.**

Mr. Frunză: **Ce îmi ordonaţi?**

Col. Panait: **Să te înapoiezi urgent la sediu…**

Mr. Frunză: **Să trăiţi, am înţeles!**

EPILOG

Oradea rămăsese undeva în urmă. Savel Demetriad se uită la ceasul de bord al „Volkswagen”-ului: minutarele fosforescente ale cadranului arătau ora 7.20. Făcu fugitiv un calcul: dacă maşina condusă de *Hänsel* continua să gonească cu 90 km pe oră, atunci, în maximum cincisprezece minute, aveau să atingă punctul de frontieră de la Borş. Era o dimineaţă frumoasă, cu cer înalt, senin; un soare călduţ urca anevoie dinspre răsărit. În răstimpuri, Demetriad îl zărea prin geamul din spate înălţându-se ca un bulgăre de foc. În faţa lor, şoseaua şerpuia tăind în două ogoarele fără hat ale bihorenilor. Grâul încolţise, iar peste întinderile de un verde crud dăinuia o pace pe care Demetriad o găsea de-a dreptul sărbătorească. Impresia îi era sporită şi de vocea tandră, insinuant de tandră, a cântăreţei Juliette Greco, ce izvora unduios şi odihnitor din casetofonul lui *Gretel* ţinut de ea în poală. Demetriad îi admira profilul frumos şi energic: femeia fuma şi asculta cu ochii închişi, transfigurată, povestea duioasă a unei pariziene îndrăgostite de un poet,

blestemat să se îndrăgostească însă de toate femeile din lume.

Îl vedea pe *Hänsel,* ori de câte ori îşi înălţa privirile, reflectat în oglinda retrovizoare a maşinii; chipul său exprima o profundă concentrare interioară. Poate din pricina volanului sau a unor gânduri nemărturisite încă. Bancheta se legăna uşor şi Demetriad închise moleşit ochii, spunându-şi că, într-o călătorie ca asta a lor, era într-adevăr teribil de reconfortant s-o asculţi pe Juliette Greco.

Meritul era, fără îndoială, al lui *Gretel.* Ea susţinea mereu, cu o înflăcărare tinerească, demnă de invidiat: „Muzica te linişteşte, calmează nervii. Ascultaţi muzică înainte de culcare şi o să-mi daţi dreptate”. De aceea, femeia căra cu sine peste tot un casetofon, cum se lăuda ea, făcător de minuni. „Da, aşa e, muzica te linişteşte”, îşi spuse Demetriad recunoscând că Juliette Greco îl subjugase, purtându-l pe aripile line ale melodiilor sale şi că-l împiedica astfel să se gândească la ce lăsase în urmă. Ascultând-o, o şi vedea: în primul rând, ochii ei migdalaţi luminaţi de un farmec irezistibil.

Deodată, *Hänsel* sparse atmosfera de weeck-end:

— Ne apropiem!

Privirile lui Demetriad se îndreptară maşinal spre ceasul de bord: constată cu satisfacţie că cele cincisprezece minute calculate de el erau pe cale de a se scurge.

Gretel nu închise casetofonul: se mulţumi doar să se foiască şi, în cele din urmă, să-şi schimbe poziţia picioarelor.

Se iviră în depărtare clădirile punctului de frontieră şi, pe măsură ce se apropiau de ele, văzură conturându-se şi cele două bariere aflate la o distanţă egală una de cealaltă. Dincolo de acestea, peste alte bariere grănicereşti, începea pusta maghiară. Savel Demetriad se smulse din vraja cântăreţei şi se pomeni gândindu-se la prânzul ce-l vor lua la Budapesta de unde, după ora 15, vor pleca mai departe, spre Viena.

Hänsel reduse viteza şi, curând, opri chiar în apropierea primei bariere: constatară că „Volkswagen”-ul lor era, la ceasul acela al dimineţii, singura maşină care se prezenta să iasă din România.

Demetriad îşi făcu semnul crucii, deschise portiera, îndemnându-i şi pe ceilalţi, în germană, să coboare.

— Eu rămân, preciză *Gretel.*

— Cred că-i mai bine să cobori, insistă Savel Demetriad.

Femeia se văzu nevoită să-i dea ascultare; închise

casetofonul, abandonându-l pe banchetă, şi îşi aruncă pe umeri o jachetă albastră.

Din clădire veni spre ei un ofiţer de grăniceri secondat de un militar tânăr, în termen. În urma lor apăru, ceva mai târziu, şi reprezentantul vămii.

Ofiţerul – un maior – duse respectuos mâna la chipiu şi li se adresă cu o politeţe naturală:

— Bună dimineaţa! Vă rog, paşapoartele dumneavoastră la control.

Savel Demetriad îi răspunse la bineţe în româneşte şi-i întinse documentul. *Hänsel* însă rosti în germană:

— Bună dimineaţa! Vă prezint şi paşaportul soţiei!

Demetriad socoti că vorbele lui *Hänsel* se cereau traduse şi interveni plin de amabilitate:

— V-a prezentat şi paşaportul soţiei!

Ofiţerul zâmbi cu condescendenţă şi preciză:

— Ich spreche deutsch!

Se apucă să controleze datele înscrise în paşapoarte, fotografiile, apoi, conform uzanţelor, se îndreptă spre birourile grănicereşti în vederea aplicării ştampilelor de ieşire.

În clipa următoare începu să-şi îndeplinească funcţia vameşul, un bărbat în etate şi cam grăsuţ. Le înmână

formularele, invitându-i să declare bagajele.

Gretel luă de pe banchetă casetofonul şi-l conectă.

— Vă deranjează? îl întrebă pe vameş în germană.

— Nu, nu, vă rog!

Vocea Juliettei Greco răsună din nou, în surdină: cânta acum tristeţea unor îndrăgostiţi ce se despărţeau fără speranţe, într-un port anonim şi sordid. Atent la cuvintele cântăreţei, Demetriad îşi scoase pixul, pregătindu-se să-şi completeze formularul.

Colonelul Panait răsfoi mai întâi ziarul, apoi se opri să citească Decretul prezidenţial publicat sus, în dreapta paginii. Se arăta că sarcinile fixate, în urma seismului, de către conducerea partidului fuseseră îndeplinite; drept urmare, pe raza Municipiului Bucureşti, starea de necesitate înceta. Panait citi şi reciti Decretul, amintindu-şi fără să vrea cumplita noapte de 4 spre 5 martie. Pe neaşteptate unul dintre telefoane sună zgomotos: era un aparat vechi, de bachelită neagră, marcat cu o stea albă. De obicei, suna foarte rar. Din pricina asta, de multe ori îl şi credea defect. Ridică mirat receptorul şi auzi un glas necunoscut:

— Vă rog cu tovarăşul colonel Panait!

— La aparat, răspunse colonelul, cuprins de o uşoară tulburare.

— Permiteţi-mi să raportez! Sunt maiorul Neagoie Petre de la Punctul de frontieră Borş. În legătură cu Ordinul…

Panait sări din fotoliu, ţipând în receptor:

— Demetriad!… Savel Demetriad!

— Da, exact, tovarăşe colonel, raportă maiorul, de zece minute este aici, la noi!

Abia în acest moment Panait îşi reveni din uluire; înţelese că Savel Demetriad se pregătise să iasă din ţară nu cu trenul, aşa cum sosise, şi nici cu avionul, ci pe cale rutieră.

— Cine mai e cu el? se interesă Panait.

— Încă două persoane.

— Nu cumva toţi trei sunt cu un „Volkswagen”?

— Exact!

— Albastru!

— Da, tovarăşe colonel. Parcă aţi fi aici!

— Un bărbat şi o femeie, nu-i aşa? se interesă Panait cu înfrigurare. Femeia e blondă?

— O văd prin geamul biroului meu, tovarăşe colonel, într-adevăr e blondă. Vă rog să-mi precizaţi ce să fac, Ordinul nu se referă şi la cele două persoane… Ce trebuie

să întreprind, ca să pot raporta şi comandanţilor mei?

— Înţeleg! Înţeleg! Panait se uită la ceas: era opt fără un sfert. Tovarăşe maior Neagoie, uite cum o să procedezi: reţii acolo la dumneata cele trei persoane. Îi separi însă. Cuplul într-o parte, Savel Demetriad într-altă parte. N-aş vrea ca deocamdată să poată comunica între ei. În ajutorul dumitale vor veni doi lucrători de la Inspectoratul Bihor. Totodată, în jumătate de oră, nu mai mult, un avion special de-al nostru o să decoleze spre Oradea. Un maior de la noi, Lucian Viziru – ai reţinut numele? –, o să se prezinte la dumneata cu mandatele necesare ridicării celor trei. Ai înţeles?

— E o misiune cam delicată! mărturisi maiorul.

Panait râse prietenos şi-şi îmbărbătă interlocutorul aflat tocmai la celălalt capăt al ţării.

— Ce să-i faci?! Aşa sunt misiunile noastre, delicate. Te asigur însă că cei trei nu s-au purtat deloc delicat pe teritoriul României… Aşa că…

— Am înţeles, tovarăşe colonel!

— Să ştii, tovarăşe maior, că mi-ai făcut o mare bucurie. Îţi mulţumesc! Stai! Spune-mi numele celor doi.

Puse apoi receptorul în furcă şi deschise dictafonul. De bucurie, aproape că îşi urlă ordinul:

— Maiorii Viziru şi Frunză să vină urgent la mine!

— ’nţeles! răsună din cutie glasul lui Lucian, după care, în cabinetul colonelului se aşternu o tăcere adâncă.

La apariţia în cabinet a maiorilor Lucian şi Frunză, colonelul îşi întrerupse lectura ziarului interesându-se:

— E în ordine?

— Da, tovarăşe colonel, instrucţiunile dumneavoastră au fost îndeplinite întocmai, îi raportă Lucian.

— Foarte bine! Foarte bine! aprecie şeful şi, din modul precipitat cum vorbise, se putea deduce că era totuşi stăpânit de emoţie. Luaţi loc!

Lucian şi Frunză se aşezară la masa de şedinţe, dar nu conform tradiţiei, unul în faţa celuilalt, ci alături, spre a puntea urmări amândoi „scena” interogatoriului pregătit de colonel cu atâta minuţiozitate.

Panait deschise dictafonul şi se adresă solemn cutiei:

— Tovarăşe căpitan Pop, mă auzi?

— Vă aud, tovarăşe colonel.

— Introdu-l pe „domnul”! Că ard de nerăbdare…

— ’nţeles! răspunse milităros căpitanul Pop.

Liniştea se restabili de îndată, la fel de grea ca şi mai înainte. Colonelul îşi îndreptă ochii cenuşii spre masa

unde şedeau neclintiţi, ca nişte şcolari silitori, colaboratorii săi. Dar părea să nu-i vadă, ca şi cum între ei s-ar fi interpus un geam opac.

Lucian şi Frunză nu clinteau, nu scoteau o vorbă; se mulţumeau să se gândească la şeful lor ca la un actor care, înainte de a intra în rol, se retrăgea în sine pentru a se transfera din marea realitate a vieţii într-alta, limitată la spaţiul unei „scene de teatru”.

Uşa se deschise şi deodată se auzi glasul politicos al căpitanului Pop:

— Intraţi, domnule Demetriad!

Savel Demetriad salută înclinându-şi capul şi înaintă pe covor câţiva paşi, spre birou. Observă un scaun care nu avea nimic comun cu restul mobilierului; fusese anume aşezat acolo, în centrul încăperii. Înţelegându-i rostul, se opri în dreptul lui. În spatele său, îl auzi pe căpitanul Pop închizând uşa pe partea cealaltă.

Studiindu-l cu atenţie, maiorul Lucian îşi aminti de seara cutremurului, de rapoartele locotenentului Voicu: în fine, *obiectivul* era acum în sediul lor. Probabil, Savel Demetriad purta acelaşi costum de haine ca şi în noaptea dispariţiei sale.

— Luaţi loc, domnule! se adresă colonelul Panait cu un

glas neutru „musafirului” lor.

Savel Demetriad se aşeză lejer, îşi luă o poziţie cât mai naturală – picior peste picior – şi căută să se comporte firesc, ştiind din îndelungata sa experienţă că aroganţa, folosită într-o asemenea împrejurare ca armă de apărare, nu putea decât să irite autorităţile.

„N-ai zice că are şaizeci şi doi de ani, gândea Frunză cu gândul la convorbirea purtată cu Jeni Tonceanu. Bătrânelul e încă un tip bine, viguros… Departe de a da ortu’ popii!”

De cum se aşeză, Savel Demetriad simţi îndreptate spre dânsul privirile mai mult sau mai puţin sfredelitoare ale celor trei reprezentanţi ai Ministerului de Interne, însă nicio clipă nu-şi pierdu sângele rece. Ştia că, dintr-un moment în altul, urma să se declanşeze o înfruntare juridică firească pe care, din păcate, nu mai avea cum s-o ocolească. În consecinţă îşi concentră întreaga atenţie asupra unui singur gând: „Ce ştie colonelul acela cu păr cărunt, care stă plictisit la birou, despre mine şi activitatea mea?”

Aştepta deci, cu o nerăbdare bine strunită şi camuflată, prima întrebare. Ea însă, în mod inexplicabil, întârzia. Constată cu stupoare că minutele se scurgeau liniştite,

într-o tăcere nejustificată. De cuantumul probelor aflate la dosarul lui depindea, în ultimă instanţă, cuantumul condamnării sale şi poate chiar cel al cauţiunii! După un timp, pacea încăperii îi trezi din nou în suflet acea senzaţie ciudată de vagă sărbătoare duminicală. „M-au studiat cât m-au studiat, iar acum s-au refugiat în tăcere. De ce tac? se întreba el calm. De ce nu-şi încep interogatoriul?” Îl văzu pe colonel trăgându-şi un ziar; se apucase de citit. Şi cei doi îi ignorau prezenţa. Astfel se mai scurseră câteva minute. Nimeni nu-i arăta vreun interes, nimeni nu părea să fie dispus să-i pună întrebări. Omul cu păr cărunt de la birou se cufundase definitiv în citirea ziarului, de parcă ăsta i-ar fi fost rostul. „Ce naiba o fi citind cu atâta interes? se gândea Demetriad, constatând cu oarecare îngrijorare că începuse să transpire, semn că nervii săi suportau greu încordarea. Ce dracu’ or fi aşteptând? Să fac eu prima mişcare? Bine, dar eu în partida asta joc cu *negrele,* deci e de datoria albului să deschidă jocul, să facă prima mişcare…”

Transpiraţia la subsuori devenise abundentă şi neplăcută; i se risipea astfel, puţin câte puţin, acea inefabilă senzaţie de sărbătoare. Puţin mai târziu înţelese că trebuia să ia iniţiativa primei mişcări. Tuşi diplomatic

şi-l făcu pe colonel să-şi ridice ochii cenuşii de pe ziar şi să se uite la el pe deasupra paginilor.

— Nu vă fie cu supărare, aş putea să ştiu şi eu de ce am fost adus aici? întrebă el arătându-se foarte stăpân de sine.

— …aici, la Ministerul de Interne, îl completă Panait dând de o parte ziarul, căci partida debutase. Ţin ca, de la bun început, să vă fie clar unde vă aflaţi… Colonelul, în mod evident, se ferea să-i pronunţe numele.

— Mă rog! se învoi Demetriad pe un ton plin de amabilitate. Vă stau la dispoziţie!

Panait luă de pe birou paşaportul „dispărutului fără urmă”, îl cercetă ca pe o cărticică inedită şi întrebă:

— Numele şi prenumele?

— Demetriad Savel! veni răspunsul.

— Aţi locuit până în seara de 4 martie la „Hotel Nord”, camera 220?

— Da…

Deodată, faţa colonelului se lumină de o încântare vizibilă, de parcă vorbele arestatului i-ar fi luat o piatră de pe inimă. Izbucni fericit:

— Păi, domnule Demetriad, se poate să plecaţi fără să vă luaţi lucrurile de la hotel? Să ne daţi atâta bătaie de

cap cu bagajele dumneavoastră? Sunteţi, de mai bine de treizeci de ani, cetăţean al unui alt stat… adică un străin. Avem faţă de dumneavoastră alte răspunderi juridice. Să ne puneţi pe drumuri tocmai în zilele astea de restrişte!…

Demetriad nu reacţionă în niciun fel. Mintea însă îi lucra intens, cu înfrigurare, ca un mecanism bine pus la punct şi, mai ales, bine conectat la sistemul său nervos. Nu înţelegea prea bine bucuria celuilalt, dar intui că reprezentanţii securităţii apelau la o strategie aparte. Îi plăcu totuşi să creadă că problema se limita doar la bagajele abandonate în camera 220. Îl văzu pe colonel adresându-se dictafonului:

— Gheorghiule, adu te rog valizele ridicate de procuratură din camera 220.

Demetriad aruncă o privire spre cei doi ofiţeri, îmbrăcaţi şi ei civil, dar care şedeau la locurile lor, tăcuţi ca nişte sfincşi. Se întrebă: „Nu cumva din partea lor trebuie să mă aştept la lovitura decisivă? Ce-i cu muţenia lor? Şi ce-i cu bucuria şefului ăsta? Doar nu m-a adus înapoi la Bucureşti numai ca să-mi predea lucrurile? E naiv? Face pe naivul?”

În cabinet îşi făcu apariţia un subofiţer cărând două valize mari, din piele de porc. Le lăsă în dreapta biroului

lui Panait şi ieşi imediat.

— Acestea sunt bagajele dumneavoastră? i se adresă Panait „musafirului” său.

Demetriad dădu din cap afirmativ, aşteptând, nu fără o anumită încordare interioară, întrebarea explozivă: „Unde aţi dispărut în noaptea cutremurului?” Însă, spre surprinderea şi dezorientarea sa, bărbatul cu ochi cenuşii, manifestând aceeaşi fericită încântare, spuse:

— Mă bucur că le-aţi identificat. O să le puteţi lua. Aţi mai avut apoi trei aparate, nu-i aşa?

Prudent la jocul colonelului, Demetriad răspunse sec:

— Da…

— V-aş ruga să le enumeraţi, îl invită Panait, afişând un zâmbet de vinovăţie. Să ne scuzaţi, dar asta e tehnica constatărilor în asemenea împrejurări.

— Un casetofon, un tranzistor şi un aparat foto.

Panait se uită spre colaboratorii săi.

— Tovarăşe Frunză, fii drăguţ şi adu aparatele.

Demetriad răsuflă uşurat: în sfârşit, unul dintre sfincşi fusese pus în mişcare. Cât timp lipsi acesta, nu i se puse nicio întrebare. „Sfinxul” reveni, însă nu singur, ci însoţit de Jeni Tonceanu care, când dădu cu ochii de Savel Demetriad, se îmbujoră oprindu-şi cu greu un ţipăt de

uimire. Ţinea în mână două aparate.

— Fii amabilă, Jeni Tonceanu, şi pune aparatele pe birou! o rugă Panait.

Ajutată de Frunză, tânăra lăsă aparatele la locul indicat de colonel, apoi se retrase câţiva paşi. Maiorul rămase mai la o parte, în spatele ei.

— Te rog să ne spui, îl cunoşti pe domnul care stă pe scaun?

— Îl cunosc, răspunse Jeni Tonceanu emoţionată, cum să nu! E domnul Savel Demetriad, a locuit la hotelul unde lucrez, camera 220.

Colonelul îşi mută privirile spre Demetriad.

— Aparatele sunt ale dumneavoastră?

— Da!

— Vă informez că le-am găsit acasă la tânăra aceasta.

Demetriad îşi ridică fruntea, întâlni ochii frumoşi ai tinerei, îi zâmbi galant şi zise:

— Eu i le-am împrumutat, bineînţeles, la rugămintea ei.

— N-am minţit… murmură Jeni Tonceanu.

— Nu, nu, repetă Demetriad din ce în ce mai convins că bănuielile securităţii se limitau doar la dispariţia sa: cu chestia asta o mai putea scoate la capăt binişor.

Colonelul îşi manifestă din nou stinghereala.

— Ştiţi, din păcate, aparatul de fotografiat nu l-am găsit. A dispărut… Credem că a fost furat… N-aş vrea…

— N-avea o valoare prea mare, preciză Demetriad.

— Pot să plec? întrebă Jeni Tonceanu, cu glasul cel mai inocent din lume.

— Încă o clipă, o rugă Panait, bucuros din cale-afară că-i putea înapoia „turistului” bagajele care-i aparţineau. Domnule Demetriad, e adevărat ce susţine această tânără, că i-aţi fi cerut mâna?

„Aşadar de problema asta s-au ocupat? Legea 23! se autolinişti Demetriad… Cine ştie ce-o fi debitat şi fetişcana asta!”

— Vă rog să nu vă supăraţi, este o problemă strict personală, care nu mai ţine de bagaje, se apără Demetriad…

— A, da!… Aveţi dreptate!… Scuzaţi-ne!… Panait i se adresă atunci tinerei: Deci, Jeni Tonceanu, îţi menţii declaraţia cum că domnul Demetriad te-a invitat la bar?

— Da, mi-o menţin!

— …Că domnul Demetriad te-a rugat să te interesezi de iubita dumnealui din anii ’39 şi că pe urmă aţi făcut împreună o plimbare prin cartierul copilăriei sale?

— Da, nu retractez! spuse Jeni Tonceanu apăsat. Într-o

după-amiază ne-am plimbat pe strada Traian, pe strada Ghenadie Petrescu.

Panait încerca să surprindă privirile arestatului.

— Domnule Demetriad, declaraţiile acestei fete corespund adevărului? Este de datoria mea să stabilesc adevărul.

— Da, domnişoara Jeni Tonceanu a declarat adevărul.

Mulţumit de răspuns, Panait îi ordonă lui Frunză s-o conducă pe Jeni Tonceanu.

— Cu plăcere! se oferi el.

— Întoarce-te imediat!

Treptat, se înstăpânise în cabinet o veselie care pe Demetriad îl întrista din ce în ce mai mult. Nu le prea înţelegea bucuria, de ce erau atât de încântaţi că, în sfârşit, scăpau de bagajele lui?

— Drăguţă fată! aprecie Panait, bucuros că i se oferise prilejul să mai abordeze şi o altă temă. Brusc, îşi schimbă tonul. Domnule Demetriad, totul este în ordine… Dar ce ne facem că… Tăcu, deschise un sertar din stânga sa şi scoase la iveală un carneţel cu scoarţe vişinii.

Demetriad simţi cum brusc nervii i se încordează dureros. Tactica ofiţerului de securitate izbutise să-l zăpăcească. Recunoscând carnetul cu însemnări destinate,

pentru orice eventualitate, să inducă în eroare, încerca să intuiască cum va fi folosit împotriva sa, dar nu izbuti.

— Să ne scuzaţi, zise Panait în continuare, dar dispariţia dumneavoastră – ce mai, noi v-am socotit victimă a cutremurului – ne-a obligat să ne ocupăm de lucrurile dumneavoastră. Voiam să ştim cui să ne adresăm. Sunteţi originar din România, ne-am gândit că poate aveţi neamuri… De aceea… Panait îi arătă carneţelul, frunzărindu-l. Aici, în carneţel, subliniaţi, de altfel foarte impresionant, că aţi copilărit în Grand, locul copilăriei dumneavoastră fiind Calea Griviţei… şi nu Ghenadie Petrescu.

Demetriad zâmbi amabil şi, fără să i se fi formulat exact vreo întrebare, se explică stânjenit:

— Eram în căutarea unui pretext pentru a o convinge pe Jeni Tonceanu – pe care într-adevăr am cerut-o în căsătorie – să se plimbe cu mine…

— Şi aţi ales fostul cartier Tabacu?

— Îl ştiam mai liniştit… mai pitoresc… mai dăinuie acolo un Bucureşti dinainte de război.

Panait clătină înţelegător din cap:

— Nostim! Mai cu seamă că, în timpul plimbării, v-aţi şi jucat… aţi pus şi un pariu…

Revenirea lui Frunză frânse cursivitatea dialogului, ceea ce îi conveni colonelului Panait. Aşteptă ca subalternul său să-şi reia locul, ca să redeschidă discuţia:

— Ce anume vă mai lipseşte?

— Mai aveam cu mine şi o servietă. Fruntea i se îmbrobonea şi faptul acesta îl irita. N-ar fi vrut să-şi scoată batista; şi-ar fi trădat în felul acesta nervozitatea… o nervozitate care, puţin câte puţin, începea să-şi arate colţii.

Colonelul îndreptă un creion spre Lucian: acesta se ridică şi se duse la dulapul metalic de unde aduse servieta, o „culcă” pe birou şi trecu ascultător alături de Frunză.

— Este servieta dumneavoastră? O recunoaşteţi?

— Da!

— După ce?

— Are pe cele două încuietori metalice marca firmei: un cap de leu.

— Da, aşa e, domnule Demetriad. Vă rog să fiţi amabil să vă apropiaţi, s-o deschideţi şi să controlaţi dacă vă lipseşte ceva… Ştiţi, totuşi n-am vrea să părăsiţi ţara cu impresii proaste. Vă rog…

Demetriad se ridică, îşi încheie nasturii de la haină, se

apropie de birou şi, cu o mişcare familiară, îşi apropie servieta: încuietorile săriră din broască cu un sunet sec, metalic. Apoi, cu un zâmbet vag în colţul gurii, ridică încet capacul. Deodată, când ochii i se loviră de teancurile de bancnote de o sută, rânduite frumos, zvâcni speriat îndărăt, îngălbenindu-se şi încremenind locului. Înţelese, în fine, că fără să vrea se trădase, că pierduse partida. Din clipa asta, nu mai făcu niciun efort să-şi stăpânească tremurul bărbiei, iar fruntea i se îmbrobonise vizibil.

Colonelului Panait nu i-a mai rămas decât să se ridice încet din fotoliu: cei doi maiori îi urmară exemplul.

— Domnule Mavrodin!... Pardon... domnule Demetriad, ştim că eşti celebrul „C-7”. Deci ne place să credem că mandatul de arestare îl vei considera îndreptăţit, nu-i aşa?

Demetriad clătină din cap, fără a-şi ridica ochii din pământ. Câteva secunde mai târziu, murmură:

— Deci Victor Tevi tot a trădat... Ştiţi, un timp am crezut că am greşit în intuiţia mea. V-a predat totuşi servieta!

Panait nu-şi trădă surprinderea. Zise:

— Domnule Demetriad, te vei retrage într-un birou, unde o să ai toate condiţiile să meditezi şi să ne scrii o

declaraţie cât mai completă. Cred că m-am făcut înţeles, domnule Demetriad, vreau o declaraţie amplă cu privire la „mortul cu două morminte”.

— Hm! Mortul cu două morminte! zâmbi Demetriad cu amărăciune.

— Te informez că atât „mortu”, cât şi vara sa, Elvira Neagu, au şi depus primele lor declaraţii. Ciorogaru pomeneşte şi de prietenia voastră de la Viena, din 1945…

— Am comis un şir de greşeli… M-am supraapreciat. V-am subapreciat. De pildă, mormântul gol de la Domneşti l-am încropit în ceasurile acelea confuze de după cutremur, neştiind exact ce vreau… Am optat apoi pentru formula „legală” de la Străuleşti, urmând ca „mormântul” de la Domneşti să-l anulăm. Doar crucea trebuia scoasă…

— S-a ivit însă Diţă Marin?

— El mi-a încurcat socotelile…

— Ei, nu numai el…

— L-a remarcat doamna Kraus care, în zilele acelea supraveghea cele două morminte, căci trebuia să luăm o hotărâre cu cel de la Domneşti.

— „Doamna Kraus”, o altă „verişoară a decedatului”!...

— Vă promit o declaraţie completă!

— Să nu uiţi de servietă, îi atrase colonelul atenţia. Să

ne relatezi pe larg cum a fost introdusă în ţară, ce destinaţie aveau banii…

— Sunt falşi! sări Demetriad dornic de a-şi apăra sinceritatea.

— Nu-i o noutate… Şi Kaltenbrunner l-a plătit pe *Cicero* cu lire sterline false. Ochii lor se întâlniră într-o înfruntare scurtă, după care colonelul Panait ordonă cu glas metalic: Luaţi arestatul de aici!

Savel Demetriad părăsi îngheboşat biroul, însoţit de Lucian şi Frunză. Rămas singur în cabinet, colonelul Panait ridică receptorul telefonului ce-l lega de comandant şi raportă:

— Tovarăşe general, obiectivul interogatoriului a fost atins!

— În concluzie, putem şi noi să raportăm conducerii de partid că „urmările cutremurului” au fost înlăturate, se bucură de la celălalt capăt al firului generalul.

— Cu o singură menţiune, că replica noastră la operaţia GODZILA continuă. Ceilalţi „G” sunt neîntrerupt în atenţia compartimentului…

— Vă felicit, tovarăşe colonel! Ar mai fi ceva… Zău, dacă tot l-aţi pus pe scriitorul Corneliu Cara să vă scrie o declaraţie cu *Telectualu,* de ce nu i-aţi sugera acum să

scrie o carte?

— O să încercăm, tovarăşe general, făgădui Panait. Dar nu cred să avem succes… Nu de mult mi-a declarat că nu mai vrea să scrie cărţi de aventuri, ci numai cărţi serioase…

— Poftim, tocmai acum când i se oferă prilejul cel mai bun să-şi atingă ţelul! râse generalul.

SFÂRŞIT

Editura Militară

Lei 8,50